

CENTER ZA SOCIALNO DELO JUŽNA PRIMORSKA
Prisoje 1, KOPER

POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2021

ODGOVORNA OSEBA

Tjaša Rodman, direktorica

Koper, februar 2022

POSLOVNO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJA POJASNILA:

Poročilo o doseženih ciljih in rezultatih predpisuje Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna – Ur. l. RS 12/01, 10/06, 8/07,102/10:

1. Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje posrednega uporabnika;
2. Dolgoročne cilje posrednega uporabnika, kot izhaja iz večletnega programa dela in razvoja posrednega uporabnika oziroma področnih strategij in nacionalnih programov;
3. Letne cilje posrednega uporabnika, zastavljene v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela;
4. Oceno uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev, upošteva fizične, finančne in opisne kazalce (indikatorje), določene v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela po posameznih področjih dejavnosti;
5. Nastanek morebitnih nedopustnih ali nepričakovanih posledic pri izvajanju programa dela;
6. Oceno uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročila preteklega leta ali več preteklih let;
7. Oceno gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila, kot jih je predpisalo pristojno ministrstvo oziroma župan in ukrepe za izboljšanje učinkovitosti ter kvalitete poslovanja posrednega uporabnika;
8. Oceno notranjega nadzora javnih financ;
9. Pojasnila na področjih, kjer zastavljeni cilji niso bili doseženi, zakaj cilji niso bili doseženi. Pojasnila morajo vsebovati seznam ukrepov in terminski načrt za doseganje zastavljenih ciljev in predloge novih ciljev ali ukrepov, če zastavljeni cilji niso izvedljivi;
10. Oceno učinkov poslovanja posrednega uporabnika na druga področja, predvsem pa na gospodarstvo, socialo, varstvo okolja, regionalni razvoj in urejanje prostora;
11. Druga pojasnila, ki vsebujejo analizo kadrovanja in kadrovske politike in poročilo o investicijskih vlaganjih.

*Poročilo o doseženih ciljih in rezultatih mora posredni uporabnik pripraviti **izhajajoč iz obrazložitve svojega finančnega načrta in programa dela za leto 2021.***

Pristojna ministrstva oziroma župan lahko od posrednih uporabnikov zahtevajo tudi druge vsebine, ki jih morajo pojasniti v poročilu o doseženih ciljih in rezultatih.

1. Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje posrednega uporabnika

Matična številka posrednega uporabnika: 8285632000

Naziv CSD: **CENTER ZA SOCIALNO DELO JUŽNA PRIMORSKA**
CENTRO PER L'ASSISTENZA SOCIALE DEL LITORALE
Poštna številka: 6000
Kraj: KOPER – CAPODISTRIA
Ulica: Prisoje
Hišna številka: 01

Telefon: 05/66 34 534

Fax: (nimamo)

E-mail: gp-csd.jprim@gov.si

	ime občine	100% delež	delež občine v %*	število prebivalcev
1	Občina Izola	100%	100%	16.486
2	Mestna občina Koper	Skupaj	94%	52.630
3	Občina Ankaran	100%	6%	3.224
4	Občina Piran	100%	100%	17.676
5	Občina Sežana	Skupaj vse občine 100%	52%	13.702
6	Občina Divača		16%	4.213
7	Občina Komen		14%	3.529
8	Občina Hrpelje-Kozina		17%	4.604
			SKUPAJ	116.064

Vir: SURS podatki z dne 1.7.2020 (www.stat.si)

Trajanje mandata:

- Svet zavoda – do 23. 6. 2023
- Direktorica CSD Južna Primorska do 30. 11. 2024
- Pomočnica direktorice Enota Izola do 31. 12. 2026
- Pomočnica direktorice Enota Koper do 8. 3. 2025
- Pomočnica direktorice Enota Piran do 11. 1. 2027
- Pomočnica direktorice Enota Sežana do 31. 3. 2024

OBMOČJE DELOVANJA

Center deluje na območju osmih občin: Občine Ankaran, Občine Divača Občine Hrpelje - Kozina Občine Izola, Občine Komen, Mestne občine Koper, Občine Piran in Občine Sežana.

1.2. VELIKOST CSD

Skupna tlorisna površina vseh prostorov znaša 3.546,44 m².

lokacija	m ²	cena najema/ m ²	lastni/ najeti	naziv lastnika/ najemodajalca	dejavnost, ki se opravlja v prostorih*
Sedež centra: Prisoje 1	400	11,00	Najeti	AMK INŽENIRING d.o.o.	Redna dejavnost
Enota Izola: Cesta v Pregavor 3 a	245,90	0	Lastni – v upravljanju	MDDSZ	Redna dejavnost
Enota Koper: Cankarjeva ulica 6	970.83	0	Lastni - v upravljanju	MDDSZ in MO KOPER	Redna dejavnost

Enota Koper Prisoje 1	364,00	7,48€	Najeti	AMK INŽENIRING d.o.o.	Javni SV program Dnevni delovno terapevtski center Barčica
Enota Koper Levja ulica 7	216,60	7,50€	Najeti	Karmen Klinar	Javni SV program Stanovanjska skupina Val
Enota Koper Gregorčičeva ulica 6	191,00	0	V uporabi	MO KOPER	Javni SV program Dnevni center za otroke in mladostnike Koper - PetKA
Sedež centra: Kolarska ulica 10	143,00	6,08€	Najeti	MO KOPER	Krizni center za otroke in mladostnike Koper - Marelična hiša
Enota Piran: Obala 114	274,70 in 25,53	0	Lastni – v upravljanju	MDDSZ	Redna dejavnost
Enota Piran: Obala 114	85,89	10,00	Najeti	MW20 d.o.o., MDDSZ	Redna dejavnost
Enota Piran: Obala 114	34,07	10,00	Najeti	MW20 d.o.o., O Piran	Pomoč družini na domu
Enota Piran: Cankarjevo nabrežje 9 a		877,14	Najeti	O Piran	DC za starejše, Pomoč družini na domu
Sedež centra: Varovana lokacija	Stanovanjski objekt	0	Najeti	Obalne občine in MDDSZ	Krizni center za žrtve nasilja
Enota Piran: Župančičeva 14	24	0	Najeti	Občina Piran	Javni SV Program celovite skrbi za brezdomne Kažun Piran
Enota Piran: Marxova 17	Stanovanjski objekt	0	Najeti	Občina Piran	Zavetišče in sprejemališče
Enota Piran: Cankarjevo nabrežje 9 a		0	Najeti	Občina Piran	Pisarna za brezdomne
Enota Sežana: Kosovelova 4 b	247,45		Lastni – v upravljanju	MDDSZ	Redna dejavnost
Enota Sežana: Ul. 1. maja 4	60	8,33	Najem	MGM	Redna dejavnost
Enota Sežana: Varovana lokacija	263,47	9,50	Najem	KSP Sežana	Javni SV program Varna hiša Kras

1.3. ZAKONSKE PODLAGE

CSD izvaja skladno z aktom o ustanovitvi javna pooblastila in naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo zakoni, socialno varstvene storitve; prvo socialno pomoč, osebno pomoč, pomoč družini za dom, podpora žrtvam kaznivih dejanj, preventivne in razvojne programe in z občino ter z ustanoviteljem dogovorjene druge naloge. Značaj javnega pooblastila imajo le tiste naloge, ki pomenijo odločanje o pravicah, obveznostih in pravnih koristih posameznika in se postopek vodi po Zakonu o splošnem upravnem postopku.

Temeljni zakon, ki materialno opredeljuje področje našega dela, je Zakon o socialnem varstvu. Javna pooblastila in naloge, ki jih izvajajo centri za socialno delo, so zapisane v več kot 60 različnih zakonih in podzakonskih aktih. Najpomembnejši zakoni, ki dajejo pravno podlago izvajanju nalog, so:

- Družinski zakonik,
- Zakon o socialno varstvenih prejemkih,
- Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev,
- Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih,
- Zakon o štipendiranju,
- Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti,
- Zakon o družbenem varstvu telesno in duševno prizadetih oseb,
- Zakon o preprečevanju nasilja v družini,
- Zakon o duševnem zdravju,
- Zakon o kazenskem postopku,
- Zakon o izvajanju kazenskih sankcij,
- Zakon o tujcih,
- Zakon o upravnem postopku (kot procesni zakon).

Drugi zakoni in podzakonski akti, ki neposredno ali posredno urejajo delavsko zakonodajo in delovanje javnega zavoda.

Drugi zakoni in predpisi, ki določajo javna pooblastila ali posamezne naloge centrom za socialno delo.

Posamezne naloge se izvajajo še na podlagi:

- vsakoletnih pogodb o izvajanju storitev sklenjenih z občinami,
- drugih pogodb, temelječih na javnih razpisih z različnimi naročniki nalog.

Ob navedeni zakonodaji delovanje in organizacijo centra za socialno delo kot javnega zavoda, opredeljuje še zakonodaja - akti občin, podzakonski akti s področja delovnih razmerij, varstva pri delu, financ in računovodstva ter drugi predpisi.

Posebnost leta 2021 je bila izjemno obsežna interventna zakonodaja:

Sklep o podaljšanju veljavnosti ukrepa iz 23. člena Zakona o dodatnih ukrepih za omilitev posledic COVID-19 (Uradni list RS, št. 208/21)

Sklep o podaljšanju veljavnosti ukrepa iz 82. člena Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (Uradni list RS, št. 208/21)

[Zakon o dodatnih ukrepih za preprečevanje širjenja, omilitev, obvladovanje, okrevanje in odpravo posledic COVID-19](#) (Uradni list RS, št. 206/21)

Pravilnik o postopkih in rokih za uveljavljanje zahtevkov izplačil sredstev izvajalcem socialno varstvene storitve pomoč družini na domu zaradi epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 181/21)

Odlok o začasnih ukrepih za preprečevanje ponovnih izbruhov in širjenja okužb z nalezljivo boleznijo COVID-19 v upravnih zadevah (Uradni list RS, št. 180/21)

Odlok o začasnih ukrepih za preprečevanje in obvladovanje okužb z nalezljivo boleznijo COVID-19 (Uradni list RS, št. 174/21, 177/21, 185/21, 190/21, 197/21, 200/21, 201/21, 4/22, 8/22 in 13/22)

Odlok o načinu ugotavljanja izpolnjevanja pogojev preboleznosti, cepljenosti in testiranja v zvezi z nalezljivo boleznijo COVID-19 (Uradni list RS, št. 126/21)

Zakon o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 112/21)

Sklep o izvajanju karantene na domu pri nalezljivi bolezni COVID-19 (Uradni list RS, št. 87/21)

[Odlok o izjemah od karantene na domu po visoko tveganem stiku s povzročiteljem nalezljive bolezni COVID-19](#) (Uradni list RS,

št. [87/21](#), [132/21](#), [144/21](#), [149/21](#), [164/21](#), [190/21](#), [200/21](#), [2/22](#), [8/22](#) in [14/22](#))

Uredba o ocenjevanju javnih uslužbencev za leto 2020 zaradi posledic epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 43/21)

Zakon o dodatnih ukrepih za omilitev posledic COVID-19 (Uradni list RS, št. 15/21, 112/21 – ZNUPZ in 206/21 – ZDUPŠOP)

Zakon o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 203/20, 15/21 – ZDUOP, 82/21 – ZNB-C, 112/21 – ZNUPZ in 206/21 – ZDUPŠOP)

Zakon o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 175/20, 203/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP in 112/21 – ZIUPGT)

Zakon o začasni ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (Uradni list RS, št. 152/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 82/21 – ZNB-C, 112/21 – ZNUPZ, 167/21 – odl. US in 206/21 – ZDUPŠOP)

Zakon o interventnih ukrepih za pripravo na drugi val COVID-19 (Uradni list RS, št. 98/20 in 152/20 – ZZUOOP)

Zakon o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 80/20, 152/20 – ZZUOOP, 175/20 – ZIUOPDVE, 203/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 112/21 – ZIUPGT in 206/21 – ZDUPŠOP)

[Zakon o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo](#) (Uradni list RS, št. [49/20](#), [61/20](#), [80/20](#) – ZIUOOPE, [152/20](#) – ZZUOOP, [175/20](#) – ZIUOPDVE, [15/21](#) – ZDUOP in [206/21](#) – ZDUPŠOP)

2. Dolgoročni cilji posrednega uporabnika, kot izhajajo iz večletnega programa dela in razvoja posrednega uporabnika oziroma področnih strategij in nacionalnih programov

CSD ima dolgoročno zastavljene naslednje cilje :

- Koordinacija pluralnih programov socialnega varstva v lokalni mreži (vloga stičišča različnih izvajalcev in usmerjevalca uporabnikov v različne programe),
- Izboljšanje kvalitete življenja vseh prebivalcev občine in Upravnih enot, ki jih pokriva CSD,
- Zagotavljanje aktivnih oblik socialnega varstva vsem, ki si ugodnega socialnega položaja ne morejo zagotoviti sami,
- Oblikovanje novih pristopov za obvladovanje socialnih stisk,
- Skrb za kvalitetno izvajanje storitev in napredek dejavnosti,
- Preprečevanje revščine in socialne izključenosti ter zagotovitev socialne varnosti vsem, ki si je sami s svojim delom ne morejo zagotoviti,
- Razvoj različnih oblik strokovne pomoči in preventivnih programov za preprečevanje nastanka socialnih stisk,
- Vzpostavitev in razvoj pluralnosti dejavnosti na lokalnem nivoju,
- Uporabnikom omogočiti, da se bodo sami odločali o načinu reševanja osebne stiske,
- Vzpodbujanje uporabnikov k aktivnejšemu sodelovanju pri zagotavljanju njihove lastne socialne varnosti,
- Dvig ugleda in strokovnosti.

Osnovna načela za izvajanje sistema socialnega varstva v RS so zagotavljanje človekovega dostojanstva, socialne pravičnosti, spodbujanje prostovoljstva in solidarnosti (ob hkratnem prizadevanju posameznika za lastno socialno varnost in socialno varnost njegovih družinskih članov), opolnomočenje skupnosti z namenom preprečevanja in blaženja socialnih stisk, medgeneracijske povezanosti, enake dostopnosti, proste izbire in individualizirane obravnave.

Poleg osnovnih načel, ki veljajo za celoten sistem socialnega varstva, so pri storitvah in programih pomembna še naslednja **vodila**:

- **razpoložljivost** (širok nabor socialnih programov in storitev, ki ustrezajo različnim potrebam uporabnikov in nudijo možnost izbire),
- **dostopnost** (krajevna, informacijska in fizična dostopnost, tudi za osebe, ki so gibalno ali senzorno ovirane),
- **dosegljivost** (univerzalen cenovni dostop za vse, ki storitev potrebujejo, bodisi brezplačno, bodisi z možnostjo subvencioniranja),
- **usmerjenost** k povezovanju skupnosti in **prilagojenost** potrebam uporabnika (upoštevanje potreb posameznika, upoštevanje fizičnih in intelektualnih značilnosti ter socialnega okolja uporabnikov, spoštovanje kulturnih posebnosti),
- **enakost spolov** (upoštevanje vidika enakosti spolov ter specifičnih potreb žensk in specifičnih potreb moških),
- **celovitost** (integriran pristop, ki odraža mnogovrstne potrebe, zmožnosti in izbire uporabnikov oz. njihovih družin in skrbnikov),
- **kontinuiranost** programov in storitev (neprekinjeno izvajanje po načelu življenjskega cikla od zgodnjih intervencij do podpore in spremljanja),
- **usmerjenost** k učinkom/rezultatom (usmerjenost h koristim uporabnikov oz. njihovih družin, skrbnikov in skupnosti),
- **spoštovanje** pravic in dostojanstva uporabnikov ter usmerjenost v destigmatizacijo uporabnikov,
- **sodelovanje** z uporabniki, njihova vključenost v odločanje o izvajanju programov in storitev ter krepitev moči uporabnikov,
- **strokovna** avtonomija izvajalcev,
- **inovativnost** (razvijanje novih modelov storitev in programov, razvoja kadrov, organiziranosti, prenosa novih spoznanj ipd.),
- **partnerstvo** z drugimi deležniki (javnega in zasebnega sektorja ter civilne družbe),
- **dobro in gospodarno upravljanje izvajalskih organizacij** (z vidika upravljanja s človeškimi viri, finančnimi viri in upravljanja postopkov).

3. Letni cilji posrednega uporabnika, zastavljeni v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela

Kot leto prej, so tudi leto 2021 zaznamovale številne okužbe z virusom Covid19. Kljub temu smo se, z ozirom na lansko letne izkušnje, prilagodili in proces dela organizirali na način, da smo v celoti izvajali poslanstvo javnega zavoda v socialnem varstvu. Celo leto smo poslovanje tudi prilagajali ukrepom, ki so jih določili Vlada RS, NIJZ in Civilna zaščita RS. Vzdrževali in krepili smo sodelovanje z uporabniki, ki so v večini, prav tako kot zaposleni, uspešno uporabljali prilagojene načine komuniciranja in prihajanja v osebni stik z zaposlenimi, obveščanja, posredovanja obrazcev, vlog in drugih dokumentov.

Prilagojeno razmeram, ki so bile posledica številnih okužb z virusom Covid19, smo izvajali vse naloge:

V skladu z aktom o ustanovitvi je CSD opravljal v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 naslednje naloge:

JAVNA POOBLASTILA in naloge, ki jih centru nalagajo zakoni

- svetovalni razgovori v postopkih razveze zakonske zveze in ob razpadu izven-zakonske skupnosti
- izvajanje ukrepov in drugih nalog po Družinskem zakoniku
- pomoč staršem pri sklenitvi sporazuma o preživljanju skupnih otrok
- izpeljava postopkov posvojitve
- izvajanje ukrepov s področja rejništva
- izvajanje ukrepov s področja skrbništva
- po-kazenska obravnava
- obravnava mladostnikov ter izvajanje ukrepov
- vključevanje v postopke usmerjanja in napotitve otrok in mladostnikov po določitih Družinskega zakonika
- izpeljava postopkov za pridobitev pravic iz javnih sredstev, s prioritetenim poudarkom na prejemnikih denarnih socialnih pomoči ter obveznem in dodatnem zdravstvenem zavarovanju,
- izpeljava postopkov po zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih,
- druge naloge, postopke in ukrepe, ki jih je CSD dolžan izvajati na podlagi predpisov,
- naloge po zakonu o preprečevanju nasilja in zakonu o duševnem zdravju
- naloge regijske službe za koordinacijo in pomoč žrtvam.

Družinski zakonik, ki je v letu 2019 povzročil veliko pomembnih sprememb, smo, v primerjavi s predhodnim letom, izvajali veliko bolj spretno, upoštevaje ukrepe za zaježitev možnosti okužb.

Pri izvajanju redne dejavnosti smo v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 sledili naslednjim **ciljem**:

- strokovno in korektno izvajanje nalog, postopkov in ukrepov, ob spoštovanju zakonitosti, etičnih načel na področju socialnega varstva ter pravic in dostojanstva obravnavanih uporabnikov in uporabnic,
- delo po standardih za izvajanje javnih pooblastil in nalog po zakonu iz Kataloga javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev in uvajanje normativov za njihovo izvajanje,
- oblikovanje enotnega informacijskega sistema na nivoju področja dela, centra kot celote in povezovanje v enoten državni informacijski sistem
- skrbi za kakovost storitev
- prevzemanje novih nalog

Naloge:

- nadaljevanje aktivnosti v smeri približevanja dostopnosti uveljavljanja pravic z enotno vstopno točko za uveljavljanje vseh pravic, subvencij in oprostitev po ZUPJS in ZSVarPre,
- vzpostavitev in stremljenje k organizaciji dela, ki bo omogočala tekoče delo in izvedbo vseh nalog,
- usposabljanje strokovnih delavcev, delavk in strokovnih sodelavcev, sodelavk za izvajanje nalog po spremenjeni zakonodaji,

- usposabljanje strokovnih delavk/cev in strokovnih sodelavk/cev za pridobivanje novih znanj in spretnosti za ravnanje pri izvajanju nalog po zakonu in javnih pooblastil,
- dopolnjevanje strokovnih kriterijev in protokolov za sprejemanje odločitev in strokovno ravnanje,
- redna timska obravnava uporabnikov in uporabnic,
- sodelovanje pri oblikovanju sistema ISCSD2,
- kontinuirano smo preverjali obremenjenost na posameznih področjih in iskali najustreznejše oblike organiziranja za izvedbo vseh nalog,
- nadaljevali smo s spremljanjem izvajanja timskega dela in preverjali učinkovitost delovanja timov,
- z analizo vstopnih problematik pri izvajanju socialno varstvene storitve prve socialne pomoči smo identificirali najbolj izpostavljena področja in iskali ciljne odgovore na problematiko,
- prenos nalog iz projekta socialnega vključevanja v samostojno in aktivno življenje,
- podpora, razvoj in uveljavljanje področij socialnega dela, na podlagi uspešnih razvojnih programov ter s primeri dobre prakse,

SOCIALNA PREVENTIVA

Na področju neposredne ali sekundarne socialne preventive smo nadaljevali z izvajanjem programov, ki so sestavni del programa CSD in s katerimi smo za pridobitev sredstev, kandidirali na javnih razpisih na naslednjih področjih:

- preventivno delo z otroki in mladostniki,
- preventivno delo z družinami,
- preventivno delo z odraslimi,
- preventivno delo na področju nasilja v družini
- preventivno delo s posamezniki in družinami s posebnimi potrebami in /oz. specifičnimi težavami (alkoholizem, težave povezane z rabo nedovoljenih drog, dolgotrajne težave v duševnem zdravju, osebe pod skrbništvom, pokazenska pomoč in druge ranljive skupine),
- preventivno delo na področju zmanjševanja revščine in socialne izključenosti,
- medgeneracijske skupine za kakovostno starost,
- razvijanje prostovoljnega dela,

Cilji

- ***z aktivnostmi na področju preventivne dejavnosti zmanjševati in preprečevati težave, stiske in tveganja ter ustvarjati pogoje za preprečevanje in lajšanje socialnih stisk, težav in tveganj posameznikom, družinam in posebej ogroženim skupinam prebivalstva***
- ***povezati različne izvajalce, ki delujejo v lokalni mreži za izvedbo skupnih preventivnih programov***
- ***usposabljanje izvajalcev v lokalni in regijski mreži za prepoznavanje potreb in strokovno kompetentno delovanje na področju prevencije.***

Naloge:

na objavljene razpise v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 smo prijavi različne programe:

- za otroke, mladostnike in družine
- za odrasle
- programe javnih del:
 - socialno vključevanje posebej ranljivih skupin
 - laična pomoč družinam
- razvojne projekte za področje duševno zdravje v skupnosti in razvojne projekte na področju varstva starejših ter druge kot npr. obdarovanja ob koncu leta...

Sredstva za njihovo izvedbo smo pridobivali s prijavi na razpise in s pomočjo donatorjev in sponzorjev. Programe smo izvedli v okviru zagotovljenih sredstev.

Tudi v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 smo iskali možne vire, predvsem v okviru javnih razpisov, za kritje stroškov njihove izvedbe. Izobraževanja so pomembna tudi z vidika povezovanja strokovnjakov različnih strok ter spodbujanja sodelovanja med različnimi službami v lokalnem okolju.

SOCIALNO VARSTVENE STORITVE

Za Občino Ankaran, Občino Divača, Občino Hrpelje-Kozina, Občino Izola, Občino Komen, Mestno občino Koper, Občino Piran in Občino Sežana, je CSD izvajal naslednje storitve:

- **socialno preventivo**

V programu, ki ga CSD izvaja kot javno službo, po pogodbi z MDDSZ, smo izvajali naslednje SV storitve:

- prvo socialno pomoč
- osebno pomoč
- pomoč družini za dom
- pomoč družini na domu
- socialno preventivo
- podpora žrtvam kaznivih dejanj.

CSD je pri izvajanju storitev sledil naslednjim CILJEM:

- izvajanju storitev skladno s Pravilnikom o standardih in normativih socialno varstvenih storitev (po vsebini in dokumentaciji)
- zagotavljanju stabilnega financiranja

NALOGE:

- Optimizacija izvajanja SV storitve **prva socialna pomoč** kot ključne storitve, namenjene opredelitvi težav in stisk in načrtovanju rešitev, z osnovnimi načeli, da je storitev na razpolago ves poslovni čas delovanja CSD Koper, omogočanje dostopnosti in učinkovitosti storitve z namenom:
 - o prepoznavanje problematike in težav
 - o seznanitev s pristojnostmi CSD ter socialno varstvenimi storitvami in dajatvami
 - o predstavitev možnih rešitev in mreže izvajalcev v lokalni skupnosti in širše
 - o informiranje in svetovanje
 - o razvijanje možnosti krepitve dela na terenu
 - o usposabljanje strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev za izvajanje storitev.
- Namen in cilj SV storitve **osebna pomoč** je nuditi pomoč v obliki svetovanja, urejanja in vodenja, da bi se posamezniku omogočilo razvijanje, dopolnjevanje, ohranjanje ter izboljševanje njegovih socialnih zmožnosti. Gre za zahtevno storitev, za katero se posameznik prostovoljno odloči, ki jo izvajajo predvsem strokovne delavke z več letnimi izkušnjami in dodatnimi znanji.
- Namen in cilj SV storitve **pomoč družini za dom** je strokovna pomoč v obliki svetovanja družinskim članom za urejanje njihovih medsebojnih odnosov, svetovanje in pomoč pri skrbi za otroke ter usposabljanje družine za opravljanje njene vsakdanje vloge. Storitve večinoma ponudimo, ko v okviru drugih nalog in postopkov prepoznamo potrebo po podpori družini z namenom varstva koristi otrok.
- Namen in cilj SV storitve **pomoč družini na domu** je strokovna pomoč – socialna oskrba v primeru invalidnosti, starosti ter v drugih primerih, ko le ta lahko nadomesti institucionalno varstvo – gospodinjska pomoč, pomoč pri temeljnih dnevnih opravilih, pomoč pri ohranjanju stikov.
- Namen in cilj SV storitve **podpora žrtvam kaznivih dejanj** je strokovna pomoč v obliki razbremenjevanja stisk, ki so posledica preživetega in doživetega kaznivega dejanja v vlogi žrtve.

VZPOSTAVLJANJE VLOGE CENTRA KOT KOORDINATORJA V LOKALNI IN REGIJSKI MREŽI NALOGE CENTRA NA NIVOJU KOORDINACIJE NA RAVNI LOKALNE SKUPNOSTI

CILJI:

- zagotoviti boljšo in hitrejšo dostopnost do informacij in storitev. Posebno skrb smo namenili sodelovanju ter strokovnemu izpopolnjevanju sodelavcev in sodelavk ter sodelovanju z zunanjimi izvajalci in organizacijami v skupnosti.
- evidentiranje potreb uporabnikov in uporabnic ter izdelava skupnih ocen o potrebah in prioritetah v skupnosti;
- načrtovanje skupnostnih akcij in razvoja novih programov oz. izboljšanju obstoječih;
- informiranje, podpora in pomoč pri nastajanju programov, ki so se v praksi pokazali kot potrebni;
- povečevanje ponudbe možnosti izbire in celostne pomoči uporabnikom in uporabnicam naših storitev.

NALOGE:

- **Koordinacija na ravni storitev:**
 - prepoznavanje ponudbe programov v lokalni skupnosti
 - usmerjanje uporabnikov in uporabnic
 - zbiranje in evidentiranje podatkov o programih in storitvah, ki jih na lokalni, regijski in nacionalni ravni ponujajo akterji iz javnih služb, nevladnih ter zasebnih organizacij.
- **Koordinacija na ravni razvijanja skupnosti:**
 - vloga CSD kot stičišče različnih izvajalcev
 - prepoznavanje, identificiranje in evidentiranje potreb, programov, skupin
 - prioritete v posamezni lokalni skupnosti na področju socialnega varstva.
- **Povezovanje sistemov na lokalnem nivoju:**
 - odpira prostor za vzpostavitev stikov z ostalimi izvajalci,
 - spoznavanje dela in programov,
 - izmenjava idej in izkušenj,
 - skupna izdelava akcijskih načrtov, vizij, usmeritev...
- **Sodelovanje pri načrtovanju in razvijanju novih programov**
 - pobude za razvoj novih programov
 - na podlagi zbranih in evidentiranih potreb različnih akterjev smo ocenjevali potrebe
 - podpora in pomoč pri prijavih na razpise
- **Organizacija strokovne podpore akterjem iz nevladnega in zasebnega sektorja:**
 - sodelovanje pri načrtovanju programov,
 - pomoč s strokovnimi in organizacijskimi znanji,
 - mentorstvo in različne oblike intervizije,
 - izboljšanje kvalitete programov.

Najpomembnejše naloge v okviru koordinacije na nivoju lokalne skupnosti so bile vzpostavitev intenzivnejših povezav z deležniki lokalne skupnosti za zajezitev možnosti okužb ter organiziranje pomoči občanom in občankam, ki so se znašli v stiski kot posledica epidemije.

Ostale naloge smo izvajali upoštevaje ukrepe za zajezitev okužb z virusom Covid-19. Za izvajanje skupnih aktivnosti smo se posluževali sodelovanja preko aplikacij, ki so omogočale sodelovanje na daljavo (ZOOM, Microsoft Teams):

- ohranjanje in krepitev vzpostavljenih vlog CSD in predvsem njegovih enot kot koordinatorja v lokalni in regijski mreži programov in storitev na področju socialnega varstva,
- spremljanje stanja in potreb uporabnikov v okviru SV storitve prve socialne pomoči, kot redna in kontinuirana naloga za sprotno evalvacijo stanja na terenu,
- sodelovanje in podpora pri oblikovanju pobud vladnih in nevladnih organizacij za vzpostavitev mrež storitev in programov, ki bodo omogočali uporabnikom in uporabnicam iz naše občine vključevanje v obravnavo v domačem okolju ter večjo možnost izbire,
- priprava usmeritev za vzpostavljanje in delovanje služb in organizacijo storitev, ki uporabnikom omogočajo dostopnost do storitev, možnost izbire in vpliv na kvaliteto storitev,
- v okviru koordinacije pluralne mreže je bil poudarek dan sodelovanju z organizacijami, ki delajo s posebej ranljivimi skupinami – tudi z migranti,

- nadaljevali smo s prakso organiziranja skupnih srečanj, v katerih želimo predvsem identificirati obstoječe oblike pomoči, spodbuditi sodelovanje med programi ter spremljati potrebe in prioritete po posameznih področjih,
- nadaljevali smo s prakso organiziranja tematskih srečanj o posameznih problemskih področjih (odvisnosti, brezdomstvo, starostniki, duševno zdravje v skupnosti, otroci in družina),
- usposabljanje strokovnih delavcev za izvajanje nalog CSD kot koordinatorja na nivoju lokalne skupnosti ter regije s poudarkom in pozornostjo na posledice reorganizacije CSD.... **smo izvajali samo delno, ker so bile naloge povezane s premostitvijo posebnih razmer, prioriteta.**

KOORDINACIJA ZA PODROČJE NASILJA

V okviru nalog strokovne podpore smo še naprej spremljali izvedbo strokovnih nalog ter zagotavljali neposredno strokovno pomoč, kolikor so sredstva dopuščala - izobraževanja in usposabljanja strokovnim delavcem, nosilcem primerov – tokrat preko spletnih aplikacij.

V obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 smo nadaljevali z aktivnostmi za optimizacijo izvedbe nalog interventne službe ter ureditev že zaznanih težav glede razpoložljivosti strokovnih delavcev. Na ravni območja smo z namenom poenotenja strokovnega dela ter evidentiranja nalog interventne službe nadaljevali z organizacijo rednih srečanj strokovnih delavcev v interventni službi, po vzoru aktiva, kolikor so posebne razmere dopuščale.

V sodelovanju s strokovnimi delavci interventne službe in kriznih centrov, smo:

- iskali najustreznejši način za koordinacijo dela in izvajanje nalog strokovne podpore. Služba za koordinacijo in pomoč žrtvam nasilja, organizirane na CSD vključuje 4 enote, interventno službo in 2 krizna centra – skrbeli smo za enakomerno razpršenost strokovne podpore in sodelovanja vključenih;
- spremljali smo potrebe po izobraževanjih in usposabljanjih ter zagotavljali strokovno podporo,
- pozornost smo namenili evidentiranju in beleženju nalog v interventni službi.

KOORDINACIJA OBRAVNAVE V SKUPNOSTI – PODROČJE DUŠEVNEGA ZDRAVJA

CILJI

- ohranjanje kontinuiranih kontaktov z uporabniki – po telefonih, z e-sporočili, občasno tudi osebnimi stiki upošteva ukrepe za zaježitev možnosti okužb
- širjenje celostne pomoči za uporabnike in uporabnice obravnave v skupnosti
- vzpostavitev in uskladitev dela med izvajalci obravnave v skupnosti z namenom učinkovitega nudenja ustrezne podpore uporabnikom in uporabnicam
- evidentiranje potreb oseb s težavami v duševnem zdravju v okviru območja CSD in posredovanje predlogov za njihovo ureditev

NALOGE

- nudenje strokovne podpore na enotah CSD
- spremljanje sodelovanja med lokalno mrežo izvajalcev, ki izvajajo programe in storitve za duševno zdravje in načrtovanje aktivnosti na podlagi zaznanih potreb
- pripravljanje, koordiniranje in nadziranje izvajanja načrta obravnave v skupnosti
- nudenje podpore glede namestitve izvajalcev obravnave v skupnosti
- vodenje evidence obravnave v skupnosti
- izdelava letnega poročila delovanja KOS
- sodelovanje in povezovanje z regijsko Psihiatrično bolnišnico Idrija ter regijsko z zdravstvenimi domovi, nevladnimi organizacijami, centri za socialno delo
- sodelovanje z mobilno psihiatrično službo, ki izvaja psihiatrično zdravljenje v skupnosti na terenu
- sodelovanje z novo nastalim Centrom za duševno zdravje odraslih Koper

V okviru Aktiva Koordinatorjev obravnave v skupnosti (AKOS):

- posredovanje predlogov za zakonske spremembe z namenom odprave zaznanih težav v praksi,
- spremljanje stanja izvajanja KOS (zbiranje podatkov, ugotavljanje potreb)
- ureditev statusa KOS v zvezi s spremembo Zakona o duševnem zdravju.

KOORDINACIJA INVALIDSKEGA VARSTVA

Na terenu so se v letu 2021 ponavljale strokovne dileme v zvezi z vprašanji, ali pri posameznikih sploh

gre za osebno asistenco ter, ali se ta izvaja res v najvišje dobro uporabnika, v primeru, da jo izvajajo le družinski člani. Situacija je odraz nedodelane zakonodaje, ko na eni strani ni ustrezno urejen institut družinskega pomočnika ter sploh ni urejeno področje dolgotrajne oskrbe, na drugi strani pa ni dovolj kritičnosti in strokovnosti v posameznih mnenjih strokovnih komisij, ali gre v konkretnem primeru dejansko za osebno asistenco, ali pa za nujno potrebno pomoč in podporo v vsakdanjem življenju, kjer uporabnik nima več možnosti nadzora in vodenja osebnega asistenta.

Strokovne dileme se pojavljajo tudi pri izvajanju posameznih členov ZOA, ki niso natančno definirani z zakonom ali pravilnikom, temveč urejeni zgolj z navodilom pristojnega ministrstva. Tako se zdi sporno, da posameznik ne dobi odobrene pravice ali jo dobi v zmanjšanem obsegu na podlagi navodila oz. prihaja do različnega uresničevanja pravic uporabnikov glede na krajevno pristojnost.

KIV vseh 16-ih CSD so si v sodelovanju z MDDSZ prizadevali urediti področje invalidskega varstva in v aktivnosti vložili veliko napora. Aktivnosti niso zaključene, nadaljevale se bodo v letu 2022.

NALOGE CSD NA NIVOJU LOKALNE KOORDINACIJE

Skupna prizadevanja smo usmerili v:

- **sodelovanje z lokalnimi akterji na področju organiziranja ter izvajanja ukrepov za zajezitev okužb**
- sodelovanje z mediji kot ključnimi oblikovalci javnega mnenja in s tem odnosa do določenih skupin prebivalstva oz. posameznic/kov,
- sodelovanju z različnimi javnostmi in predstavljanja vloge CSD, z namenom učinkovitejšega sodelovanja z drugimi ustanovami ter spreminjanja percepcije, ki jo ima splošna javnost o CSD,
- kolikor so razmere dopuščale smo nudili podporo nevladnim organizacijam in zasebni iniciativi pri pripravi in razvoju programov celostne skrbi za stare ljudi in za druge ranljive skupine,
- koliko so razmere dopuščale smo nudili podporo obstoječim in nastajajočim nevladnim organizacijam pri njihovem sodelovanju z javno službo v situacijah, kjer delo zahteva širjenje okvirov javne službe,

Prizadevanja smo usmerili v dopolnjevanje mreže s programi in službami, ki zadovoljujejo potrebe po storitvah, ki jih ni smotno organizirati le na nivoju lokalne skupnosti in nadaljevali prizadevanja za dopolnitev mreže skladno s prioritetami določenimi na regijski koordinativni skupini:

- Oblikovanje enote za institucionalno obravnavo težje in težko prizadetih otrok in mladostnikov;
- Razvoj različnih programov za preprečevanje socialne izključenosti, rehabilitacije in reintegracije.
- Oblikovanje socialnih zavodov oz. enot zavodov za krizne namestitve starostnikov po odpustih iz bolnišničnega zdravljenja.

IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA

Izobraževanja smo načrtovali glede na potrebe strokovnih delavcev, vsekakor pa je izvedbi botrovalo dejstvo, da jih je bilo mogoče spremljati samo preko spletnih aplikacij. Te smo, enako kot doslej, spremljali v pogovorih s strokovnimi delavci ter preko sodelovanja v obravnavi posameznih, konkretnih primerov. Poleg tega, smo, z namenom načrtovanja vsebin, sledili tudi ugotovitvam inšpekcijskih nadzorov.

Iz evalvacij strokovnih srečanj v preteklih letih izhaja, da si strokovni delavci želijo predvsem usposabljanj v obliki izkustvenih delavnic, kjer bi obravnavali posamezne, kompleksnejše primere v praksi. Kar zadeva vsebino, so strokovni delavci izpostavili predvsem naslednje teme:

- delo z otroki in mladostniki s čustvenimi in vedenjskimi težavami, kjer je moč prepoznati začetke težav v duševnem zdravju
- delo s povzročitelji nasilja (delo z neprosto voljno stranko),
- obravnava nasilja v okviru razveznega postopka (razmejevanje nalog, prepoznavna nasilja, sindrom starševskega odtujevanja idr.),
- izdelava ocene ogroženosti,
- obravnava nasilja v kompleksnih primerih (kot so primeri, ko je povzročitelju odvzeta poslovna sposobnost, ukrepanje v primerih, ko ima odrasla žrtev status mladoletne osebe (podaljšana roditeljska pravica).

Vzpodbujali smo pretok znanja med strokovnimi delavkami in delavci znotraj CSD, ki imajo specialistična znanja z različnih področij dela.

DRUGO

V obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 smo izjemno veliko napora vložili v ustrezno organizacijo dela. Številne okužbe z virusom Covid-19 so terjale zelo velike prilagoditve. Z razpoložljivim kadrom, ki ga ni bilo na voljo vedno enako, ker so se dogajale bolniške odsotnosti, varstvo otrok, karantene, izolacije, delo od doma, smo tako rekoč dnevno organizirali delo. Ves čas smo zasledovali epidemiološke razmere, še več pozornosti pa smo posvečali dosegljivosti uporabnikom. Razmere so se hitro spreminjale, prav tako navodila in ukrepi, ki so jih nalagali odločevalci.

Naloge organizacije in vzdrževanja mreže pluralnih izvajalcev s področja nasilja

V obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 smo se v okviru te naloge prioriteten osredotočili na:

1. izvedbo aktivnosti za učinkovito sodelovanje in koordinacijo dela znotraj Službe za koordinacijo in pomoč žrtvam nasilja,
2. področje sodelovanja s policijo, zdravstvom, NVO,...

Kar zadeva namestitvene programe, smo se osredotočili na:

1. na iskanje možnosti za interventno nameščanje starostnikov
2. na iskanje možnosti za interventno nameščanje otrok in mladostnikov s težavami v duševnem zdravju in
3. oseb s posebnimi potrebami oz. žrtev s kompleksnejšo psihosocialno problematiko (uporabnice drog, osebe s težavami v duševnem zdravju ipd.).

SODELOVANJE Z JAVNOSTMI IN MEDIJI

Z namenom predstavitve delovanja CSD in približevanja socialnega dela ljudem ter spreminjanja javne podobe CSD, smo posebno pozornost namenili sodelovanju s strokovnimi in drugimi javnostmi, ki lahko bistveno vplivajo na zagotavljanje ustrezne klime za spremembe na nivoju skupnosti in s tem neposredno izboljšujejo kvaliteto življenja posameznikov in skupin prebivalstva. So pa bile vse vsebine obarvane z vsebino, vzporedno vezano na okužbe z virusom Covid-19.

Z namenom predstavitve delovanja CSD in približevanja socialnega dela ljudem in predvsem poročanja o razpoložljivosti in številnih spremembah, ki so bile posledice posebnih razmer, smo skupna prizadevanja na področju sodelovanja z javnostmi usmerili v sodelovanje z mediji:

- organizirali, izvajali in sodelovali na posvetih, ki so bili organizirani s pomočjo spletnih aplikacij,
- načrtovali promocijske dejavnosti,
- aktivno sodelovali na strokovnih srečanjih in izobraževanjih s pomočjo spletnih aplikacij
- posodabljali spletne strani centra :
 - o z namenom omogočanja ažurnih, korektnih in nujno potrebnih informacij,
 - o dostopa do obrazcev in vlog, ker je bil neposredni stik tako rekoč onemogočen zaradi zagotavljanja varnosti pred okužbo...

MEDNARODNO SODELOVANJE

Naziv projekta: Increasing the awareness of child-centered fathering in order to reduce the risk of harm to children and their mothers caused by domestic violence

V okviru Virtual Study Trip in Slovenia, ki je potekal 26. do 28.5. 2021 sta mag. Damjana Jurman in mag. Jovita Pogorevc Merčnik (CSD Koroška) sodelovali s predavanjem Predstavitev zakonodajnih okvirjev obravnave nasilja v družini v R Sloveniji. Mag. Damjana Jurman je bila k sodelovanju povabljena s strani Društva za nenasilno komunikacijo ter je k sodelovanju povabila tudi koordinatorico iz CSD Koroška.

V okviru predstavitve je bil predstavljen tudi projekt kratki film Nasilne zveze so brezveze: Naslavljanje spletnega nasilja s pomočjo digitalnega pripovedništva, ki smo ga v ta namen opremili z angleškimi podnapisi: Violence Is Not Cool: Addressing cyberbullying with digital storytelling

<https://www.youtube.com/watch?v=r3iaT1r5dpc&t=24s>

Z angleškimi podnapisi smo v letu 2021 z namenom predvajanja tuji javnosti opremili tudi kratki film Zgodbe iz Marelične hiše - Stories from Apricot House.

<https://www.youtube.com/watch?v=nldQzoclyts>

27.10. 2020 - 3.2. 2021: Sodelovanje pri evalvaciji mednarodnega projekta BASE

Mag. Damjana Jurman je sodelovala pri evalvaciji **projekta BASE**, ki ga izvaja Znanstveno - raziskovalno središče Koper. Eden od ciljev projekta je oblikovanje profila kulturnih mediatorok, ki so ob zaključku projekta usposobljene za sodelovanje s strokovnimi službami v primerih nasilja v družini s poudarkom na nasilju na podlagi spola in spolnem nasilju katerega žrtve so migrantke.

Z izdajo zadnjega zahtevka za sredstva v mesecu juliju 2021 smo zaključili aktivnosti, ki so bile vezane na projekt, ki smo ga izvajali z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje Slovenije - kot konzorcijski partner sodelovali v **projektu »SOPA – skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola«** (Interdisciplinarna celostna obravnava tveganega in škodljivega pitja alkohola med odraslimi prebivalci Slovenije).

Za sodelovanje smo se odločili in se v projekt aktivno pridružili, ker smo prepoznali, da so raziskovane vsebine neposredno in tesno povezane z nalogami, ki jih tudi sicer izvajamo na CSD, ker izvajamo aktivnosti v sodelovanju z uporabniki/cami, s katerimi tudi sicer sodelujemo in ker tako strokovne delavke med usposabljanjem za izvajanje projekta pridobivajo pomembna ter dragocena strokovna znanja, za kar imamo že več let omejena sredstva. Projekt se je uspešno zaključil.

Projekt "Nakup mobilnih enot (osebni vozil) za izvajanje nalog koordinatorja za obravnavo v skupnosti ter nalog koordinatorja invalidskega varstva"

Obdobje izvajanja: od 9.6.2021 do 15.10.2021

Realizirane aktivnosti

Operacija »Nakup mobilnih enot (osebni vozil) za izvajanje nalog koordinatorja za obravnavo v skupnosti, ter nalog koordinatorja invalidskega varstva je v končni fazi. Naloge oz. aktivnosti, ki so bile izvedene v času trajanja projekta, od pridobitve Sklepa o izbiri in dodelitvi sredstev, z dne 9.6.2021, s strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti so potekale po postopku, katere smo prijavi ob razpisu. Dne 14.7.2021 je bila podpisana Pogodba št. C2611-21-593174 o sofinanciranju projekta Nakup mobilnih enot (osebni vozil) za izvajanje nalog koordinatorja za obravnavo v skupnosti ter nalog koordinatorja invalidskega varstva, z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Na podlagi prejetih sklepov smo se izbrani prijavitelji udeležili Delavnice za upravičence projektov »Nakup mobilnih enot (osebni vozil) za izvajanje nalog koordinatorja za obravnavo v skupnosti, ter nalog koordinatorja invalidskega varstva, ki ga je pripravil naš posredni organ MDDSZ. Aktivnosti so se s pridobitvijo sklepa pričele izvajati. Na trgu smo najprej osebno opravili ogled in testne vožnje vozil. Pri tem smo imeli kar nekaj težav, ker je vrednost za nakup mobilnih enot v razmerju do razpoložljivih mobilnih enot in njihove ustreznosti, zelo nizka.

V nadaljevanju so bile opravljene aktivnosti zbiranja ponudb za dve mobilni enoti/osebni vozili, za izvedbo investicije po postopku ZJN-3, kot evidenčno naročilo. Povpraševanje za nakup mobilnih enot (osebni vozil) je bilo, na podlagi predhodne raziskave/preverjanja, posredovano trem ponudnikom, avto hiši Trgo ABC Koper, avto hiši AvtoPlus d.o.o. Koper in avto hiši Porsche Koper. Povpraševanje je vsebovalo karakteristike vozil, zahtevana je bila tudi polepitev vozil z ustreznimi logotipi Evropskega sklada za Regionalni razvoj, ter nabava zimskih pnevmatik za obe vozili (letne pnevmatike so že na vozilu). Vsi ponudniki so v roku dostavili ponudbe. Izbran je bil najugodnejši Trgo ABC Koper. Najugodnejšega izbranega ponudnika smo obvestili o izbiri. Slednje aktivnosti so se zgodile v prvih dneh meseca julija 2021. Prejeli smo tudi obvestilo, da bosta mobilni enoti pripravljene za prevzem v prvem tednu meseca avgusta 2021.

Po prejemu podatkov o karakteristikah vozil in homologaciji obeh vozil, smo zavarovalni posrednici sporočili, naj na zavarovalnici Generali d. d., (s katero ima CSD južna Primorska sklenjeno Pogodbo o urejanju avtomobilskih zavarovanj), uredi vse potrebno za sklenitev avtomobilskega zavarovanja, katero bo vključevalo poleg osnovnega tudi AO, AO+ in kasko avtomobilsko zavarovanje, kot je bilo navedeno v razpisnih pogojih. Po prejetju zavarovalnih polic, smo prevzeli polepljena avtomobila z ustreznimi logotipi, zimskimi pnevmatikami, ju registrirali, plačali letno dajatev za uporabo vozil v cestnem prometu. Ob prevzemu smo z dobaviteljem podpisali prevzemna zapisnika, ju ustrezno evidentirali in opravili fotodokumentacijo prevzema dveh mobilnih enot (osebni vozil). Dobavitelj je na dan prevzema mobilnih enot poslal e-Račun, katerega smo z odprtjem operacije v Informacijskem

sistemu eMA, tudi predložili z vsemi potrebnimi dokazili. Med postopkom evidenčnega naročila nakupa dveh mobilnih enot, smo opravljali administrativna dela, skrbniku pogodbe na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, smo pošiljali zahtevane obrazce Načrtovanje napovedi izplačil, katere smo načrtovali in pričakovali v mesecu avgustu, pred plačilom e-Računa za mobilne enote. Prav tako smo posredovali obrazec Načrtovanja plana stroškov, kateri je vključeval razdelitev stroškov na investicijo, storitve in davek na dodano vrednost. V računovodski službi smo odprli novo stroškovno mesto za projekt Nakup mobilnih enot (osebni vozil) in pridobili dokument oz. dokazilo o vodenju ločenega računovodstva, kateri je bil priložen k Zahtevku. K polletnemu poročilu o izvajanju operacije smo priložili zahtevan obrazec o nepravilnostih

V času izvajanja operacije ni prišlo do neskladij in odstopanj od načrtovanega.

Koordinatorica za obravnavo v skupnosti in Koordinatorica invalidskega varstva mobilni enoti koristita tako rekoč vsako dnevno, kar je pomembno izboljšalo sodelovanje obeh z uporabniki. Njun reakcijski čas odzivanja na potrebe uporabnikov se je občutno skrajšal in izboljšal. Posledično v osmih občinah, za katere je CSD Južna Primorska pristojen (Ankaran, Divača, Hrpelje –Kozina, Izola, Komen, Koper, Piran in Sežana) nudimo uporabnikom boljše, intenzivnejše in pogostejše neposredno sodelovanje.

DRUGI POMEMBNI DOGODKI

V letošnjem letu je bilo najpomembnejše čim bolj uspešno organizirati delo, oziroma delovni proces, upošteva prilagojene pogoje dela, oziroma življenjske razmere. Okužbe z virusom Covid-19 so izrazito spremenile organizacijo dela. V obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 smo posledično vsi zaposleni delo prilagodili izjemnim okoliščinam:

- na vseh področjih dela smo delo organizirali na način, da smo upoštevali ukrepe za zaježitev okužb,
- kljub temu, sicer nekoliko počasneje, so tudi letos potekale pomembne nadgradnje informacijskega sistema ISCS, s ciljem čim prej doseči »Informativni izračun« na področju pravic iz javnih sredstev
- zasledovali smo spremembe, ki so jih narekovali interventni zakoni
- dogajalo se je spremljanje, zasledovanje in nadgradnje delovanja novega informacijskega sistema za urejanje dokumentarnega gradiva »Krgan«
- skrbeli smo za izvajanje vsebinskih sprememb zaradi posledic več noveliranih zelo pomembnih/temeljnih zakonov v preteklem letu – izvajanje družinske mediacije po Družinskem zakoniku
- organizirali in izvedli smo obeležitev 10. obletnice delovanja javnega socialno varstvenega programa Regijska Varna hiša Kras.

Izvajali smo predvsem veliko število najrazličnejših aktivnosti, ki jih sploh nismo načrtovali, načrtovane pa skušali realizirati koliko je bilo mogoče.

4. Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev, upošteva fizične, finančne in opisne kazalce (indikatorje), določene v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela po posameznih področjih dejavnosti

REDNA DEJAVNOST

CSD je v obdobju od 1. 1. 2021 - 31. 12. 2021 v okviru redne dejavnosti izvajal javna pooblastila in naloge, ki jih centru nalagajo zakoni in na zakonih temelječi predpisi ter socialno varstvene storitve: prva socialna pomoč, osebna pomoč – svetovanje, urejanje, vodenje, pomoč družini za dom, pomoč družini na domu, socialno preventivo in podporo žrtvam kaznivih dejanj. Kot že omenjeno, smo vse aktivnosti izvajali v skladu z upoštevanjem ukrepov za zaježitev okužb z virusom Covid-19.

Naloge so obsežne in kompleksne ter zajemajo različna področja dela: od dela z otroci, družino in odraslimi, do varstva otrokovih pravic in koristi, dela z otroki in mladostniki ter izvajanja postopkov za uveljavljanje različnih pravic: uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, pravice do denarnih socialnih

pomoči, oprostitev k plačilu socialno varstvenih storitev, pravice po zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, pravice po zakonu o slovenskem znakovnem jeziku, pridobitev pravic do družinskega pomočnika ter še druge naloge, postopke in ukrepe, ki jih je CSD dolžan izvajati na podlagi drugih predpisov.

JAVNA POOBLASTILA IN NALOGE PO ZAKONU

Varstvo otrok in družine

Področje razvez, partnerskega in družinskega svetovanja

Epidemija Covid-19 je na vseh področjih povzročila drugačno organizacijo dela in vzporedno neenakomerno odzivanje uporabnikov. V spomladanskem valu epidemije je bilo opaziti zmanjšanje števila zadev, v drugem, jesenskem valu pa naglo povečanje števila zadev.

Kljub vsemu je rdeča nit področja izjemna celostna problematika posameznih primerov, pri katerih ni pripravljenosti za konstruktivno iskanje rešitev, ki bi bile otroku v največjo korist. Strokovno delo je usmerjeno v ustvarjanje klime za prepoznavanje in prevzemanje starševske odgovornosti. Najtežje je obdobje do dokončne odločitve sodišča, saj so postopki na sodišču dolgotrajni. V primerih, ko starša ne uspeja sprejeti ustreznih dogovorov, se postopki na sodišču še dolgotrajnejši, v teh primerih se ljudje zaradi stiske obračajo na CSD, njihova pričakovanja so v teh primerih velikokrat popolnoma nerealna. Ljudje se v teh primerih obračajo na CSD tudi zaradi lažje dostopnosti strokovnih delavcev, saj v stik s sodniki neposredno ne morejo priti. Ti primeri so zelo zahtevni in kompleksni in zahtevajo od strokovnih delavk veliko mero angažiranosti ter truda, kar se kaže ob pogostem izčrpanju delavk na področju.

Na področju začasnih odredb ostaja intenzivnost visoka, ker želijo starši stvari pospešiti na način, da na sodišče vlagajo predloge za izdajo začasnih odredb, kar za center za socialno delo predstavlja dvojno delo. Hkrati je CSD velikokrat tisti, ki predlaga sodišču izdajo začasnih odredb pri visoko konfliktnih odnosih med staršema, kar terjajo od strokovnih delavk nenehno spremljanje in podajanje poročil in novih predlogov sodišču. Družine so predhodno in velikokrat že obravnavane po ZPND, saj so bile izrečene prepovedi približevanja, itd.. kamor sodi tudi sodelovanje s strokovnimi delavkami s področja nasilja v družini in ogroženih otrok (sodelovanje na MDT, timska obravnava pri pripravi ocene ogroženosti....).

Veliko je tudi primerov, kjer so s strani sodišča določeni stiki pod nadzorom. V letošnjem letu so podatki nekoliko neobičajni, ker smo v prvem valu epidemije Covid-19 morali počakati navodila o primernosti izvajanja. Še vedno le ti v večini primerov terjajo prisotnost dveh strokovnih delavk zaradi zagotavljanja varnosti ml. otrok ter same organizacije stika. Ponovno poudarjamo, da zaradi kadrovske podhranjenosti stike vse težje izvajamo. Težava je tudi v tem, ker se stiki izvajajo v delovnem času CSD, upoštevaje šolske obveznosti otrok ter tudi službene obveznosti staršev. Hkrati Družinski zakonik določa, da se stiki pod nadzorom izvajajo največ devet mesecev in mesečno poročanje sodišču.

Družinski zakonik je CSD določil nalogo izvajanja predhodnega svetovanja za vse pare, ki imajo ml. otroke ter tudi dodatne naloge v sklopu predhodnega svetovanja (pisanje mnenja). V drugi polovici leta smo beležili porast števila vlog za predhodna svetovanja.

Družinski zakonik določa CSD tudi omogočanje staršem vključitev v mediacijo in svetovanje za ohranitev družinske skupnosti, pričeli smo z izvajanjem in bili na tem področju zelo uspešni..

Vse več je tudi predlogov za predodelitev otroka v vzgojo in varstvo drugemu staršu. To so največkrat očetje, ki zahtevajo obravnavo in spoštovanje starševske pravice v enaki meri kot je zagotovljena mamam.

Beležimo nov trend in sicer prenos pristojnosti zadev (stiki pod nadzorom, predhodno svetovanje,) z drugih enot, pa tudi drugih CSD v Sloveniji, kar dodatno podaljšuje postopke, ki mladoletnim otrokom niso v korist.

Opazamo še, da je vedno več staršev, ki s svojimi vedenji, manipulacijo dajejo prednost svojim potrebam, pred potrebami otrok in ocenjujemo, da bi v prihodnosti bilo potrebno v takih primerih postaviti novo prakso – prijavljanje čustvene zlorabe otrok s strani staršev na policijo in sodišče. Zahtevni primeri terjajo sodelovanje vsaj dveh strokovnih delavcev, ki s svojimi znanji prispevajo k razsvetlitvi družinskih situacij in skupaj z uporabniki pripomorejo k iskanju najbolj ustreznih rešitev.

Tudi v letošnjem letu smo bili deležni inšpekcijskih nadzorov, saj so zahteve staršev glede obravnave na CSD visoke in pričakujejo visoko strokovne obravnave, tudi takrat, ko na CSD to ni mogoče. Tudi to predstavlja za strokovnega delavca dodatne pritiske in stres. Velikokrat že straši zaprosajo za postavitev sodnih izvedencev, saj vsaj en starš, če ne oba, ne zaupata v strokovno delo CSD. Namreč poudarjamo, da je naloga strokovnega delavca tudi na tem področju varstvo koristi otrok. Velikokrat vsaj en od staršev postavlja svoje potrebe pred potrebami otrok, nima ustreznih starševskih kapacitet, se poslužuje nasilja v katerega nima uvida in ga ne prepozna. Strokovni delavci moramo prepoznati in oceniti ustrezne starševske kapacitete in ustrezno starševsko skrb za zaščito koristi otrok, kar vsaj en od staršev dojema kot pristranskost in nestrokovnost.

Ugotavljamo tudi, da za kvalitetno strokovno delo in soočenjem z izzivi, s katerimi se pri delu srečujemo, potrebujemo tudi specifična izobraževanja. Zaradi pomanjkanja sredstev je to zelo omejeno. Z julijem 2020 smo na področju na Enoti Koper pridobili kadrovske okrepitve in sicer v polovici strokovne delavke, kar je v letu 2021 bila dodana vrednost področju. Glede na kompleksne družinske dinamike, število primerov v povezavi z ogrožanjem otrok in potrebi po zaščiti le-teh z začasnimi odredbami ter strokovnim delom, ki terja nujnost timskega dela tako znotraj področja, kot v povezavi s področjem preprečevanja nasilja v družini, bi bila tudi potreba po pridobitvi strokovnega delavca, ki opravlja delo na področju za celoten delovni čas in ne samo v polovici.

Na Enoti Koper je v letu 2021 bilo na novo obravnavanih 180 zadev v okviru naloge Predhodnega svetovanja. Največ nalog v okviru predhodnega svetovanja smo prejeli marca in septembra, povprečno pa je bilo moč v prvi in drugi polovici leta zaznati sorazmerno število nalog. Stranke so bile povabljene na prvi svetovalni razgovor v roku treh mesecev, kar vseeno nakazuje na trend zmanjšanja nalog v primerjavi z letom 2020, ko je na 1. razgovor bilo potrebno čakati tudi več kot 6 mesecev. Opazamo, da sta se starša zaradi pretečenega časa med zaprosilom za vključitev v predhodno svetovanje in 1. razgovorom v praksi uspela boljše dogovarjati in sta načeloma na 1 razgovoru sklenila sporazum. V letošnjem letu pa opazamo, da v okviru naloge predhodnega svetovanja moramo opraviti najmanj 2 svetovalna razgovora in velikokrat tudi pogovor z otroki.

Nekaj staršev se je tudi vključilo v postopek mediacije, teh primerov bilo več kot v letu 2020. V letu 2021 je bilo obravnavanih 50 novih zadev v okviru naloge Mnenje sodišču v sodnih postopkih za varstvo koristi otroka, od tega je polovica primerov vključevala obravnavo koristi otrok zaradi ogrožanja in zaščite koristi le-teh z začasno odredbo. Ne smemo pa pozabiti, da se predvsem kompleksnejši primeri obravnavajo dlje časa, nekateri več let.

Načeloma opazamo trend zmanjšanja naloge predhodnega svetovanja in povečanja kompleksnejših primerov v okviru naloge Mnenje sodišču.

V okviru naloge Mnenje sodišču v sodnih postopkih za varstvo koristi otrok ter začasnih odredbah je bilo izvedenih kar nekaj Stikov pod nadzorom strokovnih delavcev CSD in sicer v 14 zadevah.

Na Enoti Izola je bilo v letu 2021 na novo obravnavanih 66 zadev v okviru naloge Predhodnega svetovanja. Večjega odstopanja od lanskega leta ni.

Prav tako je bilo obravnavanih 22 zadev (25 mld. otrok) v okviru naloge Mnenje sodišču v sodnih postopkih za varstvo koristi otroka, kar pa je več kot lansko leto.

Stiki pod nadzorom so v letu 2021 na Enoti Izola bili izvedeni v 4 zadevah. V dveh zadevah so bili določeni na novo, v eni zadevi so se izvajali še iz lanskega leta (do junija 2021), v eni zadevo so pa določeni, vendar se ne izvajajo, ker starš na stik ne prihaja.

Na Enoti Piran smo nudili Predhodno svetovanje 77 parom in strokovno svetovanje paru 3 parom. Mnenja sodišču v sodnih postopkih za varstvo koristi otrok smo oblikovali v 18 primerih. V okviru naloge Mnenje sodišču opazamo, da je vse več zadev zelo kompleksnih, zapletenih, pogosto je zaznati odtujevanje otroka od drugega starša, povezanost s prijavami nasilja v družini, ki včasih niso prepričljive. Pogosti so predlogi staršev za izdajo začasnih odredb, tako da je potrebno v okviru posamezne zadeve pripraviti tudi po več mnenj.

Stike pod nadzorom smo izvajali za 4 otroke. V treh primerih se ukrep še izvaja.

Na Enoti Sežana je v letu 2021 bilo na novo obravnavanih 80 zadev v okviru naloge Predhodnega svetovanja.

Prav tako je bilo obravnavanih 36 zadev v okviru naloge Mnenje sodišču v sodnih postopkih za varstvo koristi otroka.

Stiki pod nadzorom so v letu 2021 na Enoti Sežana bili izvedeni v 4 zadevah.

Družinska mediacija po Družinskem zakoniku

Cilj družinske mediacije je doseči dogovor pri izvajanju starševstva, na področju razvez, partnerskega in družinskega svetovanja pa tudi doseči zmanjšanje števila zadev, ki jih je na področju izjemno veliko.

Slednje bi tudi držalo, če ne bi družinske mediacije na CSD izvajali zaposleni, ki delajo na različnih področjih dela in družinsko mediacijo izvajajo ob svojem rednem delu, katerega obseg se zaradi tega ni nič zmanjšal.

Družinsko mediacijo opravljamo v primerih razveze zakonske zveze, varstva in vzgoje otrok, preživljanje skupnih otrok, stikov otroka s starši, stikov otroka z drugimi osebami, pri izvajanju starševske skrbi ter tudi v okviru teh postopkov pri delitvi skupnega premoženja.

V letu 2021 smo v sodelovanju s Skupnostjo centrov za socialno delo Slovenije organizirali dva osvežitvena seminarja za štiri družinske mediatorke z že pridobljeno licenco, štirje dodatni strokovni delavec in delavke so uspešno opravili več kot sto ur trajajoče usposabljanje in prav tako pridobili naziv Družinski mediator. V marcu 2021 so bili štirje dodatni mediatorji/ke tudi uvrščeni na listo mediatorjev na MDDSZ. Tako imamo na CSD Južna Primorska osem (8) usposobljenih mediatorjev in mediatork iz vsake enote CSD in sicer tri iz Enote Koper, tri iz Enote Sežana ter po eno iz Enote Izola in Piran.

V letu 2021 smo **začeli 23** novih postopkov družinske mediacije, 3, ki so se začele v letu 2020 pa smo v letošnjem letu zaključili. Tako smo imeli v celotnem letu skupaj **26** mediacij, ki jih je izvajalo 8 mediatorjev. Vse mediacije so potekale s ko-mediatorjem/ko.

V procese smo vključili tudi tri zunanje mediatorje, zaradi zahteve mediantov, zaradi preobremenjenosti mediatorjev/k, zaposlenih na CSD in zaradi izrečene zahteve po mediaciji v italijanščini.

Rejništvo

Strokovni pristop pri delu z rejniškim sistemom je naravnano na medinstitucionalno in multiprofesionalno sodelovanje znotraj samega centra in z drugimi institucijami, s katerim se želi doseči kvalitetnejša in bolj poglobljena celostna obravnava. Znotraj centra se delo na področju rejništva največ povezuje s področjem zaščite ogroženih otrok, področjem obravnave težav v odraščanju, področjem skrbništva nad mladoletnimi ter vključevanjem psihologa.

V letu 2021 smo imeli na Enoti Koper nameščenih 17 otrok v rejništvu po vsej Sloveniji. Od teh so se trije otroci vrnili nazaj v matično družino, 3-je so zaključili rejništvo, sodišče je pri dveh otrocih staršem odvzelo starševsko skrb; eden je bil nato posvojen, eden pa ostaja v rejniški družini.

Enota Koper je v letu 2021 imela 13 rejniških družin pri katerih so bili nameščeni otroci s strani Enote Koper in tudi iz drugih centrov po Sloveniji. Od teh so bila tri sorodstvena rejništva. Dve sorodstveni rejniški družini sta nato s prekinitvijo rejništva odpovedali sodelovanje (ena rejnica je prekinila zaradi namestitve kot sorodstvena s sklepom sodišča in ni imela dovoljenja za izvajanja rejniške dejavnosti, druga pa je ob zaključku rejništva vnukinje odpovedala rejništvo zaradi svoje starosti). 1 rejnica je umrla, 1 pa je bila neaktivna, ker se še odloča ali bi nadaljevala z izvajanjem rejniške dejavnosti ali bi jo zaključila. V letu 2021 smo na Enoti Koper pridobili dve novi rejniški družini. Ena od rejnic je dobila nagrado za dolgoletno in uspešno izvajanje rejniške dejavnosti s strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Rejniške družine se soočajo s stiskami zaradi nekonstruktivnih odnosov z matično družino in zaradi neprimernih stikov staršev z otroki, zato intenzivno delamo z matičnimi družinami oz. starši na odpravljanju neprimernih pristopov v odnosu do otrok. Prav tako delamo zelo intenzivno tudi v rejniški družini, kjer pomagamo družini prebroditi stisko, nudimo svetovanje oziroma reševanje težav in na

razbremenjevanjem rejnic kot otrok. Pri tem se nam zdi še posebej pomembno povezovanje področij zaščite otrok in rejništva.

Opažamo, da se v zadevah, kjer je rejništvo oz. namestitev otroka v rejniško družino dolgotrajen proces in otroci nimajo rednih stikov z matično družino, v obdobju adolescence praviloma pričnejo pojavljati težave v odraščanju, rejniške družine pa potrebujejo dodatno podporo in usmeritve pri obvladovanju in reševanju teh težav. V leto 2021 smo se odzivali tudi na stiske otrok v rejniški družini kot tudi stiske rejniške družine zaradi razmer povezanih s Covidom in s tem povezanim šolanjem na domu.

Srečevali smo se z obravnavo otrok in mladostnikov v rejništvu, pri katerih so bile prisotne čustvene in vedenjske težave. Pri obravnavi tovrstnih primerov prepoznavamo posebno pomembnost intenzivnega multidisciplinarnega sodelovanja med CSD ter ostalimi institucijami, ki so pomembne v rejniškem sistemu (šolstvo, zdravstvo, rejniške družine) ter prepoznavamo pojavljanje problematike, ki zahteva dodatna specialistična znanja, katera presegajo delo strokovnega dela na področju rejništva. Kljub temu smo želeli vplivati na to, da bi otroci s tovrstnimi težavami imeli prednostno obravnavo, vendar pri tem žal nismo bili uspešni, kljub temu, da dobro sodelujemo in se povezovanju s tovrstnimi institucijami. Zaradi čakanja na obravnavo se stiske otrok kot tudi rejniških družin oz. sistema na takšen način še poglobljajo.

Z rejnicami Enote Koper se v prostorih centra srečujemo 1x na mesec na skupini za rejnice, stalo deluje tudi Viber skupina. Skupina deluje na principu skupine za samopomoč. Rejnice so željne dodatnih izobraževanj kot tudi skupnega medsebojnega povezovanja s svojimi družinami. Tako smo izvedli v poletnih mesecih neformalno druženje na vikendu ene od rejnice, kjer smo imeli srečanje rejniških družin Enote Koper. V mesecu decembru pa so se rejnice skupaj s strokovno delavko centra podružile na skupni večerji, kjer so se tudi obdarovale. 1 rejnica se je skupaj s strokovno delavko Enote Koper udeležila srečanja rejniških družin v mesecu juniju v Mozirju. Izpeljali smo redno letno usposabljanje za rejnice v Idriji, Naslov usposabljanja je bil Rejnice v mnogih vlogah. Predavali so nam strokovnjaki iz Društva rejnikov Slovenije. Vsem rejnicam zagotavljamo tudi individualno strokovno podporo in tudi druge oblike pomoči, ko jo potrebujejo.

V mesecu decembru 2021 smo s pomočjo različnih dobrodelnih organizacij in angažiranosti rejnice pridobili novoletna darila za vse otroke v rejništvu. Ker imamo otroke v rejništvu nameščene tudi v drugih krajih po Sloveniji, bo obdarovanje otrok potekalo tudi v januarju 2022.

V letu 2021 je Enota Izola spremljala 6 otrok v rejniških družinah. V enem primeru se je v mesecu marcu mladoletno dekle s sodno določbo vrnilo v matično družino in sicer k mami. V občini Izola imamo tri rejniške družine, pri dveh primerih so dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti dobili svojci otrok, v enem primeru zakonski par, pri katerem sta bila julija 2016 nameščena bratec in sestra iz druge občine. Dva otroka sta nameščena v rejniški družini svojcev, ostali 3 otroci pa so nameščeni v rejniške družine izven naše občine (Piran, Koper, Škofja Loka).

Na Enoti Piran smo spremljali 3 otroke v rejništvu.

V letu 2021 je Enota Sežana spremljala 4 otroke v rejniških družinah. V okviru Enote Sežana imamo tri rejniške družine. V letu 2021 smo prejeli 4 nove vloge za rejniško družino.

Področje posvojitvev

V letu 2021 smo na Enoti Koper uspešno zaključili 1 postopek za kandidate za posvojitev, prav tako smo pričeli z enim postopkom z novimi kandidati za posvojitev. Kandidatom za mednarodno posvojitev smo priskrbeli osveženo dokumentacijo, ki so jo potrebovali s strani CSD. Kandidati so v letu 2021 mednarodno posvojili 2 otroke. 2 kandidata pa sta še v postopku mednarodne posvojitve.

Na enoti Sežana smo imeli v letu 2021 v teku postopek za 2 nova posvojiteljska para; postopek še ni zaključen. V posvojitvev ni bil dan noben otrok.

Področje ogroženih otrok

V letu 2021 je bilo na Enoti Koper, na področju, odprtih 27 novih zadev javnega pooblastila Posebnega varstva otrok in mladostnikov ter 120 novih zadev javnega pooblastila nalog za preprečevanje nasilja v družini. Ob temu je potrebno omeniti, da so se pa še naprej izvajale naloge na obeh področjih, ki so bile odprte v preteklem letu oz. letih in še niso bile rešene do konca leta 2020. Gre predvsem za tiste bolj kompleksne in težje primere, katerih je bilo krepko čez 100. Odprtih je bilo 47 novih zadev socialno varstvene storitve, pri čemer večina odpade na storitev prve socialne pomoči.

Tukaj so zajete storitve, ki so vezane na področje dela in niso bile opravljene v času »dežuranja na PSP-ju«. Potrebno je poudariti, da številke kažejo na veliko obremenitev strokovnih delavk (2,5 strokovne delavke), ki trenutno delajo na področju. Kaže se velika potreba po izvajanju socialno varstvene storitve pomoči družini za dom oz. svetovanja, kar pa, zaradi obremenjenosti in postavljanja prioritet (izvajanja nujnih nalog) ne izvajajo v skladu z zaznanimi in izraženimi potrebami. Takšnih novo začelih zadev je bilo v preteklem letu na novo odprtih le 4. Družine in posameznike tako napotujejo na vključitev v pomoč k drugim deležnikom v mreži, kjer pa so tudi dolge čakalne vrste.

Delo na področju zaščite ml. otrok in preprečevanja nasilja v družini je timsko in multidisciplinarno naravnano.

Zaradi zaznanih vedno bolj izjemno kompleksnih zadev se je izvajanje timskega dela na CSD prilagodilo tako, da so v take primere soudeleženi strokovni delavci različnih področij še bolj intenzivno, kot v preteklih letih. Izkazalo se je kot nujno potrebno tudi, da se v takih primerih obravnava udeležencev, kot so razgovori, obiski na domu, izvajanje stikov pod nadzorom, opravlja v paru. To terja ogromno usklajevanja in dodatnega časa. Tako, kot na naša področja dela vključujemo druge sodelavce, tudi drugi sodelavci nas vključujejo v svoje primere.

V preteklem letu smo se še zmeraj srečevali z izzivi zaradi ukrepov za zaježitev širjenja okužb z virusom Covid-19, katerim smo se uspešno prilagajali tudi kljub okužbam med nami in odsotnostih v povezavi z boleznijo in zadržanostmi z dela zaradi varstva otrok in uspešno izpeljale vse nujne delovne naloge (žal pa ne potrebnih storitev).

V letu 2021 so strokovne delavke pri delu na področju družinske zakonodaje izpopolnjevale pretekle izkušnje in znanja na področju novejših zakonodaj družinskega zakonika in njihove vloge pri postopkih na sodišču. Utrdila se je potreba po strokovnem sodelavcu pravniku s pravosodnim izpitom in potreba po delu izven delovnega časa ob zasledovanju zadostitve rokov sodišča v postopkih zaščite mladoletnih otrok. Nujno bi bilo potrebno tudi celotno področje družine okrepiti s strokovnim delavcem/delavci, ki bi izvajali socialno varstveno storitev pomoči družini za dom.

Strokovne delavke so se udeležile nekaterih izobraževanj, vendar so potrebe večje od možnosti, saj se tako ne sledi spremembam v družbi (povečane težave v duševnem zdravju otrok in mladostnikov, odraslih) in zaznanim potrebam na delovnem področju.

V letu 2021 se je nadaljevalo obveščanje Policijske postaje o intervencijah, kjer niso zaznali elementov kaznivega dejanja ali elementov prekrška, za našo nadaljnjo obravnavo. Takšni dopisi so odraz trenutnega stanja v družbi, odgovor na situacijo v zvezi z epidemijo, strokovne delavke spravljajo v stisko, saj se, ob ostalih nujnih nalogah, na te dopise ne morejo odzivati na način, da bi se poglobljeno povezale z družino.

Zaznati je nadaljevanje trenda, ki uporabnikom CSD ni prijazen. To je birokratizacija dela, težja dostopnost do strokovnih delavcev, manj možnosti za vključitev v storitve, manj poglobljenega dela, hkrati pa manj možnosti za strokovne delavce za ustrezno in potrebno izobraževanje oz. usposabljanje. Kljub vsemu strokovne delavke svoje delo opravljajo z visokim zavedanjem poklicnega poslanstva.

Na Enoti Izola je bilo v letu 2021 na novo odprtih 8 zadev v okviru nalog Ukrepi za varstvo koristi otroka in naloge PSP – sum ogroženosti ml. otroka ter 8 zadev v okviru Nalog za preprečevanje nasilja v družini.

V okviru posebnega varstva otrok smo na enoti Piran vodili 28 nalog. Spremljali smo 17 ukrepov za varstvo koristi otrok.

Na Enoti Sežana je bilo v letu 2021: na novo odprtih 71 nalog s področja posebno varstvo otrok in mladostnikov. Od tega 2 zadevi v okviru nalog Ukrepi za varstvo koristi otroka (za 5 otrok) in naloge PSP – sum ogroženosti ml. otroka 5 zadev ter 36 zadev v okviru Nalog za preprečevanje nasilja v družini, kjer so udeleženi ml. otroci. V okviru ukrepov je bilo 10 otrok postavljenih pod skrbništvo. Izdanih je bilo 38 odločb o postavitvi skrbnika za posebni primer mladoletnim tujcem brez spremstva. Izveden 1 nujni odvzem otroka. 5 otrok je bilo s sklepom sodišča nameščenih v zavod.

Obravnava otrok in mladostnikov

Trenutki negotovosti in nenadnih sprememb v času epidemije Covid-19 je terjalo veliko usklajevanj družinskih, šolskih in službenih obveznosti ter veliko časa in napora staršev ter otrok, ki so se morali prilagoditi spremembam.

Prekomerno preživljanje časa pred računalniki in telefoni zaradi šolskih obveznosti in preživljanja prostega časa pogosto zvišuje občutke tesnobe.

Prav tako tudi odmik, zmanjšanje ali celo prekinitve osebnih stikov z drugimi v času epidemije povzročajo ujetost v razmišljanje o istih stvareh ter posledično več konfliktov med mladostniki in starši. Mladostniki v času odraščanja potrebujejo družbo vrstnikov in neposreden stik, za katerega so sedaj prikrajšani.

V letu 2021 se je tako družabno življenje otrok in mladostnikov skoraj v celoti preselilo na splet. Slaba posledica tega je tudi ta, da je spletno nasilje med mladostniki v porastu. Oblik spletnega nasilja, ki se pojavlja med mladimi, je veliko; lahko gre za širjenje sovraštva preko različnih spletnih kanalov, videoposnetke pretefov, ki jih izzovejo udeleženci prav za namen izdelave posnetka, deljenje ali objavljanje golih posnetkov drugih na spletu brez njihovega privoljenja, izsiljevanje z intimnimi posnetki, žaljenje posameznika na spletu, spletno zalezovanje, ali pa spletno ustrahovanje. Otroci in mladostniki se v spletnem nasilju lahko znajdejo v različnih vlogah: lahko so žrtve spletnega nasilja oziroma spletnih zlorab ali pa tudi sami povzročitelji spletnega nasilja. Tudi v okviru obravnav mladoletnikov v predkazenskih in kazenskih postopkih smo se pogosteje kot druga leta srečevali s kaznivimi dejanji, ki so imela elemente spletnega nasilja.

Tudi pri mnogih starših se je povečala tesnoba zaradi večjih stisk, saj so mnogi izgubili zaposlitve ali pa so se jim osebni dohodki občutno znižali zaradi posledic razglašene epidemije. Epidemija je močno zarezala v družine zaradi mnogih negotovosti, saj se doživljanja staršev odražajo na občutkih mladostnikov.

Ocenjujemo, da je leto 2021 pustilo posledice na duševnem zdravju otrok in mladostnikov, ki se že kažejo kot porast tesnobe in depresij ter agresivnih vedenj pri otrocih in mladostnikih.

Na našem krajevnem področju je nujno potrebno vzpostaviti službo, kjer se bo celostno obravnavalo otroke in mladostnike s težavami v duševnem zdravju in ki bi omogočala boljšo dostopnost do služb in storitev za otroke in mladostnike s čustvenimi in vedenjskimi težavami že na primarni ravni ter bi nudila interdisciplinarno obravnavo.

V letu 2021 smo beležili povečan obseg obravnav mladostnikov v postopkih o prekrških, ki so bili povezani s kršenjem Zakona o nalezljivih boleznih (kršenje določb o prepovedi zbiranja, kršitve zaradi neupravičenega prehajanja meja med občinami, kršitve predpisov o prepovedi zbiranja in gibanja v nočnem času, pa tudi kršitve predpisanega nošenja mask). V Enoti Koper smo obravnavali 24 mladostnikov zaradi suma storitve prekrška oz. kaznivega dejanja in 18 mladostnikov v predkazenskem postopku. V kazenskem postopku smo obravnavali 47 mladoletnih oseb, v postopku o prekršku pa 73 mladoletnikov.

V obravnavi je bilo 6 mladostnikov, katerim je bil izrečen vzgojni ukrep nadzorstva organa socialnega varstva ter 4 mladostniki, katerim so bila izrečena navodila (vključitev v Društvo za nenasilno komunikacijo, vključitev v Log-out, vključitev v Društvo projekt Človek).

Razglasitev epidemije bolezni Covid-19 je vplivala tudi na izvajanje naloge dela v splošno korist za mladoletnike, saj je bilo delo v splošno korist oteženo in na trenutke onemogočeno zaradi sprejetih ukrepov za preprečevanje širjenja bolezni Covid-19. Z Okrožnim državnim tožilstvom v Kopru smo dogovarjali podaljšanje rokov za opravljanje dela v splošno korist glede na potek epidemije.

V letu 2021 je bilo na Enoti Koper izrečenih več odloženih kazenskih pregonov (skupno 14), od tega je bilo 9 mladostnikov, ki so opravljali delo v splošno korist, 3-em pa je bila izrečena povrnitev škode organizaciji ter 2-ma je bilo naloženo opravilo nakazila denarnih sredstev v dobrodelne namene

V letu 2021 je Enota Izola obravnavala 4 otrok zaradi suma storitve prekrškov ali kaznivih dejanj. Na Enoti Izola je bilo v letu 2021 obravnavanih 13 mladostnikov v kazenskem postopku in v postopku o prekršku, 1 mladostnik je opravil dela v splošno korist.

V obravnavi imamo 4 mladostnike z izrečenim ukrepom nadzorstva organa socialnega varstva, vzgojni ukrep oddaje v vzgojni zavod po KZ ni bil izrečen nobenemu mladostniku, 1 mladostniku je bil izrečen vzgojni ukrep oddaje v prevzgojni dom.

Na enoti Piran smo obravnavali 29 otrok oz. mladostnikov v postopkih zaradi suma storitev prekrškov ali kaznivih dejanj.

V letu 2021 je Enota Sežana zaradi suma prekrška obravnavala 4 mladoletnike, zaradi kazenskega postopka 5 mladoletnikov, 1 (enemu) je bil izrečen nadzor organa socialnega skrbstva, 1 (eden) je bil nameščen v vzgojni zavod, v predkazenskem postopku je bilo obravnavanih 5 mladoletnikov.

Obravnava otrok in mladostnikov v vzgojnih zavodih

V obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 je bilo v vzgojne zavode in stanovanjske skupine nameščenih skupno 9 otrok in mladostnikov iz Enote Koper. Z uspešnim zaključkom srednješolskega izobraževanja se je zaključilo tudi dolgoletno bivanje v stanovanjski skupini dvema polnoletnima mladostnikoma.

Enota Izola je vodila postopek za namestitev v vzgojni zavod za 1 mladostnico, 1 mladostnik je zaključil bivanje v vzgojnem zavodu/strokovnem centru.

Na Enoti Piran smo spremljali 5 otrok nameščenih v strokovne centre, na Enoti Sežana smo v letu 2021 spremljali 5 otrok v vzgojnem zavodu/strokovnem centru.

Obravnava otrok in mladostnikov s težavami v odraščanju

Na področju obravnave otrok in mladostnikov s težavami v odraščanju smo se tudi v letu 2020 srečevali s kompleksno problematiko, ki sega v vse nižja starostna obdobja. Problematika je povezana z lažjimi in težjimi oblikami čustvenih in vedenjskih težav ter kombiniranih motenj, vse več je odklanjanja šole. V lanskem letu smo se prvič soočili s šolanjem na daljavo, kot posledico zaprtja šol zaradi epidemije, to je s seboj prineslo vrsto novih težav, s katerimi smo se prvič srečali na tem področju dela.

Starostni razpon obravnavanih otrok in mladostnikov v okviru težav v odraščanju je bil med 6 in 14 let. V večini primerov se je obravnava pričela na pobudo osnovne šole, ki nas je na podlagi poročila o otroku ali mladostniku zaprosila za vključitev v družino ter pomoč pri razreševanju težav. V letu 2020 smo, prav tako kot vsa leta prej, intenzivno sodelovali z osnovnimi šolami, na posvetovalnih in interdisciplinarnih timih, kjer smo se povezovali tudi z drugimi pristojnimi službami, društvi, organizacijami in svetovalnimi centri. Zaradi epidemije timskih sestankov večkrat ni bilo možno izvesti v živo, zato smo se poslužili različnih spletnih orodij, kot je aplikacija Zoom.

Sodelovanje smo še dodatno okrepili, z Dnevnim centrom za otroke in mladostnike - PetKa, ki se je izkazal za odlično podporo otrokom in mladostnikom tako pri učni kot pri psihosocialni pomoči in podpori. Sodelovali smo tudi s Kriznim centrom za otroke in mladostnike Koper - Marelična hiša v primeru začasnega umika iz konfliktnega domačega okolja.

Aktivno smo bili udeleženi v obravnave znotraj zdravstvenih ambulant in pedopsihiatričnih institucij. Povezovali smo se z osebnimi zdravniki, aktivno sodelovali s Psihohiginskim dispanzerjem za otroke in mladostnike v Luciji, s Centrom za duševno zdravje otrok in mladostnikov Postojna in z Oddelkom za otroško psihiatrijo Pediatrične klinike v Ljubljani. Še vedno dobro poteka naše sodelovanje z zdraviliščem Šentvid pri Stični, k njim smo na zdravljenje poslali nekaj otrok in mladostnikov, nekateri so zdravljenje uspešno zaključili, drugi ga zapustili predčasno. Prav tako smo ohranili sodelovanje z zdraviliščem Rakitna, ki otrokom in mladostnikom ponuja Šolo zdravega odraščanja.

Sodelovanje smo nadaljevali s Svetovalnim centrom za otroke, mladostnike in starše Koper, Zavodom RS za šolstvo, Društvom za nenasilno komunikacijo, idr. Še vedno aktivno sodelujemo v Koordinativni skupini za preventivo v Mestni občini Koper, katere namen je zgodnja prepoznavna in intervencija na področju varovanja zdravja otrok in mladostnikov. Povezovali smo se tudi z Ljudsko univerzo, kamor se vključujejo mladostniki, ki so bili izključeni iz rednega izobraževalnega sistema, napotovali smo jih tudi v program Projektnega učenja mladih.

V letu 2021 smo soočili z zaprtjem šol in šolanjem na daljavo in z omejevanjem stikov. Svoje delo smo bili primorani hitro prilagoditi, da bi kljub omejitvam otroci/mladostniki ter njihovi starši bili deležni podpore in pomoči. Večina pogovorov je tako potekala preko telefona in spletnih aplikacij, kar pa je težko nadomestilo osebni stik. Družine so se soočale z vrsto novih težav, kot so neustrezna ali pomanjkljiva tehnološka oprema za šolanje na daljavo, pomanjkanje veščin in znanj, socialne stiske, psihološke stiske, čustvene težave, tudi samopoškodovalna vedenja otrok, itd. Po vrnitvi otrok in

mladostnikov nazaj v šole so se pokazale posledice šolanja na daljavo, stiske otrok in mladostnikov so se poglobile in postale izrazitejše. Veliko otrok in mladostnikov je odklanjalo šolo oz. se je izogibalo šoli – porast absentizma. Potrdilo se je, da je sistem strokovne pomoči otrokom in mladostnikom pomanjkljiv in podhranjen.

Zaznali smo, da se je stanje v družinah, ki smo jih že prej obravnavali na centru na področju otrok s težavami v odraščanju, v času epidemije poslabšalo, največkrat se je izražalo v otrokovem odklanjanju šole in v pomanjkanju motivacije za delo. Starši so ob tem izražali svojo nemoč in bili v hudi stiski, saj otroku niso zmogli pomagati zaradi pomankanja znanj oz. veščin.

V letu 2021 je število obravnav kazensko neodgovornih otrok, otrok ki so storili kazensko dejanje pred 14. letom, ostalo primerljivo s predhodnim. Najpogosteje smo obravnavali med vrstniško nasilje, nekaj je bilo tudi tatvin in prometnih prekrškov.

Na področju otrok in mladostnikov s težavami v odraščanju opazujemo, da gre za težavno problematiko, kompleksne družinske odnose in življenjske okoliščine, kjer se sočasno pojavlja več težav. Opažamo predvsem vzgojno nemoč staršev in prelaganje krivde na otroka/mladostnika, učitelje, druge institucije in nepripravljenost na sodelovanje oz. na spremembe pri sebi. Srečali pa smo se tudi s primeri, ko so starši sami iskali pomoč, ob tem izražali svojo vzgojno nemoč in izkazovali pripravljenost na sodelovanje. V takih primerih, s pomočjo socialne mreže in mreže pomoči, ki je na voljo otrokom in staršem, smo veliko hitreje prišli do zelenih pozitivnih sprememb.

Beležimo rast števila primerov med vrstniškega nasilja, še vedno se pogosteje pojavlja med dekleti. Veliko je prekomerne uporabe mobilnih telefonov, interneta in socialnih omrežij, kjer se pogosto ti med vrstniški spori tudi začnejo.

Še vedno se srečujemo s težavami ob iskanju ustreznih in dovolj hitrih oblik pomoči, velika težava je v dolgih čakalnih dobah za obravnavo pri pedopsihiatru, kliničnem psihologu in v Svetovalnem centru za otroke, mladostnike in starše. Ugotavljamo, da je potreba večja kot so zmogljivosti, predvsem pa pogrešamo bolj celostno obravnavo otrok/mladostnikov skupaj z njihovimi starši. Starši bi potrebovali bistveno več podpore, usmeritev, kot so je deležni, saj se reševanje težav začne pri njih.

V primerih, ki jih obravnavamo, vključujemo celo družino, sodelovanje temelji na delu z otrokom/mladostnikom, njegovimi starši oz. drugimi pomembnimi družinskimi člani. Z družinami smo se srečevali na razgovorih na CSD in na terenu, v lanskem letu smo zaradi epidemije večinoma sodelovali preko telefona in Zoom-a. Zaradi kompleksnosti težav, ki segajo na različna področja, je zelo pomembno in damo velik poudarek na timsko delovanje, kar nam omogoča kvalitetnejše načrtovanje in izvajanje nalog.

V letu 2021 je Enota Koper obravnavala 67 otrok in mladostnikov s težavami v odraščanju (brez KD).

V letu 2021 je Enota Izola obravnavala 22 otrok in mladostnikov s težavami v odraščanju brez suma storitve prekrškov ali kaznivih dejanj. Na Enoti Piran smo nudili pomoč 17 družinam z otroki s težavami v odraščanju. Enota Sežana je obravnavala 19 otrok in mladostnikov s težavami v odraščanju brez suma storitve prekrškov ali kaznivih dejanj.

Dodatek za nego otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo

Na področju uveljavljanja pravice do dodatka za nego otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo smo obravnavali približno enako število vlog kot vsako leto, kar je razvidno iz informacijskega sistema Krpan. Na enoti Sežana je bilo v letu 2021 obravnavanih 52 primerov.

Priznanja očetovstva/materinstva

V letu 2021 smo na Enoti Koper naredili 154 zapisnikov za priznanje očetovstva, v večini pred rojstvom otroka in nekaj po rojstvu otroka. Zaradi trenutne epidemiološke situacije v državi smo uvedli drugačen postopek urejanja priznanja očetovstva in sicer na sledeč način: preko e-pošte s strani bodočih staršev pridobimo podatke, pripravimo zapisnik ter se z njimi vnaprej dogovorimo za termin, ko starša prideta na CSD, se seznanita z vsebino zapisnika in ga podpišeta. Zapisnike nato posredujemo na Upravno enoto in jih tako z dopisom ter priloženim zapisnikom o priznanju očetovstva seznanimo. Kljub trajajoči situaciji zaradi okužb z virusom Covid-19, poteka priznanje očetovstva nemoteno, varno, v smeri omejevanja rizičnih stikov, kar je s strani uporabnikov dobro sprejeto.

Na Enoti Izola je bilo v letu 2021 opravljenih 31, na Enoti Piran 69 in Enoti Sežana 95 zapisnikov o priznanju očetovstva.

Preživnine

Na področju preživnin smo tudi v letu 2021 vodili evidenco preživnin. V letu 2021 ni bilo valorizacije preživnin. Opazili smo porast števila novih preživnin. S strani preživninskih upravičencev ali zakonitih zastopnikov teh upravičencev ali zavezancev preživnin še sedaj prejemamo vloge za pridobitev izpisov valorizacij preživnin ali obvestil o uskladitvi preživnin za leto 2021 in sicer za potrebe sodnih izvršilnih postopkov ali prejem nadomestil s strani javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega, prež. sklada RS.

Še vedno izvajamo nalogo, ki nam jo nalaga Družinski zakonik, to je predhodno svetovanje na predlog predlagatelja, ki si želi spremembo že veljavne odločbe, bodisi v zvišanju bodisi v znižanju preživnine. Izpeljali smo veliko razgovorov v okviru predhodnega svetovanja in pri tem sestavili zapisnik, ki služi kot podlaga za predlog za spremembo odločbe na sodišču. V primeru, da je otrok dosegel starost 15 let, nas je sodišče pozvalo, da opravimo z njim razgovor ter ga seznanimo s postopkom na sodišču ter z možnostjo, da tudi sam nastopi na sodišču kot stranka v postopku. Pri otrocih, ki so že dosegli starost 15 let, smo sodišču posredovali njihovo izjavo s seznanitvijo postopka in ali želi oz. ne želi sodelovati v nadaljnjem sodnem postopku in ki je bila podlaga za mnenje sodišču.

Na Enoti Koper je bilo v letu 2021 sklenjenih oz. določenih 166 novih preživnin.

Na Enoti Izola je bilo v letu 2021 sklenjenih/določenih 33 novih preživnin, na Enoti Piran smo zabeležili 83 novih preživnin in na Enoti Sežana je bilo v letu 2021 sklenjenih oz. določenih 44 novih preživnin.

Obravnava odraslih oseb

Skrbnišтво za poseben primer in odobritve pravnih poslov

Tako kot preteklo leto je bilo tudi leto 2021 v znamenju izvajanja ukrepov ob epidemiji virusa COVID-19. Kljub temu pa so se razmere počasi normalizirale, kar še posebej velja za delo s strankami. Te so lahko skoraj nemoteno prihajale na CSD, kjer so imele neposreden stik z osebo, ki je obravnavala njihove zadeve oziroma vodila postopke, v katerih so bile udeležene. Kar se tiče v naslovu navedenih področij je bilo v letu 2021 zaznati trend zmanjševanja postavitvev skrbnika za posebni primer. Navedeno gre v prvi vrsti pripisati dejstvu, da se je že dodobra uveljavil Družinski zakonik (Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 - ZNOrg, 16/19 - ZNP-1, 22/19, 67/19, 200/20 - ZOOMTV; v nadaljevanju DZ), ki je prinesel številne novosti na področju skrbništva. Pri tem je treba izpostaviti določbo 267. člena DZ, ki v drugem odstavku določa, da skrbnika za posebni primer ni mogoče imenovati v primerih, ko so podani pogoji za postavitev otroka pod skrbništvo oziroma ko so podani pogoji za postavitev odrasle osebe pod skrbništvo, razen če zakon določa drugače.

V letu 2021 je bilo na področju skrbništva za posebni primer obravnavanih 105 zadev. Od teh je bilo 36 za odrasle osebe, 32 za otroke in mladostnike, preostala skrbništva pa so bila po sklepu sodišča. V okviru skrbništva za mladostnike je bil v 19 primerih skrbnik za posebni primer imenovan mladoletnim tujcem brez spremstva, ki so bili s strani slovenske policije pridržani pri nezakonitem vstopu v našo državo. V vseh navedenih primerih je bil v skladu z veljavnimi predpisi za skrbnika imenovan CSD Primorsko-Notranjska, Enota Postojna.

V preteklem letu je Enota Koper izdala 22 dovoljenj oziroma odobritev pravnih poslov po 248. členu DZ. Od tega je bilo 16 izdanih v okviru zapuščinskih postopkov, v katerih je mladoletnike zastopal t. i. kolizijski skrbnik. Gre za eno od oblik skrbništva za posebni primer. V ostalih primerih pa je večinoma šlo za odobritev pravnih poslov, ki so jih stalni skrbniki sklenili v imenu svojih varovancev.

V zvezi s področjem skrbništva za posebni primer je potrebno izpostaviti, da je bilo tudi v letu 2021 veliko dela vloženega, da smo ljudem, ki so iskali pomoč za svoje najbližje, posredovali informacije, kaj storiti, ko bližnji ni več sposoben skrbeti zase in za svoje pravice, sami pa nimajo veljavnega pooblastila, da bi svojca zastopali v praven prometu. Največkrat je šlo za telefonske poizvedbe, velikokrat pa so se stranke odločile, da se še osebno zglasijo na CSD, kjer so dobile še dodatna pojasnila in napotke, kako ustrezno poskrbeti za svojca, ki potrebuje pomoč v okviru skrbništva. Če smo ugotovili, da osebi, ki ni sposobna skrbeti zase, brez naše angažiranosti ne bo moč zagotoviti ustreznega varstva, smo, skladno s prvim odstavkom 57. člena Zakona o nepravdnem postopku, sami podali predlog za postavitev odrasle osebe pod skrbništvo. Takih primer je bilo v letu 2021 pet.

Tako kot v lanskem poročilu, tudi v letošnjem izpostavljammo porast kompleksnejših zadev, ki jih obravnavamo v okviru zgoraj navedenih področji. Nemalokrat se zgodi, da imajo stranke prav iz tega razloga pooblaščenca, ki jim nudi pravno pomoč v zadevi. Na področju skrbništva se pojavljajo tudi novi primeri, ki jih v preteklost nismo obravnavali. Tako npr. smo v preteklem letu prvič obravnavali pobudo za postavitvev skrbnika za posebni primer mladoletni osebi, katere eden od staršev je ovadil drugega, državno tožilstvo pa je ovadbo zavrglo. Pri tem je tožilstvo pristojni center za socialno delo pozvalo, da mladoletni osebi postavi kolizijskega skrbnika, ki bo imel pravico, da na podlagi drugega odstavka 60. člena Zakona o kazenskem postopku sam začne s kazenskim pregonom. Navedena zadeva odpira zanimiva pravna vprašanja, med drugim tudi glede podelitve statusa oškodovanca in s tem povezanih pravnih posledic. Z vložitvijo pobude se je namreč tožilstvo postavilo na stališče, da je oškodovanec mladoletna oseb in ne njegov starš, ki je podal kazensko ovadbo. Na to in ostala vprašanja, ki se še bodo porajala, bo treba v letu 2022 poiskati ustrezne odgovore.

Na Enoti Izola smo v letu 2021 postavili tri skrbnike za posebni primer odraslim osebam, en primer smo s sklepom ustavili. Enota Izola neposredno izvaja naloge skrbnika za posebni primer 3 odraslim osebam. Postavili smo 3 kolizijske skrbnike mladoletnim osebam, 6 zadev je še v reševanju. Sodišče je postavilo skrbnika za posebni primer mladoletnim osebam v dveh primerih, na Enoti Piran smo imeli 18 primerov.

Na Enoti Sežana smo v letu 2021 obravnavali skrbništvo za skupno 100 novih (polnoletnih) oseb. Od tega je bil 23 osebam postavljen skrbnik za posebni primer, 19 osebam je bil postavljen začasni skrbnik in 2 osebam kolizijski skrbnik, ostale so bile postavljene pod skrbništvo (57 novih skrbništev). V večini primerov, ko je CSD pred sodiščem predlagatelj postopka za postavitvev odrasle osebe pod skrbništvo, sprejme tudi v nadaljevanju nalogo skrbnika. Taki predlogi so v porastu, saj se CSD kot skrbnik pravilom postavi vsem osebam, ki so dolgotrajno nameščene v institucionalnem varstvu.

Pod skrbništvo za posebni primer je bilo na enoti Sežana postavljenih 38 mladoletnih tujcev brez spremstva in pod skrbništvo 10 mladoletnih otrok.

Skrbništvo za odrasle osebe s posebnimi potrebami in mladoletni

V letu 2021 je bilo na področju skrbništva na Enoti Koper v obravnavi 16 mladoletnih oseb in 137 odraslih.

Odrasle osebe pod skrbništvom	93
Odrasle osebe – skrbnik center Koper	44
Mladoletni pod skrbništvom	11
Mladoletni – skrbnik center Koper	5

V letu 2021 je prenehalo skrbništvo zaradi smrti v 8 primerih, v 1 primeru pa je prenehalo, zaradi vrnjene delno odvzete poslovne sposobnosti. V 1 primeru je prišlo do prenehanja skrbništva, zaradi polnoletnosti varovanca, v 1 primeru pa zaradi posvojitve.

Leto 2021	Odrasli	Mladoletni
Mnenja in predlogi za postavitvev pod skrbništvo ter imenovanja skrbnika, postopki na sodišču po DZ	13	/

V preteklem letu smo tako opravili razgovore s skrbniki v zvezi s podajo skrbniških poročil in v zvezi z reševanjem aktualne problematike v posameznih primerih. Tekom celotnega leta smo nudili podporo skrbnikom pri opravljanju skrbniških dolžnosti, zastopanju pravic in koristi njihovih varovancev. Podporo smo prav tako nudili varovancem, posebej tistim, ki nimajo socialne mreže in ki niso vključeni v nobeno obliko dnevnega ali institucionalnega varstva ter tistim, za katere skrbniške dolžnosti opravljajo enote CSD Južna Primorska neposredno. Glavni cilj pomoči in podpore je krepitev moči varovancev in izboljšanje kvalitete njihovega življenja.

Pri spremljanju mladoletnih oseb pod skrbništvom, se delo razlikuje, saj je potrebno poskrbeti tudi za njihovo vzgojo, izobraževanje in stike z matično družino. Delo ne poteka le neposredno z uporabnikom oz. varovancem pač pa velikokrat s celotnim družinskim sistemom varovanca. Pri tem smo sodelovali tudi s strokovnimi delavkami na področju zaščite mladostnikov, postpenale, rejništva, zavodov ter s Kriznim centrom Marelična hiša in Dnevnim centrom Petka Koper. Tak način sodelovanja se je

izkazal kot koristen, saj omogoča redne, tedenske stike z varovanci in s tem krepitev moči družine za premagovanje številnih izzivov, s katerimi se srečujejo. Mladoletne osebe pod skrbništvom so nameščene v rejniških družinah, živijo pri skrbniku, v 1 primeru je mladoletna oseba zaupana v varstvo in vzgojo starim staršem, v 2 primerih pa sta mladostnika nameščena v Kriznem centru za otroke in mladostnike v Kopru.

V lanskem letu smo opravili večino obiskov varovancev, česar v enem letu prej, zaradi ukrepov vezanih na epidemijo, nismo mogli. Na obiskih smo opazili, da so bili varovanci v precej slabšem psihofizičnem stanju, kot nazadnje, ko smo jih srečali. Slednje pripisujemo spremenjenemu načinu življenja tako v zavodih kot v domačih okoljih, zaradi epidemioloških ukrepov. Sicer pa smo bili celo leto redno v stiku s skrbniki, varovanci in z zaposlenimi v institucijah, v katere so vključeni naši varovanci (KCM Koper, DC Koper, DDTC Barčica, SS Val, Dom na Krasu, SVZ Hrastovec, DUO Impoljca, CUDV Draga – CSI Ankaran, ZUDV Dornava, CUDV Črna na Koroškem, ODU Koper, DU Izola, DU Ptuj - Enota Koper, DU Idrija, Enota Marof, DU Ilirska Bistrica, CSO Lucija, Dom Lukavci).

V primerjavi s preteklim letom je nujno potrebno poudariti, da se je število oseb postavljenih pod skrbništvo močno povečalo. Kljub temu, da je med varovanci prišlo do nekaj prenehanj skrbništva, pa je bilo število pravnomočnih sklepov bistveno višje, kot poprej. Iz tega izhaja, da se je število primerov na strokovnega delavca na področju skrbništva na Enoti Koper močno zvišalo. Strokovni delavci na tem področju so že tako v časovni stiski in dela ne morejo opravljati tako kvalitetno, kot bi to bilo dejansko potrebno. Zaradi izredno velikega števila primerov na Enoti Koper, redno prihaja do situacij, ko na področju skrbništva večinoma opravljamo le formalne naloge za naše varovance (npr. poravnave mesečnih obveznosti, izdaja soglasij, odobritve itd). Delovne naloge na področju skrbništva obsegajo skrb za celotno osebo varovanca, dejansko pa nam primanjkuje časa za osebni stik z varovanci, obiski na domu in razbremenjevalnih razgovorov z njimi in ostalimi pomembnimi udeleženi.

V primerjavi s preteklimi leti je bilo v letu 2021 opaziti občutno povečano število uporabnikov, za katere skrbniške dolžnosti opravlja enota Koper neposredno. Največ pozornosti tako posvečajo primeri, kjer uporabniki niso vključeni v programe in druge oblike institucionalnega varstva. Slednje pomeni večji obseg opravil za strokovne delavce na področju, hkrati pa je zaradi previsokega števila varovancev oteženo redno spremljanje in sodelovanje z le temi.

Predvsem je potrebno urejati mrežo izvajalcev in storitev, ki so na voljo (Gerontološki center ODU), da lahko varovanci ostajajo v lokalni skupnosti in se vključujejo po svojih zmožnostih z namenom normalizacije in izboljšanja kvalitete življenja.

Kot smo poročali že v preteklem letu, smo se strokovni delavci področju skrbništva, zaradi novega virusa in razglašene epidemije, srečevali z večjimi stiskami pri naših varovancih. Epidemiološki in drugi ukrepi, vezani na zavezitev virusa Covid – 19, so našim uporabnikom bistveno omejili socialno življenje, kar pa je pri osebah s težavami v duševnem zdravju ključnega pomena. Pri varovancih, ki živijo v domačem okolju, se je dostopnost do storitev, ki so jih bili prej deležni zmanjšala oziroma omejila, podobno je bilo tudi z zdravstvenimi storitvami.

Ker so bile na Enoti Koper v preteklem letu aktivnosti na področju izvajanja nalog po Zakonu o duševnem zdravju močno v porastu ocenjujemo, da ta del zasluži posebno pozornost. V poročilu bi želeli omeniti, da smo se na Enoti Koper v jeseni srečevali s povečanim številom odraslih oseb, kjer je šlo za sum ogrožanja zdravja ali življenja. Na podlagi navedenega smo v drugi polovici leta 2021, na podlagi naše ocene ogroženosti morali podati na sodišče 1 predlog za zdravljenje odrasle osebe v nadzorovani obravnavi, 1 predlog za zdravljenje v psihiatrični bolnišnici proti volji in 3 predloge za namestitvev odrasle osebe na varovani oddelek posebnega socialno varstvenega zavoda proti volji, pri čemer so izvzeti primeri, kjer je bil uporabnik starostnik. Ob koncu leta je Enota Koper podala oceno, da je čimprej potrebno podati še 2 predloga za namestitvev na varovani oddelek posebnega socialno varstvenega zavoda proti volji, vendar je prišlo do izvedbe slednjega takoj po novem letu. Na Enoti Koper opažamo, da je v porastu število primerov, kjer gre za odrasle neprostoVOLjne uporabnike, ki potrebujejo pomoč pri zadovoljevanju osnovnih vsakodnevnih potreb, zaradi posledice težav v duševnem zdravju. Želeli bi opozoriti, da je sodišče ugotovilo, da so bili vsi naši predlogi utemeljeni. Največja težava pri sklepnih odločitvah sodišča pa je pri vseh primerih, kjer je šlo za namestitvev osebe v posebni socialno varstveni zavod proti volji, bila, da ni prostih mest v imenovanih zavodih, zato je namestitvev praktično neizvedljiva. Tako se na Enoti Koper soočamo z veliko stisko, saj ne moremo ustrezno zavarovati pravic in koristi naših uporabnikov in drugih udeleženi.

Še naprej bomo krepili sodelovanje s sodelujočimi institucijami ter spremljali delo skrbnikov in napredek oseb pod skrbništvom.

Na Enoti Koper smo v preteklem letu ponovno zaznali, da so potrebe po namestitvah na varovane oddelke socialno varstvenih zavodov na področju odraslih večje od možnih kapacitet. Na podlagi navedenega ocenjujemo, da je skrajni čas, da se ta težava prične reševati, saj se bo v nasprotnem primeru, problematika le še stopnjevala.

Na Enoti Izola je bilo v letu 2021 pod skrbništvo postavljenih 6 odraslih oseb, 3 zadeve so še v reševanju na sodišču. Neposredno Enota Izola izvaja skrbniške naloge 5 osebam ter spremlja skrbništvo 19 odraslim osebam ter dvema mladoletnima. V letu 2021 je prenehalo 1 skrbništvo zaradi smrti.

Na enoti Piran smo skupno vodili 39 skrbništev in v 15 primerih neposredno izvajali skrbniške naloge sami. Od tega je bilo 23 skrbništev ter 16 skrbništev za posebni primer. Število primerov, v katerih sodišče določi, da skrbniške naloge izvaja CSD sam, narašča.

Število oseb pod skrbništvom se ni bistveno spremenilo, narašča pa število uporabnikov, za katere skrbniške dolžnosti opravljajo enote CSD neposredno in predvsem tam, kjer varovanci ostajajo v lokalni skupnosti v matičnih družinah oz. niso vključeni v programe in druge oblike institucionalnega varstva. Slednje pomeni večji obseg opravil za strokovne delavke/ce na področju, hkrati pa je zaradi previsokega števila varovancev oteženo redno spremljanje in sodelovanje z le temi.

Predvsem je potrebno urejati mrežo izvajalcev in storitev, ki so na voljo (Gerontološki center ODU), da lahko varovanci ostajajo v lokalni skupnosti in se vključujejo po svojih zmožnostih z namenom normalizacije in izboljšanja kvalitete življenja.

Zaradi razglašene epidemije v prvem in drugem valu smo se na področju skrbništva srečevali z večjimi stiskami pri naših varovancih. Ukrepi za zavezitev novega virusa so med varovanci povzročili strah pred neznanim, onemogočen jim je bil izhod iz institucij ter domačih okolij, kar jim je predhodno predstavljalo sprostitev od vsakodnevnih stisk. Posledica slednjega je bilo povečano število klicev varovancev in njihovih skrbnikov, potrebovali so pogovore, ki so jih razbremenjevali ter opogumljali, da so se zmogli držati ukrepov ter na ta način ostali v svojem okolju. Opaziti je bilo, da so se njihove težave v duševnem zdravju v več primerih stopnjevale, dostop do zdravnika psihiatrične stroke, ki je v njihovem primeru zelo ključen je bil času prvega vala epidemije močno otežen. Slednje se je kasneje v drugem valu, na srečo, precej izboljšalo. V pogovorih so nam varovanci pogosto izražali, da bi si želeli našega obiska, izrazili so, da pogrešajo osebne stike z drugimi ljudmi.

V prihodnje bomo še naprej krepili sodelovanje s sodelujočimi institucijami ter spremljali delo skrbnikov in napredek oseb pod skrbništvom.

Sodelovanje s SVZ Dom na Krasu in drugimi institucijami je ključnega pomena za osebe pod skrbništvom, posebno za tiste, ki se nahajajo doma v matični družini in kjer so skrbniki njihovi starši. Skrbniki so se znašli v letih, ko že sami potrebujejo vse več pomoči in podpore tretjih oseb. V naslednjih letih predvidevamo porast umrljivosti in poslabšanja zdravstvenega stanja skrbnikov. Najverjetneje bo v večini primerov prevzemal naloge skrbnika, zaradi neobstoječe in/ali neprimerne socialne mreže uporabnikov ter vse več potreb po osnovnih in posebnih oblikah institucionalnega varstva tako varovancev, kot skrbnikov - CSD.

Družinski pomočnik

Na področju družinskega pomočnika smo opravljali redno delo, kar pomeni, izdajanje odločb, spremljanje dela že obstoječih družinskih pomočnikov in njihove skrbi za invalidne osebe. Družinski pomočniki so podali poročilo o svojem delu, s katerim smo seznanili invalidno osebo.

Na dan 31.12.2021 je aktivnih 20 družinskih pomočnikov. Z uveljavitvijo Zakona o osebni asistenci je število družinskih pomočnikov upadlo, ker so le ti postali osebni asistenti, saj je status bolj ugoden. Največ prenehanj je bilo v letu 2019 in 2020, v lanskem letu pa je tako prenehal opravljati naloge družinskega pomočnika 1 družinski pomočnik.

V 1 primeru opravljanje nalog družinskega pomočnika je prenehalo zaradi smrti invalidne osebe.

Pravico do družinskega pomočnika je na Enoti Izola v letu 2021 pridobila 1 invalidna oseba, 2 osebi sta prenehali opravljati naloge družinskega pomočnika, aktivnih je 9, na Enoti Piran smo imeli 5 aktivnih družinskih pomočnikov. Pravico do družinskega pomočnika je na Enoti Sežana v letu 2021 imelo 8 oseb.

Gluche osebe, ki imajo priznane pravice po ZUSZJ

Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika daje gluhim osebam možnost, da uporabljajo slovenski znakovni jezik kot jezik medsebojnega sporazumevanja in kot naravno sredstvo za sporazumevanje, ter njihovo pravico, da so informirani v njim prilagojenih tehnikah. Na podlagi odločbe vsako leto CSD izda vavčerje za plačilo tolmača in sicer vsaka oseba prejme 30 oziroma 100 vavčerjev. Enote vodijo evidenco gluhih oseb o osebnih podatkih gluhe osebe, podatkih o prebivališču, registrski številki vavčerja ter številki, datumu izdaje in dokončnosti odločbe.

Enota Izola je v letu 2021 vodila 1 postopek za uveljavljanje pravic po Zakonu o uporabi slovenskega znakovnega jezika.

Starostniki

V letu 2021 je bilo na področju starostnikov obravnavanih 127 primerov. V 21 primerih je šlo za Krizne intervencije, pri 7 primerih smo sprožili postopek sprejema odrasle osebe v varovani oddelek socialno varstvenega zavoda proti volji, pri 11 primerih pa je šlo za postopek postavitve odrasle osebe pod skrbništvo. Ostale primere smo obravnavali v okviru socialno varstvene storitve Prva socialna pomoč.

Kot je razvidno iz zgoraj navedenega je Enota Koper v preteklem letu ponovno večino primerov obravnavala v okviru Prve socialne pomoči. Opaziti je, da starostniki in njihovi svojci ter neformalni oskrbovalci potrebujejo informacije vezane na oskrbo starega človeka. Natančneje so potrebovali informacije o pomoči na domu, dnevni dostavi kosil na dom, varovanju na daljavo in prevozu ter spremljanju starostnikov po opravkih. Zanimalo jih je, na koga se morajo obrniti, da bi želeno storitev začeli prejemati, cena in možnosti oprostitve plačila storitve. Poleg tega so v veliko primerih potrebovali pomoč pri iskanju prostega mesta v domovih za stare ljudi. Kot leta prej smo se tudi v letu 2021 srečevali z zelo veliko primeri, kjer je bil starostnik nenadno odpuščen iz Splošne bolnišnice Izola, pri tem pa je potreboval pomoč pri osnovnih vsakodnevnih aktivnostih. V teh primerih se Splošna bolnišnica Izola vedno obrne na nas, večinoma nas samo obvesti o primeru in nas poziva, da za tako osebo iščemo primerne možnosti. Pri tem ponovno poudarjamo, da bi institucija, kot je Splošna bolnišnica Izola, nujno potrebovala socialno službo, ki bi pomagala poiskati primerne možnosti za osebe po odpustu. Enota Koper obravnava vedno več primerov, pri katerih pride do hitrega slabšanja zdravstvenega stanja do take mere, da uporabniki potrebujejo pomoč druge osebe pri vsakodnevnih življenjskih aktivnostih. V takih primerih smo pomagali s priporočili za prednostni sprejem v institucionalno varstvo, informirali svojce o socialno varstvenih zavodih in o storitvi Pomoči na domu, dokler starostnik ni bil sprejet v dom. Svetovali smo jim tudi glede ostalih pravic in jih seznanili z drugimi oblikami pomoči, ki so na voljo v naši občini.

V letu 2021 je bilo na področju starostnikov odprtih nekaj novih primerov storitve Kriznih intervencij, kjer je šlo za primere povezane s hudim kognitivnim upadom ali pa katerimi drugimi težavami v duševnem zdravju. Na nas so se obračali svojci, sosedje, prijatelji ali znanci starostnikov s težavami v duševnem zdravju, za katere smo ocenili, da ne zmorejo več poskrbeti za svoje pravice in koristi, ogrožali so svoje življenje oz. življenje in zdravje drugih, nekateri so povzročali tudi večjo materialno škodo. Zaradi vseh navedenih razlogov smo po uradni dolžnosti začeli s postopkom namestitve odrasle osebe na varovani oddelek socialno varstvenega zavoda brez privolitve. Na tem mestu je pomembno, da omenimo problematiko, s katero se srečujemo na tem področju. Varovani oddelki socialno varstvenih zavodov so praktično vedno zasedeni preko svojih kapacitet, primerov, kjer je tovrstna namestitve uporabnika nujno potrebna za zaščito njegovih pravic in koristi, lastne varnosti in varnosti drugih oseb, pa je vedno več. Varovani oddelki so sporni že v osnovi, saj omejujejo pravico do svobode in gibanja, poleg tega pa prihaja še do situacij, ko so uporabniki, zaradi premalo mest, nameščeni na hodnikih, v kuhinjah, kopalnicah, kar pa je nesprejemljivo in neetično. V nekaterih primerih morajo uporabniki počakati v domačem okolju, kjer za njihovo varnost ne more biti primerno poskrbljeno, do sprostitve prostega mesta na varovanem oddelku.

Na področju starostnikov se, poleg varovanih oddelkov, vedno pogosteje srečujemo tudi s prezasedenostjo negovalnih oddelkov in dolgimi čakalnimi dobami za pomoč na domu. Velikokrat se zgodi, da starostnik zaradi različnih razlogov nima možnosti, da bi prejemal potrebno pomoč. V nekaterih primerih oseba nima svojcev ali bližnje osebe, ki bi mu bila pripravljena oziroma bi mu zmogla nuditi in zagotavljati pomoč. V drugih primerih imajo starostniki svojce, vendar so ti obremenjeni s skrbjo za svoje otroke, svojim slabim zdravstvenim stanjem ali službo, kar jim onemogoča, da bi lahko pomagali.

Pri izvajanju storitev na področju starostnikov smo v letu 2021 velikokrat nudili tudi psihosocialno podporo in pomoč svojcem, ki so sicer želeli pomagati, vendar tega sami niso zmogli. Zelo pogosti so

bili primeri, kjer je bil pri starostniku opazen kognitivni upad, ki povzroči tudi močne osebnostne spremembe. V nekaterih primerih oseba bližnjih ne prepozna več, lahko pa postane tudi agresivna. Družinske člane to zelo prizadene in tudi sami potrebujejo pomoč in podporo pri sprejemanju nove situacije.

V letu 2021 smo še poglobili sodelovanje z zdravstveno službo občine Koper in Ankaran. Ves čas smo bili v stiku s patronažno službo Zdravstvenega doma Koper, osebnimi zdravniki starostnikov, s socialno službo Psihiatrične bolnišnice Idrija in psihiatrinjo, ki uporabnike obiskuje na terenu, dr. Katalin Tubić. Za potrebe nameščanja oseb na varovane oddelke socialno varstvenih zavodov, smo prav tako uspešno sodelovali s sodniki Okrajnega sodišča v Kopru.

Ukrepi vezani na virus Covid-19 so tudi v preteklem letu močno vplivali na starejšo populacijo v Mestni občini Koper in Občini Ankaran, se pa je v primerjavi z letom 2020 situacija nekoliko izboljšala. Na Enoti Koper smo se skušali čim bolj prilagoditi tem osebam, povečalo se je število obiskov na domu, saj nismo želeli izpostavljeni starostnikov, da bi zapuščali svoj dom in na ta način ogrozili svoje zdravje. Zavedali smo se, da gre za populacijo, ki je pri novem virusu ogrožena skupina, zato smo bili zares dosledni pri upoštevanju ukrepov. Kjer je bilo mogoče smo stike vedno opravili zunaj in v njihovo hišo oziroma stanovanje vstopali le takrat, kadar je bilo to nujno potrebno. Ocenjujemo, da so v lanskem letu uporabniki že nekako sprejeli nov način življenja in se nad ukrepi minimalno pritoževali. Občutiti je bilo, da so jim epidemiološki ukrepi nekoliko omejili njihovo socialno življenje ter si želijo več družabništva in osebnega stika s sočlovekom.

Področje starostnikov zahteva veliko medsebojnega sodelovanja tako z vladnimi, kot tudi z nevladnimi organizacijami, z namenom, da se tej ranljivi skupini skuša omogočiti čim več pomoči in podpore. Vsi udeleženi se trudimo, da bi se vsakemu primeru čim bolj posvetili, posamezniku pomagali in mu omogočili pomoč, ki jo potrebuje, hkrati pa pri tem upoštevali tudi njegove želje. Na žalost je slednje vedno težje uresničevati. V večini primerov si starostnik želi čim dlje ostati doma, domsko namestitev pa zavračajo ali se z njo poskušajo sprijazniti, kljub temu, da to ni njihova želja in volja. Kot prejšnja leta je bilo tudi v letu 2021 zaznati veliko pomanjkanje storitev na terenu, ki bi starostnikom omogočile, da bi čim dlje živeli v svojem domu. Opazili smo, da svojci velikokrat nimajo dovolj informacij glede problematike starostnikov, kar se kaže predvsem v tem, da se na nas obrnejo, ko je stanje že zelo hudo in potrebujejo takojšnjo namestitev v institucionalno varstvo, kar pa je zaradi zasedenosti domov, dolgih čakalnih dob in samega postopka sprejema v institucionalno varstvo, skoraj nemogoče.

V letu 2021 je Enota Izola podala 1 predlog za sprejem v obravnavo v varovani oddelek socialno varstvenega zavoda brez privolitve na podlagi sklepa sodišča, Enota Piran je podala 1 predlog za sprejem v obravnavo v varovani oddelek socialno varstvenega zavoda brez privolitve na podlagi sklepa sodišča.

Enota Sežana je v letu 2021 podala 1 predlog za sprejem v obravnavo v varovani oddelek socialno varstvenega zavoda brez privolitve - na podlagi sklepa sodišča in 5 predlogov za hospitalizacijo brez privolitve - na podlagi sklepa sodišča.

Področje preprečevanje nasilja v družini nad odraslimi

CSD ob prijavi nasilja zagotavlja obravnavo žrtve. CSD opravi prvi razgovor z žrtvijo nasilja, v katerem identificira nasilje, kdo ga izvaja, kakšni so dejavniki tveganja in posledice nasilja, kakšno je psihofizično stanje žrtve in njena socialna mreža. Na podlagi teh zbranih podatkov CSD izdelava oceno ogroženosti ter skupaj z žrtvijo pripravimo individualni varnostni načrt, katerega namen je:

- povečanja varnosti žrtve nasilja,
- preprečevanja novega nasilja,
- motiviranja žrtve za vključitev v pomoč,
- sprejemanja ukrepov za zaščito pravic in koristi žrtve,
- brezplačna pravna pomoč.

Če žrtev ni pripravljena sodelovati, svojo pomoč in podporo CSD ponudi za v prihodnje in ji izroči informativne zloženke o različnih možnih oblikah pomoči.

CSD pri obravnavi nasilja v družini sodeluje z organi, organizacijami in nevladnimi organizacijami. Pri svojem delu strmimo k multidisciplinarnemu pristopu, ki se vedno znova izkaže kot pomembna integracija strokovnjakov, z namenom zagotoviti celovito pomoč in zaščito žrtvi.

Vzporedno z nalogami za zaščito žrtve, pa se izvajajo tudi naloge povezane s povzročiteljem nasilja v družini. Na podlagi obvestila o zaznavi nasilja v družini je povzročitelj povabljen na razgovor na CSD, v katerem skušamo identificirati dejavnike, ki vodijo v izvajanje nasilja, s ciljem zavarovanja žrtve in zmanjševanjem tveganja za nadaljnje izvajanje nasilja. Kjer je potrebno, je povzročitelj napoten k udeležbi v ustreznih programih, ki jih izvajajo nevladne, socialnovarstvene ali zdravstvene ustanove,

hkrati pa ponudimo storitve, ki jih izvaja CSD. Na vabila se odzove le okvirna polovica vabljenih, še slabši je odziv na ponujene ali napotene storitve. V razgovorih se zvečine soočamo z zanikanjem, minimizacijo, prelaganjem odgovornosti, ipd. Le redki so tako primeri, ko posamezniki odkrito priznavajo izvajanje nasilja in izražajo pripravljenost k spreminjanju sebe in svojega ravnanja.

Ukrepi za preprečevanje širjenja Covida – 19 so pomembno vplivali na počutje in vedenje ljudi in tako povečali tveganje za nasilje v družini. Med dejavnike nasilja spadajo predvsem čezmerno uživanje alkohola, depresija, osebnostne motnje in nizki dohodki tako povzročiteljev kot žrtev. Prijave nasilja v družini kot kaznivega dejanja in kot prekrška so se zmanjšale v primerjavi s številom prijav in / ali prekrškov v letu 2020. So pa bila v letu 2021 kazniva dejanja s področja družine izrazito izpostavljena.

V okviru Nalog za preprečevanje nasilja v družini je Enota Koper v letu 2021 obravnavala skupno 45 zadev, od tega 17 zadev, za katere je bila podana kazenska ovadba.

Vidno se je manjšal obseg prijavljenega nasilja proti koncu leta 2021, kar kaže na povečan razkorak med prijavljenim in dejanskim nasiljem, najverjetneje kot posledica nadzora povzročitelja nasilja nad žrtvijo zaradi izolacije.

Osebe, ki so doživljale nasilje so bile zlasti ženske, pogosto pa tudi starejši ljudje, ljudje z ovirami. V 23 zadevah se je nasilje pojavljalo v odnosih, ki so jih zaznamovale dominacija odraslega otroka nad njihovimi starši zaradi premoženjskih zadev.

Na Enoti Izola je bilo v letu 2021 opravljenih 13 storitev PSP s povzročitelji ter odprtih 9 novih zadev v okviru Nalog za preprečevanje nasilja v družini (kot pomoč žrtvi). Na Enoti Piran smo vodili 25 nalog za preprečevanje nasilja v družini. V vseh primerih je bila nudena tudi PSP. V storitev se je vključilo 12 povzročiteljev.

Na Enoti Sežana je bilo v letu 2021 opravljenih 15 storitev PSP s povzročitelji ter odprtih 64 novih zadev v okviru preprečevanja nasilja (med odraslimi 23 zadev; kjer so v družini otroci pa 41 zadev) v družini in v tem okviru nudena pomoč žrtvam nasilja.

Oprostitve plačila socialno varstvenih storitev (IV, PND, nadomestna oblika bivanja)

V letu 2021 je bilo v postopkih uveljavljanja pravice do oprostitve plačila socialnovarstvenih storitev izdanih 240 upravnih aktov, kar je oseminštirideset odstotkov več kot v letu 2020. Razlog znatnega povečanja v številu izdanih aktov je neizvajanje enajste točke 30.a člena ZUPJS v letu 2020 kot posledice ukrepov za obvladovanje epidemije CoVid-19. Skupno število izdanih upravnih aktov je tako podobno številu izdanih aktov v letih pred letom 2020. Prevladuje število aktov, ki se nanašajo na priznanje pravice do oprostitve plačila socialnovarstvene storitve institucionalnega varstva. Omenjeni akti tako predstavljajo devetdeset odstotkov vseh izdanih aktov. Kot v letih pred tem, število aktov, izdanih po uradni dolžnosti, predstavlja večino z osemdesetimi odstotki. Prevladujoči delež aktov, izdanih po uradni dolžnosti, izhaja iz same narave pravice do oprostitve plačila socialnovarstvenih storitev, saj je ta pravica v večini primerov upravičencem priznana za večletna obdobja, razlogi odločanja po uradni dolžnosti pa so bile, poleg ponovnega izvajanja določil enajste točke 30.a člena ZUPJS v letu 2021, spremembe na strani upravičencev in zavezancev, ki vplivajo na upravičenost do oprostitve plačila storitve. V letu 2021 je bilo število aktov, izdanih v kategorijah pomoč družini na domu ter nadomestna oblika bivanja, zelo podobno kot v letih pred letom 2020, s tem pa lahko ugotovimo, da do strukturnih sprememb glede koriščenja oblik storitve v zadnjih letih ne prihaja.

	Institucionalno varstvo	Pomoč družini na domu	Nadom. oblika bivanja	Skupaj odločbe
Po uradni dolžnosti	178	5	10	193
Nove vloge	39	5	3	47
SKUPAJ	217	10	13	240

V letu 2021 je Enota Izola izdala 222 odločb o oprostitvi plačila institucionalnega varstva za 64 upravičencev, na Enoti Piran smo vodili 78 upravičencev do oprostitve plačila SVS in skupno izdali cca. 160 odločb. Enota Sežana je izdala 79 odločb o oprostitvi plačila institucionalnega varstvu (56 po uradni dolžnosti, 23 nove vloge).

Pomoč obsojencem ter družini pred in med prestajanjem zaporne kazni

V letu 2021 se je, glede na leto 2020, število tako novih kot tudi zaključenih postopkov zmanjšalo. Podobno lahko ugotovimo za skupno število postopkov, ki smo jih vodili v letu 2021. Kot je razvidno iz spodnje razpredelnice, se je zmanjšalo tudi to število. Večje strukturne teže zmanjšanjem števila novih postopkov ne moremo pripisati, saj ni znano, koliko so na zmanjšano število postopkov vplivali ukrepi za zajezitev epidemije CoVid-19. Sodelovanje CSD in strokovnih služb ZPKZ je bilo tudi v letu 2021 dobro. Sistemske težave, o katerih poročamo vsako leto ostajajo nenaslovljene. Po odpustu se številni obsojenci soočajo z materialno ogroženostjo (stanovanjska problematika, brezposelnost, ipd.), prav odsotnost (začasnih) nastanitvenih kapacitet pa še povečuje tveganje za povratništvo. Druga pomembna težava, s katero se še vedno soočamo pri izvajanju nalog, je odsotnost pravne podlage za izmenjavo podatkov o žrtvah kaznivih dejanj. Z izmenjavo teh podatkov, bi lahko CSD in ZPKZ lažje in celoviteje nudili pomoč in podporo tako obsojencu kot tudi žrtvi kaznivega dejanja.

	Pomoč družini med postopkom
Novi	15
Zaključeni	17
Vodene	27
Vodene preteklo leto	43

V letu 2021 je Enota Izola obravnavala 7 oseb, ki so prestajale kazen zavora, na Enoti Piran smo imeli 8 primerov.

Uveljavljanje pravic iz javnih sredstev

Služba ZUPJS

Eden glavnih stebrov reorganizacije je bila uvedba informativnega izračuna na področju odločanja o pravicah iz javnih sredstev, ki je bila načrtovana s 1.1.2019, vendar takrat ni zaživela. Je pa bil informativni izračun delno uveden v letu 2021.

S 1.10.2018 se je na regijskih CSD-jih, v našem primeru na CSD Južna Primorska, ustanovila Služba za odločanje o pravicah iz javnih sredstev (v nadaljevanju služba ZUPJS), v sklopu katere odločamo o pravicah do otroškega dodatka, znižanem plačilu vrtca, državni štipendiji, subvenciji malice za OŠ in SŠ ter subvenciji kosila za OŠ. V okviru službe se odloča tudi o dodatku za veliko družino ter pravici do povračila stroška nakupa vinjete. Skupaj s pravicami je bilo na službo ZUPJS prenesen tudi kader. Služba ZUPJS je v primeru odločanja o teh pravicah krajevno pristojna za vse štiri predhodne CSD-je, ki so sedaj združeni v CSD Južna Primorska.

Na enotah Koper, Izola, Piran in Sežana, so skladno z dosedanjo krajevno pristojnostjo ostale pravice do denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka, pravica do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje, pravica do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, subvencija najemnine, izredna denarna socialna pomoč, izredna denarna socialna pomoč kot pomoč pri kritju stroškov pogreba ter enkratna izredna denarna socialna pomoč po smrti družinskega člana.

V letu 2021 se je na področju pravic iz javnih sredstev nadaljeval trend implementacij sprememb, ki so stalnica na tem področju.

Najbolj vplivni dejavniki odločanja o pravicah iz javnih sredstev v letu 2021 so bili:

- pričetek uporabe sprememb v zakonodaji (znižano plačilo vrtca)
- postopna uvedba informativnega izračuna
- prilagoditve dela in odločanja v luči virusa Covid-19
- težave v informativnem sistemu ISCS2

Leto 2021 se je pričelo z dlje trajajočim obdobjem, ko je bila v državi, od sredine oktobra 2020, razglašena epidemija, ki je nato trajala do konca maja 2021, zaradi katere smo morali prilagoditi

organizacijo dela. Prav tako je situacija vplivala na celotno prebivalstvo in uveljavljanje pravice iz javnih sredstev.

Služba ZUPJS, ki odloča o letnih pravicah iz javnih sredstev je sicer najbolj obremenjena v poletnih mesecih, vendar je kljub temu soočena in vpeta v vse spremembe, s katerimi se sooča CSD. Pa naj bo to v okviru organizacije dela ali zakonodaje na področju pravic iz javnih sredstev. Tako se zaposleni vedno znova prilagajajo razmeram.

Specifika Službe ZUPJS je, da v veliki meri obravnava postopke po uradni dolžnosti in v manjšem obsegu dejansko oddane vloge, zato velja mnenje, da nima stika z strankami oz. niti približno ne tolikšnega kot na enotah. slednje drži le delno.

V letu 2021 je namreč Služba ZUPJS obravnavala skupno nekaj nad 15.000 vlog, od tega je bilo 4.600 fizičnih vlog in sprememb, nekaj nad 10.400 pa vlog po uradni dolžnosti (PH-vloge, spremembe po uradni dolžnosti, obnove postopka po uradni dolžnosti)

Kot že omenjeno, je še ena specifika Službe ZUPJS ta, da v dveh mesecih obravnava skoraj polovično število vseh letnih zadev.

V pristojnosti Službe ZUPJS je bilo tako v avgustu 2021 5.548 vlog, v septembru pa 1.956 vlog, skupno torej 7.504 vlog, kar predstavlja 50% vseh vlog, ki so bile v obravnavi v letu 2021.

Obvladovanje in reševanje takšnih obsegov, v tako kratkem času (2 do 3 mesece) je možno le pod pogojem res dobre organizacije dela in izjemne učinkovitosti zaposlenih na tem področju. Zelo pomembno je, da se zadeve, ki so v obravnavi, rešijo hitro in hkrati kvalitetno, z minimalnimi napakami na strani strokovnih delavcev.

Primerjava med letoma 2020 in 2021:

	2020	2021
Št. vlog	4.522	4.600
Št. vlog po uradni dolžnosti	9.597	10.438
Št. vlog avgust in september	7.217	7.504
Št. vlog celo leto	14.119	15.038

Porast števila vlog pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev je bilo tudi v letu 2021 posledica epidemije Covid-19.

Do porasta sprememb ali novih vlog pri vlogah za uveljavljanje pravice do otroškega dodatka, znižanega plačila vrtca ter vlogah za uveljavljanje pravice do državne štipendije je v večini primerov prišlo zaradi poslabšanja materialnega stanja družin, zaradi sprememb v dohodkih. V nekaterih primerih zaradi izgube zaposlitve, v drugih pa zaradi bistveno zmanjšanega dohodka, zaradi več mesecev trajajočega čakanja na delo od doma.

Veliko staršev je moralo ostati doma in zagotoviti varstvo ter šolanje od doma za njihove otroke, kar je bila posledica zaprtja vrtcev in šol in zahtev šolanja od doma.

Dnevno so se soočali z odločitvijo ali ostati doma ali oditi v službo in s tem zagotoviti dohodek in preživetje družini.

Veliko panog in samostojnih podjetnikov je ostalo čez noč brez dela (gostinstvo, turizem, nekatere storitve). Tisti, ki so obdržali službe nekaj časa niso vedeli ali bodo morali naslednji dan v službo ali ne.

Prav tako pomemben vidik porasta števila obravnavanih vlog tudi ta, da je največji porast posledica odločanja po uradni dolžnosti, kjer je center odločal o spremembah (statusi VR in posledica spremembe zakonodaje ZVrt) in obnovah postopkov, zaradi napačno upoštevanih Covid dodatkov prejetih s strani FURS-a, o čemer poročamo v nadaljevanju poročila.

Odločanje o pravicah iz javnih sredstev upošteva posledice okužb z virusom Covid-19

Poleg prilagojenega načina sprejema vlog ter vzpostavitve prilagojenega stika z strankami, je bilo v letu 2021 veliko sprememb tudi pri odločanju o pravicah iz javnih sredstev.

Kot odgovor na stiske ljudi, je vlada RS pričela s sprejemanjem interventne zakonodaje, ki je blažila posledice okužb z virusom Covid-19. Za področje dela centra sta bila najpomembnejša Zakon o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (Uradni list RS, št. 49/20, 61/20, 152/20 – ZZUOOP, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 –

ZDUOP in 206/21 – ZDUPŠOP, v nadaljevanju ZIUZEOP) in Zakon o začasnih ukrepih v zvezi s sodnimi, upravnimi in drugimi javnopravnimi zadevami za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (Covid-19) (Uradni list RS, št. 36/20 in 61/20, v nadaljevanju ZZUSUDJZ), katerima so, s strani MDDSZ sledila navodila za priznavanje pravic iz javnih sredstev v času izrednih ukrepov Covid-19.

Pomembna dejstva, ki so bila vezana na odločanje o pravicah iz javnih sredstev v obdobju razglašene epidemije:

- zaradi izrednih ukrepov in omejenega gibanja oseb omejeno ter omejenega poslovanja javne službe (predvsem prek elektronske pošte in telefonov) je bil prilagojen tudi način oddaje vlog
- prednostno je potrebno reševati spremembe na veljavnih pravicah, ki vplivajo na veljavnost pravice ali njeno višino.
- Zakon o začasnih ukrepih v zvezi s sodnimi, upravnimi in drugimi javnopravnimi zadevami za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (Covid-19) je med drugim uredil tudi mesečno podaljšanje veljavnosti pravic, ki so se iztekle v času izrednih ukrepov. Na tej podlagi so se avtomatično podaljševale letne in mesečne pravice, ki iztečejo v mesecu razglašene epidemije, če o podaljšanju pravice CSD še ni odločil ter pravice, za katere upravičenec ni vložil vloge za podaljšanje pravice, saj se predpostavlja, da mu je bilo to zaradi izrednih ukrepov, morebitnega zdravstvenega stanja ali drugih izrednih razmer, onemogočeno.
- ne glede na 42.a in 42.b člen ZUPJS CSD do 31. decembra 2021 ni dolžan ves čas trajanja letnih pravic iz javnih sredstev po uradni dolžnosti spremljati sprememb vrste periodičnega dohodka. O spremembi vrste periodičnega dohodka, ki vpliva na spremembo odločbe in jo je sporočil upravičenec do letne pravice iz javnih sredstev, CSD na novo odloči s prvim dnevom naslednjega meseca po prejemu obvestila o spremembi.
- (ne)upoštevanje Covid dodatkov skladno z Zakonom o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije Covid-19 (Uradni list RS, št. 203/20 in 15/21 – ZDUOP, v nadaljevanju ZIUPOPDVE), ki v 59. členu določa, da se v koledarskem letu 2020 in 2021 v letno davčno osnovo ne upoštevajo taksativno naštetih Covid dodatki za nekatere zaposlene na področju socialno varstvene in zdravstvene dejavnosti.
- možnost širšega upoštevanja pojma SVPD pri osebah, ki ne prejemajo več Covid dodatkov
- upravičenost do solidarnostnih dodatkov za nekatere upravičence do nekaterih družinskih prejemkov (OD, DVD, DNO)

Sprememba zakonodaje

Poleg že omenjenih zakonov, za omilitve posledic epidemije in poenostavitve dela pri odločanju o pravicah iz javnih sredstev, so v letu 2021 stopile v veljavo še nekatere spremembe, ki so vplivale na način odločanja in na upravičenost do pravic.

V povezavi z znižanim plačilom vrtca je stopil v veljavo spremenjeni četrti odstavek 32. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih, ki se je pričel uporabljati 1. septembra 2021.

"Plačilo staršev za vrtec se določi v skladu z zakonom, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev. Starši, ki imajo v vrtec hkrati vključena dva otroka, so plačila za mlajšega otroka oproščeni. Starši so oproščeni plačila za vrtec tudi za tretjega in vsakega nadaljnjega otroka iz iste družine, ne glede na to, ali je v vrtec vključen hkrati s svojim sorojencem."

CSD smo morali tako vse upravičence, ki so imeli priznano pravico do znižanega plačila vrtca za več otrok, ki so bili hkrati vpisani v vrtec, obvestiti o nastali spremembi z obvestilom, da bodo za drugega otroka od 01.09.2021 oproščeni plačila vrtca.

Ker so bila obvestila s strani MDDSZ kreirana na podlagi podatkov pridobljenih pred 1.9. in, ker je nadgradnja sistema bila narejena tudi za družine, kjer CSD s 1.9.2021 ni na novo preračunal pravice

in izdal odločbe, je tako prišlo do nerazumevanja nekaterih staršev in vrtcev, v primerih, kjer je bil nato prvi otrok izpisan iz VR in je tako drugi otrok postal prvi. Starši nam spremembe niso sporočili, zato so imeli vrtci neustrezne podatke v informacijskem modulu za izračun subvencije.

V zvezi s tem smo morali strokovni delavci na CSD ponovno miriti starše in vrtce, zaradi težave katera ni nastala po naši krivdi.

Ponovno se je izkazalo, da se vrtci v veliko primerih obračajo na CSD za razreševanje težav, ki ne nastanejo na strani CSD ali za odgovore na vprašanja, ki so vsebina posameznih ministrstev in so posledica neodzivnosti MDDSZ, MIZŠ in neusklajenosti podatkov v CEUVIZ.

Informativni izračun

V poletnih mesecih, predvsem avgusta in septembra, smo se vsi CSD ponovno soočili z masovnim odločanjem po uradni dolžnosti o pravicah do otroškega dodatka, znižanega plačila vrtca in državne štipendije

Specifike vlog po uradni dolžnosti so, da pri obravnavi nimamo vseh informacij, ki jih sicer lahko razbereš iz vloge, zato mora strokovni delavec posvetiti toliko več časa in pozornosti temu, da iz podatkov, ki so dosegljivi in razvidni iz uradne evidence ugotovi pravilno dejansko stanje, kar pa ni vedno enostavno. Veliko je zamudnega preverjanja podatkov za nazaj.

Veliko dodatnega dela povzroča tudi ugotavljanje dejanskega stanja, pogovor z vlagatelji in kasneje upravičenci ter obrazložitve izdanih odločb.

Veliko dodatnega znanja in sledenja spremembam je potrebnega, ker se zakonodaja, ki je sprejeta tudi na drugih področjih, v določeni meri dotika pravic iz javnih sredstev.

S sprejetjem Družinskega zakonika se je to zgodilo v povezavi z upoštevanjem družinskih članov pri odločanju o pravicah, glede pričetka postopka razpada izven zakonske zveze ter glede upoštevanja preživnin pri sostarševstvu.

V zvezi z ugotavljanjem razpada izven zakonske zveze ter z upoštevanjem preživnin, smo se obračali na MDDSZ v želji in potrebi po natančnih navodilih več kot dve leti. Naposled smo v aprilu 2021 le prejeli navodila in enotno stališče o načinu upoštevanja preživnine.

S strani MDDSZ je bilo v zadnjih letih vloženega veliko navora v nadgradnjo informacijskega sistema s ciljem izvajanja informativnega izračuna. V mesecu juniju smo CSD prvič lahko v praksi izdajali informativne izračune. S strani strokovnih delavcev je bilo MDDSZ naprošeno, da se to omogoči pred avgustovskimi vlogami in, da se dogovori določeno obdobje, ko bi strokovni delavci lahko še vedno posegali v izračun in ustavili izdajo informativnega izračuna.

Šlo je za testno obdobje, namenjeno ugotavljanju nastavitve avtomatike in najpogostejših težav, ki se pri informativnem izračunu dogajajo, da smo jih lahko sproti odpravljali in obveščali MDDSZ kje je potrebno še dodelati informacijski sistem, da do napak, ki so se pojavljale v večjem številu, ne bi prihajalo.

Sprva je bilo dogovorjeno naj bi testno obdobje trajalo 2-3 mesece, nato smo v praksi videli, da potrebujemo daljši rok, ko lahko strokovni delavci posegamo v izdajo informativnega izračuna.

Najpogostejše težave so se pokazale pri neustreznem (ne)upoštevanju preživnine, pri prenosu ustreznih podatkov o bivanju iz CRP, v primerih, ko so tujci v postopku podaljšanja, ki na UE lahko traja tudi več mesecev.

Še ena posebnost, na katero informacijski sistem ne opozori sam, ampak je odvisna od pozornosti strokovnega delavca, je odločanje o dodatnem nižanju pri pravici do subvencije vrtca. Nekateri občine svojim občanom nudijo dodatne ugodnosti in v določenih primerih zagotavljajo nižje plačilo vrtca, kot je določeno v zakonodaji, ki ureja pravice iz javnih sredstev.

Ker gre za posebne okoliščine, ki jo mora vlagatelj vsakič znova uveljavljati/dokazovati izpolnjevanje pogojev oz. gre za posebnosti, ki so pri avtomatizaciji in odpadu fizičnih vlog težje sledljive, mora strokovni delavec biti na to še posebej pozoren.

Na težavo, da za CSD-je to predstavlja dodatno delo in podaljševanje postopkov, ker informacijski sistem odločanja temu ni prilagojen ter na potrebo, da bi moral tako dovršen istem imeti vgrajeno opozorilo v teh primerih, smo MDDSZ večkrat opozorili. MDDSZ že od meseca februarja 2020 načrtuje nadgradnjo informacijskega sistema v zvezi s tem vprašanjem, vendar ta še ni implementirana.

Vsekakor ne gre spregledati tudi, da je pravica do državne štipendije specifična, tako glede zakonodaje, kot tudi sistemsko. Strokovni delavci MDDSZ neprestano opozarjamo, da te pravice ni mogoče vključiti v informativni izračun in jo je potrebno obravnavati posebej.

V letu 2020 je bila ta pravica, zaradi povezave z izrednimi razmerami in oteženemu izvajanju študijskih obveznosti, v nekaterih primerih obravnavana na poseben način.

Zakon o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije Covid-19 (ZIUOOPE) je na področje štipendiranja prinesel nekaj ukrepov, ki so odstopali od sicer veljavnih določb Zakona o štipendiranju.

Na področju državnih štipendij sta bila sprejeta dva ukrepa, povezana z mirovanjem in vračilom prejete državne štipendije. Prvi je bil ta, da štipendistom, ki v šolskem ali študijskem letu 2019/20 niso napredovali v višji letnik ali niso zaključili izobraževalnega programa, za katerega so prejeli štipendijo, štipendija v šolskem oz. študijskem letu 2020/21 miruje.

V tem primeru gre za posebno vrsto mirovanja, katerega so deležni vsi tisti, ki so že imeli mirovanje in bi v letu 2020/2021 morali napredovati v višji letnik ali zaključiti izobraževalni program, v drugačnem primeru bi CSD morali izdati odločbo o vračilu.

Za te dijake in študente je MDDSZ sprejelo odločitev, da bodo obveščeni z obvestilom. Sprva je bilo rečeno, da bodo obvestila bila pripravljena, da jih bomo centri lahko poslali štipendistom nekje v oktobru 2020. Obvestila smo nato centri prejeli šele zadnji teden v januarju 2021 in še to v drugem poizkusu, saj so bila prva obvestila, ki so bila pripravljena v začetku januarja neustrezna.

Drugi ukrep pa je omogočil štipendistom, da zaradi izjemnih okoliščin, povezanih z epidemijo COVID-19, kljub sklenjenemu dogovoru o odlogu vračila ali obročnem vračanju štipendije, lahko ta dogovor podaljšajo za eno leto.

Kot posledica tega posebnega določila smo v letu 2021 CSD imeli kar nekaj težav z izdajo ustreznih odločb v informacijskem sistemu ISCS2 za tiste, ki so imeli podaljšan rok zaključka, saj sistem ni zaznal obstoja dodatnega leta za tiste, ki niso imeli izdane ustrezne odločbe. O rešitvi te težave se še vedno dogovarjamo z MDDSZ, ki pa ni ustrezen sogovornik, na kar smo že večkrat opozorili. Informacijski sistem na področju štipendij namreč ni usklajen z zakonodajo in je delo v njem zato izredno oteženo. S strani informatikov na tem področju nimamo ustrezne podpore in se moramo zato za posamezne primere vedno znova obračati po pomoč in iskati rešitve, ki niso sistemsko podprte.

S tem namenom zadnje mesece prosimo za aplikativno usposabljanje, na katerem bodo prisotni vsi akterji, ki sodelujejo pri odločanju (strokovni delavci CSD, predstavniki MDDSZ in predstavniki informatikov COMLAND).

Težave z informacijskim sistemom

Zaradi kompleksnosti mnogih sprememb in podatkov, ki jih CSD pridobivamo v informacijskem sistemu ISCS2 smo se v letu 2021 soočali z velikim številom težav in napak, ki smo jih morali nato strokovni delavci reševati in zagovarjati pred upravičenci.

Zaradi sprememb in nadgradenj smo bili daljša obdobja brez možnosti odločanja o nekaterih pravicah iz javnih sredstev. Tako je bilo v prvi polovici meseca avgusta, zaradi nadgradnje na pravici VR onemogočeno odločanje o katerikoli vlogi, ki je vsebovala pravico VR.

Iz vira nismo prejeli ustreznih podatkov o vpisih v vrtec ali odloženem šolanju, zato smo izdali nekaj neustreznih odločb ali obvestil o pravici do subvencije vrtca. Nato smo od meseca oktobra dalje pričeli prejemati klice jeznih staršev, katerih otroci so bili v vrtcu, vendar niso imeli izdane odločbe. Prav tako smo prejeli klice iz vrtcev, da izračuni za znižano plačilo niso ustrezni pri tistih, pri katerih je prišlo do spremembe in je prvi otrok šel v OŠ, zato je bilo potrebno narediti izračun o spremembi za drugega otroka.

Izredno velike težave smo imeli z ustreznim odločanjem o vseh pravicah, kjer je oseba prejela Covid dodatke, ki se skladno z zakonodajo ne bi smeli upoštevati pri odločanju.

CSD pridobivamo podatke o dohodkih s strani FURS, ki so podlaga za nadalje odločanje o pravicah iz javnih sredstev na letni ravni. Za nekatere skupine zaposlenih, ki so prejeli Covid dodatke v skladu z 59. členom ZIUPOPVE, se le ti ne bi smeli upoštevati v davčno osnovo za odmero leto 2020 in 2021.

V mesecu oktobru smo s strani MDDSZ prejeli obvestilo, da je bilo ugotovljeno, da je FURS podatke pravilno upošteval pri letni odmeri dohodnine, ne pa tudi pri posredovanju podatkov preko e-pladnja. Tako smo CSD v obdobju od 1. 4. 2021 do 13. 9. 2021 prejeli napačne podatke za izračun letnih pravic. Po ugotovljenem, je MDDSZ CSD posredoval podatke na podlagi katerih smo morali odločati po uradni dolžnosti z obnovo postopka.

Informacijski sistem ISCS2, v katerem delamo na pravicah iz javnih sredstev, je izredno kompleksen in obsega veliko podrobnosti in je deležen neprestanih nadgradenj. Velikokrat se dogaja, da določeni segmenti sistema ne delujejo ustrezno, zaradi česar prihaja do zakasnelih odločanj.

V letu 2021 se je izrazito pokazalo kako pomemben je ustrezen in ažuren prenos podatkov iz različnih virov za odločanje. V kolikor se bodo težave pri prenosu oz. neustrezni podatki prenašali na način kot so se v letu 2021, bo prihajalo do bistveno večjega števila neustreznega in napačnega odločanja in izdaje velikega števila neustreznih informativnih izračunov, kar bo imel za posledico veliko število ugovorov in jeznih strank.

Kompleksnost in preobremenjenost sistema ISCS2 je tudi eden izmed razlogov, da je bil sprva načrtovan in predviden informativni izračun zamaknjen na kasnejše obdobje. Temu se pridružuje še zakonodaja, ki je izredno zahtevna za implementacijo v informacijski sistem.

MDDSZ želi s spremembo zakonodaje poenostaviti nekatere postopke, vendar je tu velikega pomena tudi vidik informacijskega sistema, večje vključevanje strokovnih delavcev v nadgradnje in večji delež sodelovanja med informatiki in strokovnimi delavci, ki imajo izkušnje z delom v informacijskem sistemu in z zakonodajo, ki jo je potrebno implementirati v informacijski sistem.

Ob upoštevanju neprestanih sprememb na področju pravic iz javnih sredstev, tako zakonskih, kot organizacijskih in novih nalog (socialna aktivacija, vinjete, komunikacijski dodatek, spremembe zakonodaje, ki vpliva na področje dela (Družinski zakonik), širitev kroga in števila upravičencev posameznih pravic), ki niso podkrepjene s kadrovskimi okrepitvami, ne moremo mimo kritike, da se zakonodaja, ki ureja področje pravic iz javnih sredstev spreminja in dopolnjuje površno in nepremišljeno.

Nekateri projekti in nove naloge ne predstavljajo izboljšave, temveč še več dodatnega dela in truda strokovnih delavcev, ki ga vlagajo v razumevanje, učenje zakonodaje in sistema, novih nalog in pravic. Tako raznovrstno in obsežno področje dela mora vključevati sodelovanje vseh ravni ter poslušati do tistih, ki na teh področjih neposredno delajo in vedo iz prakse kakšne so težave, s katerimi se vsakodnevno srečujejo.

CSD vseskozi opozarjamo na kadrovsko podhranjenost na vseh področjih dela. Upoštevalo bi sprva načrtovan informativni izračun je MDDSZ mirilo, da bodo delavci na področju uveljavljanja pravic iz javnih sredstev razbremenjeni. Vsi zaposleni, ki delamo na tem področju vemo, da to ni tako. Tisti del razbremenitve, ki ga bo prinesel informativni izračun ni realen, ker bomo delavci obremenjeni z ugovori in nadaljnjim odločanjem. Tisti del razbremenitve, ki ga napovedujejo, ker se bo zmanjšalo število vlog (razen prvih in sprememb) pa prav tako ni realen, saj bo na račun manj vlog, toliko več pritožb in potrebnih pojasnil.

Pričakuje se, da se bo obseg dela v Službi ZUPJS, z vedno večjo avtomatizacijo, zmanjšal in bile nato aktivnosti v prihodnosti ciljno usmerjene k podrobnejšemu informiranju upravičencev, ki bodo težko razumeli informativne izračune in posledično tudi reševanju ugovorov. Strokovni delavci že sedaj vemo, da določenega števila zadev ne bo mogoče obdelati zgolj avtomatično, poleg tega bo prav gotovo prihajalo do napak, ki jih sistem ne bo mogel zaznati in upoštevati.

V prihodnje bodo zaposleni v službi ZUPJS imeli veliko dela pri odločanju in spremljanju državnih štipendij, saj brez vloge in stika z vlagatelji/upravičenci, odločanje o tej pravici, ne bo mogoče.

Strokovni delavci, ki bodo ostali zaposleni v Službah ZUPJS bodo morali biti tisti z največ znanja in najbolj suvereni pri svojem delu, postali bodo strokovnjaki za področje odločanja na specifičnih primerih, ki jih informacijski sistem ne bo mogel samostojno obdelati, informativni izračun pa jih ne bo ustrezno obdelal.

ENOTE Izola, Koper, Piran in Sežana

V dveh tabelah, ki sledijo je moč malo bolj sistematično zasledovati spremembe, ki so se na področju pravic iz javnih sredstev, v primerjavi z letom 2020, zgodile v letu 2021.

Ugotoviti je moč, da se je število vlog nekoliko povečalo, vendar na račun letnih pravic oz. družin, kjer ne gre za materialno ogroženost kot jo razumemo pri prejemnikih redne denarne socialne pomoči, temveč gre vsekakor za poslabšanje socialnega položaja tistih družin, kjer sta eden ali oba roditelja zaposlena.

Tabeli prikazujeta število vlog in odločenih pravic v letu 2020 in v letu 2021. Izpis je posebej grupiran po mesecih vloge in po enotah.

Leto 2020:

Mesec	Enota	St Vlog	St Pravic	OD	DP	VD	OZ	DZ	VR	MU	KU	DS	NA
2020/01	IZOLA	164	402	18	114	24	121	96	6	0	0	1	22
2020/02	IZOLA	122	279	18	73	21	77	61	6	0	0	0	23
2020/03	IZOLA	115	280	13	78	19	81	68	5	0	0	1	15
2020/04	IZOLA	134	345	12	100	8	106	100	4	0	0	0	15
2020/05	IZOLA	181	501	12	156	15	162	143	4	0	0	1	8
2020/06	IZOLA	177	457	12	133	18	141	121	6	0	0	1	25
2020/07	IZOLA	148	386	19	111	4	115	108	6	0	0	0	23
2020/08	IZOLA	185	465	60	102	4	105	99	32	0	0	37	26
2020/09	IZOLA	121	280	20	67	10	75	67	13	0	0	14	14
2020/10	IZOLA	169	425	21	119	12	131	107	13	0	0	2	20
2020/11	IZOLA	169	436	13	130	11	143	117	6	0	0	2	14
2020/12	IZOLA	204	521	19	150	33	159	125	8	0	0	3	24
	IZOLA	1889	4777	237	1333	179	1416	1212	109	0	0	62	229
2020/01	KOPER	501	1254	71	357	47	360	314	24	0	0	6	75
2020/02	KOPER	401	997	56	283	53	282	245	17	0	0	7	54
2020/03	KOPER	406	987	43	276	36	278	258	15	3	3	8	67
2020/04	KOPER	461	1219	71	350	32	345	316	29	0	0	13	63
2020/05	KOPER	668	1766	70	525	64	519	486	25	0	0	6	71
2020/06	KOPER	529	1395	64	409	54	404	380	19	0	0	5	60
2020/07	KOPER	449	1177	68	334	47	331	302	31	0	0	5	59
2020/08	KOPER	684	1689	226	378	51	374	348	98	1	1	149	63
2020/09	KOPER	515	1226	71	319	58	318	285	33	0	0	77	65
2020/10	KOPER	483	1231	57	352	52	347	314	28	0	0	11	70
2020/11	KOPER	466	1200	55	353	41	344	324	18	0	0	8	57
2020/12	KOPER	564	1386	63	393	61	385	358	22	1	1	8	94
	KOPER	6127	15527	915	4329	596	4287	3930	359	5	5	303	798
2020/01	PIRAN	167	436	21	124	23	127	110	6	0	0	0	25
2020/02	PIRAN	149	385	14	115	12	117	101	4	1	0	0	21
2020/03	PIRAN	202	547	14	166	18	169	153	5	0	0	3	19
2020/04	PIRAN	229	623	30	180	16	184	173	7	0	0	3	30
2020/05	PIRAN	218	600	18	184	35	185	155	7	0	0	4	12

2020/06	PIRAN	203	553	17	167	23	171	143	8	0	0	1	23
2020/07	PIRAN	132	352	18	105	7	108	97	5	0	0	0	12
2020/08	PIRAN	230	581	66	136	11	139	126	32	1	0	45	25
2020/09	PIRAN	183	465	16	132	13	138	124	7	0	0	16	19
2020/10	PIRAN	192	509	13	152	16	152	142	6	0	0	1	27
2020/11	PIRAN	231	614	25	178	12	184	164	15	0	0	11	25
2020/12	PIRAN	232	597	28	172	27	172	146	13	0	0	4	35
	PIRAN	2368	6262	280	1811	213	1846	1634	115	2	0	88	273
2020/01	SEŽANA	163	412	30	113	22	116	98	7	0	0	3	23
2020/02	SEŽANA	121	296	17	81	21	87	69	7	0	0	1	13
2020/03	SEŽANA	111	284	16	80	10	82	73	4	0	0	4	15
2020/04	SEŽANA	144	396	23	116	6	122	113	3	0	0	0	13
2020/05	SEŽANA	212	569	23	170	17	169	159	8	0	0	3	20
2020/06	SEŽANA	218	569	20	171	35	173	144	7	0	0	0	19
2020/07	SEŽANA	155	391	16	110	17	116	103	6	0	0	0	23
2020/08	SEŽANA	216	461	62	93	9	101	88	41	0	0	48	19
2020/09	SEŽANA	134	300	12	79	11	83	72	8	0	0	19	16
2020/10	SEŽANA	180	456	23	131	14	135	122	8	0	0	3	20
2020/11	SEŽANA	172	465	24	138	15	137	126	7	0	0	5	13
2020/12	SEŽANA	245	607	31	175	64	173	133	7	0	0	4	20
	SEŽANA	2071	5206	297	1457	241	1494	1300	113	0	0	90	214
2020/01	Služba	914	1133	861	4	2	5	3	220	1	0	35	2
2020/02	Služba	684	898	640	5	2	4	4	210	1	0	32	0
2020/03	Služba	524	677	485	3	0	3	3	158	1	0	24	0
2020/04	Služba	485	639	456	3	0	3	3	148	0	0	25	1
2020/05	Služba	541	717	513	3	0	3	3	174	0	0	21	0
2020/06	Služba	642	828	610	7	0	7	7	178	0	0	19	0
2020/07	Služba	771	1023	730	2	0	2	2	267	0	0	20	0
2020/08	Služba	5499	8166	4277	21	0	21	21	2053	13	0	1760	0
2020/09	Služba	1734	2251	679	26	3	26	25	280	3	1	1204	4
2020/10	Služba	625	858	491	8	0	9	9	226	3	1	108	3
2020/11	Služba	558	755	471	2	3	2	1	226	1	0	48	1
2020/12	Služba	1268	1471	1162	3	0	3	2	262	0	1	37	1
	Služba	14245	19416	11375	87	10	88	83	4402	23	3	3333	12
	skupno	26704	51198	13105	9020	1239	9134	8162	5098	30	8	3876	1526

Leto 2021:

Mesec	Enota	St Vlog	St Pravic	OD	DP	VD	OZ	DZ	VR	MU	KU	DS	NA
2021/01	IZOLA	172	447	20	127	28	132	109	10	0	0	1	20
2021/02	IZOLA	145	360	21	97	14	105	91	7	0	0	3	22
2021/03	IZOLA	145	361	17	98	17	105	94	8	0	0	1	21

2021/04	IZOLA	171	437	19	127	11	137	119	6	0	0	1	17
2021/05	IZOLA	179	470	17	138	13	143	125	9	0	0	2	23
2021/06	IZOLA	210	550	13	164	19	173	150	7	0	0	0	24
2021/07	IZOLA	158	409	19	119	13	118	108	12	0	0	0	20
2021/08	IZOLA	180	444	59	101	3	108	100	22	0	0	27	24
2021/09	IZOLA	115	283	15	75	9	81	67	7	0	0	18	11
2021/10	IZOLA	138	348	13	99	14	105	86	8	0	0	3	20
2021/11	IZOLA	170	457	6	141	20	143	126	4	0	0	2	15
2021/12	IZOLA	170	423	12	123	22	129	106	3	0	0	0	28
	IZOLA	1953											
2021/01	KOPER	603	1547	78	450	46	439	412	34	0	0	12	76
2021/02	KOPER	488	1229	65	350	45	341	317	37	0	0	14	60
2021/03	KOPER	535	1301	62	366	54	356	337	22	0	0	17	87
2021/04	KOPER	459	1148	73	325	49	314	293	30	1	1	8	54
2021/05	KOPER	471	1168	73	331	38	314	309	30	0	0	10	63
2021/06	KOPER	546	1297	72	358	68	352	326	28	0	0	7	86
2021/07	KOPER	400	991	57	278	46	269	248	26	0	0	11	56
2021/08	KOPER	605	1413	177	322	60	312	286	60	0	0	140	56
2021/09	KOPER	477	1076	56	274	57	271	246	17	2	1	77	75
2021/10	KOPER	458	1150	56	326	55	317	291	22	0	0	14	69
2021/11	KOPER	433	1105	48	326	49	315	295	12	0	0	5	55
2021/12	KOPER	451	1080	44	305	57	304	271	18	0	0	11	70
	KOPER	5926											
2021/01	PIRAN	262	690	37	196	28	202	176	17	0	0	6	28
2021/02	PIRAN	197	543	35	154	16	154	141	13	0	0	8	22
2021/03	PIRAN	221	601	14	181	19	183	168	8	0	0	2	26
2021/04	PIRAN	205	543	17	162	9	170	158	7	0	0	1	19
2021/05	PIRAN	198	531	17	161	31	165	134	7	0	0	0	16
2021/06	PIRAN	237	639	23	190	25	193	160	14	0	0	4	30
2021/07	PIRAN	185	506	24	150	9	152	140	13	0	0	0	18
2021/08	PIRAN	180	410	36	97	9	99	89	18	1	0	36	25
2021/09	PIRAN	214	523	16	146	15	155	138	4	0	0	24	25
2021/10	PIRAN	196	518	17	153	13	160	141	8	0	0	5	21
2021/11	PIRAN	205	546	21	160	20	167	144	7	0	0	5	22
2021/12	PIRAN	220	535	22	153	25	157	129	11	0	0	3	35
	PIRAN	2520											
2021/01	SEŽANA	195	500	31	139	39	142	115	10	0	0	3	21
2021/02	SEŽANA	133	348	15	102	15	107	90	5	0	0	0	14
2021/03	SEŽANA	134	343	21	96	17	98	87	9	0	0	3	12
2021/04	SEŽANA	151	400	25	112	9	116	109	13	0	0	1	15
2021/05	SEŽANA	176	473	20	138	15	143	128	11	0	0	5	13
2021/06	SEŽANA	224	572	32	162	28	165	141	14	0	0	5	25

2021/07	SEŽANA	144	357	22	96	17	102	82	14	0	0	5	19
2021/08	SEŽANA	230	539	52	124	23	131	112	27	0	0	45	25
2021/09	SEŽANA	180	418	23	109	21	119	100	11	0	0	17	18
2021/10	SEŽANA	171	416	24	113	20	123	105	4	0	0	11	16
2021/11	SEŽANA	171	465	20	136	13	139	128	10	0	0	5	14
2021/12	SEŽANA	226	559	21	160	46	171	133	5	0	0	3	20
	SEŽANA	2135											
2021/01	Služba	863	1065	787	1	1	1	1	226	1	1	46	0
2021/02	Služba	689	910	593	4	1	4	4	266	2	1	34	1
2021/03	Služba	582	747	513	0	0	0	0	210	2	1	21	0
2021/04	Služba	451	584	396	2	1	2	2	166	0	0	15	0
2021/05	Služba	557	716	492	3	0	3	3	179	1	1	34	0
2021/06	Služba	670	849	613	1	1	1	0	209	1	0	23	0
2021/07	Služba	909	1257	825	2	0	2	2	401	0	0	25	0
2021/08	Služba	5482	7910	4142	10	2	10	9	1844	8	1	1883	1
2021/09	Služba	1835	2322	832	1	0	1	1	288	4	2	1192	1
2021/10	Služba	653	908	537	2	0	2	2	226	1	1	137	0
2021/11	Služba	605	823	535	0	0	0	0	220	1	0	67	0
2021/12	Služba	1100	1318	1044	2	0	2	2	222	0	0	46	0
	Služba	14396											
	skupno	26931	50881	12986	8839	1295	8925	7987	5156	25	10	4104	1554

Posebej so označeni tisti meseci, kjer je posamezna enota imela največje število vlog v obravnavi. Če izpustimo Službo ZUPJS, kjer sta že po naravi dela najbolj obremenjena meseca avgust in september, lahko vidimo, da se ostale enote nekoliko razlikujejo med seboj v primerjavi obremenjenosti skozi leto.

	2020	2021
IZOLA	avgust, december	junij, avgust
KOPER	maj, avgust	januar, avgust
PIRAN	november, december	januar, junij
SEŽANA	junij, december	avgust, december

Pri krajšem pregledu skupnih seštevkov za posamezne pravice je bolj razvidno, ker je bilo predhodno zapisano in sicer, da bolj izstopajo vloge za letne pravice.

Število vlog se je povečalo za cca. 230. Največji porast je bil v številu vlog za državno štipendijo (iz 3876 na 4104).

	Enota	St Vlog	St Pravic	OD	DP	VD	OZ	DZ	VR	MU	KU	DS	NA
2020	skupno	26704	51198	13105	9020	1239	9134	8162	5098	30	8	3876	1526
2021	skupno	26931	50881	12986	8839	1295	8925	7987	5156	25	10	4104	1554

Prav tako je potrebno izpostaviti tudi trend zmanjševanja števila vlog za izredno denarno socialno pomoč.

Tip Vloge		2020	2021
IDP	IZOLA	778	693
Pos/Pog	IZOLA	64	73
	IZOLA	842	766
IDP	KOPER	2803	2166
Pos/Pog	KOPER	232	206
	KOPER	3035	2372
IDP	PIRAN	1494	1295
Pos/Pog	PIRAN	70	60
	PIRAN	1564	1355
IDP	SEŽANA	1431	1355
Pos/Pog	SEŽANA	133	129
	SEŽANA	1564	1484
IDP	skupno	6506	5509
Pos/Pog	skupno	499	468
		7005	5977

Iz tabele je moč videti, da se je število vlog za izredno denarno socialno pomoč v letu 2021 znižalo na vseh enotah, kar lahko utemeljimo s tem, da se je v letu 2020 zgodil velik prirast, ki ga pa ne moremo enačiti z večjim številom upravičencev, kar lahko pojasnimo z naslednjimi ugotovitvami.

Prva je ta, da je bilo v prvem valu veliko zmede in netočnih informacij, ki so bile podane v javnost in so se nanašale na pravico do izredne denarne socialne pomoči. Sprva je veliko oseb oddalo vloge za izredno denarno socialno pomoč, ker je bilo, s strani uradnih izjav, odgovorov in komentarjev predstavnikov MDDSZ moč razumeti, da je do izredne denarne socialne pomoči lahko upravičen vsak, že samo na podlagi razglašene epidemije in situacije v državi.

Dvoumni odgovori so v določenem trenutku bili razumljeni na način, da je veliko družin oddajalo vloge za izredno denarno socialno pomoč, za plačilo stroškov malice in kosila v OŠ, za nakup novih računalnikov, ki so služili za šolanje na daljavo ali za plačilo tekočih stroškov ter položnic.

Ob obravnavi vlog se je v veliko primerov izkazalo, da upoštevajoč zakonodajo in namen izredne denarne socialne pomoči, te osebe seveda niso vedno bile upravičene do dodelitve izredne denarne socialne pomoči, v večini primerov, ker ni šlo za materialno stisko.

Izredna denarna socialna pomoč je namreč posebna oblika denarne socialne pomoči, ki se dodeli posamezniku ali družini, če se ugotovi, da so se te osebe, iz razlogov, na katere niso mogli ali ne morejo vplivati, znašli v položaju materialne ogroženosti oziroma, če izkazujejo izredne stroške, ki so vezani na preživljanje, ki jih z lastnim dohodkom ali premoženjem ne morejo pokriti.

V veliko primerih se je izkazalo, da imajo posamezniki ali družine dovolj lastnih dohodkov ali prihrankov in, da ne gre v teh primerih za materialno ogroženost. Prav tako v veliko primerih je, kljub epidemiji bilo moč ugotoviti, da v konkretnem primeru uveljavljanja izredne denarne socialne pomoči ne gre za namen vezan na izredno situacijo oz. izredne stroške.

Drugi razlog, ki se je pa pokazal bolj izrazito v nadaljevanju leta pa je bil ta, da je pri odobreni izredni denarni socialni pomoči potrebno, v določenem roku tudi namensko dokazati porabo dodeljenih sredstev. Ta določba je bila v času trajanja epidemije zamrznjena oz. je bil rok za dokazila zamaknjen in v času razglašene epidemije ni teknel. Je pa seveda ta ponovno pričel teči po končani epidemiji in dolžnost, da upravičenec dokaže namensko porabo je še vedno veljala.

Kar nekaj je bilo takih primerov, ki tudi po zaključeni epidemiji niso dostavili dokazil ali jih niso dostavili v določenem roku.

Nekateri so nato v poletnih in jesenskih mesecih ponovno uveljavljali izredno denarno socialno pomoč, vendar so ti imeli krivdni razlog, zato so bile te vloge zavrnjene in niso bile odobrene.

Drugi val, ki se je pričel jeseni, zaradi katerega je bila od 17. oktobra 2020 ponovno razglašena epidemija je imel za posledico, da je veliko oseb ponovno podalo vlogo za izredno denarno socialno

pomoč zadnje mesece v letu ali v prvi polovici leta 2021. Vendar tudi v teh primerih, če je upravičenec prejel izredno denarno socialno pomoč v letu 2020 in je tako rok za dokazilo potekel pred drugo razglasitvijo epidemije, ta pa namenske porabe, predhodno dodeljene izredne pomoči ni dokazal, imel prav tako krivdni razlog.

Tretji razlog za nižji procent odobrenih izrednih denarnih socialnih pomoči, kljub toliko višjemu odstotku vlog pa je ta, da je veliko oseb vlogo za izredno denarno socialno pomoč oddalo še preden so dokazali namensko porabo predhodno odobrene pomoči ali še preden je bilo o predhodno oddani vlogi za izredno sploh odločeno. Tako se je npr. dogajalo, da je oseba oddala vlogo v aprilu, pomoč je bila odobrena. Nakazilo je prejela v juniju, in konec junija oddala novo vlogo za izredno denarno socialno pomoč. Pri tem pa ni še dostavila dokazil o namenski porabi odobrene pomoči, za katero je prejela v juniju nakazilo. Še en razlog za izdajo negativne odločbe ali sklepa je tudi naslednji: oseba je oddala vlogo v maju, zaradi povečanega števila vlog in reševanja le teh, ki lahko traja tudi do 2 meseca je v juniju, ker še ni prejela odločbe ponovno oddala vlogo. V teh primerih se večinoma za kasneje oddano vlogo odloči ali negativno ali z sklepom o umiku vloge.

Tako so se vlagatelji, z izkušnjo v letu 2020, v večji meri seznanili s pogoji za pridobitev izredne denarne socialne pomoči in nato v letu 2021 le-ti niso tako množično podajali vlog.

KRIZNI CENTER ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE KOPER – MARELIČNA HIŠA

Krizni center za otroke in mladostnike Koper - Marelična hiša (v nadaljevanju KCM) je pričel delovati 1. septembra 2010.

V letu 2017 je bil sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu (ZSV-H), ki v 49. členu zagotavlja pravno podlago CSD, da izvajajo krizne namestitve in v tretjem odstavku tega člena navaja, da: "Center za socialno delo izvaja krizno namestitev. Krizna namestitev je namestitev posameznika, ki nujno potrebuje takojšnjo pomoč zaradi nasilja v družini ali zaradi drugih okoliščin, ki povzročajo neposredno ogroženost in stisko osebe. Krizna namestitev je kratkotrajna in se izvaja v kriznem centru, ki izvaja storitev prve socialne pomoči, osebne pomoči, nudi sprejem in oskrbo uporabnikov, nudi zatočišče, pripravi ukrepe za vrnitev v domače okolje ali drugo obliko, ki nadomešča domače okolje in sodeluje s centri za socialno delo, vzgojno- izobraževalnimi zavodi in javnimi zavodi s področja zdravstva, policijo ter drugimi državnimi organi in organizacijami, ki so pristojne za obravnavo otrok in mladostnikov."

Pravna podlaga za delovanje kriznih centrov je tudi v Zakonu o preprečevanju nasilja v družini (Ur.l. RS št. 16/2008) v 16. členu. S sklepom Vlade RS z dne 9.12.2010 o oblikovanju regijskih služb za koordinacijo in pomoč žrtvam in o določitvi območja njihovega delovanja je KCM del regijske službe na CSD Južna Primorska.

KCM pokriva področje Južno-Primorske regije in Primorsko-Notranjske regije. Na tem področju delujeta 2 CSD – CSD Južna Primorska z enotami Koper, Izola, Piran in Sežana in CSD Primorsko-Notranjska, z enotami Postojna, Ilirska Bistrica in Cerknica. Oba CSD skupaj sta pristojna za 12 občin (Koper, Ankaran, Izola, Piran, Hrpelje-Kozina, Sežana, Komen, Divača, Postojna, Ilirska Bistrica, Pivka in Cerknica).

V Republiki Sloveniji deluje 10 kriznih centrov za otroke in mladostnike in sicer:

- 9 kriznih centrov za otroke in mlade od 6 do 18 let ter
- Krizni center za otroke Palčica za otroke do 6 let (Grosuplje)

KCM sprejema otroke od 6. do dopolnjenega 18. leta starosti, (oziramo do 21 leta). Namenjen je otrokom in mladostnikom, ki se znajdejo v stiski, zaradi katere je potrebna takojšnja izločitev iz okolja v katerem bivajo.

Sprejema otroke in mladostnike, ki pridejo sami, in tiste, ki se na predlog strokovnega delavca CSD, interventne službe ali drugih institucij (npr. policija, šolska svetovalna služba, zdravstvo, ipd.) odločijo za namestitev. Namestitev v KCM je prostovoljna in začasna v trajanju do 21 dni.

Sprejema tudi tiste otroke in mladostnike, za katere tako odloči CSD in od aprila 2019 na podlagi Družinskega zakonika. V tem času mora pristojni CSD poiskati trajnejšo rešitev za otroka in mladostnika, ki je nastanjen v kriznem centru. V izjemnih primerih se bivanje lahko podaljša, vendar

za največ 21 dni, v kolikor je to potrebno zaradi izvedbe načrtovanega programa obravnave in v primeru, da otrok oz. mladostnik pri tem aktivno sodeluje.

NALOGE KRIZNEGA CENTRA

- Izvajanje prve socialne pomoči (osebno ali po telefonu),
- Izvajanje osebne pomoči nameščeni osebi,
- Nudjenje zatočišča osebi, kateri je potrebna hitra in začasna odstranitev iz domačega okolja,
- Namestitev, prehrana in nudenje varnosti otroku in mladostniku, ki se zateče v krizni center,
- Vodenje svetovalnih razgovorov in vzgojno svetovanje staršem,
- Sodelovanje s starši otroka in mladostnika, kadar je to v korist otroka,
- Enodnevne obravnave otrok in mladostnikov,
- Pomoč pri organizaciji šolskih in drugih obveznosti,
- Zagotavljanje spremstva otrok in mladostnikov pri urejanju socialnih, zdravstvenih in drugih organiziranih oblik pomoči,
- Priprava otroka in mladostnika za vrnitev v domače okolje ali za namestitev v drugi ustrezni obliki,
- Sodelovanje s pristojnimi CSD, javnimi zavodi s področja zdravstva in šolstva, policijo in drugimi državnimi organi in organizacijami, ki so pristojne za obravnavanje otrok in mladostnikov,
- Izdelava individualnega načrta,
- Vodenje dokumentacije o poteku obravnave za vsakega otroka ali mladostnika posebej,
- Izdelava končnega poročila po odhodu osebe iz kriznega centra,
- Informiranje javnosti,
- Izvajanje socialnovarstvene storitve pomoč družini za dom (tako za družine otrok in mladostnikov po zaključeni namestitvi kot za družine, ki same poiščejo pomoč),
- Izvajanje socialnovarstvene storitve osebna pomoč - svetovanje otrokom in mladostnikom po zaključeni namestitvi in tudi drugim mladostnikom, ki so v stiski.

V obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 je bilo v obravnavo KCM vključenih 38 otrok in mladostnikov. V okviru socialnovarstvene storitve »osebna pomoč-svetovanje« smo podporo pri premagovanju osebnih stisk in težav nudili dvema mladostnicama.

Tabela 1: Podatki o številu namestitev v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021

mesec	število novih namestitev
januar	5
februar	0
marec	4
april	1
maj	5
junij	1
julij	3
avgust	5
september	7
oktober	3
november	1
december	3
SKUPAJ	38

V Krizni center za otroke in mladostnike – Marelična hiša je bilo v letu 2021 nameščenih **38** otrok in mladostnikov. Pri eni namestitvi v januarju, gre za nadaljevanje namestitve iz decembra 2020, ki se je zaključila dne, 14.1.2021.

Tabela 2: Kdo je nameščene otroke/mladostnike napotil v KCM

<i>namestitev</i>	<i>število</i>
-------------------	----------------

CSD	32
INTERVENTNA SLUŽBA	5
PRIŠEL SAM	1
SKUPAJ	38

V obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021 so bile namestitve (otrok in mladostnikov) izvedene na podlagi predloga strokovnih služb enot CSD-jev ali v času delovanja interventne službe. Od tega je bilo 9 namestitev izvedenih na podlagi nujnega odvzema otroka v skladu s 167. členom Družinskega zakonika. Ena mladostnica je v KCM prišla sama.

Tabela 3: Starost in spol otrok/mladostnikov, ki so bivali v KCM

Starostna struktura	Dečki	Deklice
Od 6 do 10 let	4	4
Od 11 do 14 let	6	8
Od 15 do 18 let	5	10
Starejši od 18 let	0	1
SKUPAJ	15	23

V letu 2021 (do 31. 12. 2021) je bilo v KCM nameščenih 15 oseb moškega spola in 23 oseb ženskega spola (od tega ena mlajša polnoletna oseba). Večina nameščenih je bila iz starostnega obdobja od 15 do 18 let. V tej starostni skupini je bilo nameščenih več oseb ženskega spola. Dva in dvajset otrok je bilo šoloobveznih.

Tabela 4: Prisotnost po občinah

Občina	število
Ankaran	1
Koper	11
Postojna	2
Sežana	11
Semič	1
Nova Gorica	1
Ilirska Bistrica	2
Piran	2
Izola	1
Črnomelj	1
Krško	1
Grosuplje	1
Drugo-tujina	3
SKUPAJ	38

V KCM so bili nameščeni otroci iz občin Južno-Primorske, Primorsko-Notranjske, Osrednjeslovenske in Jugovzhodne regije. Največ (enajst) nameščenih je bilo iz Mestne občine Sežana in Občine Koper, iz Občin Piran, Postojna, Ilirska Bistrica sta bila nameščena po dva otroka/mladostnika, in po eden iz Občin Ankaran, Izola, Nova Gorica, Grosuplje, Semič, Krško ter Črnomelj. V tem obdobju sta bila v KCM nameščena tudi 2 tuja državljana; mladoletnika iz Albanije in Slovaške, ter mladostnica s slovenskim državljanstvom in stalnim prebivališčem v Avstriji.

Tabela 5: Čas bivanja v KCM

<i>mesec</i>	<i>1 dan</i>	<i>Od 2 do 7 dni</i>	<i>Od 8 do 14 dni</i>	<i>Od 15 do 21 dni</i>	<i>Več kot 21 dni</i>
<i>januar</i>	1	0	2	0	2
<i>februar</i>	0	0	0	0	0
<i>marec</i>	2	1	0	1	0
<i>april</i>	0	0	0	0	1
<i>maj</i>	1	0	0	0	4
<i>junij</i>	0	0	1	0	0
<i>julij</i>	0	3	0	0	0
<i>avgust</i>	0	1	3	0	1
<i>september</i>	0	3	1	0	3
<i>oktober</i>	0	0	3	0	0
<i>november</i>	0	0	1	0	0
<i>december</i>	0	0	2	0	1
SKUPAJ	4	8	13	1	12

V obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021 je bilo 38 nameščenih otrok in mladostnikov vključenih v skupno **629 dnevni obravnave**, od tega se je 1 namestitev mladostnice nadaljevala iz leta 2020. Povprečno je bil en otrok ali mladostnik vključen v **17 dnevni obravnave**.

Štiri otroci so bili nameščeni le en dan, osem otrok je bilo nameščenih od 2 do 7 dni, trinajst otrok je bilo nameščenih od 8 do 14 dni, en otrok od 15 do 21 dni, dvanajst otrok pa je bilo v KCM nameščenih več kot 21 dni, Namestitev mladostnice, ki je bila vključena v KCM že v letu 2020 se zaključi v mesecu januarju 2021.

Bivanje v KCM se lahko podaljša na predlog strokovnega tima in /ali nosilca primera na CSD, v kolikor obstajajo za to utemeljeni razlogi, vendar praviloma le za obdobje iskanja ustrežnejših rešitev in s privolitvijo otroka oz. mladostnika in na podlagi sklepa sodišča.

Tabela 6: Razlogi za namestitev otrok in mladostnikov v KCM

<i>Razlogi</i>	<i>Dečki</i>	<i>Deklice</i>
Odvzem otroka	5	5
Sum storitve kaznivega dejanja	1	1
Odsotnost staršev/skrbnikov	1	1
Prepoved približevanja	0	1
Premestitev iz drugega KCM	1	1
Beg	2	3
Umik iz domačega okolja/razbremenitev	5	9
Sum spletnega spolnega nasilja	0	1
Sum spolnega nasilja	0	1
SKUPAJ	15	23

V obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021 je v desetih primerih prišlo do namestitve otrok na podlagi Sklepa sodišča o predlogu za izdajo začasne odredbe za odvzem mladoletnih otrok. V vseh primerih je bilo prisotno zanemarjanje otrok. Za nameščene otroke se je poiskala ustrezna namestitev v rejniških družinah in vzgojnih zavodih. Dva mladostnika sta bila v KCM nameščena zaradi suma kaznivega dejanja tatvine. V KCM sta bila nameščena tudi sorojenca zaradi odsotnosti skrbnice-babice, ki je bila hospitalizirana za krajši čas. Eno mladostnico se je v KCM namestilo zaradi izrečenega ukrepa prepovedi približevanja staršem. V dveh primerih je prišlo do premestitve iz drugega KCM. Pet

mladostnikov je bilo nameščenih zaradi bega: dve mladostnici sta bili razglašeni kot pogrešani osebi, ena mladostnica je zapustila rejniško družino, en mladostnik je bil ustavljen pri prečkanju državne meje, medtem ko se je želel vrniti v domovino (Albanija), saj je bil prijavljen je bil kot pogrešana oseba v nacionalnem uradu SIRENE. V KCM je bil nameščen tudi mladostnik - slovaški državljan, ki je zapustil domovino z namenom odhoda v Italijo, vendar so ga policisti zajeli na mejnem prehodu. V štirinajstih primerih so bili otroci in mladostniki umaknjeni iz domačega okolja, predvsem zaradi razbremenitve, težav v odraščanju in konfliktnih situacij znotraj družine. Mladostnica je bila nameščena zaradi suma spletnega spolnega nasilja, pri drugi mladostnici pa se je namestitev zgodila zaradi suma spolnega nasilja zoper njo.

V vseh primerih namestitev je bilo nujno sodelovanje s pristojnimi enotami centrov za socialno delo. V primerih, kadar je bilo to v korist otroka, smo intenzivno sodelovali s starši otroka oz. mladostnika. V individualni program pomoči je bilo vedno umeščeno tudi sodelovanje s šolo, če/ki jo je otrok oz. mladostnik obiskoval, ter drugimi službami, ki so otroka ali mladostnika oz. družino obravnavali. Pri dolgotrajnih namestitvah se pojavlja težava omogočanja vključitve šoloobveznih otrok v vzgojni proces, če so le-ti iz bolj oddaljenih občin, zaradi česar so otroci veliko odsotni od pouka, kljub temu, da se povezujemo s šolskimi svetovalnimi službami in skrbimo za ažurnost učnega gradiva. Prepoznavamo, da bi bila v takih primerih potrebna drugačna rešitev. V letu 2021 smo se zaradi epidemije Covid-19 povezovali s šolami nameščenih otrok in jim omogočali izobraževanje preko spleta.

V KCM smo v razgovorih skupaj z otrokom ali mladostnikom definirali problem, ugotavljali, kaj je že poskušal ter kaj bi še lahko oz. je še pripravljen storiti za razreševanje svoje situacije in stiske. Otroci in mladostniki potrebujejo veliko mero poguma, da prekinejo nevzdržne razmere, katerim so bili izpostavljeni, zato je zelo pomembno, da jim je ob tem ponujena močna opora. Občutke varnosti skušamo otrokom in mladostnikom zagotoviti preko predvidljivosti in jasnosti sporočil, ki jim vlivajo zaupanje ter jasno informacijo o postopkih in realnih oblikah pomoči. Poudarek je na aktivnem razreševanju svoje situacije in vključevanju v raznovrstne oblike pomoči. Otrokom in mladostnikom se v KCM pomaga najti »močna področja« in obenem vpogled vase.

Tabela 7: Kam so po bivanju v KCM odšli nameščeni otroci/mladostniki

<i>Po zaključeni namestitvi v KCM</i>	<i>število</i>
<i>Domov</i>	<i>23</i>
<i>Sorodniki</i>	<i>5</i>
<i>Vzgojni zavod</i>	<i>2</i>
<i>Rejniška družina</i>	<i>0</i>
<i>Dijaški dom</i>	<i>3</i>
<i>Drugo</i>	<i>2</i>
<i>KCM</i>	<i>1</i>
<i>Nadaljevanje namestitve</i>	<i>2</i>
Skupaj	38

Večina otrok se je vrnila v domače okolje v sodelovanju z družino in strokovnimi delavci pristojnih CSD-jev. V petih primerih je otrok po zaključku namestitve odšel k sorodnikom. Ob vrnitvi domov je potrebno pripraviti načrt dela, kar se v večini primerov izkaže kot ustrezen rešitev poleg vključevanja otrok in mladostnikov v obravnavo na CSD in druge organizacije, ki nudijo pomoč pri razreševanju posameznih stisk. Dva nameščena sta bila nameščena v vzgojni zavod, za tri nameščence je bila rešitev namestitev v dijaški dom. Med drugimi rešitvami sta bili še odhod v drug KCM in vključitev v Center za zdravljenje bolezni otrok Šentvid pri Stični. Namestitev dveh otrok, nameščenih v letu 2021, je še v teku.

OSTALE AKTIVNOSTI KRIZNEGA CENTRA ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE

»Aktiv mreže pomoči žrtvam nasilja«

Aktiv mreže pomoči žrtvam nasilja sestavljamo predstavniki regijske mreže programov pomoči na področju obravnave nasilja (Krizni center za otroke in mladostnik-Marelična hiša, Krizni center za žrtve nasilja Južna Primorska, Varna hiša Kras, Društvo za nenasilno komunikacijo Koper ter regijska koordinatorica za preprečevanje nasilja pri CSD Južna Primorska). Temeljna naloga je organizacija

skupnih akcij, katerih namen je ozaveščanje širše družbe o načinih preprečevanja nasilja in ustreznem ravnanju v primerih nasilja nad ženskami ter promocija nenasilja. V letu 2021 smo se vključevali v aktivnosti aktiva: Izvajanje preventivnih delavnic »Nasilne zveze so brez veze« na osnovnih šolah v Mestni občini Koper. Cilj delavnic je krepitev čustvene odpornosti, učenje veščin nenasilne komunikacije in ozaveščanje o medvrstniškem nasilju, nasilju v družini, oblikah nasilja, dinamiki nasilja ter načinih ukrepanja v primerih, ko so sami ali bodisi kdo drug, ki ga poznajo, žrtve ali povzročitelji nasilja.

V letu 2021 smo se povezovali s štirimi osnovnimi šolami v Mestni občini Koper in opravili delavnice v različnih oddelkih.

Sodelovanje z Dnevnim centrom za otroke in mladostnike Koper-PetKA

Strokovni delavci in delavke KCM smo se vključevali v dejavnosti preventivnega javnega SV programa Dnevni center za otroke in mladostnike Koper »PetKA« (v nadaljevanju DC) in izvajali raznovrstne aktivnosti kot so: pomoč pri skupinskemu delu z mladostniki, individualna vzgojna učna pomoč otrokom in mladostnikom, ki so vključeni v preventivni program, vključevanje nameščenih otrok in mladostnikov v »počitniški program« v času šolskih počitnic idr. V sodelovanju z DC izvajamo tudi skupnostne akcije in sodelujemo pri izvajanju skupinskih supervizijskih srečanj. V letu 2021 smo sodelovali s supervizorko Lidijo Bašič Jančar in Mojco Cerkovnik Hvala.

Sodelovanje s študenti

KCM je že več let učna baza za študente in praktikante, ki prihajajo iz različnih univerz tako ljubljanske, mariborske kot primorske.

V letu 2021 smo nudili možnost opravljanja študijske prakse trem študentkam prvega letnika podiplomskega študija Univerze na Primorskem iz smeri socialna pedagogika. V sodelovanju s fakultetami pa študentom različnih družboslovnih smeri omogočamo tudi enodnevne hospitacije. Slednjega v letih 2020 in 2021 nismo izvajali zaradi epidemije Covid-19.

Sodelovanje z nevladnimi organizacijami

Otrokom in mladostnikom, ki so nameščeni v KCM, želimo omogočiti kvalitetno preživljanje prostega časa, zato sodelujemo tudi z nevladnimi organizacijami (PUM - Projektno učenje mladih, Center eksperimentov, Gledališče Koper, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper, Rdeči križ Koper, Gasilska brigada Koper, Center mladih Koper, Večgeneracijski center Morje Koper, itd.) tako, da obiskujemo prireditve, ki jih organizirajo, pripravljamo skupne delavnice ali se udeležujemo organiziranih vadb.

Običajno otroke in mladostnike v času namestitve v KCM usmerjamo v programe pomoči Društva za nenasilno komunikacijo, enota Koper, z namenom zmanjšanja posledic doživetega nasilja. Nameščene otroke in mladostnike z izkušnjo izgube svojca usmerjamo v Društvo Hospic, ki nudi program žalovanja otrok in mladostnikov po izgubi bližnje osebe. Prav tako se otroci in mladostniki običajno vključujejo v PRIMSS – Primorsko svetovalno središče, kjer jim je ponujena psihosocialna pomoč. V primerih mladostnikov z izkušnjami poseganja po prepovedanih drogah običajno vzpostavimo sodelovanje s Projektom človek, programom za mladostnike.

V letu 2021 smo vzpostavili sodelovanje z likovno terapevtko (in zunanjo sodelavko SOS telefona za ženske in otroke – žrtve nasilja) go. Rozano Bažec, ki je nameščenim otrokom - žrtvam nasilja ali spolnih zlorab nudila psihosocialno svetovanje. V tekočem letu smo se pogosto povezovali tudi s Svetovalnim centrom za otroke mladostnike in starše Koper, kamor so nameščenci pogosto vključeni v individualna svetovanja z namenom razreševanja aktualnih družinskih problematik, učnih težav, vedenjskih in čustvenih motenj. Povezovali smo se tudi s Centrom Logout Izola za zdravljenje zasvojenosti z internetom, prav tako so bili otroci KCM-Marelična hiša vključeni v Društvo prijateljev mladine Izola.

Prostovoljci

Pomembno vlogo pri izvajanju programa KCM ima prostovoljno delo, ki je prispevek prostovoljcev in prostovoljk. V letu 2021 smo nadaljevali sodelovanje s prostovoljci in sicer se je v prostovoljsko delo v KCM vključenih devet prostovoljcev, aktivno se je v letu 2021 vključevalo pet prostovoljcev. Zaradi ukrepov za zaježitev širjenja okužb, je bilo sodelovanje prostovoljcev z nameščenimi velikokrat onemogočeno ali omejeno. V letu 2021 sta vzpostavili sodelovanje z našim KCM dve prostovoljki. S prostovoljci se je mentorica mesečno preko spleta srečevala in jim nudila možnost intervizije, razbremenitve in osvajanja novih znanj za delo z najbolj ranljivo populacijo.

Prostovoljci običajno nameščenim otrokom in mladostnikom nudijo pomoč in podporo pri socialnem vključevanju. Z druženjem prostovoljcev z otroki in mladostniki želimo preprečevati odklonska vedenja,

otroke in mladostnike učiti novih spretnosti in veščin. Poleg druženja nameščenim otrokom in mladostnikom pomagajo pri šolskih obveznostih in jih učijo športnih veščin, ter so vključeni v razne aktivnosti KCM pri predstavljanju in vključevanju v okolje..

KCM (enako velja tudi za ostalih 9 KCM v Sloveniji) že več let pesti kadrovska podhranjenost, na kar strokovni delavci že dlje časa opozarjamo. Slednja se še bolj izraža odkar je stopil v veljavo Družinski zakonik, s katerim se je čas trajanja namestitev otrok in mladostnikov v kriznem centru podaljšal. Kadrovski primanjkljaj je še dodatno potrdila epidemija Covid-19. Iz leta v leto so kompleksnejše tudi težave otrok in mladostnikov, ki jih v vključujemo v krizni center. Otroci in mladostniki imajo najrazličnejše težave vedenja in čustvovanja, so oškodovani, poškodovani, veliko jih ima težave v duševnem zdravju, nekateri že prejemajo medikamentozno terapijo, za katero je pričakovano, da jim jo delijo neusposobljene in neustrezno strokovno podprte strokovne delavke, namestitve postajajo dolgotrajne - več mesecev, tudi več kot leto, kar je popolnoma nedopustno. Otrokom in mladostnikom takšna namestitev ni v korist. Ustanovitelja MDDSZ že več let opozarjamo na navedena opažanja, svoje dileme smo nekajkrat naslovili tudi v letu 2021.

KRIZNI CENTER ZA ŽRTVE NASILJA JUŽNA PRIMORSKA

Krizni center za žrtve nasilja (v nadaljevanju KCŽN) je namenjen ženskam in otrokom žrtvam nasilja v družini. Program je z vidika pomoči žrtvam nasilja izjemno pomemben, saj žrtvam nasilja zagotavlja možnost takojšnjega umika iz ogrožajočega okolja in varno namestitev.

Ključni kriterij sprejema je ogroženost osebe zaradi nasilja v družini in nemoč žrtve, da bi težave rešila v okviru drugih možnosti zaščite in ne katera od drugih osebnih okoliščin.

Program sprejema tudi ogrožene osebe zaradi nasilja v družini brez državljanstva RS in osebe, ki se poleg nasilja v družini soočajo tudi z drugimi psihosocialnimi stiskami in težavami, ki izhajajo iz različnih osebnih stanj in okoliščin.

Program KCŽN zagotavlja:

1. Informacije in svetovanje v zvezi z nasiljem v družini in različnimi oblikami pomoči,
2. možnost nujnega/interventnega sprejema in sicer 24 ur skozi vse leto,
3. nastanitev do 21 dni z možnostjo podaljšanja in
4. individualizirano psihosocialno obravnavo žrtev nasilja.

Zakona o socialnem varstvu v tretjem odstavku 49. člena opredeljuje, da je krizna namestitev, namestitev posameznika, ki nujno potrebuje takojšnjo pomoč zaradi nasilja v družini ali zaradi drugih okoliščin, ki povzročajo neposredno ogroženost in stisko osebe. Krizna namestitev je kratkotrajna in se izvaja v kriznem centru, ki izvaja storitev prve socialne pomoči, osebne pomoči, nudi sprejem in oskrbo uporabnikov, nudi zatočišče, pripravi ukrepe za vrnitev v domače okolje ali drugo obliko, ki nadomešča domače okolje in sodeluje s centri za socialno delo, vzgojno- izobraževalnimi zavodi in javnimi zavodi s področja zdravstva, policijo ter drugimi državnimi organi in organizacijami. KCŽN je del službe za koordinacijo in pomoč žrtvam na CSD Južna Primorska.

V Republiki Sloveniji delujejo 3 Krizni centri za žrtve nasilja v družini, dva pod okriljem CSD in eden v okviru nevladne organizacije Društva Ženska svetovalnica.

V prvem letu delovanja, to je v letu 2009, je bil program VH - KC pilotni projekt, ki so ga sofinancirali MDDSZ in tri obalne občine. Pilotni projekt je že od vsega začetka predvideval namestitve žensk in otrok iz vse Slovenije v program krizni center, kjer je bila doba bivanja do 21 dni, z možnostjo podaljšanja še za maksimalno 21 dni. Dve namestitvi sta bili namenjeni programu varne hiše za uporabnice s stalnim prebivališčem na območju treh obalnih občin (Izola, Koper, Piran) za bivanje nad 6 tednov, maksimalno do 6 mesecev.

V KCŽN je zaposlenih pet delavk (4 strokovne delavke, 1 strokovna sodelavka).

Tabela 1: Podatki o delovanju v letu 2021 - od 1.1.2021 do 31.12.2021

Skupno število vseh uporabnikov	56
Število žensk	28
Število otrok	28
Skupno število na novo vključenih uporabnikov v letu 2020	55

Število na novo vključenih žensk v letu 2020	27
Število na novo vključenih otrok v letu 2020	28
Število uporabnikov za katere se je poizvedovalo o možnosti sprejema v KCŽN (z izidom sprejema, nadaljnje namestitve drugam, najdene pomoči znotraj socialne mreže, drugo)	94

Čas bivanja uporabnic:

V letu 2021 je v KCŽN bivalo 56 uporabnikov. Devetnajst (19) uporabnic z njihovimi otroki je bilo nastanjenih v KCŽN od 7 do 21 dni (70,37%), sedem (7) uporabnic z otroki manj kot 7 dni (25,93%) in ena (1) uporabnica je v KCŽN bivala več kot 21 dni (3,70%).

Napotitev uporabnic:

Napotitev s strani centrov za socialno delo (CSD) je več v primerjavi z drugimi oblikami. Dvaindvajset (22) uporabnic je bilo napoteni s strani CSD (81,48%). Od tega je bilo devet (9) uporabnic z otroki napoteni s strani interventnih služb CSD (33,33%), torej izven poslovnega delovnega časa CSD. Štiri (4) uporabnice (14,81%) so se same ali s pomočjo drugih institucij, organizacij ali prijateljev (KC, VH, MD, DNK, Policije) pozanimale o možnosti namestitve v KCŽN.

Občina bivanja uporabnic:

Sedemindvajset (27) uporabnic, ki so bile nastanjene v KCŽN v letu 2021 je prihajalo iz osemnajst (18) različnih občin. Iz območje CSD Južna Primorska smo imeli štiri (4) uporabnice (14,81%), iz območja CSD Severna Primorska pet (5) uporabnic (15,52%) in iz območja CSD Primorsko Notranjska šest (6) uporabnic (22,22%). Skupni delež uporabnic iz Obalno-kraške, Severno primorske regije in Primorsko Notranjske regije je 59,26%.

V podatke so vključene tudi državljanke EU, tujke z urejenim stalnim ali začasnim prebivališčem v Sloveniji. V KCŽN je bilo v letu 2021 nastanjenih sedem (7) tujih državljanek 25,93%. Štiri (4) tuje državljanke z urejenim stalnim prebivališčem v Sloveniji in tri (3) tuje državljanke z urejenim začasnim prebivališčem v Sloveniji.

Tabela 2: Podatki o nočitvah in bivanju v času od 1.1.2021 do 31.12.2021

	Število nočitev vseh uporabnikov	Skupno število dni bivanja vseh uporabnikov
Januar	77	81
Februar	34	42
Marec	57	63
April	24	31
Maj	42	48
Junij	48	51
Julij	24	29
Avgust	18	21
September	28	30
Oktober	63	65
November	24	27
December	125	128
SKUPAJ	564	616
Povprečno število na mesec	47	51,33

V letu 2021 smo skupno na novo sprejeli enega (1) uporabnika manj kot v letu 2020, pri čemer smo sprejeli eno (1) žensko manj in enako število otrok kot v letu 2020.

V letu 2021 se je največ sprejemov uporabnic zgodilo ob ponedeljkih 29,63%. V mesecu februarju in juniju je bilo v KCŽN največ sprejemov, skupno osem (8) oz. 29,63%.

Deset (10) uporabnic je bilo v starostnem obdobju od 18 do 30 let, šest (6) od 31 do 40 let, devet (9) od 41 do 50 let in dve (2) v starostnem obdobju od 51 do 61 let.

V letu 2021 je bilo med uporabnicami, ki so bivale v KCŽN, šestnajst (16) brezposelnih, tri (3) trajno nezaposeljive, šest (6) zaposlenih, ena (1) upokojena in ena (1) na starševskem dopustu.

Od skupno 27 uporabnic jih je imelo devet (9) osnovnošolsko izobrazbo ali manj, dvanajst (12) poklicno izobrazbo, ena (1) srednjo šolo in pet (5) višjo šolo ali fakulteto.

Večina uporabnic je po zaključenem bivanju v KCŽN bivanje nadaljevala v varnih hišah in materinskih domovih po Sloveniji.

V letu 2021 je bilo v KCŽN enaindvajset (21) intervencij, kar je enako število kot v letu 2020. V intervencije sodijo namestitve uporabnic v nočnem času, nujni prihodi v KCŽN zaradi okoliščin nastanjenih uporabnikov ter prve socialne pomoči, ki se zgodijo v nočnem času oziroma izven poslovnega časa KCŽN. V osmih (8) primerih je šlo za namestitev uporabnic v nočnem času oziroma izven poslovnega časa KCŽN, kar je za eno namestitev več kot v letu 2020. V trinajstih (13) primerih pa je šlo za prvo socialno pomoč.

V KCŽN smo v letu 2021 zabeležili 94 storitev prve socialne pomoči, ko so s strani CSD, druge institucije ali žrtve nasilja same šele zbirali informacije o možnostih umika in žrtve še niso bile odločene glede tega kako naprej. Žrtve zbirajo zase vse potrebne informacije pred dokončno odločitvijo za umik iz okolja, kjer živijo in se ne počutijo varne.

ANALIZA VPRAŠALNIKOV ZADOVOLJSTVA UPORABNIC

Vprašalniki o zadovoljstvu uporabnic z bivanjem, storitvami in odnosnim vidikom bivanja v KCŽN so bili anonimni. Uporabnice so vprašalnike prejele pred odhodom iz KCŽN in jih izpolnjene oddale v za to določeno škatlo.

V času od 1.1. do 31.12.2021 je bilo v Kriznem centru za žrtve nasilja nastanjenih 27 uporabnic. Oddanih je bilo 21 vprašalnikov.

Iz vprašalnikov je razvidno, da so bile uporabnice večinoma zelo zadovoljne s pogoji bivanja v KCŽN (urejenost prostorov, oprema).

S strokovnim programom KCŽN so bile večinoma zelo zadovoljne. Med bivanjem so večino informacij, ki so jih potrebovale za urejanje svoje situacije pridobile razumljivo in pravočasno od strokovnih delavk KCŽN. Velik del informacij so pridobile tudi s strani matičnega CSD-ja, pred in med bivanjem v KCŽN, interneta in iz informativnega gradiva. Manj informacij pa so pridobile s strani drugih strokovnih služb ali s pomočjo prijateljev in znancev. Uporabnice so ob odhodu ocenile, da jim je bivanje v KCŽN pomagalo. Večina uporabnic je ocenila, da so v času bivanja v KCŽN dosegle nekatere spremembe, imele so občutek, da so se v program lahko aktivno vključevale.

Delavke v KCŽN so ocenile kot strokovno usposobljene, razumevajoče in pozorne. Njihovo sodelovanje z delavkami je bilo večinoma dobro. V odnosu do ostalih uporabnic v programu je bilo razumevanje in sodelovanje ravno tako večinoma dobro.

SODELOVANJE Z DRUGIMI INSTITUCIJAMI

V letu 2021 je sodelovanje z drugimi institucijami (CSD-ji, policijo in drugimi organizacijami, ki so napotile uporabnice do nas) potekalo večinoma tekoče in korektno.

V nekaterih primerih je bilo zaznati, da KCŽN ni dobil vseh pomembnih informacij povezanih z uporabnico, za katero so pristojni CSD ali druga organizacija urejali sprejem v KCŽN.

Za določene uporabnice zaradi epidemioloških razmer ni bilo organiziranih multidisciplinarnih timov (MDT), ki so običajno potekali v živo na CSD v našem kraju. Nekateri MDT so potekali s pomočjo spletne platforme Zoom. Večina razgovorov s strokovnimi delavci CSD je bilo opravljenih po telefonu, prav tako razgovori strokovnih delavcev CSD z uporabniki.

V okviru naših storitev redno sodelujemo z območnimi enotami Rdečega križa, Društvom Beli obroč - enota Koper, Knjižnico, GEPŠ, Društvom prijateljev mladine, Znanstveno-raziskovalnim središčem Koper in drugimi organizacijami. Po potrebi z Epicentrom in drugimi programi in enotami CSD Južna Primorska, enote Piran (Dnevni center za starostnike Školjka, Celovita skrb za brezdomne osebe Kažun).

Aktiv strokovnih delavk mreže pomoči žrtvam nasilja Južna Primorska, ki ga sestavljamo strokovne delavke Kriznega centra za mlade Marelična hiša, Kriznega centra za žrtve nasilja Južna Primorska, Varne hiše Kras, regijska koordinatorka za preprečevanje nasilja v družini ter strokovne

delavke Društva za nenasilno komunikacijo, je v letu 2021 imel 3 srečanja, ki so bila namenjena strokovni izmenjavi in tudi aktivnim pripravam na aktivnosti povezane s 25.11.2021- mednarodnim dnevom boja proti nasilju nad ženskami.

Strokovne delavke KCŽN sodelujejo tudi na **aktivih CSD na področju obravnave in preprečevanja nasilja v družini**. Udeležile so se dveh srečanj aktiva.

KCŽN sodeluje v **Sekciji varnih hiš, materinskih domov in drugih sorodnih organizacij** pri Socialni zbornici (v nadaljevanju Sekcija) in **Aktivu kriznih centrov** pri Skupnosti CSD.

Sekcija za VH, MD in sorodne organizacije je v letu 2021 organizirala štiri srečanja. Strokovna delavka KCŽN, članica Sekcije, se je srečanj udeležila. Vse seje so potekale preko spletne platforme Zoom.

Aktiv kriznega centra za otroke, kriznih centrov za mlade in kriznih centrov za žrtve nasilja, ki je organiziran v okviru Skupnosti CSD je v letu 2021 načrtoval štiri (4) srečanja in vseh štirih se je strokovna delavka KCŽN udeležila. Vse seje so potekale preko spletne platforme Zoom.

Sodelovanje z donatorji in dobroteljnimi organizacijami

Auditorij Portorož - na našo prošnjo omogoča uporabnicam KCŽN in njihovim otrokom brezplačen ogled otroških gledaliških predstav ter ostalih prireditev.

Javno podjetje Okolje Piran - Od leta 2012 omogoča brezplačno parkiranje uporabnicam KCŽN s petimi abonmaji.

Ljubljanske mlekarne - nam donirajo mleko. V letu 2021 smo prejeli 576 litrov mleka.

Zveza prijateljev mladine – ponudili so nam hrano, ki so jo prejeli v okviru humanitarne akcije Radia Capris.

Nekateri občani ter zaposleni na CSD redno prinašajo oblačila, obutev, uporabne igrače, knjige in drugo za uporabnike Kriznega centra za žrtve nasilja.

Vsem donatorjem smo se zahvalili pisno ali ustno, osebno ali po telefonu ob ponudbi in prevzemu donacije ter ob koncu leta z novoletno čestitko.

SODELOVANJE NA PODROČJU PREVENTIVNE DEJAVNOSTI

V okviru Mreže za žrtve nasilja v družini Južna Primorska posebno pozornost namenjamo otrokom in mladostnikom, ki so poleg oseb s posebnimi potrebami ter starostniki v povezavi z nasiljem v družini najbolj ranljive skupine.

Otrokom in mladim, ki doživljajo nasilje v družini ter odraslim žrtvam nasilja sporočamo, da si zaslužijo živeti varno ter da pomoč obstaja tudi v času razglasitve epidemije. Svetujemo jim, da v primerih, ko potrebujejo pomoč, kontaktirajo CSD, policijo ali katerega od kontaktov Mreže pomoči žrtvam nasilja v družini Južna Primorska (ki jo sestavljamo: Krizni center za mlade Marelična hiša; Krizni center za žrtve nasilja Južna Primorska, koordinatorica za preprečevanje nasilja na CSD Južna Primorska, Varna hiša Kras in Društvo za nenasilno komunikacijo, enota Koper).

Generalna skupščina Združenih narodov je 25. november razglasila za mednarodni dan boja proti nasilju nad ženskami. V okviru obeležitve tega dne po vsem svetu potekajo dnevi akcij proti nasilju nad ženskami in nasilju na podlagi spola.

25.11.2021 ob Mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami smo zaradi slabih epidemioloških razmer izvedli le spletne dogodke. Objavili smo izjavo za javnost z namenom ozaveščanja javnosti o preprečevanju nasilja in ustreznem ravnanju v primerih nasilja nad ženskami ter promocije nenasilja.

UGOTOVITVE IN PREDLOGI

Krizni center za žrtve nasilja Južna Primorska je ves čas epidemije in ukrepov proti širjenju COVID-19 odprt in dostopen za nove uporabnice, ki potrebujejo pomoč zaradi nasilja v družini. Zaznavali smo še večjo negotovost in psihične stiske med uporabnicami zaradi slabih epidemioloških razmer in omejitvenih ukrepov.

Od prve razglasitve epidemije do danes, vladne in nevladne organizacije, ki delujemo na področju preprečevanja nasilja v Obalno – kraški regiji ugotavljamo, da žrtve nasilja v tem času nasilje v družini doživljajo bolj pogosto ter da je le-to bolj intenzivno. Povečan obseg skupnega preživljanja časa žrtv s povzročitelji nasilja ter večja socialna izolacija žrtvam otežujeta možnosti za umik. Ženske žrtve nasilja v tem času še v večji meri nase prevzemajo opravljanje gospodinjskih del ter dodatnih del v

povezavi s šolanjem otrok. Strategije preživetja, ki so jih žrtve uporabljale doslej, v novih situacijah pogosto več ne zadostujejo. Posledično pri žrtvah nasilja opazamo porast težav v duševnem zdravju, pojavljajo se strahovi v povezavi z izgubo zaposlitve in revščine ter povečana skrb za lastno zdravje in zdravje bližnjih.

V zelo težkem položaju se zaradi nasilja v družini in umiku na varno zaradi ogroženosti znajdejo žrtve nasilja, ki so zaposlene in nimajo možnosti varnega bivanja v okolju, kjer imajo zaposlitev ali pa se ocenjuje, da bivanje v kraju ne bi bilo varno. Soočajo se z mnogimi izzivi in težkimi odločitvami. Da bi poskrbele za svojo varnost, se morajo umakniti in odreči kraju bivanja, zaposlitvi, socialni mreži itd.

V zadnjem času opazamo porast uporabnic s pridruženimi težavami v duševnem zdravju, z intelektualnimi ovirami ter s težavami z odvisnostmi (kemične odvisnosti). Te posebne okoliščine uporabnic vplivajo na naše zmožnosti nudenja pomoči in zožen izbor možnih nadaljnjih dolgotrajnejših oblik pomoči. V teh primerih je za ustrezno obravnavo in iskanje realnih rešitev ključno in nujno medinstitucionalno sodelovanje z zdravstveno službo, policijo in CSD.

Korektna, jasna in dovolj izčrpna izmenjava vseh ključnih informacij o okoliščinah, stanjih in situacijah naših uporabnic in uporabnikov so izrednega pomena za njihovo ustrezno obravnavo in strokovno pomoč.

Na aktivih, delovnih srečanjih in vseh oblikah medinstitucionalnega povezovanja si bomo še naprej prizadevali poudarjati pomen takšne oblike sodelovanja.

Srečali smo se z uporabnicami, ki so se k nam umaknile brez otrok ali samo z enim otrokom. Osebni razlogi, razlogi povezani z doživljanjem nasilja, ogrožanjem varnosti močno vplivajo na poglobljanje in naraščanje stisk pri naših uporabnicah in uporabnikih v teh situacijah. Dolgotrajni postopki na sodišču (začasne odredbe za zaupanje otrok v vzgojo in varstvo, postopki po ZPND: ukrepi zaradi nasilnih dejanj, ukrepi za zagotavljanje varstva otrok, prepustitev stanovanja) pa ta stanja samo še poslabšajo. Menimo, da je nujno najti načine kako v teh primerih zagotoviti hitrejšo obravnavo.

Še vedno vidimo, da žrtve nasilja potrebujejo v času umika v krizne centre in varne hiše ustrezno psihosocialno pomoč, večina tudi po izhodu iz naših programov. Po naših ocenah nekatere potrebujejo tudi kontinuirano svetovanje na področju vzgoje otrok. Storitve psihosocialne pomoči in psihoterapije, svetovalnice za starše oziroma družinski centri, pa so še vedno večinoma ali plačljive in/ali preveč oddaljene oziroma neobstoječe na nekaterih območjih Slovenije. Bivšim uporabnicam KCŽN ponudimo možnost vključitve v storitev osebne pomoči v okviru CSD Južna Primorska.

Še vedno ugotavljamo, da se nekatere ženske, žrtve nasilja, težje odločajo za kratkotrajno namestitve, saj po preteku bivanja v KCŽN in kasnejše možnosti namestitve v VH, ko se njihova situacija malo umiri, v njihovem okolju ni v zadostni meri poskrbljeno za nastanitvene možnosti bodisi v začasnih stanovanjskih enotah, najemniških stanovanjih (neprofitnih ali profitnih).

***POROČILA REGIJSKIH KOORDINACIJ
ZA LETO 2021***

POROČILO O DELU SLUŽBE ZA KOORDINACIJO IN POMOČ ŽRTVAM NASILJA V LETU 2021

UVOD

Zakon o preprečevanju nasilja v družini opredeljuje, da se regijska služba za koordinacijo in pomoč žrtvam nasilja (v nadaljevanju služba za koordinacijo in pomoč žrtvam nasilja) oblikuje z namenom zagotavljanja pomoči žrtvam nasilja, izvajanja interventne službe, povezovanja dejavnosti organov in organizacij, spremljanja in analiziranja pojavov nasilja. Služba za koordinacijo in pomoč žrtvam nasilja izvaja storitve po zakonu, ki ureja socialno varstvo in nujne ukrepe za varovanje otrokovih koristi po zakonu, ki ureja družinska razmerja (ZPND – A, 2016, 16.čl.; ZPND – A, 2016, 16.čl.).

Služba za koordinacijo in pomoč žrtvam, ki deluje znotraj CSD Južna Primorska vključuje:

- interventno službo CSD Južna Primorska;
- Krizni center za žrtve nasilja Južna Primorska;
- Krizni center za otroke in mladostnike - Marelična hiša.

Koordinatorica za preprečevanje nasilja je znotraj CSD Južna Primorska umeščena v Skupno strokovno službo. Naloge koordinatorice za preprečevanje nasilja v okviru službe za koordinacijo in pomoč žrtvam

- Podpora strokovnim delavcem/strokovnim delavkam pri obravnavi nasilja v družini
- Organizacija in vzdrževanje mreže pluralnih izvajalcev s področja preprečevanja nasilja
- Vodenje in organizacija interventne službe
- Druge naloge

STATISTIČNI PREGLED PODATKOV O IZVEDENIH NALOGAH ZA PREPREČEVANJE NASILJA

Iz Baze socialnih podatkov (BSP), Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je razvidno, da so na CSD Južna Primorska v letu 2021 na vseh štirih enotah (enota Koper, enota Sežana, enota Piran, enota Izola) obravnavali skupno 367 primerov v okviru nalog za preprečevanje nasilja v družini, od tega 396 žrtev in 283 povzročiteljev nasilja. V podatke niso vključeni otroci/mladostniki, ki so bili prisotni ob izvajanju nasilja kar jim daje status žrtve nasilja v družini, ki niso bili deležni tudi neposrednega nasilja s strani enega ali obeh staršev oziroma skrbnikov. Ti primeri so knjiženi v sistem Krpan in vneseni v BSP pod naloge v povezavi z zaščito otrok in mladostnikov. Opozarjamo tudi na dejstvo, da v BSP niso nujno vneseni vsi primeri, ki so bili izvedeni v okviru nalog za preprečevanje nasilja v letu 2021.

Tabela 1: Število primerov v okviru nalog za preprečevanje nasilja v družini na CSD Južna Primorska v letu 2021 - vse enote

Enota	Število map/nalog	Delež
Izola	7	2%
Koper	154	42%
Piran	33	9%
Sežana	173	47%
Skupaj	367	100%

Graf 1: Število primerov v okviru nalog za preprečevanje nasilja v družini na CSD Južna Primorska v letu 2021 - vse enote

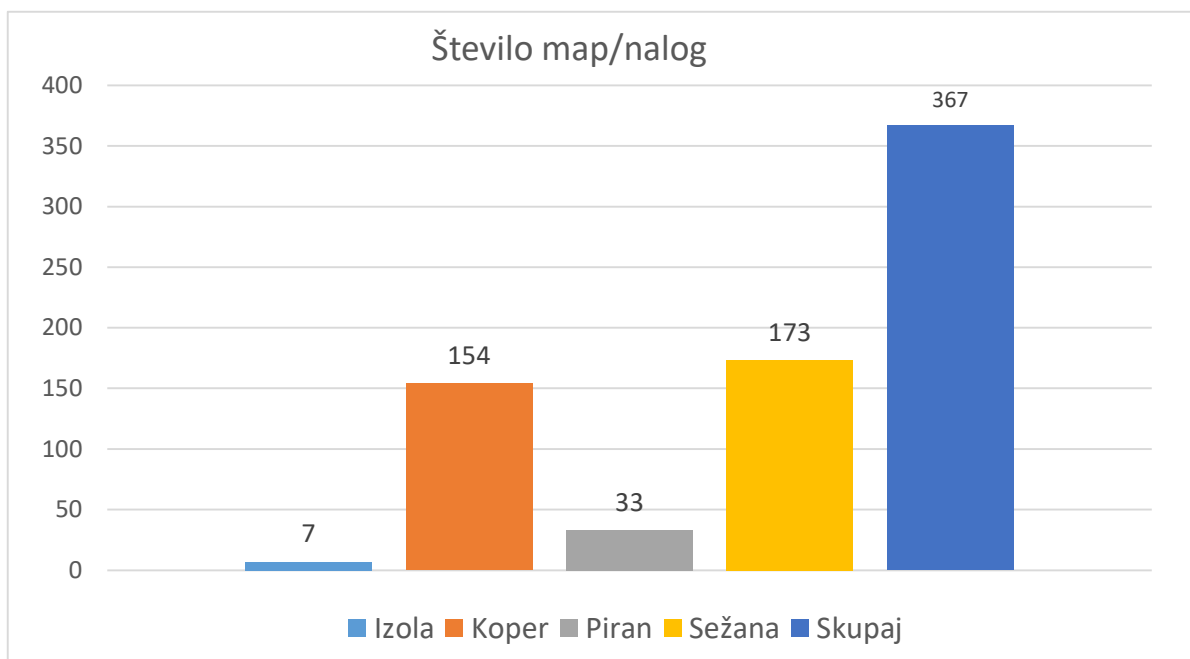

Tabela 2: Število žrtev v okviru nalog za preprečevanje nasilja v družini na CSD Južna Primorska v letu 2021

Enota	Število žrtev	Delež
Izola	8	2%
Koper	168	42%
Piran	34	9%
Sežana	186	47%
Skupaj	396	100%

Graf 2: Število žrtev v okviru nalog za preprečevanje nasilja v družini na CSD Južna Primorska v letu 2021

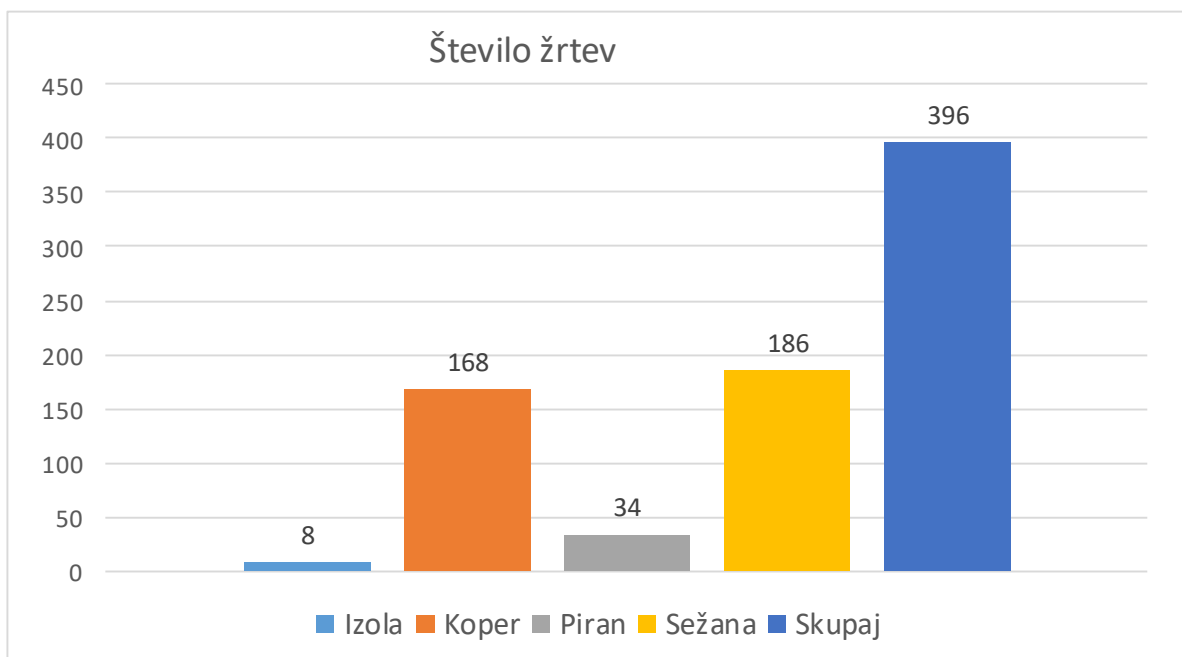

Tabela 3: Število povzročiteljev nasilja v okviru nalog za preprečevanje nasilja v družini na CSD Južna Primorska v letu 2021

Enota	Število povzročiteljev nasilja	Delež
Izola	4	1%
Koper	141	50%
Piran	15	5%
Sežana	123	43%
Skupaj	283	100%

Graf 3: Število povzročiteljev nasilja v okviru nalog za preprečevanje nasilja v družini na CSD Južna Primorska v letu 2021

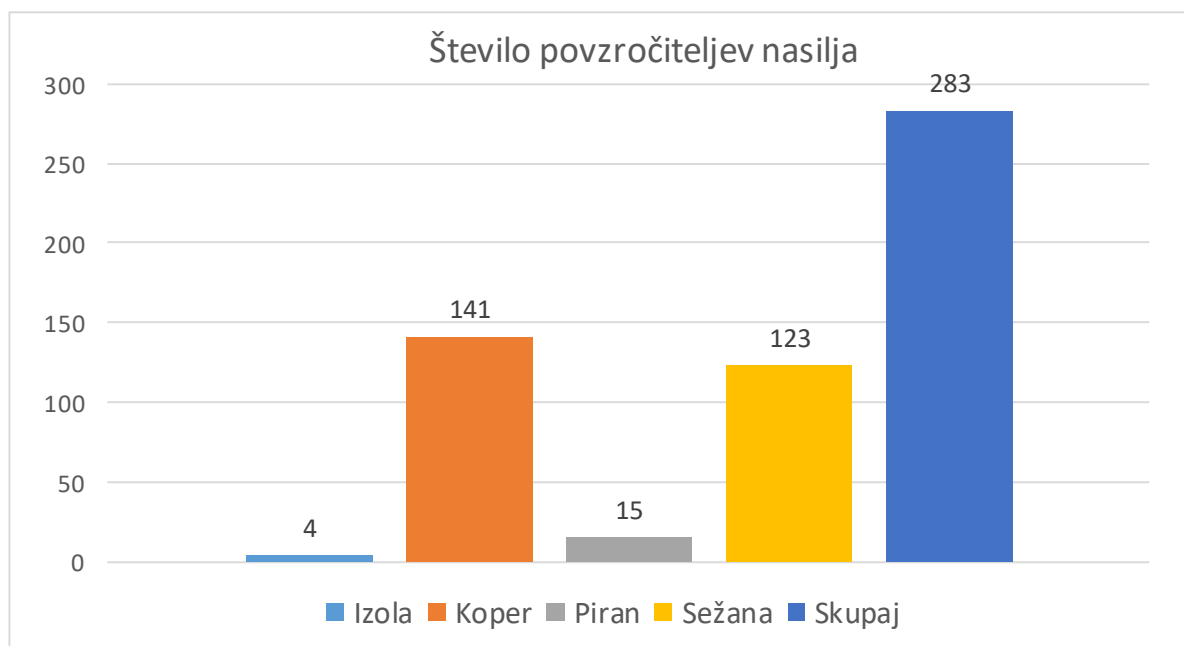

Tabela 4: Oblike/vrste nasilja v okviru nalog za preprečevanje nasilja v družini na CSD Južna Primorska v letu 2021

Oblika/vrsta nasilja	Število
Fizično	205
Psihično	268
Spolno	18
Ekonomsko	47
Zanemarjanje	53
Zalezovanje	7
Skupaj	598

Graf 4: Oblike/vrste nasilja v okviru nalog za preprečevanje nasilja v družini na CSD Južna Primorska v letu 2021

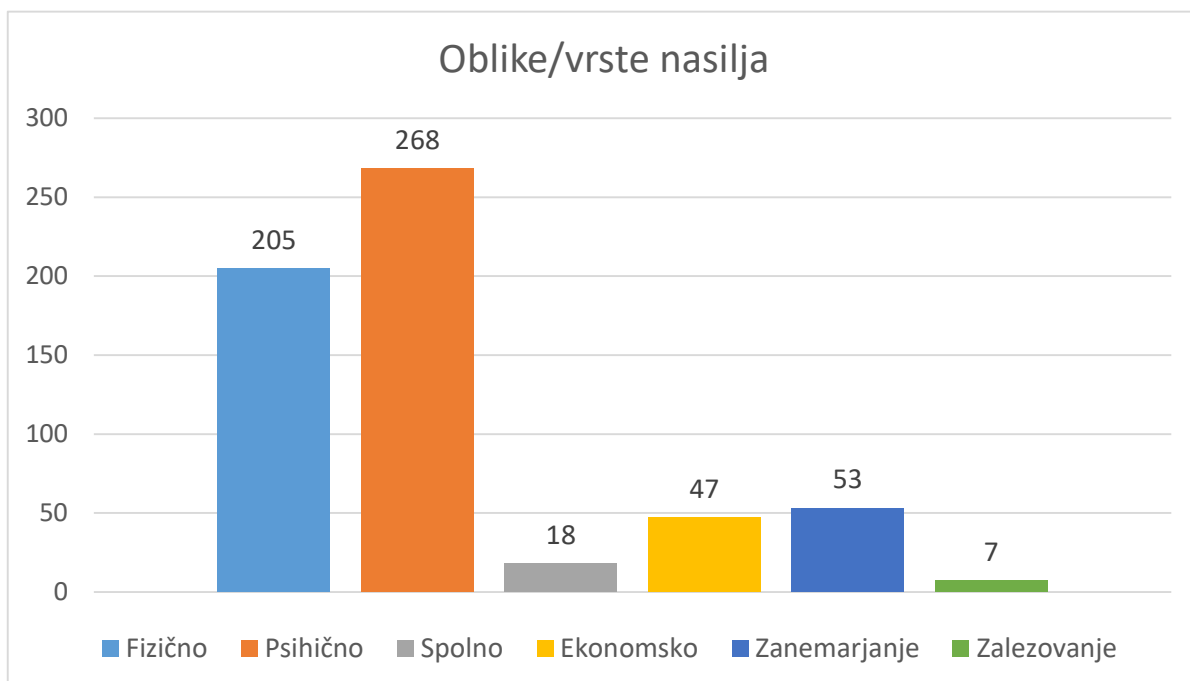

Tabela 4: Starost žrtev in povzročiteljev nasilja v okviru nalog za preprečevanje nasilja v družini na CSD Južna Primorska v letu 2021

Starost	Žrtev	Povzročitelj
do 6 let	40	0
7-14 let	54	0
15-18 let	20	3
19-21 let	9	4
22-26 let	18	9
27-45 let	132	151
46-60 let	70	76
61-75 let	37	35
Nad 75 let	16	5
SKUPAJ	396	283

Graf 4: Starost žrtev in povzročiteljev nasilja v okviru nalog za preprečevanje nasilja v družini na CSD Južna Primorska v letu 2021

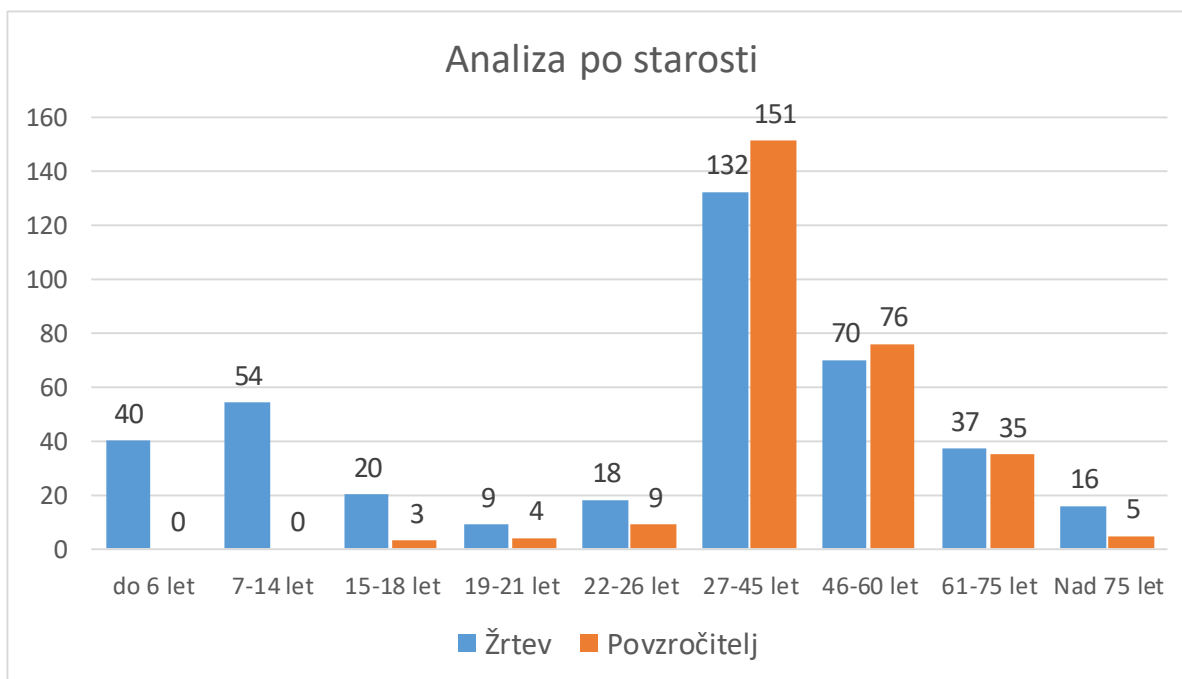

Tabela 5: Oblike/vrste nasilja glede na starost v okviru nalog za preprečevanje nasilja v družini na CSD Južna Primorska v letu 2021

Oblike nasilja	do 14 let	15-18 let	19-65 let	nad 65 let
Ekonomsko	0	0	37	10
Fizično	35	7	157	24
Psihično	38	16	209	29
Spolno	7	2	11	0
Zalezovanje	0	0	6	1
Zanemarjanje	48	5	3	2

Graf 5: Oblike/vrste nasilja glede na starost v okviru nalog za preprečevanje nasilja v družini na CSD Južna Primorska v letu 2021

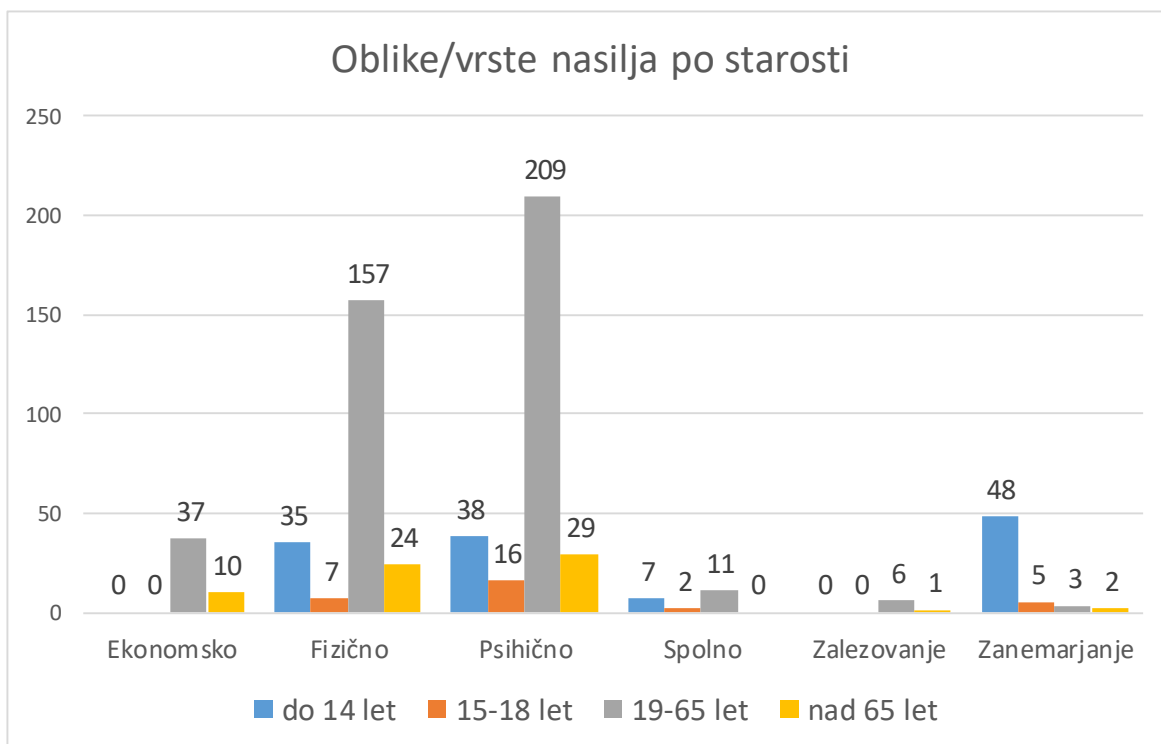

Tabela 6: Razmerje povzročitelja nasilja do žrtve v okviru nalog za preprečevanje nasilja v družini na CSD Južna Primorska v letu 2021

Razmerje	Število
partner	105
bivši partner	26
oče/mati	107
otrok/pastorek	34
brat/sestra	9
dedek/babica	3
vnuk/vnukinja	0
nečak/nečakinja	0
svak/svakinja	0
tast/tašča	0
stric/teta	1
bratranec/sestrična	0
rejenec	0
rejnik	0
skrbnik	0
varovanec	0
zet/snaha	1
ni sorodnik	5
SKUPAJ	291

Graf 6: Razmerje povzročitelja nasilja do žrtve v okviru nalog za preprečevanje nasilja v družini na CSD Južna Primorska v letu 2021

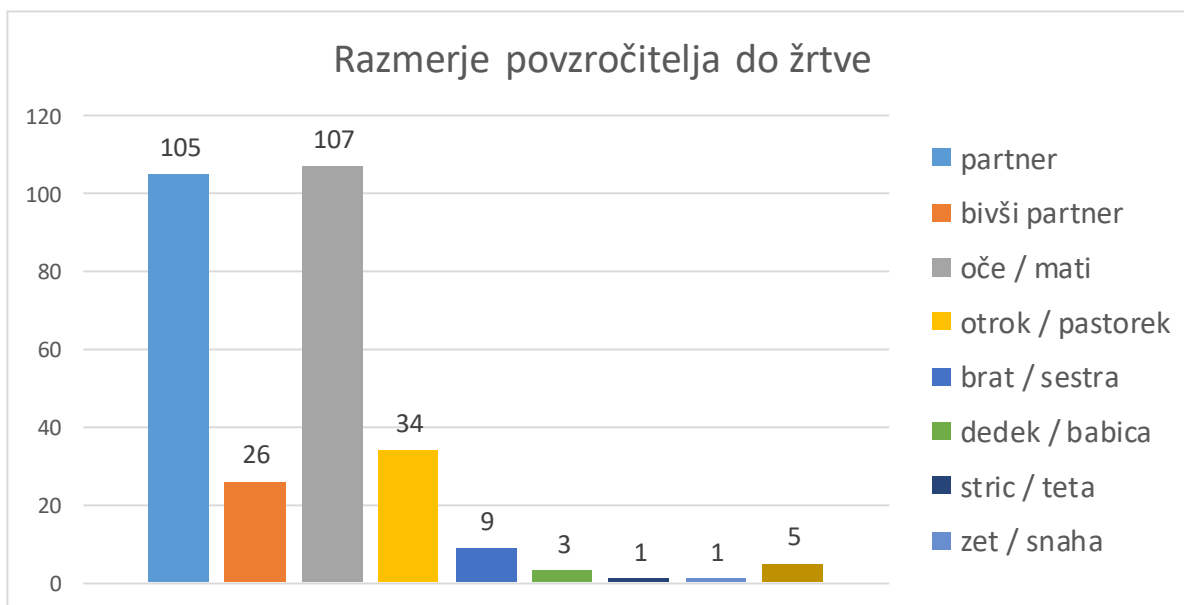

Tabela 7: Sorodstveno razmerje povzročitelja po spolu v okviru nalog za preprečevanje nasilja v družini na CSD Južna Primorska v letu 2021

Sorodstveno razmerje povzročitelja	Spol povzročitelja	Žrtev (Ž)	Žrtev (M)	Vsota
bivši partner	M	24	0	24
bivši partner	Ž	0	2	2
brat/sestra	M	4	4	8
brat/sestra	Ž	1	0	1
dedek/babica	M	1	1	2
dedek/babica	Ž	1	0	1
ni sorodnik	M	3	0	3
ni sorodnik	Ž	2	0	2
oče/mati	M	31	37	68
oče/mati	Ž	13	26	39
otrok/pastorek	M	20	9	29
otrok/pastorek	Ž	5	0	5
partner	M	103	1	104
partner	Ž	0	1	1
stric/teta	M	1	0	1
zet/snaha	Ž	1	0	1
SKUPAJ		210	81	291

Graf 7: Sorodstveno razmerje povzročitelja po spolu v okviru nalog za preprečevanje nasilja v družini na CSD Južna Primorska v letu 2021

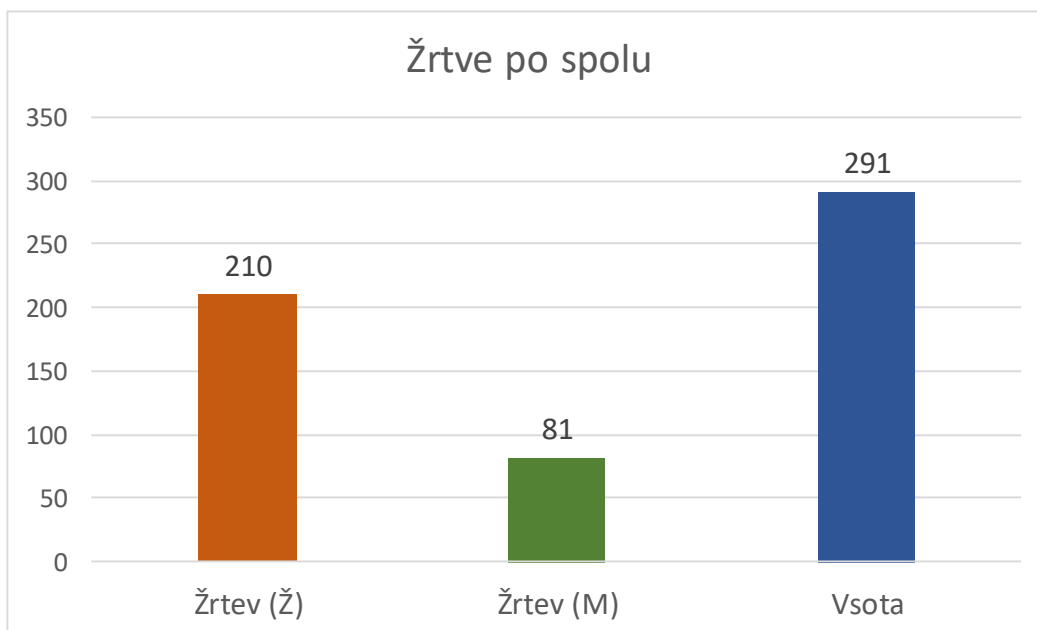

Tabela 8: Število multidisciplinarnih timov v okviru nalog za preprečevanje nasilja v družini na CSD Južna Primorska v letu 2021

Mape	367
Število MDT	41

Po podatkih v BSP so bili multidisciplinarni timi (MDT) izvedeni v 15% primerov v okviru vseh izvedenih/v BSP vnesenih nalogah za preprečevanje nasilja v letu 2021.

Tabela 9: Število izrečenih ukrepov prepovedi približevanja določeni osebi, kraju ali območju v letu 2021

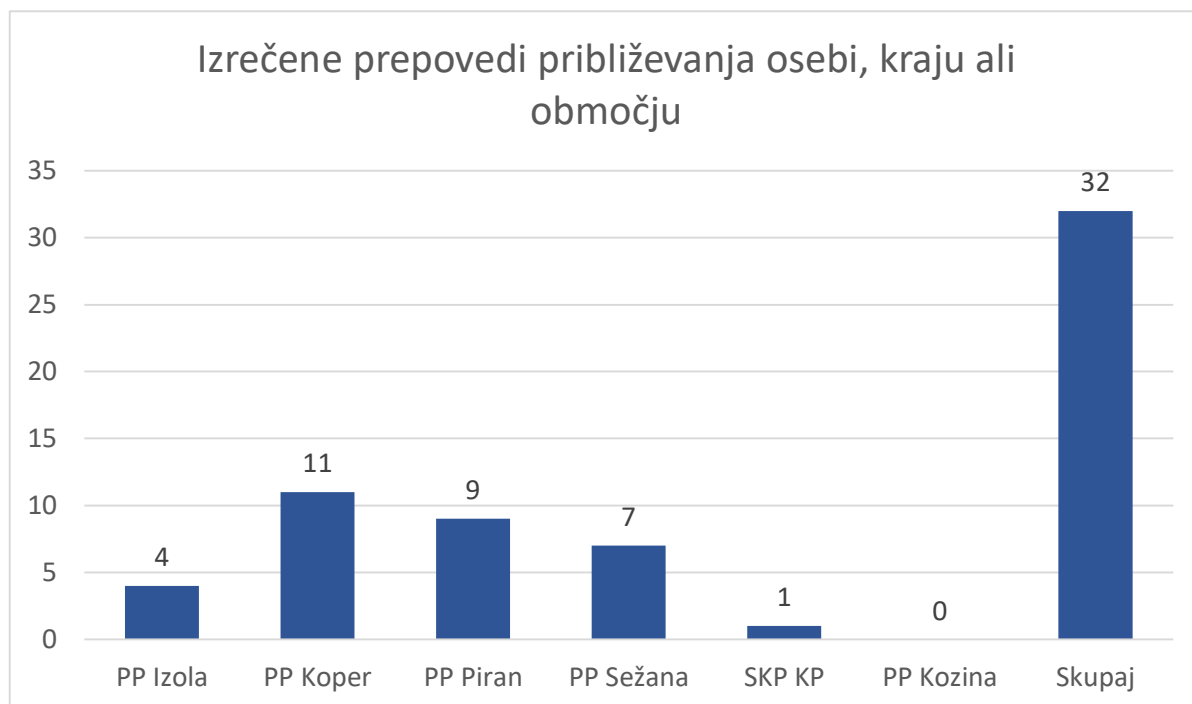
Policijska postaja	Ukrep/kršitev	Leto	Skupaj	Policija - prekršek	Policija - KD
PP Izola	Skupaj izrečenih ukrepov	2021	4		4
	Podaljšanje do 15 dni (po 12. 4. 2017)	2021	4		4
PP Koper	Skupaj izrečenih ukrepov	2021	11	1	10
	Ukrepov do 2 dni	2021	3	1	2
	Podaljšanje do 15 dni (po 12. 4. 2017)	2021	5		5
	Podaljšanje do 60 dni	2021	2		2
	Razveljavljenih ukrepov	2021	1		1
PP Piran	Skupaj izrečenih ukrepov	2021	9		9
	Ukrepov do 2 dni	2021	1		1
	Podaljšanje do 15 dni (po 12. 4. 2017)	2021	6		6
	Podaljšanje do 60 dni	2021	1		1
	Razveljavljenih ukrepov	2021	1		1
PP Sežana	Skupaj izrečenih ukrepov	2021	7		7
	Ukrepov do 2 dni	2021	3		3

	Podaljšanje do 15 dni (po 12. 4. 2017)	2021	2		2
	Podaljšanje do 60 dni	2021	2		2
SKP KP	Skupaj izrečenih ukrepov	2021	1		1
	Podaljšanje do 15 dni (po 12. 4. 2017)	2021	1		1
SKUPAJ			32	1	31

Tabela 10: Število in delež izrečenih ukrepov prepovedi približevanja določeni osebi, kraju ali območju po policijskih postajah v letu 2021

PP Postaja	Število primerov	Delež
PP Izola	4	13%
PP Koper	11	34%
PP Piran	9	28%
PP Sežana	7	22%
SKP KP	1	3%
PP Kozina	0	0%
Skupaj	32	100%

Graf 8: Število in delež izrečenih ukrepov prepovedi približevanja določeni osebi, kraju ali območju po policijskih postajah v letu 2021

NALOGE KOORDINATORICE ZA PREPREČEVANJE NASILJA V OKVIRU SLUŽBE ZA KOORDINACIJO IN POMOČ ŽRTVAM

Podpora strokovnim delavcem/strokovnim delavkam pri obravnavi nasilja v družini

Vključevanje koordinatorice za preprečevanje nasilja v izvajanje nalog in storitev na področju obravnave nasilja v družini na enotah CSD Južna Primorska

Koordinatorica za preprečevanje nasilja (v nadaljevanju koordinatorica) se je v izvajanje nalog in storitev na področju preprečevanja in obravnave nasilja v družini vključevala preko udeležbe na multidisciplinarnih timih (MDT), s posvetovanjem v okviru posvetovalnih timov ter z nosilci/nosilkami primerov, z izvajanjem socialno varstvenih storitev (prva socialna pomoč, osebna pomoč) z žrtvami nasilja in povzročitelji nasilja v posameznih primerih. V bolj kompleksnih primerih se koordinatorica za preprečevanje nasilja v obravnavo primerov nasilja vključuje tako, da vzpostavlja stik s predstavniki/predstavicami organov in organizacij, ki sodelujejo pri obravnavi nasilja ter s koordinatorji/koordinatoricami za preprečevanje nasilja iz drugih centrov za socialno delo (v nadaljevanju CSD) v Sloveniji.

- Posvetovanja s strokovnimi delavkami/delavci (telefon, e – sporočila, osebno).
- Vključevanje v obravnavo posameznih primerov nasilja v družini
- Sodelovanje z zunanjimi deležniki (predstavniki/predstavnice policije, predstavniki/predstavnice sodišča; predstavniki/predstavnice tožilstva; predstavniki/predstavnice NVO; predstavniki/predstavnice VIZ; predstavniki/predstavnice zdravstva).
- **Udeležba in sodelovanje na multidisciplinarnih timih (MDT):**
 - 21.1. 2021, MDT (enota Sežana, nosilka primera Adrijana Špolad Grča)
 - 16.3.2021, MDT, enota Koper (nosilka primera Tadeja Žunič, strokovna delavka Ana Geržina Mlakar, enota Koper)
 - 20.4. 2021, MDT (enota Sežana, nosilka primera Adrijana Špolad Grča)
 - 12.5.2021, MDT (enota Sežana nosilka primera Adrijana Špolad Grča)
 - 12.7. 2021, MDT (enota Sežana, nosilka primera Adrijana Špolad Grča)
 - 2.8. 2021, MDT (enota Sežana, nosilka primera Adrijana Špolad Grča)
 - 12.8. 2021, MDT (enota Sežana, nosilka primera Adrijana Špolad Grča)
 - 18.10. 2021, MDT (enota Sežana, nosilka primera Adrijana Špolad Grča)
 - 27.10. 2021, posvetovalno timsko delovno srečanje (Ksenija Balantič, Adrijana Špolad Grča)
 - 19.11. 2021, MDT (enota Sežana, nosilka primera Adrijana Špolad Grča)
 - 22.11.2021, MDT (enota Sežana, nosilka primera Adrijana Špolad Grča)
 - 25.11.2021, MDT (enota Sežana, nosilka primera Adrijana Špolad Grča)

Vključevanje koordinatorice za preprečevanje nasilja v obravnavo kompleksnejših primerov na posameznih enotah CSD Južna Primorska

- Organizacija supervizijske skupine strokovnih delavk za naslavljanje kompleksnega primera, enota Koper

Oblika dela: supervizija strokovnih delavk, ki sodelujejo v obravnavi primera

Datum: 9.11. 2021

Kraj: na daljavo (preko aplikacije Zoom)

Izvajalka supervizije: Julija Pelc: univ. dipl. psih., spec. psihološkega svetovanja, EuroPsy psihologinja, psihoterapevtka EAGT, EAP; HERUKA, psihološko svetovanje in izobraževanje.

Organizacija in vodenje delovnih srečanj aktiva strokovnih delavcev/delavk na področju obravnave in preprečevanja nasilja

Aktiv strokovnih delavk/delavcev na področju preprečevanja in obravnave nasilja je namenjen strokovnim delavcem/delavkam, ki na enotah CSD Južna Primorska (enota Koper, enota Izola, enota Piran, enota Sežana) izvajajo naloge za preprečevanje nasilja in/ali se pri svojem delu srečujejo s preprečevanjem nasilja (predvsem strokovnim delavcem/delavkam, ki izvajajo naloge na področju varstva otrok in družine (vključno s področjem družinskega in/ali partnerskega svetovanja – urejanje odnosov v družini), strokovnim delavkam, ki izvajajo naloge interventne službe, strokovnim delavkam Kriznega centra za žrtve nasilja Južna Primorska, strokovnim delavkam Kriznega centra za otroke in mladostnike – Marelična hiša ter strokovnim delavkam Regijske varne hiše Kras.

V letu 2021 je koordinatorica za preprečevanje nasilja sklicala in vodila dve delovni srečanja aktiva strokovnih delavcev/delavk na področju preprečevanja in obravnave nasilja.

- Datum: 11. 2. 2021
- Kraj: na daljavo preko spletnega orodja Zoom
- Dnevni red:
 - Podatki o številu izvedenih nalog na področju preprečevanja nasilja v letu 2020, mag. Damjana Jurman, koordinatorica za preprečevanje nasilja
 - Komunikacija CSD s sodišči v primeru ukrepa nujnega odvzema otroka
 - Izobraževanje za strokovne delavke/delavce v organizaciji CSD Južna Primorska: Nudenje psihosocialne pomoči travmatiziranim uporabnikom/uporabnicam in izvajanje kriznih intervencij (mag. Mateja Štirn, Julija Pelc, Špela Kenda)
 - Predstavitve psihosocialnega svetovanja za žrtve nasilja s poudarkom na žrtvah spolnih zlorab, Rozana Bažec, Društvo SOS telefon za ženske in otroke žrtve nasilja, Center za psihosintezo in razvoj človeških potencialov
 - Intervizija: Izkušnje z izvajanjem nalog na področju preprečevanja in obravnave nasilja v preteklih mesecih
 - Intervizija v okviru katere smo naslovili vprašanja:
 - Kakšne spremembe opazate pri izvajanju nalog na področju preprečevanja in obravnave nasilja v družini (oziroma na področju dela, ki ga opravljate) glede na število/zahtevnost primerov, oblike dela z uporabnicami/uporabniki (neposreden stik, stik preko telefona, uporaba IKT) v času razglašene epidemije Covid – 19?
 - Kaj potrebujete za bolj učinkovito izvajanje zgoraj omenjenih nalog v tem času?
- Datum: 20. 5. 2021
- Namen srečanja aktiva: Osnovni namen delovnega srečanja v okviru aktiva je bila priprava na posvet »Medresorski pristop k obravnavi ogroženih otrok, otrok z izkušnjo nasilja ter mladostnikov s težavami v odraščanju«, ki je potekal dne 10.6. 2021 v organizaciji CSD Južna Primorska. V okviru delovnega srečanja smo si izmenjali izkušnje in opažanja na področju dela z ogroženimi otroki, otroki žrtvami nasilja ter mladostniki s težavami v odraščanju s poudarkom na posebnostih, ki se na tem področju dela kažejo v času razglašene epidemije Korona virusa. Z namenom osvetlitve področja dela z otroki in mladostniki so bili na delovno srečanje vabljeni/vabljeni strokovne delavke/strokovni delavci CSD Južna Primorska, ki se pri svojem delu srečujejo z zgoraj omenjeno populacijo otrok in mladostnikov.
- Dnevni red:
 - Načrtovanje posveta: »Medresorski pristop k obravnavi ogroženih otrok, otrok z izkušnjo nasilja ter mladostnikov s težavami v odraščanju«, ki je potekal dne 10.6. 2021 v organizaciji CSD Južna Primorska
 - Informacija o pripravi Strokovnih izhodišč za obravnavo otrok žrtev nasilja na CSD – Aktiv koordinatorjev/koordinatoric za preprečevanje nasilja v družini (Skupnost CSD Slovenije)
 - Ugotavljanje potreb po internih izobraževanjih na področju otrok žrtev nasilja v družini v organizaciji CSD Južna Primorska
 - Intervizija
 - Predstavitve projekta »Reagiraj! - Nisi sama – nisi sam«, Pedagoška Fakulteta, Univerza na Primorskem

Delovna srečanja za strokovne delavke, ki delujejo v okviru Mreže pomoči žrtvam nasilja Južna Primorska

Strokovne delavke v Mreži pomoči žrtvam nasilja CSD Južna Primorska so strokovne delavke Kriznega centra za žrtve nasilja Južna Primorska, strokovne delavke Kriznega centra za otroke in mladostnike Koper – Marelična hiša, strokovne delavke Regijske varne hiše Kras, koordinatorica za preprečevanje nasilja ter svetovalke Društva za nenasilno komunikacijo, enota Koper.

V letu 2021 sta bila izvedeni dve delovni srečanja za strokovne delavke Mreže pomoči žrtvam nasilja Južna Primorska, ki jih je sklicala in vodila koordinatorica za preprečevanje nasilja.

- Datum srečanja: 18. 5. 2021
- Kraj srečanja: Delovno srečanje je potekalo na daljavo preko spletnega orodja Zoom.
- Dnevni red:
 - Načrtovanje aktivnosti v okviru projektov Mestne občine Koper
 - Obeležitev desete obletnice delovanja Regijske varne hiše Kras v povezavi z načrtovanjem aktivnosti ob mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami - 25.11.
 - Informacija o izvedbi posveta: »Medresorski pristop k obravnavi ogroženih otrok, otrok z izkušnjo nasilja ter mladostnikov s težavami v odraščanju«, ki je potekal dne 10.6. 2021 v organizaciji CSD Južna Primorska
 - Intervizija
- Datum srečanja: 23.11. 2021
- Kraj srečanja: Delovno srečanje je potekalo na daljavo preko spletnega orodja Zoom.
- Dnevni red: Priprava izjave za javnost in priprava na posvet ob 25.novembru – mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami

Organizacija delavnic za strokovne delavke v okviru službe za koordinacijo in pomoč žrtvam CSD Južna Primorska

- Izkustvena delavnica »Krepitev timskega dela s pomočjo konj po sistemu EAGALA«
- Datumi izvedb: 16.9. 2021 in 23.9. 2021
- Lokacija delavnice: Petrinjski Kras (Kraški rob).
- Število udeležencev/udeleženek: 14 udeležencev/udeleženek, 7 udeleženek v posamezni skupini.

V poklicih pomoči je pomembno, da se poznamo, prepoznavamo lastna močna področja ter področja rasti ter se zavedamo na takšen način ohranjamo stik s sabo in z okoljem. Delo v zahtevnih in kompleksnih primerih, kjer se srečujemo s travmatiziranimi uporabniki/uporabnicami od strokovnega delavca/strokovne delavke CSD zahteva, da razširi "okno tolerance" (Dan Siegel) in se odziva na potrebe uporabnikov/uporabnic na način, da zmore s svojo držo "držati" težo dogodka, skladno s protokoli ter učinkovito izvesti situacijo, ki ja praviloma stresna, lahko tudi življenjsko ogrožujoča.

Pri delu v kriznih situacijah potrebujemo veščine kot so odločnost, zmožnost hitrega odločanja, izbiranje primernih ter učinkovitih strategij ter samoregulacije. Prepoznavanje "čustvenih markerjev" pri drugih in sebi je lahko pomembna vstopnica do vsebin, ki odzvanjajo globoko v nas.

Delavnica je bila namenjena strokovnim delavkam/strokovnim delavcem, ki se v okviru svojih delovnih nalog pogosto znajdejo v kompleksnih, kriznih situacijah, ko je potrebno hitro in učinkovito reagiranje. Pogoj udeležbe na delavnici je, da izvajate katero od spodaj navedenih nalog:

- Strokovne delavke v interventni službi;
- strokovne delavke/strokovni delavci, ki izvajajo naloge za preprečevanja nasilja, naloge na področju ogroženih otrok, naloge predhodnega družinskega svetovanja ter naloge na področju otrok in mladostnikov s težavami v odraščanju (Enota Sežana, CSD Južna Primorska; Enota Izola, Enota Koper, CSD Južna Primorska; Enota Piran, CSD Južna Primorska);
- strokovne delavke v Kriznem centru za otroke in mladostnike – Marelična hiša;
- strokovne delavke v Kriznem centru za odrasle žrtve nasilja Južna Primorska;
- strokovne delavke v Regijski Varni hiši Kras.

Izvajalke programa:

- Julija Pelc; univ. dipl. psih., spec. psihološkega svetovanja, EuroPsy psihologinja, psihoterapevka EAGT, EAP; HERUKA, psihološko svetovanje in izobraževanje;
- Neja Magdalenc, akademska kiparka, inštruktorica jahanja, usposobljena strokovnjakinja za konje po sistemu EAGALA, Institut Pastirica;
- čreda konj, ki vključuje 14 konj.

Organizacija izobraževanj in posvetov za strokovne delavke/strokovne delavce CSD Južna Primorska in zunanje sodelavce/sodelavke na območni in nacionalni ravni

Na izobraževanja in posvete vabimo poleg strokovnih delavk/strokovnih delavcev CSD Južna Primorska tudi predstavnike/predstavnice policije, tožilstva, sodišča nevladnih organizacij, ki delujejo na področju preprečevanja nasilja v obalno-kraški regiji (Društvo za nenasilno komunikacijo, enota Koper; Društvo Beli obroč, enota Koper, PRIMSS) ter predstavniki/predstavnice drugih s področjem preprečevanja nasilja povezanih resorjev (vzgoja in izobraževanje, zdravstvo, raziskovanje in znanost ipd.).

Glede na dejstvo, da se nasilje v družini v vseh kriznih situacijah običajno poveča, vključno s pandemijami na CSD Južna Primorska z namenom hitrega odzivanja na razmere v povezavi z epidemijo Covid -19 smo organizirali eno izobraževanje ter dva posveta na katere smo povabili strokovne delavke/strokovne delavce ter predstavnike/predstavnice institucij in organizacij, ki se pri svojem delu srečujejo z žrtvami nasilja.

Izobraževanje na temo: »Krizne intervencije in psihosocialna pomoč«

- Datum: 4. 3. 2021
- Kraj: na daljavo preko aplikacije Zoom
- Število udeležencev/udeleženk: 45

V okviru izobraževanja smo naslovili načine odzivanja med in po travmatskem dogodku, spoznali ključna načela izvajanja kriznih intervencij in nudenja psihosocialne prve pomoči ter se seznanili s primerom dobre prakse izvajanja psihosocialne pomoči socialno ranljivim osebam v vsakdanjem življenju.

- Izobraževanje je bilo namenjeno strokovnim delavkam/strokovnim delavcem CSD Južna Primorska. Izobraževanja so se udeležili/udeležile tudi predstavnice/predstavniki Rdečega Križa Slovenije, Območno združenje Ljubljana.

Program izobraževanja:

- Pozdrav in predstavitev izobraževanja, mag. Damjana Jurman, koordinatorica za preprečevanje nasilja
- Značilnosti odziva med in po travmatskem dogodku ter zagotavljanje psihosocialne podpore, mag. Mateja Štirn, psihologinja, psihoterapevtka, ISA Institut
- Krizne intervencije in psihosocialna prva pomoč, Julija Pelc, univ. dipl. psih., spec. psihološkega svetovanja, EuroPsy psihologinja, psihoterapevtka EAGT, EAP; HERUKA, psihološko svetovanje in izobraževanje
- Predstavitev izvajanja psihosocialne pomoči socialno ranljivim osebam v vsakdanjem življenju, Špela Kenda, univ. dipl. sociologinja, strokovna sodelavka za pripravljenost in ukrepanje ob nesrečah, Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Ljubljana
- Diskusija in zaključek izobraževanja

Medresorski posvet na temo: »Obravnava otrok in mladostnikov z izkušnjo nasilja ter otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami«

- Datum: 10. 6.2021
- Kraj izvedbe: na daljavo s pomočjo aplikacije Zoom
- Število udeležencev/udeleženk: 83

Glede na to, da smo na CSD Južna Primorska opazili, da je v času epidemije Covid-19 prihaja do še večjih socialnih razlik in neenakih možnosti med otroki in mladostniki kot sicer. Svojevrstni izziv predstavljajo otroci in mladostniki z izkušnjo nasilja v družini ter otroci in mladostniki s čustvenimi in vedenjskimi težavami. Posvet je bil namenjen izmenjavi praks in izkušenj predstavnikov/predstavnice vseh ključnih resorjev in organizacij, ki sodelujemo pri obravnavi zgoraj omenjene populacije otrok in mladostnikov. V okviru posveta smo posebno pozornost namenili vplivu epidemije korona virusa na počutje in vedenje otrok in mladostnikov ter na spremenjene pogoje dela s katerimi smo se srečevali v tem času.

Namen posveta: V okviru projekta smo z namenom ozaveščanja o dinamiki nasilja v družini ter konstruktivnega odzivanja na nasilje v družini predvsem v času pandemije Covid-19 doseči ter se povezati s čim več različnih resorjev ter ciljnih skupin znotraj lokalne skupnosti.

Udeleženci/udeleženke: strokovna javnost - predstavniki/predstavnice različnih organov, organizacij in nevladnih organizacij, ki se pri svojem delu srečujejo s preprečevanjem in obravnavo nasilja oziroma z žrtvami nasilja (CSD Južna Primorska (enota Koper), Policijska uprava Koper, Državno tožilstvo Koper, Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše Koper, vzgojno-izobraževalni zavodi na območju Mestne občine Koper, nevladne organizacije, ki delujejo na območju Mestne občine Koper (Društvo za nenasilno komunikacijo, enota Koper, Beli Obroč, enota Koper, Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja, regijska poslovalnica Koper), Zdravstveni dom Koper, Nacionalni inštitut za javno zdravje, enota Koper).

Program posveta:

- Uvodni pozdrav, Tjaša Rodman, direktorica CSD Južna Primorska
- Ogled kratkega filma »Zgodbe iz Marelične hiše«, Služba za koordinacijo in pomoč žrtvam nasilja, Center za socialno delo Južna Primorska
- Predstavitve dela na področju ogroženih otrok, otrok žrtev nasilja v družini ter otrok in mladostnikov s težavami v odraščanju - Ksenija Balantič, strokovna delavka, enota Sežana, Center za socialno delo Južna Primorska
- Preiskovanje sumov kaznivih dejanj nasilja v družini nad otroki ter specifika obravnave otrok žrtev spolnega nasilja preko svetovnega spleta - Damjan Toplikar, višji kriminalist specialist v skupini za mladoletniško kriminaliteto, Sektor Kriminalistične Policije, Policijska uprava Koper
- Odgovori na vprašanja po prvem sklopu predstavitev
- Predstavitve Strokovnega centra Planina v okviru Zakona o obravnavi otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami in motnjami v vzgoji in izobraževanju - dr. Leonida Zalokar, direktorica, Strokovni center Planina
- Obravnava otrok in mladostnikov v Centru za duševno zdravje otrok in mladostnikov – Nina Mlakar, dr. medicine, specialistka otroške in mladinske psihiatrije, Center za duševno zdravje otrok in mladostnikov, Zdravstveni dom dr. Franca Ambrožiča Postojna
- Pomen preventive in povezovanja različnih organov in organizacij pri delu z otroki in mladostniki, dr. Tanja Pavlič, svetovalna delavka, Osnovna šola Elvire Vatovec Prade
- Kdaj, kako in zakaj v Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše - Dorotea Kralj, vodja, Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše Koper
- Odgovori na vprašanja po drugem sklopu predstavitev
- Mladoletne žrtve spolnega nasilja in nasilja v družini - izkušnje Društva SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja - Maja Plaz, predsednica, Društvo SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja
- Uporaba likovne terapije pri delu z otroki in mladostniki žrtvami nasilja s poudarkom na delu z žrtvami spolnih zlorab - Rozana Bažec, psihoterapevtka, zunanja sodelavka Društva SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja
- Delo z otroki in mladimi z izkušnjo nasilja in izkušnje pri delu z njimi v času epidemije - Barbara Kokot, vodja, Društvo za nenasilno komunikacijo, enota Koper
- Odgovori na vprašanja po tretjem sklopu predstavitev in sklepne misli posveta

Posvet je povezovala mag. Damjana Jurman, koordinatorica za preprečevanje nasilja, CSD Južna Primorska.

Medresorski posvet: Medresorsko sodelovanje pri obravnavi nasilja v družini na ravni Obalno-kraške regije«

- Datum: 18.11. 2021
- Kraj izvedbe: na daljavo s pomočjo aplikacije Zoom
- Število udeležencev/udeleženk: 58

Namen posveta: Ob 25. novembru – mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami smo v medresorski sestavi predstavnikov/predstavnice centra za socialno delo, policije, tožilstva, sodišča, zdravstva in nevladnih organizacij evalvirali medsebojno sodelovanje pri obravnavi nasilja v družini na ravni Obalno – kraške regije ter načrtovali nadaljnje sodelovanje.

Udeleženci/udeleženke: strokovna javnost - predstavniki/predstavnice različnih organov, organizacij in nevladnih organizacij, ki se pri svojem delu srečujejo s preprečevanjem in obravnavo nasilja oziroma z žrtvami nasilja (CSD Južna Primorska (enota Koper), Policijska uprava Koper, Državno tožilstvo Koper, Okrožno sodišče v Kopru, nevladne organizacije, ki delujejo na območju Mestne občine Koper (Društvo za nenasilno komunikacijo, enota Koper, Beli Obroč, enota Koper, Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja, regijska poslovalnica Koper), Zdravstveni domovi v Obalno-kraški regiji, Nacionalni inštitut za javno zdravje).

Program posveta:

- Uvodni pozdrav, Tjaša Rodman, direktorica, Center za socialno delo Južna Primorska
- Obravnava nasilja v družini na CSD Južna Primorska, mag. Damjana Jurman, koordinatorica za preprečevanje nasilja, Center za socialno delo Južna Primorska
- Deset let delovanja Regijske varne hiše Kras, Nataša Prelesnik Korošic, strokovna delavka, vodja Regijske varne hiše Kras, enota Sežana, Center za socialno delo Južna Primorska
- Obravnava nasilja v družini na območju Policijske uprave Koper, Damjan Sever, vodja oddelka za splošne policijske naloge, Sektor Uniformirane policije, Policijska uprava Kope
- Vloga državnega tožilstva pri pojavu nasilja v družini in obravnavi žrtev, Nataša Valentič Kuštra, višja državna tožilka, Okrožno državno tožilstvo v Kopru
- Vloga sodišča na področju kazenskega prava pri pojavu nasilja v družini in obravnava žrtev nasilja v družini, mag. Kristina Bošnjak, pravosodna svetnica, Okrožno sodišče v Kopru
- Sodelovanje Društva za nenasilno komunikacijo z drugimi institucijami/organizacijami na področju obravnave nasilja v družini s poudarkom na izkušnjah pri delu s povzročitelji nasilja, Denis Ališič, svetovalec, Društvo za nenasilno komunikacijo, enota Koper
- Žrtve nasilja v družini in intimno partnerskih odnosih – izkušnje Društva SOS telefon za ženske in otroke, Jasmina Imširovič, strokovna delavka v programu SOS telefon, Društvo SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja
- Nasilje v družini – vloga patronažne medicinske sestre, Zdenka Gojak, patronažna medicinska sestra, Patronažna služba, Zdravstveni dom Koper
- Predstavitev programa MIRA: Mreža centrov za duševno zdravje, Marjeta Ferlan Istinič, razvojna sodelavka, Nacionalni inštitut za javno zdravje
 - Sklepne misli posveta

Posvet je povezovala mag. Damjana Jurman, koordinatorica za preprečevanje nasilja, CSD Južna Primorska.

Verjetnost, da bodo osebe, ki doživljajo nasilje v družini, zlasti ženske in njihovi otroci, pogosto pa tudi stari ljudje in ljudje z ovirami, izpostavljeni nasilju, se je v času pandemije Covid-19 močno povečala. Družinski člani/članice v tem času več časa preživijo skupaj in imajo posledično manj možnosti umika. V tem času je bilo prisotnih tudi več dejavnikov tveganja, kot je na primer povečan stres zaradi izgube službe in drugih ekonomskih posledic zaradi česar se je nasilje, ki ga izvajajo povzročitelji nasilja intenziviralo, povečalo ali se pojavilo tudi v odnosih, kjer ga prej ni bilo. Žrtve nasilja, ki se že sicer

pogosto srečujejo s socialno izolacijo, so imele v času ukrepov za zajezitev epidemije še manj možnosti za stike s posamezniki/posamezniki znotraj njihove socialne mreže.

Nasilje se najpogosteje dogaja v družinskih oziroma partnerskih odnosih. Glede na raziskave so v več kot 90 % do 95 % žrtve nasilja ženske s strani moških kar potrjuje tudi podatki ki smo jih pridobili iz BSP v letu 2021. Nasilje nad ženskami izhaja iz prepričan patriarhalne vzgoje, ki ženskam pripisuje pasivno vlogo in naloge povezane z družino in otroki, moškim pa aktivnosti, povezane z odločanjem in širšim udejstvovanjem. Na podlagi tradicionalno določene vloge otroka in tradicionalnih načinov vzgoje se v družbi ohranja tudi nasilje nad otroki.

Podatki, ki so nam na razpolago, kažejo, da ženske, ki so poleg otrok najpogosteje žrtve nasilja v družini nosijo največje breme pri povečani količini skrbi in nege za otroke, povečani skrbi za starejše družinske člane/članice ter povečani količini domačih opravil. Ženske so se v tem času prav tako soočale s še težjo ekonomsko situacijo, saj je med ženskami več delavk na črno in prekarnih delavk, ki so v času ukrepov pogosto ostale brez zaslužka.

Predvidevamo lahko tudi, da je ena od posledic pandemije povečano nasilje nad otroki, saj je zaradi šolanja od doma in omejenih stikov to postalo veliko bolj skrito. Starši, ki povzročajo nasilje in zanemarjajo otroke, to počnejo veliko pogosteje, če menijo, da za njihovo početje nihče ne bo izvedel in se ne bojijo posledic.

Pandemija je prinesla tudi nove oblike nasilja. Nekateri povzročitelji nasilja so zlorabljali ukrepe za zajezitev pandemije, da so povečali nadzor nad partnerkami in jih še bolj omejevali, pod pretvezo, da je to potrebno zaradi ukrepov.

Zaradi negotove prihodnosti so se ženske v obdobju ukrepov težje odločale za tako velike življenjske spremembe, kot je odhod od doma oziroma prekinitev odnosa, v katerem so doživljale nasilje. To je bilo pričakovano, saj je bila situacija že sama po sebi zelo negotova. Zato smo morali biti v teh časih, ko je bilo veliko pozornosti usmerjene v preprečevanje okužb in širitve virusa pozorni tudi na tovrstno dogajanje.

Nasilje v družini ima za žrtve nasilja številne posledice, ki so odvisne od več dejavnikov kot so značilnosti oblik/vrst nasilja v družini, odziva okolice, podpore socialne mreže, osebnostnih značilnosti žrtev nasilja, sposobnosti žrtev nasilja za soočanje s stresom in podobno. Nekatere izmed posledic nasilja, ki jih občutijo žrtve so: občutek strahu, slaba samopodoba, občutek nemoči in nesposobnosti, tesnoba, apatičnost, potrto, prevzemanje odgovornosti za nasilje, občutki krivde in sramu, umik vase, slaba socialna mreža in osamljenost, samodestruktivna vedenja (alkoholizem, samopoškodovanje), težave v duševnem zdravju, slabo splošno zdravstveno stanje.

Preventivne dejavnosti in medresorsko sodelovanje vseh, ki delujemo na področju preprečevanja nasilja kot tudi ozaveščanje širše javnosti glede nesprejemljivosti nasilja dolgoročno vplivajo na zmanjšanje pojava nasilja v družini ter posledic le tega.

Organizacija in vzdrževanje mreže pluralnih izvajalcev s področja preprečevanja nasilja

Vzpostavljanje in spodbujanje medinstitucionalnega sodelovanja/preventivne dejavnosti in ozaveščanje o obsegu in fenomenu nasilja v družini.

Sodelovanje s Pedagoško fakulteto Koper

Priprava članka za monografijo Pedagoške fakultete Koper z naslovom: Nekateri vidiki zakonodajnih okvirjev ter oblike pomoči na področju preprečevanja nasilja v družini v Sloveniji (Some Aspects of Legislative Framework and Support Systems in the Field of Domestic Violence Prevention in Slovenia ki sta ga v sodelovanju pripravili mag. Damjana Jurman in mag. Jovita Pogorevc Merčnik, koordinatorica za preprečevanje nasilja, Center za socialno delo Koroška.

Povzetek: V prispevku so predstavljeni zakonodajni okviri na področju preprečevanja nasilja v družini v Sloveniji. Poseben poudarek je na namenjen predstavitvi nalog za preprečevanje nasilja v družini na centrih za socialno delo ter oblikam pomoči za žrtve nasilja. Avtorici sta opozorili na dejstvo, da je

poleg obravnave primerov, kjer je nasilje v družini že prisotno, potrebno tudi ozaveščanje širše javnosti o nesprejemljivosti nasilja ter vzpostavitev sistematične in kontinuirane socialne preventive za različne ciljne skupine otrok in mladostnikov.

Preventivne delavnice za otroke in mladostnike – Projekt Nasilne zveze so brez zveze

Vladne in nevladne organizacije, ki delujejo na področju preprečevanja nasilja v obalno – kraški regiji: CSD Južna Primorska: Služba za koordinacijo in pomoč žrtvam, Krizni center za žrtve nasilja Južna Primorska, Krizni center za otroke in mladostnike – Marelična hiša, Regijska varna hiša Kras, Društvo za nenasilno komunikacijo, enota Koper v sodelovanju s Policijsko upravo Koper v okviru projekta »Nasilne zveze so brez zveze« mlade od leta 2016 ozaveščajo o oblikah nasilja, stereotipih in predsodkih v povezavi s spolnimi vlogami, nesprejemljivostjo nasilja v medosebnih odnosih, intimno-partnerskih zvezah ter nasilju na zmenkih. Projekt Nasilne zveze so brez zveze izhaja iz principov socialne preventive (Gordon, 1983), skupnostnih umetnosti (Močnik, 2018) ter interdisciplinarnosti (Hoff, 2009).

Zavedamo se pomena preventive na področju preprečevanja nasilja ter ozaveščanja o nesprejemljivosti nasilja in v ta namen v okviru preventivnih delavnic »Nasilne zveze so brez zveze", ki jih v okviru Mreže pomoči žrtvam nasilja Južna Primorska izvajamo na osnovnih in srednjih šolah na ravni Obalno - kraške regije. Namen delavnic je ozaveščanje stereotipov in predsodkov v povezavi s spolnimi vlogami, seznanjanje otrok in mladih z različnimi oblikami nasilja ter krepitev čustvene prožnosti/odpornosti (rezilientnosti).

Izvedba aktivnosti v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje programov in projektov društev in drugih ustanov, katerih delovanje spodbuja promocijo zdravja v Mestni občini Koper v letu 2021

Preventivne delavnice, ki jih izvajamo na osnovnih šolah v Mestni občini Koper so sofinancirane v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje programov v vrtcih in šolah v Mestni občini Koper, namenjenih preprečevanju in reševanju socialnih stisk, posledic epidemije in nalezljive bolezni COVID - 19 v letu 2021 ter v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje programov in projektov društev in drugih ustanov, katerih delovanje spodbuja promocijo zdravja v Mestni občini Koper v letu 2021.

Potek in izvedba programa:

Otroci in mladi so ranljiva in rizična skupina v okviru katere v zadnjih nekaj letih, predvsem pa v času pandemije virusa Covid- 19 na CSD Južna Primorska zaznavamo vse več primerov ogroženih otrok ter mladostnikov s težavami v odraščanju. Osebnе stiske otrok in mladostnikov se kažejo v odmaknjenosti vase, v apatičnosti, brezvoljnosti in nemotiviranosti, samopoškodbenem vedenju otrok in mladostnikov in pojavu samomorilnih misli. V porastu je število otrok in mladostnikov, ki so nasilni do svojih staršev, prihaja do prekomerne uporabe mobilnih telefonov, svetovnega spleta in socialnih omrežij, kjer se pogosto med vrstniški spori tudi pričnejo. Prav tako se na centru za socialno delo Južna Primorska srečujemo z vse večjimi stiskami staršev, ki se kažejo v nemoči nudenja ustrezne čustvene podpore in učinkovite pomoči svojim otrokom v smislu postavljanja meja ter motiviranja za šolsko delo. Pojavlja se tudi večje število obvestil policije, ki nas obvešča o svojih intervencijah, kjer niso zaznali elementov kaznivega dejanja ali elementov prekrška je pa iz njihovih obvestil mogoče razbrati ogroženost otrok oz. vedenja otrok in mladostnikov, ki so odraz njihove hude osebne stiske. V vseh kriznih situacijah, vključno z epidemijami se običajno poveča nasilje v družini. Podatki iz različnih držav kažejo na povečanje pojavnosti nasilja v družini v času epidemije covid-19. Velik delež otrok in mladostnikov pri katerih se kažejo težave v duševnem zdravju doživlja ali je v preteklosti doživljal kakšno od oblik nasilja v družini ali med vrstniškega nasilja. Zato je potrebno preventivne programe oblikovati tako, da poleg nudenja pomoči žrtvam različnih oblik nasilja naslavlja tudi vedenje povzročiteljev med vrstniškega nasilja, ki so bili v večini primerov tudi sami v preteklosti žrtve nasilja v družini.

V okviru preventivnih delavnic, ki smo jih v okviru projekta izvajali na osnovnih šolah v Mestni občini Koper smo se osredotočili na krepitev čustvene odpornosti/prožnosti otrok in mladostnikov ter učenje večščin nenasilne komunikacije. Čustvena odpornost ali prožnost pomeni psihično prožnost, vzdržljivost in sposobnost posameznika, da se sooči s stisko, premaga težke izkušnje, ostane zdrav in

uspešen. Nenasilno komuniciranje oziroma sporazumevanje je način komunikacije, pri kateri izražamo svoje želje, čustva, potrebe ter mnenja na način, ki nam omogoča, da se v celoti izrazimo in da se obenem sogovornik/sogovornica čuti sprejetega/sprejeta, slišane/slišana, predvsem pa varnega/varno. Gre za postavljanje osebnih mej, z zavedanjem, da imajo tudi drugi osebne meje, ki jih moramo upoštevati.

Na podlagi preteklih izkušenj pri delu z otroki in mladostniki smo strokovne delavke, ki delujemo na področju ogroženih otrok in mladostnikov znotraj Centra za socialno delo Južna Primorska pred pričetkom izvedbe preventivnih delavnic pripravile module preventivnih delavnic ter se ob tem povezale s študentkami Oddelka za socialno pedagogiko Pedagoške fakultete v Kopru in njihovo mentorico dr. Matejo Marovič.

V kolikor je bilo mogoče sta bili pri posamezni izvedbi preventivnih delavnic v posameznem oddelku prisotni po dve strokovni delavki, ki sta oddelke razdelili v dve manjši skupini tako, da je delavnica potekala v dveh manjših skupinah znotraj katerih so imeli otroci/mladostniki več možnosti, da spregovorijo o svojih izzivih in izkušnjah. V posameznih izvedbah delavnic so bile prisotne tudi študentke – prostovoljke, ki so se posvetile posameznim učencem/učenkam, ki so za sodelovanje pri dejavnostih v okviru delavnic potrebovali več podpore.

Pred izvedbo posamezne delavnice je potekalo sodelovanje med koordinatorico preventivnih delavnic na CSD Južna Primorska, mag. Damjano Jurman in svetovalno delavko na posamezni osnovni šoli. Svetovalne delavke so koordinatorici projekta pred izvedbo preventivnih delavnic posredovale osnovne informacije o oddelku, številu učencev/učenk v posameznem oddelku ter potrebe in izzive posameznega oddelka. V nadaljevanju je sledilo usklajevanje koordinatorice projekta med svetovalnimi delavkami ter izvajalkami (tandemu) preventivnih delavnic.

Pred izvedbo preventivnih delavnic smo izvajalke projekta pripravile module delavnic, ki smo jih prilagodili starosti učencev/učenk (drugo triletje osnovnošolskega programa, tretje triletje osnovnošolskega programa) ter izzivom s katerimi se srečujejo v posameznih oddelkih kot posamezniki/posameznice ter kot celota (oddelek/razred).

Pri izvedbi preventivnih delavnic se je mag. Damjana Jurman, koordinatorica projekta poleg povezovanja z Oddelkom za socialno pedagogiko Pedagoške fakultete v Kopru povezala tudi z Društvom center za psihoterapijo in psihosocialno pomoč Koper ter Svetovalnim centrom za otroke, mladostnike in starše Koper. Izmenjava med vsemi deležniki, ki sodelujemo pri izvedbi preventivnih dejavnosti v Mestni občini Koper se je izkazala kot smiselna, saj smo izvajalci/izvajalke projektov na takšen način pridobili vpogled v celoten projekt, ki poleg preventivnih delavnic za oddelke VIZ zavodov vključuje tudi individualne oblike dela s posameznimi učenci ter aktivnosti za starše ter strokovne delavce/strokovne delavke v VIZ zavodih.

V času izvedbe projekta je mag. Damjana Jurman, koordinatorica projekta organizirala več delovnih srečanj: 21.9. 2021, 14.10. 2021, 21.10. 2021, 4.11. 2021.

Dne 21. 9. 2021 je mag. Damjana Jurman, koordinatorica projekta izvedla delovno srečanje za izvajalke projekta. V okviru delovnega srečanja je izvajalkam projekta predstavila vsebine in pogoje za sodelovanje pri izvedbi preventivnih delavnic Nasilne zveze so brez zveze v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje programov v vrtcih in šolah v Mestni občini Koper, namenjenih preprečevanju in reševanju socialnih stisk, posledic epidemije nalezljive bolezni COVID 19 v letu 2021. Predstavila je ključna izhodišča iz katerih izhajamo na CSD Južna Primorska pri izvajanju preventivnih dejavnosti. Sledilo je ugotavljanje razpoložljivosti izvajalk ter povezovanje v tandeme. Delovno srečanje smo zaključili z izmenjavo izkušenj v povezavi z izvedbo preventivnih delavnic, izmenjavo gradiv ter z načrtovanjem oblikovanja modulov za izvedbo delavnic.

Dne, 14.10 2021 je mag. Damjana Jurman, koordinatorica projekta izvedla delovno srečanje za Pedagoško fakulteto Univerze na Primorskem (študijski program Socialna pedagogika) na temo **SODELOVANJE PRI IZVEDBI PREVENTIVNIH DELAVNIC ZA UČENCE/UČENKE OSNOVNIH ŠOL V MESTNI OBČINI KOPER**, katerega namen je bil predstavitev koncepta preventivnih delavnic za učenke/učence osnovnih šol ter preverjanje možnosti za sodelovanje pri izvedbi projekta med Centrom za socialno delo Južna Primorska in Pedagoško fakulteto Univerze na Primorskem (študijski program Socialna pedagogika) v okviru projekta za sofinanciranje programov v vrtcih in šolah v Mestni

občini Koper, namenjenih preprečevanju in reševanju socialnih stisk, posledic epidemije nalezljive bolezni Covid - 19 v letu 2021. Po uvodni predstavitvi udeležencev/udeleženk delovnega srečanja je koordinatorica projekta pripravila predstavitev projekta preventivnih delavnic: Nasilne zveze so brez zveze. Sledila je predstavitev projekta, ki naslavlja preprečevanje nasilja: Reagiraj! Nisi sama – nisi sam, ki sta ga predstavili doc. dr. Mateja Marovič, koordinatorica študijskega programa socialna pedagogika, Pedagoška fakulteta, Univerza na Primorskem in Lucija Selinšek, članica projektne skupine projekta.

Dne, 21.10. 2021 je mag. Damjana Jurman, koordinatorica projekta, na Pedagoški fakulteti Koper izvedla predavanje in delavnico za študentke Oddelka za socialno pedagogiko Pedagoške fakultete Koper v okviru katere je predstavila koncept preventivnih delavnic »Nasilne zveze so brez zveze« za učenke/učence osnovnih šol, ter module za izvedbo preventivnih delavnic. Del delavnice je bila predstavitev predlogov in idej, ki so jih razvile študentke kateri je sledilo načrtovanje vključevanja študentk v izvedbo preventivnih delavnic.

Dne, 4.11. 2021 se je mag. Damjana Jurman, koordinatorica projekta z namenom povezovanja, izmenjave izkušenj in medsebojnega sodelovanja povezala tudi z izvajalkami preventivnih delavnic ter individualnih oblik dela za otroke in mlade, ki jih izvajata Društvo center za psihoterapijo in psihosocialno pomoč Koper ter Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše Koper. Delovnega srečanja se je udeležila tudi doc. dr. Mateja Marovič, koordinatorica študijskega programa socialna pedagogika, Pedagoška fakulteta v Kopru.

Ves čas je v okviru izvedbe preventivnih delavnic potekala vmesna in končna evalvacija aktivnosti pod mentorstvom mag. Damjana Jurman, koordinatorice projekta.

V okviru projekta smo do vključno 17.12. 2021 izvedli 16 ur preventivnih delavnic na šestih osnovnih šolah: Osnovna šola dr. Aleš Bebler – Primož Hrvatini, Osnovna Šola Dekani, Osnovna šola Elvire Vatovec Prade s podružnično šolo Sveti Anton, Osnovna šola Antona Ukmarja Koper, Osnovna šola Pier Paolo Vergerio il Vecchio Koper in Osnovna šola Dušana Bordona ter vzpostavili sodelovanje s svetovalnimi delavkami.

Izvajalke delavnic so poročale, da so učenci/učenke predstavljene vsebine in izvedene aktivnosti v okviru preventivnih delavnic dobro sprejeli/sprejele ter so pokazali zanimanje tudi za druge teme tudi preko postavljanja različnih vprašanj izvajalkam preventivnih delavnic. Svetovalne delavke so poročale, da je za vzgojno-izobraževalne zavode takšen način sodelovanja zelo koristen in dobrodošel ter da si želijo nadaljnjega sodelovanja.

Koordinacija izvedb med osnovnimi šolami in izvajalkami je bila v času ukrepov proti virusu Covid -19 nekoliko zahtevnejša saj so posamezni oddelki ob pozitivnih izidih testov na Covid -19 morali v karanteno, občasno so nastopile tudi bolniške odsotnosti izvajalk projekta znotraj CSD Južna Primorska kot tudi strokovnih delavk na osnovnih šolah.

Izvajalke delavnic, koordinatorica projekta kot tudi svetovalne delavke smo bili mnenja, da je smiselno v posameznem oddelku izvesti preventivne delavnice v obsegu najmanj dve šolski uri. Posamezni oddelki pa bi potrebovali kontinuirano izvedbo preventivnih delavnic v okviru katerih bi delavnice potekale v daljšem časovnem obdobju in bi bile prilagojene potrebam posameznih učencev/učenk ter oddelkov/razredov. Posamezne učence/učenke pri katerih so izvajalke preventivnih delavnic ugotovile, da potrebujejo dodatno pomoč ali pa so na to opozorili sami učenci/učenke smo v sodelovanju s svetovalnimi delavkami napotili k vključitvi v druge oblike pomoči. Eden od učencev je izvajalki preventivne delavnice zaupal, da ima samomorilne misli, ena učenka/udeleženka preventivnih delavnic pa je bila nameščena v Kriznem centru za otroke in mladostnike Marelična hiša. Ob tem je bila pomembna hitra odzivnost ter povezanost med svetovalnimi delavkami, izvajalkami delavnic ter koordinatorico projekta.

Doseženi nameni in cilji progama:

Na področju preventivne dejavnosti v okviru preprečevanja nasilja v družini smo na Centru za socialno delo Južna Primorska razvili dobro prakso saj se pri izvajanju tovrstne dejavnosti osredotočamo na socialno preventivo, ki vključuje univerzalno preventivno dejavnost, ki je koristna za vsakogar;

selektivno preventivno dejavnosti, ki je namenjena rizičnim skupinam ter individualno značilno preventivno dejavnost, ki je namenjena določenim posameznikom/družinam (Gordon, 1983).

Preventivne delavnice v okviru projekta Nasilne zveze so brez zveze so namenjene učencem/učenkam osnovnih šol v Mestni občini Koper. Namen projekta je prepoznavanje različnih oblik nasilja, stereotipov in predsodkov v povezavi s spolnimi vlogami, ozaveščanje o nesprejemljivosti nasilnega vedenja v medosebnih odnosih in intimno-partnerskih zvezah ter naslavljanje spletnega nasilja. V načrtovanje in izvedbo preventivnih delavnic smo poleg strokovnih delavk Centra za socialno delo Južna Primorska vključili strokovne delavce/strokovne delavke iz področja vzgoje in izobraževanja (svetovalne delavke), psihoterapevte/psihoterapevke ter študentke socialne pedagogike.

V okviru izvajanja projekta se nam je kot pomembno izkazalo sodelovanje z vzgojno izobraževalnimi zavodi oziroma osnovnimi šolami, saj so otroci in mladostniki v vzgojno-izobraževalnih zavodih izvajalcem/izvajalkam preventivnih dejavnosti lažje dosegljivi.

V okviru projekta smo delovali v smeri spreminjanja stališč učencev/učenk do nasilnega vedenja, saj so njihova stališča celota prepričanj, čustev in vrednostnih ocen do različnih socialnih situacij in objektov, ki delujejo kot trajna pripravljenosti za določen način vedenja (Babšek, 2009, str. 160). Ugotovitve raziskave v katero so bili vključeni učenci/učenske osmega in devetega razreda v Republiki Hrvaški so pokazale, da so otroci, ki jih starši zavračajo, pogosteje žrtve med vrstniškega nasilja, mladi, ki pa svoje starše doživljajo kot nadzirajoče in z njihove strani ne doživljajo pozitivnih čustev, skrbi in podpore pa so pogosteje povzročitelji med vrstniškega nasilja (Klarin in Matešić, 2014).

V okviru izvedbe projekta »Nasilne zveze so brez zveze« smo naslavljali in realizirali naslednje cilje projekta:

- Krepitev čustvene odpornosti/prožnosti učencev/učenk.
- Učenje veščin nenasilne komunikacije pri učencih/učenkah.
- Ozaveščanje učencev/učenk o med vrstniškem nasilju, nasilju v družini, različnih oblikah nasilja v vključno z nasiljem preko spleta, dinamiki nasilja ter načinih ukrepanja v primerih, ko so sami učencih/učenkah bodisi kdo drug, ki ga/jo poznajo, žrtve ali povzročitelji/povzročiteljice nasilja.
- Povezovanje različnih deležnikov projekta ter izmenjava informacij, sodelovanje pri vključitvi in usmerjanju otrok/mladostnikov ter njihovih staršev v različne oblike pomoči.

Metode in način dela v programu:

Pri izvedbi preventivnih delavnic smo izvajalke projekta uporabljale sodobne pedagoške pristope, ki temeljijo na povezovanju teorije z izkustvenim učenjem.

Preventivne delavnice so potekale v oddelkih osnovnih šol (univerzalna preventiva), delo je potekalo v manjših skupinah. Ob izvajanju delavnic sta bili v vsakem posameznem oddelku, če je bilo le mogoče, hkrati dve izvajalki. Vključitev dveh izvajalk v izvajanje preventivnih delavnic je omogočalo delo v dveh skupinah, kar je prispevalo k temu, da so učenke/učenci lažje izražali svoje občutke, izkušnje, stališča in razmišljanja.

Fotografija 1: Izvedba preventivne delavnice na Osnovni šoli Elvire Vatovec Prade

Aktivnosti ob mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami

Priprava in posredovanje izjave za javnost ob mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami na območni in nacionalni ravni, kjer smo izpostavili spodaj navedeno.

Generalna skupščina Združenih narodov, ki je 25. november razglasila za mednarodni dan boja proti nasilju nad ženskami, opredeljuje nasilje nad ženskami kot: "Vsako dejanje nasilja na podlagi spola, ki je posledica ali ima lahko za posledico fizično, spolno ali psihično škodo ali trpljenje žensk, vključno z grožnjami s tovrstnimi dejanji, prisilo ali samovoljnim odvzemom prostosti, bodisi v javnem bodisi v zasebnem življenju". Izraz nasilje na podlagi spola uporabljamo za vse oblike nasilja, ki so posledica neenakosti med spoloma in je usmerjeno proti osebi zaradi njenega spola ali spolne usmerjenosti.

Posledice nasilja nad ženskami poleg žensk žrtev nasilja prizadenejo tudi njihove družine, prijateljice/prijatelje in družbo kot celoto.

Nasilje v družini je kaznivo dejanje in se preganja po uradni dolžnosti. Zakon o preprečevanju nasilja v družini (ZPND) določa, da je nasilje vsaka uporaba fizičnega, spolnega, psihičnega ali ekonomskega nasilja enega družinskega člana proti drugemu družinskemu članu oziroma zanemarjanje ali zalezovanje žrtve ne glede na starost, spol ali katerokoli drugo osebno okoliščino žrtve ali povzročitelja nasilja in telesno kaznovanje otrok.

Krog nasilja, v katerem se znajde žrtev nasilja v družini, se nikoli ne prekine sam od sebe. Podatek, ki nas skrbi kaže na to, da se v zadnjih nekaj letih v Sloveniji nasilje v družini stopnjuje, ne toliko po številu zaznanih primerov, kot po vse večji intenzivnosti nasilja, ki ga izvajajo povzročitelji nasilja. Zato spodbujamo vse, ki doživljajo nasilje, da čim prej poiščejo pomoč in nasilje prijavijo, ker bo to samo na takšen način lahko tudi obravnavano in ustavljeno. Ob izzivih, s katerimi se soočamo v času obvladovanja pandemije virusa Covid – 19 je izjemnega pomena pripravljenost sosedov/sosed, sorodnikov/sorodnic ter drugih, ki zaznajo, da je nekdo žrtev nasilja, da to, predvsem ko je žrtev nasilja otrok ali oseba, ki ne zmore poskrbeti zase, prijavijo.

V času ukrepov proti širjenju virusa Covid – 19 so žrtve nasilja postavljene v okoliščine s povečanim tveganjem doživljanja nasilja v družini. Ker se nasilje običajno izvaja za štirimi stenami doma, žrtve v času socialne izolacije še težje pokličejo na pomoč, povečan obseg skupnega preživljanja časa s povzročitelji pa žrtvam še dodatno otežuje možnosti za umik. Posledično pri žrtvah nasilja opazamo porast težav v duševnem zdravju, pojavljajo se strahovi v povezavi z izgubo zaposlitve in revščino ter povečana skrb za lastno zdravje in zdravje bližnjih. Posebno pozornost je potrebno nameniti otrokom in mladostnikom, ki so poleg žensk s posebnimi potrebami, starejših oseb in žensk priseljenk, v povezavi z nasiljem v družini, najbolj ranljive skupine.

Na centru za socialno delo se zavedamo, da je žrtvam v času obvladovanja virusa Covid – 19 omejen dostop do podpore in pomoči, zato je potrebno poudariti, da obravnava nasilja v družini v vseh strokovnih službah CSD poteka nemoteno in je vedno prednostne narave. Prav tako lahko osebe, ki doživljajo nasilje, še naprej dobijo pomoč tudi v nevladnih organizacijah.

Udeležba članic Mreže pomoči žrtvam nasilja Južna Primorska na Festivalu trajnostne mobilnosti

Datum izvedbe: 2. 10. 2021

Kraj izvedbe: Pristaniška ulica v Kopru

Namen projekta: Nasilje v družini je še vedno pod prijavljeno, zato je potrebno kontinuirano ozaveščati širšo populacijo o tem kaj je nasilje v družini, kakšne oblike nasilja obstajajo, kakšna je dinamika nasilja v družini ter kam se žrtve nasilja kot tudi povzročitelji nasilja lahko obrnejo po pomoč.

Cilji projekta:

- Ozaveščanje, informiranje o nasilju v družini, oblikah nasilja, dinamiki nasilja ter načinih ukrepanja v primerih, ko so sami udeleženci/udeleženke projekta bodisi kdo drug, ki ga poznajo, žrtve ali povzročitelji nasilja.

Ciljne skupine:

- mimoidoči/mimoidoče;
- žrtve nasilja;
- strokovna javnost - predstavniki/predstavnice različnih organov, organizacij in nevladnih organizacij, ki se pri svojem delu srečujejo s preprečevanjem in obravnavo nasilja oziroma z žrtvami nasilja (CSD, nevladne organizacije);
- predstavniki/predstavnice lokalne skupnosti;
- širša javnost.

Potek projekta: Strokovne delavke, ki delujemo v okviru Mreže pomoči žrtvam nasilja (CSD Južna Primorska: Služba za koordinacijo in pomoč žrtvam (Krizni center za otroke in mladostnike - Marelična hiša, Krizni center za žrtve nasilja Južna Primorska, Regijska Varna hiša Kras - enota Sežana, koordinatorica za preprečevanje nasilja pri CSD Južna Primorska) v sodelovanju z Društvom za nenasilno komunikacijo - enota Koper) smo na stojnici v okviru festivala mobilnosti dne, 2.10. 2021 predstavile Mrežo pomoči za žrtve nasilja Južna Primorska, ki deluje na področju obravnave in preprečevanja nasilja v družini. Na stojnici je bila nekaj časa prisotna tudi direktorica CSD Južna Primorska, Tjaša Rodman.

Ob tej priložnosti smo mimoidočim delili informativna ter preventivna gradiva in jim bili na voljo za pogovor/svetovanje. Odziv mimoidočih je bil pozitiven, tisti/tiste, ki so se ustavili/ustavile so postavljali/postavljale vprašanja, zanimalo jih je delo CSD, nevladnih organizacij, delili/delile so svoje izkušnje, vzeli/vzele zloženke in letake z informacijami. Projekt je bil izveden ob sodelovanju več društev in ustanov, omogočal je udeležbo in sodelovanje vsem občanom ter s tem zagotavljal uresničevanje javnega interesa. Udeleženci/udeleženke ter izvajalci/izvajalke so se povezale z lokalno skupnostjo.

Fotografija 2: Informativna in preventivna gradiva na stojnici v okviru prireditve - Festival trajnostne mobilnosti v Kopru

Sodelovanje v procesih načrtovanja politike na nacionalni ravni

Oblikovanje Strokovnih izhodišč na področju preprečevanja nasilja na CSD (delo z odraslimi žrtvami nasilja, delo z otroki žrtvami nasilja ter delo s povzročitelji nasilja) in Navodil za delovanje interventne službe po delovnih skupinah v sodelovanju s Skupnostjo CSD Slovenije, Ministrstvom za delo, družino, enake možnosti. (mag. Damjana Jurman je koordinirala aktivnosti v povezavi s pripravo strokovnih izhodišč in navodil v okviru Aktiva za preprečevanje nasilja in sodelovala v delovni skupini za pripravo strokovnih izhodišč za delo z otroki žrtvami nasilja).

Udeležba na aktivih na nacionalni ravni: Aktivni koordinatorjev/koordinatoric za preprečevanje nasilja

Aktivni koordinatorjev/koordinatoric za preprečevanje nasilja potekajo v okviru Skupnosti CSD Slovenije. V letu 2021 je bilo izvedenih pet delovnih srečanj. V letu 2021 je bila vodja aktiva mag. Damjana Jurman, ki je zbirala predloge tem delovnih srečanj aktiva, predlagala izvajalce/govorce, skupaj s predstavnico Skupnosti CSD Slovenije Ireno Zemljič moderirala delovna srečanja. Poleg

koordinatorjev in koordinatoric za preprečevanje nasilja so bile na delovnih srečanjih aktiva prisotne še: dr. Simona Rajšp (MDDSZ, direktorat za družino), Mojca Kambič (MDDSZ, direktorat za družino).

- Datum aktiva: 24. marec 2021
- Kraj: na daljavo preko spletne aplikacije Zoom
- Dnevni red:
 - Strokovne smernice za obravnavno nasilja v družini – predstavitev in časovnica nadaljnjih korakov
 - Obveščanje policije CSD o prejemu obvestila ali zaznave nasilja v družini - razprava o 4.odstavek 4. člena Pravilnika o sodelovanju policije z drugimi organi in organizacijami pri odkrivanju in preprečevanju nasilja v družini
 - Obravnava povzročiteljev nasilja v povezavi s 14.členom ZPND in varstvom osebnih podatkov (pomen informacij za žrtve nasilja)
 - Izmenjava izkušenj pri uporabi portala e-sodstvo
 - Poročanje o obravnavi primerov nasilja v družini v času epidemije Covid -19

- Datum aktiva: 26. 5. 2021
- Kraj: na daljavo preko spletne aplikacije Zoom
- Dnevni red:
 - Načrtovanje aktivnosti v okviru Aktiva koordinatorjev/koordinatoric za preprečevanje nasilja v družini v letu 2021
 - Evalvacija in načrtovanje procesa priprave Strokovnih izhodišč na področju preprečevanja nasilja v družini (naloge CSD pri delu s odraslimi žrtvami nasilja, naloge CSD pri delu z otroki - žrtvami nasilja, naloge CSD pri delu s povzročitelji nasilja ter Nalog za izvajanje nalog interventne službe)
 - Poenotenje izvajanja nalog in vodenja dokumentacije v povezavi z mladoletnimi tujci brez spremstva – dr. Sanja Sitar Surić, CSD Maribor.
 - Nameščanje mladoletnih tujcev brez spremstva v starosti do 10 let – Saša Car, CSD Pomurje.
 - Predlog izobraževanj za koordinatorje/koordinatorice za preprečevanje nasilja

- Datum aktiva: 15. 9. 2021
- Kraj: na daljavo preko spletne aplikacije Zoom
- Dnevni red:
 - Obravnava mladoletnih tujcev brez spremstva, Darja Kovačič, CSD Ljubljana, enota Ljubljana Vič Rudnik;
 - Predstavitev strokovnih izhodišč na področju preprečevanja nasilja in interventne službe po delovnih skupinah, vodje delovnih skupin;
 - Dodeljevanja pravice do brezplačne pravne pomoči (BPP) žrtvam nasilja, Brigita Mokbel, CSD Dolenjska in Bela Krajina

- Datum aktiva: 17. 11. 2021
- Kraj: preko spletne aplikacije ZOOM.
- Dnevni red:
 - Nastanitev, oskrba in psihosocialna podpora mladoletnim tujcem brez spremstva – prosilcem mednarodne zaščite ter vključevanje mladoletnih tujcev brez spremstva s priznano mednarodno zaščito v slovensko družbo, mag. Katarina Štrukelj, Urad vlade za oskrbo in integracijo migrantov
 - Sodelovanje okrožnih sodišč s CSD (Obveščanje dežurnega sodnika/dežurne sodnice ob nujnem odvzemu otroka po telefonu s strani interventne službe, izkušnje koordinatorjev/koordinatoric za preprečevanje nasilja; obveščanje CSD s strani okrožnih sodišč o izdanem sklepu o začasni odredbi, Miran Čeperkovič, CSD Primorsko – notranjska;
 - Odločba Ustavnega sodišča RS v povezavi z 61. členom Zakona o nalogah in pooblastilih policije, Saša Car, CSD Pomurje;
 - Načrtovanje vsebine posveta predstavnikov/predstavnice Policije s koordinatorji/koordinatoricami za preprečevanje nasilja v organizaciji Skupnosti CSD Slovenije
 - Izjava za javnost ob 25.11. - mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami

- Načrtovanje aktivnosti v povezavi s strokovnimi izhodišči na področju obravnave nasilja in delovanja interventne službe

Poleg koordinatorjev in koordinatoric za preprečevanje nasilja so bile na delovnem srečanju prisotne še: dr. Simona Rajšp (MDDSZ, direktorat za družino), Mojca Kambič (MDDSZ, direktorat za družino) in Irena Zemljčič (SCSD).

Datum aktiva: 22. 11. 2021 (nadaljevanje predhodnega aktiva)

- Kraj: preko spletne aplikacije ZOOM.
- Dnevni red:
 - Izjava za javnost ob 25.11. - mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami
 - Načrtovanje aktivnosti v povezavi s strokovnimi izhodišči na področju obravnave nasilja in delovanja interventne službe
 - Sodelovanje s kriznimi centri za otroke in mladostnike (predlog skupnega delovnega srečanja koordinatorjev/koordinatoric za preprečevanje nasilja z vodjami KCM) - Helena Govekar (CSD Ljubljana)
 - Razgovor z otrokom na policijski postaji – vloga strokovnega delavca/delavke CSD, mag. Jovita Pogorevc Merčnik (CSD Koroška)
 - Spremembe v povezavi z uvrstitvijo delovnih mest v plačne razrede (Dogovor o nujnih ukrepih na področju plač v dejavnosti zdravstva in socialnega varstva in nadaljevanju pogajanj)
 - Določitev vodje aktiva za leto 2022 in datumov aktivov v letu 2022.

Sodelovanje s fakultetami in znanstveno – raziskovalnimi institucijami

- Pedagoška Fakulteta Koper – dr. Mateja Marovič (sodelovanje s študentkami soc. pedagogike pri izvedbi preventivnih delavnic, izvedba predavanja za študentke/šudente, priprava prispevka za zbornik projekta Reagiraj nisi sam/a!
- Na pobudo študentk različnih študijskih smeri Univerze na Primorskem, Pedagoške fakultete (UP PEF) s pomočjo pedagoških mentorjev doc. dr. Mateje Marovič in Marka Gavriloskega, asist. Je bila mag. Damjana Jurman povabljena k sodelovanju pri izvedbi projekta »Reagiraj! Nisi sam-nisi sama«.
- Namen projekta je vzpostavitev različnih možnosti za zagotavljanje prostora v okviru katerega z ničelno toleranco do nasilja gradijo proti-nasilno platformo ter informirajo in ozaveščajo o različnih pojavnih oblikah nasilja, preprečevalnih praksah, postopkih ustreznega ukrepanja v primeru nasilnih dejanj v okviru vzgojno-izobraževalnih institucij in tudi izven. S projektom želijo spodbuditi razvijanje aktivne vloge bodočih pedagoških delavk/delavcev pri ozaveščanju, prepoznavanju, zaznavi, reagiranju, aktiviranju, obravnavi in preprečevanju nasilja pri otrocih in mladostnikih.
- Dne, 19.5. 2021 je mag. Damjana Jurman kot gostujoča predavateljica za študentke in študente ter ostalo širšo javnosti preko spletne aplikacije Zoom izvedla predavanje »Predstavitev poslanstva kriznih centrov za otroke in mlade s poudarkom na predstavitvi delovanja Marelične hiše.«

Predstavitev prispevkov v okviru mednarodnih projektov/izobraževanj

Naziv projekta: Increasing the awareness of child-centered fathering in order to reduce the risk of harm to children and their mothers caused by domestic violence

V okviru Virtual Study Trip in Slovenia, ki je potekal 26. do 28.5. 2021 sta mag. Damjana Jurman in mag. Jovita Pogorevc Merčnik (CSD Koroška) sodelovali s predavanjem Predstavitev zakonodajnih okvirjev obravnave nasilja v družini v R Sloveniji. Mag. Damjana Jurman je bila k sodelovanju povabljena s strani Društva za nenasilno komunikacijo ter je k sodelovanju povabila tudi koordinatorico iz CSD Koroška.

V okviru predstavitve je bil predstavljen tudi projekt kratki film Nasilne zveze so brezveze: Naslavljanje spletnega nasilja s pomočjo digitalnega pripovedništva, ki smo ga v ta namen opremili z angleškimi podnapisi: Violence Is Not Cool: Addressing cyberbullying with digital storytelling

<https://www.youtube.com/watch?v=r3iaT1r5dpc&t=24s>

Z angleškimi podnapisi smo v letu 2021 z namenom predvajanja tuji javnosti opremili tudi kratki film Zgodbe iz Marelične hiše - Stories from Apricot House.

<https://www.youtube.com/watch?v=nldQzoclyts>

27.10. 2021, 3.2. 2021: Sodelovanje pri evalvaciji mednarodnega projekta BASE

Mag. Damjana Jurman je sodelovala pri evalvaciji projekta BASE, ki ga izvaja Znanstveno - raziskovalno središče Koper. Eden od ciljev projekta je oblikovanje profila kulturnih mediatorok, ki so ob zaključku projekta usposobljene za sodelovanje s strokovnimi službami v primerih nasilja v družini s poudarkom na nasilju na podlagi spola in spolnem nasilju katerega žrtve so migrantke.

Vodenje in organizacija Interventne službe

Naloga izvajanja interventne službe je opredeljena v 49. členu Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg in 31/18 – ZOA-A; v nadaljevanju: ZSV).

»Center za socialno delo opravlja nalogo interventne službe, ki posreduje v vseh nujnih in neodložljivih primerih, na podlagi obvestila policije (v primerih ogroženosti otroka, zaznanega nasilja v družini, kadar oseba, ki nima poslovne sposobnosti, ostane brez varstva ali oskrbe ali gre za starejšo osebo, ki je brez svojcev in se znajde v hudi stiski.«

V primere ogroženosti otroka interventna služba izvaja tudi naloge v povezavi z mladoletnimi tujci brez spremstva po Zakonu o tujcih (ZTuj - 2, 82. člen).

V okviru interventne službe se osebam nudi socialno varstvena storitev prve socialne pomoči ter v posameznih primerih krizna namestitve v varno okolje.

V skladu z zgoraj navedenimi nalogami v nujnih primerih izven poslovnega časa CSD deluje interventna služba in sicer:

- vsak ponedeljek, torek in četrtek od 15.00 do 7.00 naslednji delovni dan,
- vsako sredo od 17.00 do 7.00 naslednji delovni dan,
- vsak petek od 13.00 do ponedeljka do 7.00,
- vse dela proste dni in praznike,
- 24.12. ter 31.12. od 13.00 do 7.00 prvi naslednji delovni dan.

Strokovni delavec/strokovna delavka po izvedeni intervenciji pripravi poročilo o intervenciji (*Poročilo o intervenciji: Druge intervencije in Poročilo o intervenciji: Ukrep prepovedi približevanja osebi, kraju ali območju* ter morebitne priloge (*Zapisnik splošen ali Zapisnik o postavitvi skrbnika za poseben primer mladoletnemu tujcu brez spremstva*). Strokovni delavec/strokovna delavka v interventni službi posreduje poročilo o intervenciji v elektronski obliki na e-naslov glavne pisarne, kjer je sedež interventne službe (Glavna pisarna CSD Južna Primorska) in na naslov glavne pisarne enote CSD, ki je pristojna za nadaljnjo obravnavo znotraj poslovnega časa in sicer najkasneje do 10.00 naslednji delovni dan).

Za opravljanje dela v okviru interventne službe je na podlagi veljavne zakonodaje (Zakon o delovnih razmerjih, ZDR -1, Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16 in 15/17 – odl. US) in Kolektivne pogodbe za javni sektor (KPJS, Uradni list RS, št. 57/08, 23/09, 91/09, 89/10, 89/10, 40/12, 46/13, 95/14, 91/15, 21/17 in 46/17) zagotovljeno plačilo za stalno pripravljenost ter plačilo za ure, ko so potekale intervencije.

Naloge koordinatorice za preprečevanje nasilja v povezavi z organizacijo Interventne službe

Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini (Uradni list RS, št. 42/17 z dne 4. 8. 2017, člen 17./2) navaja:

»Za izvajanje interventne službe v posamezni regijski službi se pripravi lista strokovnih delavcev, regijski koordinator pa s temi strokovnimi delavci organizira delo interventne službe. Na listo strokovnih delavcev za izvajanje interventne službe se vpišejo strokovni delavci tistih CSD, ki spadajo v to regijo, imajo pet let delovnih izkušenj in ustrezna znanja za opravljanje nalog v interventni službi. Razpored strokovnih delavcev CSD za izvajanje interventne službe na določenem območju pripravi regijski koordinator.«

Razpored strokovnih delavcev/delavk je podpisan s strani direktorice ter koordinatorice za preprečevanje nasilja, ki v okviru nalog vodi in organizira delo interventne službe.

Koordinatorica za preprečevanje nasilja poleg priprave razporeda nudi strokovnim delavcem/strokovnim delavkam, ki izvajajo Interventno službo podporo v obliki delovnih srečanj, organizacije delavnic/izobraževanj ter individualnih konzultacij. Koordinatorica za preprečevanje nasilja posebno pozornost namenja strokovnim delavcem/delavkam, ki se uvajajo v izvajanje nalog interventne službe. Koordinatorica za preprečevanje nasilja mesečno poroča o številu izvedenih intervencij Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, direktoratu za socialne zadeve. Enkrat letno poroča o delu Interventne službe vsem enotam CSD Južna Primorska ter predstavnikom Policijske uprave Koper. S predstavniki Policijske uprave Koper usklajuje morebitne izzive pri sodelovanju policije in interventne službe ob izvajanju intervencij.

Vključenost strokovnih delavk v Interventno službo

V obdobju od 1.1. 2021 do 31.12.2021 je bilo v izvajanje nalog v okviru Interventne službe vključenih sedem strokovnih delavk. Od tega je šest strokovnih delavk izmenično izvajalo stalno pripravljenost 1 in stalno pripravljenost 2, ena strokovna je izvaja le stalno pripravljenosti 2. Štiri strokovne delavke, ki izvajajo stalno pripravljenost ima v poslovnem času sedež na enoti Koper, ena na enoti Sežana, dve na območni enoti CSD Južna Primorska.

Tabela 11: Seznam strokovnih delavk v interventni službi v letu 2021

Zap. št.	IME PRIIMEK	ENOTA	TIP STALNE PRIPRAVLJENOSTI
1.	mag. Damjana Jurman, koordinatorica za preprečevanje nasilja (vodenje interventne službe)	Območna služba, skupna strokovna služba, CSD Južna Primorska	1,2
2.	Melita Smode, strokovna delavka na področju – mladostniki s težavami v odraščanju (mladostniki, vzgojni zavodi)	Enota Koper CSD Južna Primorska	1,2
3.	Polona Bažec, strokovna delavka na področju rejništva in posvojitve	Enota Koper, CSD Južna Primorska	1,2
4.	Tadeja Žunič, strokovna delavka na področju nalog za preprečevanje nasilja in zaščite otrok	Enota Koper, CSD Južna Primorska	1,2
5.	Mojca Čavničar, koordinatorica za invalidsko varstvo	Območna služba CSD Južna Primorska, skupna strokovna služba	2
6.	Ksenija Balantič, strokovna delavka (družinsko svetovanje, svetovanje parom, družinska mediacija, naloge za preprečevanje nasilja, SV storitev PSP)	Enota Sežana, CSD Južna Primorska	1, 2

7.	Marjana Križman Jesenik, strokovna delavka na področju zaščite otrok in mladostnikov	Enota Koper, CSD Južna Primorska	1,2
----	---	-------------------------------------	-----

Delovna srečanja s strokovnimi delavkami Interventne službe

Datum: 7. 10. 2021

Kraj: na daljavo preko aplikacije Zoom

Dnevni red srečanja:

- Pregled izvedenih intervencij glede na naloge interventne službe
- Obravnava mladoletnih tujcev brez spremstva
- Evalvacija delavnice "Krepitev timskega dela s pomočjo konj po sistemu Eagala"
- Intervizija

Oprema za izvajanje nalog Interventne službe v okviru stalne pripravljenosti

Koordinatorica za preprečevanje nasilja je direktorici najavila potrebo in interes za pridobitev oddaljenega dostopa za vse strokovne delavke v Interventni službi. V letu 2021 sta imeli omogočen oddaljen dostop dve strokovni delavki (mag. Damjana Jurman in Mojca Čavničar, nekaj časa tudi Polona Bažec).

Za vse strokovne delavke v Interventni službi predlagamo možnost oddaljenega dostopa ter prenosne računalnike s kamerami, da se delo v interventni službi prilagodi potrebam dela, ki poteka v okviru stalne pripravljenosti izven poslovnega časa na domu, na terenu in občasno v primerih ukrepa nujnega odvzema tudi v pisarnah, kjer je na voljo dostop do vseh baz podatkov, fotokopirnega stroja ter skenerja. Prav tako je za delovna srečanja, ki so bila izvedena na daljavo in so se izkazala kot dobrodošla in ekonomična v času pandemije v prihodnje strokovnim delavkam v interventni službi omogočiti računalnike z vgrajenimi ali dodatnimi kamerami.

Strokovne delavke v Interventni službi so imele za potrebe izvajanja interventne službe ves čas na voljo vsa potrebna zaščitna sredstva.

Poročanje o izvajanju intervencij MDDSZ

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju MDDSZ) je za namen spremljanja števila izvedenih intervencij pripravilo tabele za leto 2021, ki jih najkasneje do 4. dne v mesecu za pretekli mesec koordinatorica za preprečevanje nasilja posreduje glavni pisarni CSD Južna Primorska, ta pa jih skupaj s tabelami obeh kriznih centrov najkasneje do 5. dne v mesecu posreduje na MDDSZ.

Poenotenje izvajanja nalog interventne službe na nacionalni ravni

Sodelovanje pri oblikovanju Navodil za izvajanje stalne pripravljenosti na državni ravni v okviru aktivna koordinatorjev za preprečevanje nasilja pri Skupnosti CSD Slovenije.

Prikaz statističnih podatkov v okviru Interventne službe v letu 2021

V letu 2021 smo strokovne delavke Interventne službe CSD Južna Primorska v okviru Interventne službe izvedle 189 intervencij v trajanju ur 464 in 25 minut. V število izvedenih intervencij so vključene intervencije s strani prve in druge strokovne delavke v stalni pripravljenosti. Največ intervencij je bilo izvedeno v času med ponedeljkom in soboto med 6.00 in 23.00 (247 ur, 48 minut) ter med ponedeljkom in soboto med 23:00 in 6.00 (125 ur, 23 minut). Ob nedeljah (med 6.00 in 23.00) je bilo izvedenih 73,25 ur, ob nedeljah med 23.00 in 6.00 pa je bilo izvedenih 12 ur in 30 minut.

Tabela 12: Število opravljenih intervencij v okviru interventne službe v obdobju od 1.1. 2021 do 31.12.2021

			DNEVNO DELO (6:00 DO 23:00)	NOČNO DELO (23:00 DO 6:00)	DNEVNO DELO (6:00 DO 23:00)	NOČNO DELO (23:00 DO 6:00)	DNEVNO DELO (6:00 DO 23:00)	NOČNO DELO (23:00 DO 6:00)
			PON - SOB	PON - SOB	NEDELJA	NEDELJA	PRAZNIK	PRAZNIK
			4	5	6	7	8	9
Zap. št.	Število intervencij	ŠTEVILO UR IZVEDENIH INTERVENCIJ SKUPAJ	Število ur	Število ur	Število ur	Število ur	Število ur	Število ur
JANUAR	26	38:40	18:55	4:20	15:25	0:00	0:00	0:00
FEBRUAR	18	37:45	27:00	1:00	9:45	0:00	0:00	0:00
MAREC	17	30:15	22:35	6:40	1:00	0:00	0:00	0:00
APRIL	13	38:10	12:00	10:50	13:20	0:30	0:00	1:30
MAJ	18	55:45	38:45	16:00	1:00	0:00	0:00	0:00
JUNIJ	9	16:30	12:30	4:00	0:00	0:00	0:00	0:00
JULIJ	25	95:50	54:40	31:15	7:55	2:00	0:00	0:00
AVGUST	17	27:35	9:45	15:20	1:45	0:45	0:00	0:00
SEPTEMBER	14	37:10	25:00	12:30	0:00	0:00	0:00	0:00
OKTOBER	7	41:00	0:00	10:00	21:45	9:15	0:00	0:00
NOVEMBER	17	30:00	16:23	10:37	1:30	0:00	1:30	0:00
DECEMBER	8	15:45	10:15	3:00	0:00	0:00	1:00	1:30
SKUPAJ	189	464:25	247:48	125:32	73:25	12:30	2:30	3:00

Tabela 13: Število intervencij v okviru interventne službe v letu 2021

Mesec	Število intervencij
Januar	26
Februar	18
Marec	17
April	13
Maj	18
Junij	9
Julij	25
Avgust	17
September	14
Oktober	7
November	17
December	8
Skupaj	189

Graf 9: Število intervencij v okviru interventne službe v letu 2021

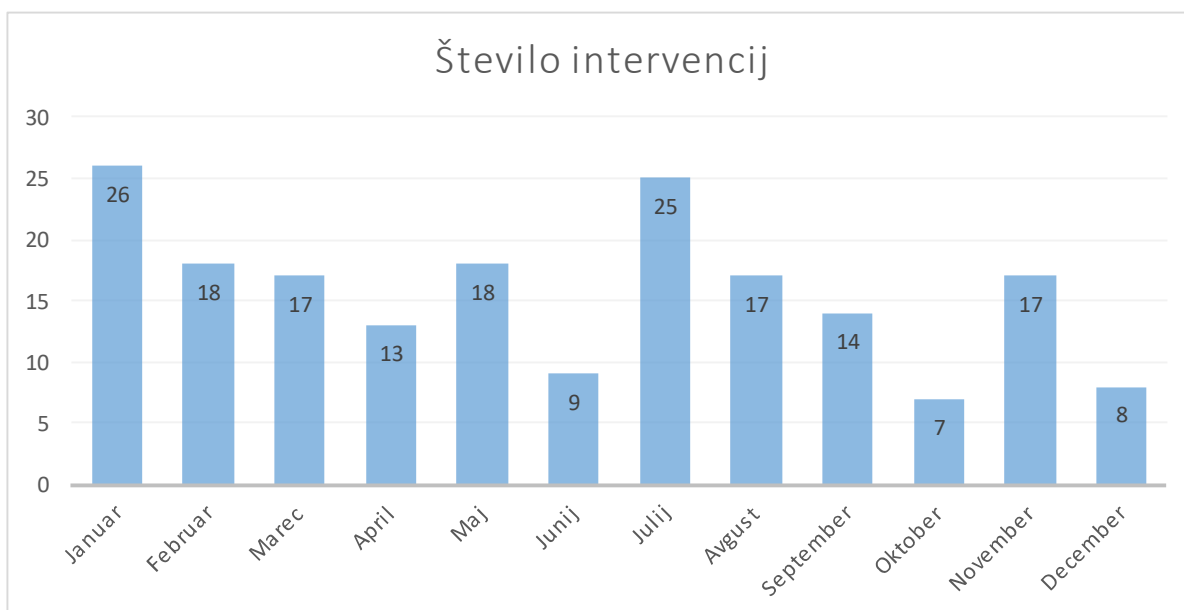

Tabela 14: Število intervencij v okviru Interventne službe glede na naloge v letu 2021

Naloge v okviru intervencij v okviru interventne službe	Število	Delež
Zaščita ogroženih otrok/mladostnikov	71	38%
Nasilje v družini (vključno z ukrepom prepovedi približevanja)	47	25%
Mladoletni tujci brez spremstva	42	22%
Starejša oseba brez svojcev v hudi stiski	5	3%
Oseba pod skrbništvom, oseba z odvzeto poslovno sposobnostjo, oseba z odvzeto roditeljsko pravico	4	2%
Drugo	6	3%
Prenos informacij	14	7%
Skupaj	189	100%

Graf 10: Število intervencij v okviru Interventne službe po nalogah v letu 2021

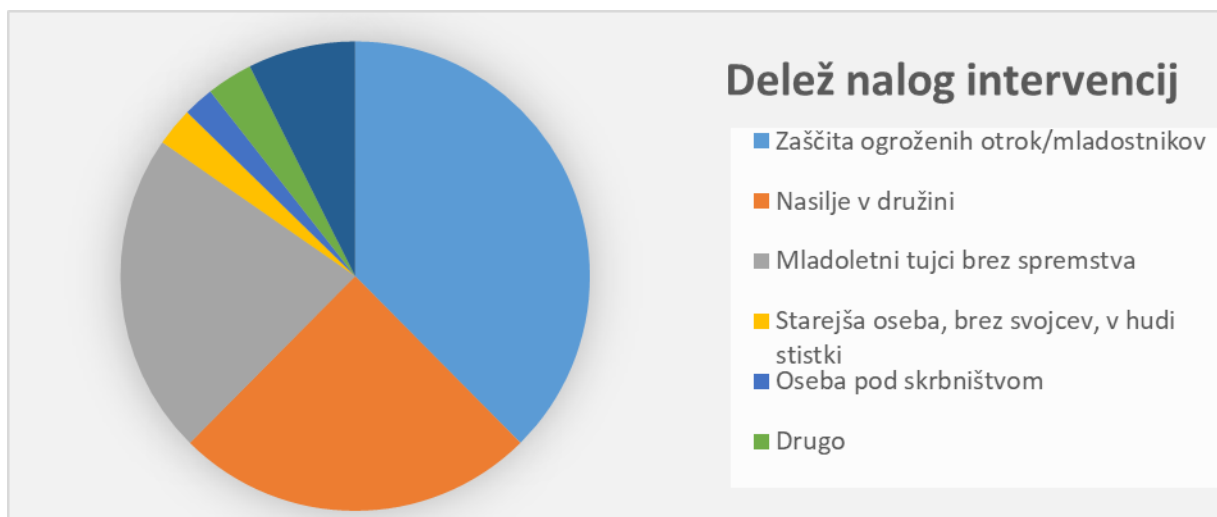

Tabela 15: Delitev znotraj naloge zaščita ogroženih/mladostnikov v okviru Interventne službe v letu 2021

Delitev - Ogroženi otroci/mladostniki	
Ogroženi otroci/mladostniki	71
Ukrep nujnega odvzema otroka	5

Graf 11: Delitev znotraj naloge zaščita ogroženih/mladostnikov v okviru Interventne službe v letu 2021

Tabela 16: Delitev znotraj naloge nasilje v družini v okviru Interventne službe v letu 2021

Delitev - Nasilje v družini	
Ostalo: Nasilje v družini	17
Ukrep prepoved približevanja določeni osebi, kraju, območju	30

Graf 12: Delitev znotraj naloge nasilje v družini v letu 2021

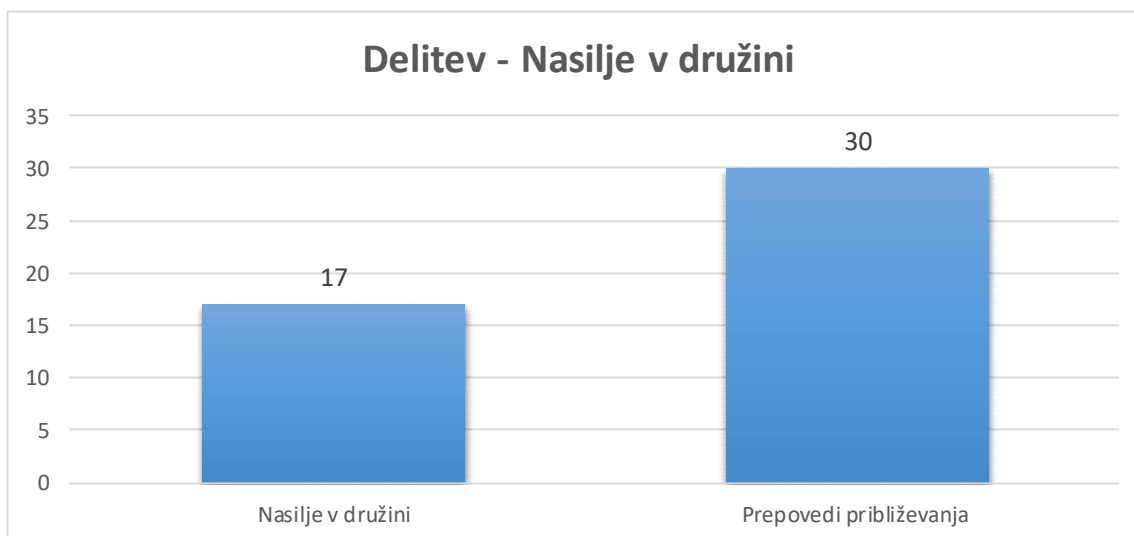
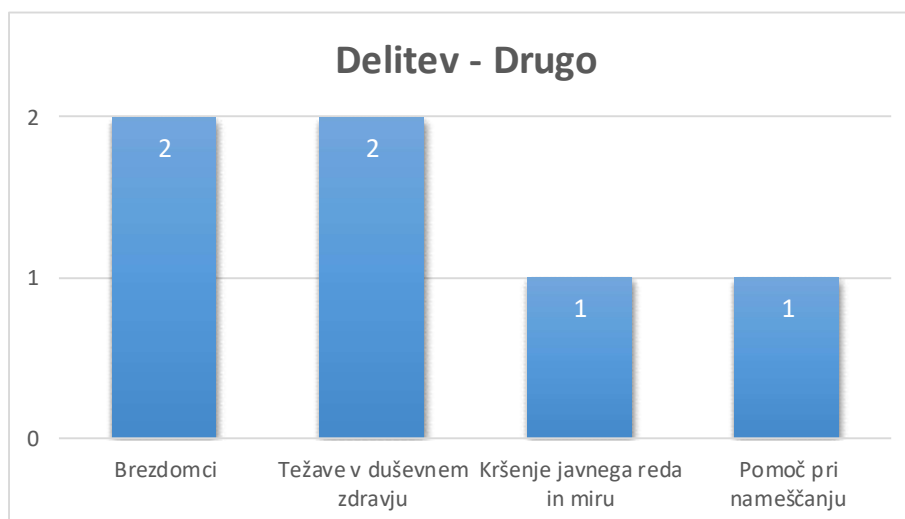

Tabela 17: Delitev znotraj drugo v okviru Interventne službe v letu 2021

Drugo	
Brezdomci	2
Težave v duševnem zdravju	2
Kršenje javnega reda in miru	1
Pomoč pri nameščanju	1

Graf 13: Delitev znotraj drugo v okviru Interventne službe v letu 2021

Izzivi pri izvajanju nalog Interventne službe

Iz analize poročil o izvedenih intervencijah v obdobju od 1.1. 2021 do 31.12. 2020 izhaja, da policisti občasno pokličejo Interventno službo tudi v primerih, ko ne gre za naloge Interventne službe. Najbolj pogosti primeri, ko policisti pokličejo Interventno službo in ne gre za naloge Interventne službe:

- Brezdomci/brezdomke.
- Osebe s težavami v duševnem zdravju.

- Nasilje v družini tudi v primerih, ko ne gre za nujne naloge (zaščita otrok, ukrep prepovedi približevanja, namestitvev žrtev nasilja v krizni center). (Glej 4. in 5. člen Pravilnika o sodelovanju policije z drugimi organi in organizacijami pri odkrivanju in preprečevanju nasilja v družini ter 8. člen Pravilnika o prepovedi približevanja določeni osebi, kraju ali območju).

V povezavi z obravnavo mladoletnih tujcev brez spremstva v R Sloveniji še vedno nimamo sistemsko urejene možnosti nameščanja mladoletnih tujcev brez spremstva za starost pod 15 let. Trenutno se ti nameščajo v krizne centre za otroke in mladostnike, kjer niso vzpostavljeni pogoji za celostno obravnavo te populacije, ki ima specifične potrebe, njihova obravnava pa zahteva tesno sodelovanje Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za vzgojo, izobraževanje in znanost, Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Pri izvajanju nalog v povezavi z osebami pod skrbništvom, osebami z odvzeto poslovno sposobnostjo ter osebami z odvzeto roditeljsko pravico, ki so nameščeni v katerih od socialno varstvenih zavodov, strokovne delavke v interventni službi ugotavljamo, da le te, ob tem ko samovoljno odidejo iz socialno varstvenega zavoda in jih najde policija, socialno varstveni zavodi ponje ne pridejo, strokovne delavke v interventni službi pa izven poslovnega časa ne razpolagajo s telefonskimi številkami njihovih skrbnikov, v primerih, ko to ni CSD. Prav tako imajo strokovne delavke v interventni službi težave pri identifikaciji statusa uporabnika/uporabnice in s tem povezanih pooblastil za izvajanje nalog v okviru interventne službe. Policija vedno ne razpolaga s podatkom ali je uporabnik/uporabnica pod skrbništvom.

Druge naloge

Objave v medijih

- Radio Koper, 25.11. 2021, Krog nasilja, v katerem se znajde žrtev, se nikoli ne prekine sam: <https://www.rtvlo.si/radio-koper/prispevki/novice/krog-nasilja-v-katerem-se-znajde-zrtev-se-nikoli-ne-prekine-sam/602602>
- Tutoggi II, 25.11. 2021

Pripravila: mag. Damjana Jurman, koordinatorica za preprečevanje nasilja

Pregled statističnih podatkov v okviru nalog za preprečevanje nasilja v letu 2021 je pripravljen na podlagi podatkov v okviru statistike: Nasilje v družini v BSP. Statistični pregled podatkov o izvedenih nalogah v okviru Interventne službe v letu 2021 je pripravljen na podlagi zbornika poročil o izvajanju nalog Interventne službe. Pri pripravi prikaza obeh zgoraj navedenih pregledov statističnih podatkov je sodeloval Jan Čuk, javni delavec, Enota Sežana.

REGIJSKA KOORDINACIJA OBRAVNAVE V SKUPNOSTI

Tabela 1: Število novih pobud za vključitev uporabnika v obravnavo v skupnosti v letu 2021

Krajevno pristojna enota CSD	PB ali SPO	Psih. amb.	CSD	Svojci	Up.	NVO	ZRSZ	SVZ	Drugi (navedi kdo)	SKUPAJ
Enota Piran	2	1	3	1	2			1		10
Enota Izola	4	2	3	2	1	2		1		15
Enota Koper	8	4	9	2	4	3				30
Enota Sežana	1		1	1		1				4
SKUPAJ	7	8	20	6	10	10	1	3		59

- Drugi (osebni zdravnik, drugi CSD, ZRSZ, patronažna služba, rehabilitacijska svetovalka, koordinator nadzorovane obravnave (KNO), skupnostna psihiatrična obravnava (SPO))

Tabela 2: Število novih obravnav v letu 2021 glede na privolitev uporabnika

Leto	Št. novih obravnav	Uporabniki, ki so privolili v obravnavo	Uporabniki, ki niso privolili v obravnavo
2021	59	28	31

*Število zaključenih obravnav je število vseh zaključenih obravnav v letu 2021

Tabela 3: Število vseh vodenih obravnav v letu 2021 glede na vključenost uporabnika po enotah CSD

Leto	Enota CSD Piran	Enota CSD Izola	Enota CSD Koper	Enota CSD Sežana	SKUPAJ
2021	17	20	29	4	70

Tabela 4: Časovni okvir obravnave uporabnikov (vseh vodenih v letu 2021) ter zaključenih obravnav v letu 2021

Časovni okvir obravnave	Št. Uporabnikov
0 – 3 mesece	31
Do 1 leta	25
Od 1 - 3 let	11
Več kot 3 leta	3
SKUPAJ	70
Št. zaključenih obravnav v letu 2021	56

Tabela 5: Število vseh obravnavanih oseb v koordinaciji glede na spol v letu 2021

Spol	Št. vseh obravnav
ŽENSKE	34
MOŠKI	36
SKUPAJ	70

Tabela 6: Število multidisciplinarnih timov, zapisanih načrtov in evalvacij v letu 2019

Leto	Št. Zapisanih načrtov	Št. MDT	Št. Evalvacij
2021	28	14	32

Tabela 7: Sodelovanje z nevladnimi organizacijami v južno primorski regiji

Naziv NVO	V katere programe se uporabniki vključujejo?
Nacionalno združenje za kakovost življenja OZARA	<p>V informativni pisarni OZARA-enota Izola izvajajo in vzpodbujajo skupino za samopomoč uporabnikov v Izoli in Luciji v prostorih društva ter krajevne skupnosti Lucija in na tak način skušajo nuditi več podpore osebam s TDZ tudi izven občine Izola. Z medsebojnim podpiranjem uporabnikov se omogoči prostor za razvoj in pridobivanje spretnosti za vsakdanje življenje.</p> <p>Njihov program pisarne za informiranje je usmerjen v podporo specifičnih potreb oseb z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, tudi na njihovem domu.</p> <p>Velika izguba za osebe s TDZ v južno-primorski regiji pa se je zgodila ob ukinitvi oziroma premestitvi njihove edine stanovanjske skupine, ki se je preselila v prostore v Novo Gorico. Slednje je povzročilo neizogiben odhod nekaterih stanovalcev oziroma uporabnikov, ki so se vrnil v domače okolje ali k svojcem. Posledično smo se različne službe iz področja duševnega zdravja angažirale, da se jim omogoči ustrezna pomoč in podpora..</p>
Slovensko združenje za duševno zdravje - ŠENT – enota v Kopru	<p>Stanovanjske skupine predstavljajo pomemben del podporne mreže za osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, ki se v domačem okolju ne znajdejo, kljub podpori ali pa nimajo dejansko kje živeti in nimajo zagotovljenih niti osnovnih življenjskih potreb. Ustrezna porazdelitev tovrstnih programov po regijah pomembno vpliva na enakopravno dostopnost in ponudbo služb za osebe s težavami v duševnem zdravju v Sloveniji.</p> <p>Z omenjeno nevladno organizacijo smo v l. 2021 sodelovali zlasti pri osveščanju splošne javnosti. Sredi leta so bili primorani ukiniti določene dejavnosti njihovega Dnevnega centra zaradi obnove njihovih prostorov ter začasne preselitve programa drugod. Slednje je vplivalo na njihove uporabnike, ki so ostali kar nekaj mesecev brez aktivnosti dnevnega centra.. Slednje ni najbolje vplivalo na njihovo duševno zdravje.</p>
Društvo za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa »VEZI«	<p>V letu 2021 smo sodelovali glede že vključenih oseb v obravnavo v skupnosti ter v njihove stanovanjske skupine in programe dnevnega centra. Izvajanje delovne rehabilitacije s strani društva je izrednega pomena, tudi za skupnost, ne samo za uporabnike in njihove družine. Osebe s težavami v duševnem zdravju imajo možnost tudi pridobiti zaposlitev v društvu preko programa javnih del.</p> <p>Nudijo podporo tudi uporabnikom izven mreže programov društva.</p>
DRUŠTVO-Center za psihoterapijo in psihosocialno pomoč Koper	<p>CPPK še vedno nudi individualno, skupinsko, družinsko, partnersko psihoterapijo. Omogočajo klinično prakso ter raziskovalno dejavnost za specializante psihoterapije ter s pomočjo finančnih sredstev pridobljenih na razpisih nudijo tudi subvencionirane ali brezplačne psihoterapevtske obravnave za posameznike, ki so v materialni</p>

(CPPK)	stiski. V l. 2021 smo z omenjenim društvom sodelovali zlasti preko telefonskih stikov ter elektronske pošte in pri tem blažili stiske prebivalcev južno-primorske regije.
KARITAS	Sodelovanje je potekalo za brezdomce, ki so poleg različnih socialnih problematik imeli tudi težave v duševnem zdravju ter težave z različnimi odvisnostmi. Poleg tega smo sodelovali pri nudenju razbremenilnih razgovorov preko telefona pri skupnih uporabnikih, ki so se počutili vedno bolj osamljeni in izolirani v domačem okolju.
Projekt Človek	Z Društvom Projekt Človek-sprejemnim centrom v Piranu smo sodelovali z osebami, ki so bili vključeni tudi v obravnavo v skupnosti in smo jim predlagali vključitev v programe njihovega društva z namenom zagotavljanja abstinence od prepovedanih drog ter kvalitetnega življenja brez uživanja psihoaktivnih snovi. Individualno svetovanje, programe za samopomoč ter socialno rehabilitacijo zasvojenim ponujajo zaposleni z različnimi strokovnimi kompetencami (<i>od različnih strokovnih delavcev, laičnih delavcev, delavcev s premagano izkušnjo zasvojenosti do prostovoljcev</i>).

Tabela 8: Sodelovanje z ostalimi organizacijami v južno primorski regiji (humanitarne, javni sektor, javni zavodi, prostovoljci itd.)

Naziv organizacije	V katere programe se uporabniki vključujejo?
Dnevni delovno terapevtski center BARČICA in Stanovanjska skupina VAL (programi za odrasle osebe s TDZ v okviru CSD Južna Primorska – enota Koper)	<p>Z »Dnevnim delovnim terapevtskim centrom Barčica« smo v l. 2021 sodelovali pri učenju za samostojno življenje pri posameznikih s TDZ, ki so bili hkrati vključeni tudi v obravnavo v skupnosti.. Ohranili so delovni odnos z njihovimi uporabniki, ki so bili vključeni v dnevni center pred začetkom pandemije. Prizadevali so si vključevati in vzpostavljati delovni odnos tudi z osebami, ki so odklanjali različne vrste obravnave iz področja težav v duševnem zdravju.</p> <p>Program dnevnega centra je kakovostno strukturiran in usmerjen v čimprejšnjo vključitev uporabnikov v socialno in delovno okolje.</p> <p>V stanovanjski skupini VAL so njihove kapacitete bile tako rekoč polno zasedene. Tudi v letošnjem letu so nadaljevali z njihovimi strokovnimi usmeritvami s podporo in nadaljnjo obravnavo uporabnikov, ki so se ob pridobljeni samostojnosti odselili in začeli samostojno živeti izven mreže stanovanjskih skupin. .</p>
ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE	Sodelovanje z Zavodom za zaposlovanje je bilo nekoliko okrnjeno, saj zaradi nadaljnjih restriktivnih ukrepov v l. 2021 zaradi razmer s Covid - 19, smo izpeljali le dva timska sestanka, kjer so bili vabljeni tamkajšnji strokovni delavci. V bodoče bomo vsekakor znova vzpostavili tesnejše sodelovanje tudi glede možnosti vključitve v redno zaposlitev odraslih s težavami v duševnem zdravju.
NIJZ (nacionalni inštitut za javno zdravje – območna enota Koper)	Sodelovanje z NIJZ je potekalo v okviru preventive in informiranja splošne javnosti v zvezi s težavami v duševnem zdravju ter pri organizaciji večjega dogodka v južno-primorski regiji ob Svetovnem dnevu duševnega zdravja, kjer smo v okviru mreže organizacij, ki delujemo na področju duševnega zdravja pripravili informativno knjižico o obstoječih storitvah in programih v regiji namenjenih blažitvi raznih psihičnih in socialnih stisk prebivalstva
	S posebnim socialnovarstvenim zavodom Dom na Krasu je bilo sodelovanje v letu 2021 usmerjeno v okviru multidisciplinarnih timskih sestankov za osebe, ki so že dlje časa vključene v posebni socialnovarstveni zavod, vendar potrebujejo več strokovne podpore različnih služb, ki delujejo tudi izven zavoda.

Dom na Krasu	Njihovi zaposleni so tudi izvedli prvo predstavitev njihovega delovanja v okviru projekta deinstitucionalizacije. Pri CSD JP smo jih informirali glede že obstoječih služb in programov, ki delujejo v južno-primorski regiji za osebe s TDZ ter s potrebami posameznikov/družin s katerimi sodelujemo in smo jih zaznali na terenu.
--------------	--

SPLOŠNE UGOTOVITVE IN PREDLOGI povezani z izvajanjem koordinacije obravnave v skupnosti

V obravnavo v skupnosti se vključujejo ranljive skupine prebivalstva in sicer....

- Večina vključenih oseb v obravnavo v skupnosti v južno-primorski regiji so še vedno osebe z **dvojnimi in več diagnozami**;
- V l. 2021 smo predstavili možnost vključitve v obravnavo v skupnosti večjemu številu mlajšim odraslim (v starosti od 20 do 35 let), ki jim je bila prvič diagnosticirana duševna bolezen oziroma kronična depresija. Večina teh so bili prvič v stiku s službami iz področja nudenja pomoči osebam s težavami v duševnem zdravju, kar je najverjetneje tudi razlog, da se je vključilo v obravnavo v skupnosti le nekaj teh. Zaznati je bilo namreč nekakšno nezaupanje do javnih služb na splošno v RS s strani nekaterih oseb.;
- Obvestila iz psihiatrične bolnišnice, ki se nanašajo na starostnike (nad 65 let) so se malenkost povečala v primerjavi s preteklim letom. Evidenten je **porast problema oskrbe oseb** in s tem tudi potreba po različnih dnevnih centrih, ki bi v ta namen izvajali različne programe in storitve za omenjeno populacijo.

Pojem duševnega zdravja v času epidemije

Na duševno zdravje vplivajo mnogi dejavniki, vključno z genskimi predispozicijami, socialno-ekonomskim ozadjem, negativnimi izkušnjami v otroštvu, kroničnimi zdravstvenimi stanji ali zlorabo alkohola in drog. Duševno zdravje in dobro počutje sta med seboj povezani in nanj vplivajo tako politika kot ukrepi v različnih sektorjih, med drugim na področju izobraževanja, zdravstva, zaposlovanja, socialnega vključevanja in prizadevanj za odpravo revščine.

Odnos je vzajemen: brez ustrezne skrbi za duševno zdravje, podpore in zdravljenja se povečuje tveganje za slabšo izobrazbo ali brezposelnost.

Duševno zdravje pomeni, da smo sposobni samouresničevanja, da zlahka vzpostavljamo odnose z drugimi, prispevamo k življenju v skupnosti in smo produktivni pri delu. Duševno zdrava oseba tudi lažje prenaša običajne napetosti, potrnost in življenjske pretrese. Stanje duševnega zdravja prebivalstva v Evropi je bilo že pred izbruhom pandemije Covid-19 zaskrbljujoče. V posebnem poglavju poročila Pregled zdravstva: Evropa 2020 je navedeno, da ima težave z duševnim zdravjem približno 84 milijonov ljudi v EU. Skupni stroški za duševne težave v vseh 28 državah članicah EU so ocenjeni na več kot 4 % BDP ali več kot 600 milijard evrov.

Pandemija Covid-19 je poslabšala stanje mnogih ljudi, saj je povzročila strah, osamitev, negotovost, izgubo stabilnosti, dohodka in izgubo bližnjih. Poročilo kaže tudi na dejstvo, da sta pandemija in z njo povezana gospodarska kriza še bolj obremenili duševno zdravje ljudi, ki se kaže v višjih stopnjah stresa, tesnobe in depresije. Povečanemu tveganju so najbolj izpostavljeni mladi in osebe z nižjimi dohodki. Negativne posledice pandemije na duševno zdravje so jasno opazne tudi v motnjah zdravstvene oskrbe oseb, ki so že prej imele duševne težave.

Izziv duševnega zdravja, ki ga je povzročila pandemija Covid-19, postaja čedalje bolj zapleten. Evropska komisija si že dolgo prizadeva izboljšati duševno zdravje ljudi, kakor je razvidno iz pregleda njenih preteklih dejavnosti. Delo Komisije na področju nenalezljivih bolezni in duševnega zdravja temelji na mednarodnih okvirih politike, ki jih je za nenalezljive bolezni določila Svetovna zdravstvena organizacija.

Deklaracija za področje duševnega zdravja za Evropo pravi naj službe iz področja duševnega zdravja postopoma spreminjajo smer delovanja. Politika in razne službe si prizadevamo za enakopravnost in

vključevanje ljudi s težavami v duševnem zdravju in jim skušamo zagotoviti storitve zlasti v skupnosti. Deklaracija nalaga nacionalnim politikam prednostne naloge med katerimi so **tri povezane z deinstitucionalizacijo**.

Prva govori o tem, da je potrebna kolektivna odprava neenakopravnosti, stigmatizacije in podpora ljudem s težavami v duševnem zdravju in njihovim družinam, da lahko sodelujejo pri tem boju. **Drugič:** treba je vzpostaviti in uresničiti učinkovite sisteme duševnega zdravja, ki bodo vključevale promocijo, preprečevanje, zdravljenje, rehabilitacijo in socialno vključevanje.

Tretjič: prepoznati in uporabiti je treba znanja uporabnikov in njihovih svojcev, ki so jih pridobili prek izkušenj, kot pomembno podlago pri načrtovanju in razvijanju služb za duševno zdravje.

EU spodbuja tudi aktivno vključevanje ljudi s težavami v duševnem zdravju v skupnost, vključno z izboljšanjem njihovega dostopa do ustreznih priložnosti za zaposlitev, usposabljanje in izobraževanje. Vključevanje pa ne pomeni le vključevanja ljudi s težavami v duševnem zdravju, temveč tudi njihovih družin ter negovalcev v ustrezne politike in postopke odločanja. S tem je omogočeno sodelovanje institucij EU, nacionalnih vlad, regij in organizacij civilne družbe, ki jim je skupno prizadevanje za boljše varstvo duševnega zdravja.

Vloga obravnave v skupnosti po zakonu o duševnem zdravju

Iz vloge koordinatorja obravnave v skupnosti, kot ga določa Zakon o duševnem zdravju je za razliko od ostalih socialnovarstvenih storitev, poudarjeno načelo prenosa »moči« uporabniku. Individualizacija pri zagotavljanju socialno varstvenih storitev predvideva posameznikovo participacijo in zadnjo besedo pri odločanju v tem procesu. Koordinatorji obravnave v skupnosti pripravimo osebni načrt, ki temelji na spoštovanju dostojanstva uporabnika ter spoštovanju pravic, ki iz tega izhajajo. Te **pravice** so:

- **Pravica do samo-odločanja** – uporabnik sam opredeli svojo situacijo, težavo, cilje, ki jih želi uresničiti in pot do njih. Pri načrtovanju izvedbe razišče lastne vire in podeli mandate za sodelovanje drugih pri udejanjanju ciljev.
- **Pravica do sodelovanja** - uporabnik, strokovni delavec in koordinator obravnave v skupnosti v sodelujočem delovnem odnosu prispevamo vsak svoj del za udejanjanje ciljev iz načrta.
- **Pravica do izbire** - uporabnik izbira načrtovalca, okoliščine za sodelovanje, vsebine storitev in izvajalce, ker ima nad procesom zagotavljanja storitev vpliv.
- **Pravica ohraniti nadzor** nad procesom načrtovanja, nad izvajanjem storitev in nad osebnimi podatki, nad zapisi o njih.
- **Pravica do sporočanja in razumevanja, ki uporabniku najbolj ustreza** – to pomeni, da koordinator obravnave v skupnosti in vsi sodelujoči v procesu zagotavljanja storitev prilagodimo komuniciranje uporabnikovemu ali poiščemo tolmača po uporabnikovi izbiri, če tega ne zmore opraviti uporabnik sam.

V letu 2021 smo izvajali naloge obravnave v skupnosti 70-m osebam kar pomeni, da smo izvedli naloge za več kot **dva koordinatorja obravnave v skupnosti** (po standardih in normativih). V okviru nalog obravnave v skupnosti je prisotno veliko terenskega dela.,

Število opravljenih obiskov na domovih ter obiskov v psihiatričnih ambulantah (obiski na terenu):

število	72
---------	-----------

Število opravljenih obiskov v Psihiatrični bolnišnici Idrija v letu 2021:

število	9
skupaj	81

Tudi v letošnjem letu sem bila kot koordinatorica obravnave v skupnosti vabljen na time s strani enot CSD Južna Primorska, nevladnih organizacij, Psihiatrične bolnišnice Idrije, Doma na Krasu, kjer so obravnavali posameznike s TDZ, ki niso bili vključeni v obravnavo v skupnosti po Zakonu o duševnem zdravju (Ur.l.RS, št.: 77/2008) z namenom strokovne podpore in priprave novih predlogov za nadaljnjo obravnavo oseb s TDZ.

Število udeležbe na timih kot strokovna podpora v letu 2021:

število	12
---------	-----------

Priprava in izvedba izobraževanj v letu 2021:

Tema izobraževanja	Kraj izvedbe (mesto, csd,...)	Datum izvedbe
Krajše izobraževanje: Obravnava v skupnosti v času restriktivnih razmer (v sodelovanju z ZD Piran)	Zdravstveni dom Piran	1.6.2021
Izobraževanje: Obravnava v skupnosti pri CSD Južna Primorska (v okviru sodelovanja z mrežo organizacij, ki delujejo na področju duševnega zdravja v Mestni občini Koper, ob Svetovnem dnevu duševnega zdravja)	CSD Primorska Južna	15.10.2021

S terenskim delom (kot ga izvajamo koordinatorji obravnave v skupnosti, nekatere nevladne organizacije ter določeni segmenti zdravstva) je možen fleksibilen pristop in omogoča službam dostop do ljudi, ki jih drugače ne bi bilo možno vključiti v razne storitve in programe zdravstva ter socialnega varstva. Takšna oblika dela vzpodbuja dvosmerno sodelovanje, ki pomaga uporabniku razvijati zaupanje ter hkrati lahko vzpostavlja pogoje za uspešen ter dolgotrajen delovni odnos.

Oblike terenskega dela in skupnostnih timov na področju duševnega zdravja se še naprej razvijajo in sledijo skupnemu načelu, da je potrebno pomoč in podporo izvajati v uporabnikovem domačem okolju.

V letu 2021 so se ljudje z diagnozo bolezni Covid-19 soočali z različnimi odzivi okolice tako, da so tudi slednji bili na nek način stigmatizirani, osamljeni zaradi obvezne karantene in zaradi prisotnosti strahu pred širjenjem okužbe. Prav tako so bili deležni izogibanja ter omejevanja dostopa do družbenih dobrin.

Stigmatizacija ljudi je zaradi relativno nepoznane bolezni lahko velika, saj je življenjsko nevarna. V vsakem primeru stigmatizacija predstavlja odziv okolja na drugačnost oz. različnost, kar ima lahko tudi trajne posledice na psihološkem nivoju.

REGIJSKA KOORDINACIJA INVALIDSKEGA VARSTVA

Naloge koordinatorja invalidskega varstva

Uporabniki:

- Osebe z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi okvarami, ki jim je v povezavi z drugimi ovirami lahko omejena neodvisnost ter aktivna vključenost v družbo (ZOA)
- Osebe s trajnimi ali pridobljenimi okvarami, pri čemer je okvara ali invalidnost nastala pred polnoletnostjo oz. do 26. leta, če se je oseba še šolala (ZSVI)

Podlaga za izvajanje:

- Zakon o osebni asistenci
- Pravilnik o osebni asistenci
- Zakon o socialnem vključevanju invalidov

Naloge po Zakonu o osebni asistenci:

V letu 2021 je bil kljub omejitvam zaradi razmer vezane na Covid-19 (omejitev obiskov, karantene) opravljen vsaj en obisk na domu pri 118 različnih uporabnikih osebne asistencije oz. 143 obiskov na domu.

Glede na posebnost razmer je bilo v lanskem letu veliko razgovorov izvedenih telefonsko (predvsem v smislu preverjanja zagotavljanja osebne asistencije zaradi karanten in izolacij).

Bilo je vzpostavljeno sodelovanje z vsemi novimi izvajalci osebne asistencije, utrdilo se je sodelovanje z že obstoječimi, predvsem tistimi, ki so na območju Južno Primorske regije. V ta namen je bil s strani koordinatorice (in v sodelovanju s CSD Severna Primorska in Primorsko-Notranjska) organiziranih več strokovnih posvetov na temo osebne asistencije. Posveti so bili organizirani za izvajalce ter za društva

in zavode, s katerimi pri izvajanju nalog sodelujemo (ZPIZ, VDC, Šentprima, Centri za usposabljanje, ...). Namen srečanj je bil seznanitev z vsebino OA, pristojnostjo CSD in sklenitev dogovora o načinu sodelovanja.

Za večjo strokovno podporo je bilo ustanovljena intervizijska skupina za koordinatorke invalidskega varstva celotne primorske regije.

V letu 2021 je bilo organiziranih 7 aktivov za koordinatorje invalidskega varstva pod okriljem SCSD, pri čemer so vsi potekali preko ZOOM-a. Izvedlo se je tudi 9 supervizij, ki so večinoma prav tako potekale preko ZOOM-a. Aktivnosti aktiva, katerega vodja je koordinatorica pri CSD Južna Primorska, so usmerjana predvsem v reševanje problemov na terenu ter poenotenju prakse, sodelovanje z MDDSZ na zakonodajni ravni ter določitev standardov in normativov za področje invalidskega varstva.

Na državnem nivoju so bile aktivnosti usmerjene predvsem v pripravo predlogov za spremembe ZOA, kjer smo bili s strani predstavnice pristojnega ministrstva sicer slišani in upoštevani, a prezrti in preslišani v samem zakonodajnem postopku. Kljub temu smo tudi v lanskem letu posredovali svoje predloge in ugotovitve s terena, ki kažejo na to, da obstajajo zlorabe storitve osebne asistenc. Istočasno smo ves čas morali opozarjati na strokovno vlogo koordinatorja za invalidsko varstvo, saj je ideja zakonodajalca, da se KIV s pristojnostmi spremeni v nadzorni organ. Pri tem bi naj bilo socialno delo kot stroka v drugem planu, česar pa vsekakor ne moremo podpreti. Novela ZOA je nadzor sicer sprejela med naloge KIV.

Tabela 1: Število odločb o pravici do osebne asistenc v letu 2021

Krajevno pristojni CSD	Pozitivna odločba	Negativna odločba	SKUPAJ*
Enota Izola	7	0	7
Enota Koper	17	9	27**
Enota Piran	9	2	11
Enota Sežana	21	5	26
SKUPAJ	54	16	71

*6 vlog oz. uporabnikov še čaka na mnenje komisije, v petih primerih je bil postopek ustavljen s sklepom

**prišteta še ukinitvena odločba

Tabela 2: Število pritožb o pravici do osebne asistenc v letu 2021

	Število pritožb	Ugodena/zavržena	Nerešena
Enota Izola	0	/	/
Enota Koper	4	0/3	1
Enota Piran	2	0/1	1
Enota Sežana	5	1/2	2
SKUPAJ	11	1/6	4

H grafičnem prikazu števila odločb je še potrebno dodati, da je v letu 2021 umrlo sedem uporabnikov, dva sta šla v institucionalno varstvo, enemu pa je bila pravica ukinjena zaradi izboljšanja stanja. Izdanih je bilo pet sklepov o ustavitvi postopka (smrt, umik vloge). Šest uporabnikov še čaka na obisk mnenja in izdajo odločbe.

Podanih je bilo 11 pritožb, od tega so štiri v odločanju pri MDDSZ, ena je bila ugodno rešena, pri ostalih je bila potrjena odločitev CSD.

Za primerjavo, v letu 2020 je bilo izdanih 100 odločb o pravici (76 pozitivnih, 24 negativnih).

Glede na leto 2020 je opaziti upad novih vlog in upravičencev do osebne asistence (100:82), vendar glede na dogajanje na področju ne pričakujemo, da bo število novih upravičencev v letu 2022 drastično manjše.

Še vedno se z osebno asistenco rešuje sistemske pomanjkljivosti na državni ravni. Kljub sprejetju Zakona o dolgotrajni oskrbi namreč ne pričakujemo, da bi delež uporabnikov prešel v to obliko pomoči, saj ne nudi tako celovite podpore kot osebna asistenca.

V letu 2022 se sicer spreminja ocenjevalni obrazec Zoja, komisije za ugotavljanje upravičenosti do osebne asistence prehajajo pod IRSSV, tako da lahko zaostritev vstopnih pogojev (predvsem smislu, da se višje število ur dodeli za aktivnost uporabnika, ne pa za nego in oskrbo) pomeni tudi manjši delež upravičencev do storitve. Široka definicija uporabnikov osebne asistence v ZOA ter manj primeren ocenjevalni obrazec Zoja namreč trenutno omogočata, da pravico do osebne asistence pridobijo tudi tisti uporabniki, ki bi potrebovali kakšne druge oblike pomoči ali storitev, ki pa so težje dosegljive ali slabše urejene (npr. pomoč na domu, kjer je dolga čakalna vrsta, nižji obseg pomoči) ali družinski pomočnik, ki je, kar se tiče socialne varnosti v neprimerno slabšem položaju kot osebni asistent) ali pa jih zakonsko ni ustrezno urejenih.

Kot omenjeno, sprejet Zakon o dolgotrajni oskrbi še ne ponuja rešitev na terenu, pa tudi te niso takšne, da bodo ustrezne za trenutne uporabnike osebne asistence, ki potrebujejo predvsem nego, varstvo, vodenje, oskrbo (in torej po namenu ne spadajo niti pod osebno asistenco).

Ocenjujemo, da bi se obseg upravičencev, katerim osebna asistenca dejansko omogoča večjo kvaliteto, bolj neodvisno in aktivno življenje, v primeru primernejše sistemske ureditve zmanjšal za eno tretjino.

Tabela 3: Število vseh uporabnikov osebne asistence v letu 2021

	Število uporabnikov, ki uresničujejo pravico do OA	Število uporabnikov, ki ne uresničuje pravice do OA	Število uporabnikov s priznano pravico do OA
Enota Izola	24	1	25
Enota Koper	70	14	84
Enota Piran	16	3	19
Enota Sežana	45	10	55
SKUPAJ	155	28	183

Na dan 31. 12. 2021 je bilo na območju Južne Primorske 183 upravičencev do osebne asistence, pri čemer je 155 uporabnikov pravico tudi uresničevalo in imelo vsaj enega osebnega asistenta.

Za primerjavo - v letu 2020 je bilo na območju Južne Primorske 142 uporabnikov osebne asistence, od tega jih je pravico uresničevalo 115.

V večini primerov je osebna asistenca tekla brez večjih posebnosti, v 17 primerih pa je prihajalo do ponavljajočih se težav (predvsem na strani uporabnikov – pritiski, izsiljevanje, neustrezni delovni pogoji za asistente), tako da je bilo potrebno izdatno sodelovanje z vsemi deležniki in tudi urejanje drugih pravic in storitev (npr. vključitev v izobraževanje, VDC, ...). V teh primerih je koordinatrica opravila več razgovorov in srečanj tako z uporabnikom kot z izvajalcem.

Bilo je izvedenih šest menjav izvajalca osebne asistence.

Delo je potekalo na terenu, na domu uporabnika (sedem uporabnikov živi izven področja CSD Južna Primorska), na sedežu izvajalca ali na sedežu CSD. V času največjega porasta okužb s Covid-19 je potekala večinoma telefonska komunikacija.

V letu 2021 se je razširil tudi nabor izvajalcev osebne asistence, kjer uporabniki uveljavljajo osebno asistenco. Če so v letu 2020 uporabniki uveljavljali asistenco pri 19 različnih izvajalcih, je bilo

izvajalcev za uporabnike na območju Južne Primorske v prejšnjem letu 30. Od tega imajo štirje izvajalci več kot 5 uporabnikov, ostali manj.

Pravica do komunikacijskega dodatka v letu 2021

Krajevno pristojni CSD	Positivna odločba	Negativna/ukinitvena odločba	SKUPAJ
Enota Izola	1	0	1
Enota Koper	2	0/1	3
Enota Piran	0	0	0
Enota Sežana	1	1/0	2
SKUPAJ	4	1/1	6

V letu 2021 je bilo izdanih 6 odločb o komunikacijskem dodatku (leto poprej 9) - ena uporabnica je pravico do komunikacijskega dodatka uveljavljala v obliki osebne asistencije, ostali v obliki denarnega nadomestila.

Večina upravičencev do komunikacijskega dodatka je pravico uveljavljala takoj, ko je ta pričela veljati oz. se uporabljati. Zato tudi v prihodnje ne pričakujemo povečanega števila vlog na tem področju.

Naloge po Zakonu o socialnem vključevanju invalidov:

Tabela 6: Število odločb o pravici ZSVI v letu 2021

	Status in nadomestilo	DPP	Ustavitev/ delež/ negativna	SKUPAJ
Enota Izola	4	0	1/0/0	5
Enota Koper	5	1	0/1/0	7
Enota Piran	2	0	2/1/1	6
Enota Sežana	1	0	2/0/0	3
SKUPAJ	12	1	5/2/1	21

Poleg tega je bila izdana ena negativna odločba zaradi neizpolnjevanja pogojev, na katero je bila podana pritožba. Dva vlagatelja še čakata na mnenje komisije.

Druge naloge:

Regijska koordinatorica je v letu 2021 opravljala tudi druge naloge, in sicer naloge na področju družinskega pomočnika (osem uporabnikov, priprava v ISCSO zaradi prenosa plačnika z občin na državo, spremljanje izvajanja nalog družinskega pomočnika), naloge interventne službe (stalna pripravljenost, aktivni in intervizije za interventno službo), naloge prve socialne pomoči, predvsem za področje invalidskega varstva, mentorstvo študentom na praksi, udeležila se je več izobraževanj, ki jih je pripravilo pristojno ministrstvo oz. izvajalci osebne asistencije.

SPLOŠNE UGOTOVITVE IN PREDLOGI povezani z izvajanjem nalog na področju osebne asistencije

Težave na področju OA:

Na področju samega izvajanja nalog koordinatorja invalidskega varstva opozarjamo, da nadgradnja informacijskega sistema za posledico prinaša manj časa za teren, saj vsaka nova nadgradnja pomeni nove naloge in več časa, ki ga je potrebno nameniti postopkovnim (informacijskim) zadevam.

Na terenu se pojavljajo predvsem strokovne dileme v zvezi z vprašanji, ali pri posameznikih sploh gre za osebno asistenco ter, ali se ta izvaja res v najvišje dobro uporabnika, v primeru, da jo izvajajo le družinski člani. Situacija je odraz nedodelane zakonodaje, ko na eni strani ni ustrežno urejen institut družinskega pomočnika, področje dolgotrajne oskrbe ne bo dalo zadovoljujočih rešitev za uporabnike z motnjo v razvoju/ dolgotrajno bolne osebe in njihove svojce, na drugi strani pa ni dovolj kritičnosti in strokovnosti v posameznih mnenjih strokovnih komisij, ali gre v konkretnem primeru dejansko za osebno asistenco, ali pa za nujno potrebno pomoč in podporo v vsakdanjem življenju, kjer uporabnik nima več možnosti nadzora in vodenja osebnega asistenta oz. ne želi ali ne zmore bit aktiven in živeti neodvisno.

V lanskem letu se je sodelovanje s pristojnim ministrstvom izboljšalo, vendar v sprejetem predlogu sprememb zakona niso bile sprejete pobude in predlogi koordinatorjev invalidskega varstva, ki so izhajali iz opažanj in ugotovitev na terenu. Kljub temu, da novela zakona med naloge koordinatorjev uvaja nadzor, je za socialo delo ta sprememba nesprejemljiva, zato se bomo še naprej zavzemali, da KIV v svoji vlogi in delu ostanemo strokovni delavci, ki skupaj z uporabniki na terenu ustvarjamo rešitve. Dejstvo je, da se na terenu dogajajo zlorabe, ki pa jih je bolj kot z nadzorom, potrebno zmanjšati s sprejetjem ustreznih zakonodaj in ozaveščanjem ter izobraževanjem.

Načrt dela za 2022: Delo KIV bo potekalo tako na ravni s posameznikom, skupino, skupnostjo kot na državni ravni.

Koordinatorica bo še naprej opravljala obiske na domu – najprej pri novih uporabnikih in tistih, kjer prihaja do težav pri izvajanju, nato še pri vseh ostalih. V času, ko zaradi strahu pred okužbo s Covid-19 najbolj ranljivi uporabniki niso pripravljeni sprejemati obiskov na domu, bo še naprej potekala telefonska komunikacija z njimi.

Morebitne stiske in težave uporabnikov se bo reševalo skupaj z izvajalci osebne asistencije, s katerimi se bo tako krepilo sodelovanje in načrtovalo aktivnost za dvig kakovosti osebne asistencije tako za uporabnika kot za asistenta. Skladno z idejo, da je pomembno ozaveščanje o uporabi osebne asistencije, bo koordinatorica ob obiskih na domu še naprej ozaveščala uporabnike o pravilnem upravljanju osebne asistencije, o pravicah in odgovornostih tako uporabnika kot asistenta.

Pomembno se zdi okrepiti prisotnost in vlogo CSD, predvsem s področja varstva odraslih. Zato je načrt za leto 2022, da se izboljša sodelovanje koordinatorice in strokovnih delavk/cev s področja varstva odraslih. V ta namen bo koordinatorica sklicala aktiv za strokovne delavce CSD Južna Primorska, ki pokrivajo področje skrbništva, družinskega pomočnika, oprostitev plačil.

V letu 2021 zaradi omejenih vstopov v institucije ni bilo realizirano večje sodelovanje z lokalnim okoljem, zato ostajajo cilji, da bo koordinatorica izvajala aktivnosti v smeti vzpostavitve sodelovanja z lokalnimi skupnostmi, šolami, zavodi in društvi, predvsem z namenom ozaveščanja o vlogi KIV, uveljavljanja pravic s področja invalidskega varstva ter zmanjšanja ovir za posameznike z gibalnimi ali senzoričnimi okvarami. Ozaveščanje skupnosti bi naj potekalo tudi s sensibilizacijo pred/šolskih otrok preko tematskih dogodkov na temo invalidnosti.

V letu 2021 je koordinatorica invalidskega varstva postala članica Sveta za invalide v občini Ankaran, kjer bo sodelovala tudi v letu 2022.

Še naprej bodo potekale aktivnosti na ravni sprejemanja in izboljšanja zakonodaje na področju invalidskega varstva. Na ta način se bo ustvarilo pogoje, da se bo ZOA izvajal bolj dosledno in z manj anomalijami, kot se to dogaja trenutno. Vloga KIV pri tem bo aktivna, v smislu sodelovanja s pristojnimi službami in MDDSZ, opozarjanja na nepravilnosti in podajanja strokovnih predlogov kot odziv na situacijo na terenu na področju osebne asistencije.

Na področju materialnih pravic invalidov bo v letu 2022 še naprej potekalo priznavanje statusa in pripadajočih pravic po ZSVI, prav tako pa se bo ugotavljalo upravičenost do nadomestila po ZINNI.

***POROČILA O PROGRAMIH IN PROJEKTIH
ZA LETO 2021***

JAVNI SOCIALNO VARSTVNI PROGRAMI

- Dnevni center za otroke in mladostnike Koper - PetKA
- Dnevni delovno terapevtski center Barčica
- Stanovanjska skupina Val
- Program celovite skrbi za brezdomne KAŽUN PIRAN
- Varna hiša Kras

OBČINSKI PROGRAMI

Enota Izola:

- Pomoč družini na domu v Občini Izola

Enota Koper:

- Koper – zdravo mesto

Enota Piran:

- Pomoč družini na domu v Občini Piran
- Dnevni center za starejše občane Školjka Piran

Enota Sežana:

- Program »Delo s starejšo populacijo na terenu« v občinah Sežana, Divača, Hrpelje-Kozina in Komen
- Program »Pomoč brezdomcem in ostalim rizičnim skupinam prebivalstva« v občinah Sežana, Divača, Hrpelje-Kozina in Komen
- Program »Pomoč duševno bolnim in njihovim svojcem« v občinah Sežana, Divača, Hrpelje-Kozina in Komen

Druge naloge po pogodbah z občinami

PROGRAMI JAVNIH DEL

- Socialno vključevanje posebej ranljivih skupin
 - o Za ciljno skupino odraslih s težavami v duševnem zdravju
 - o Za ciljno skupino otrok, mladostnikov in družin
 - o Družabništvo in spremljanje

JAVNI SOCIALNO VARSTVENI PROGRAMI

NAZIV PROGRAMA:

DNEVNI CENTER ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE Koper - PetKA

Program Dnevni center za otroke in mladostnike Koper – PetKA (v nadaljevanju DC PetKA) je preventivni socialno-varstveni program Centra za socialno delo Južna Primorska, Enota Koper (v nadaljevanju CSD JP, Enota Koper). Ustanovljen je bil 1. septembra 2010. Vsebinsko zajema preventivno-vzgojne dejavnosti za otroke in mladostnike ter psihosocialno pomoč otrokom in mladostnikom iz Mestne občine Koper (v nadaljevanju MO Koper) ter Občine Ankaran, med 6. in 18. letom starosti. Od samega začetka delovanja je edinstven, brezplačen in dostopen vsem otrokom in mladostnikom. Predstavlja nadgradnjo oblikam pomoči, ki jih v svoji osnovi CSD JP, Enota Koper nudi družinam, katere se v svojem vsakdanu soočajo z različnimi stiskami in težavami. Na nacionalni ravni je program DC PetKA umeščen v mrežo programov za otroke in mladostnike, prikrajšane za primerno družinsko življenje.

Program je namenjen vsem tistim otrokom in mladostnikom, ki želijo kakovostnejše preživljati prosti čas, predvsem pa otrokom in mladostnikom, ki imajo težave v socialnem vključevanju, težave v odraščanju oziroma so prikrajšani za primerno družinsko življenje, z že zaznano problematiko na socialnem, vedenjskem in čustvenem področju ter potrebujejo pomoč in podporo pri razreševanju svojih stisk.

Poleg psihosocialne pomoči, program otrokom in mladostnikom ponuja in zagotavlja vzgojno ter učno pomoč. Ob vodenih, organiziranih, prostočasnih dejavnostih, individualnih razgovorih in drugih oblikah pomoči zaposlenih ter prostovoljcev otroci in mladostniki med šolskim letom delajo domače naloge, pridobivajo učne navade, premagujejo primanjkljaje na področju učenja, aktivno preživljajo prosti čas, se tako preizkušajo v različnih vlogah, učijo se socialnih veščin, odkrivajo svoje želje, spoznavajo svoja močna področja, poglobljajo poznavanje sebe in medsebojnih odnosov, širijo svojo socialno mrežo, si postavljajo cilje za prihodnost in pridobivajo pozitivne izkušnje v življenju. V času počitnic DC PetKA že od leta 2012 omogoča otrokom in mladostnikom brezplačno, kvalitetno, organizirano in aktivno preživljanje prostega časa v družbi vrstnikov.

Otroci in mladostniki, ki so vključeni v program DC PetKA, pridobivajo pozitivne izkušnje, ki sprožajo pozitivne spremembe na več nivojih, le te pa jim pomagajo oblikovati pozitivnejšo samopodobo in večjo samozavest. Uspešnost vpliva tudi na spremembe odnosov v družini, povečuje se njihova učna uspešnost, v skupini vrstnikov imajo možnost izkustvenega učenja in učinkovite komunikacije, kar daje možnost vpliva na vedenje in spremembe vedenja. Z različnimi aktivnostmi tako izboljšujemo pogoje za otrokov razvoj in odnose v družini, jim pomagamo in jih podpiramo pri vključevanju v socialno okolje ter preprečujemo odklonska vedenja.

Osnovni cilji programa

Z aktivnostmi v DC PetKA želimo izboljšati socialno vključenost otrok in mladostnikov, kvaliteto življenja posameznikov in pogoje za otrokov razvoj ter odnose v družini. DC PetKA omogoča otrokom in mladostnikom zadovoljevati potrebe po:

- krepitvi moči za vsakdanje življenje,
- zviševanju nivoja socialne vključenosti,
- izboljšanju kvalitete življenja,
- enakih možnosti in možnosti izbire,
- socialni pravičnosti,
- poglobljanju spoznavanja samega sebe, spoznavanju lastnih močnih področij in dvigu samopodobe,
- širjenju socialne mreže,
- izboljšanju odnosov v družini,
- pridobivanju pozitivnih izkušenj v življenju.

Glavni merljivi cilji programa so:

na ravni uporabnika:

- zadovoljstvo uporabnika,
- širjenje socialne mreže posameznika,

- kakovostno preživljanje prostega časa,
- zvišanje samopodobe, samozavesti,
- pridobivanje socialnih in funkcionalnih veščin,
- izboljšanje odnosa uporabnik/bližnji,
- izboljšanje učnih navad

na ravni delovanja programa:

- prepoznavnost programa v strokovni javnosti in lokalni skupnosti,
- razvoj prostovoljskega dela v programu.

Uporabniki programa in ciljna skupina

Ciljna skupina uporabnikov programa so otroci in mladostniki stari od 6 do 18 let, ki živijo na območju Upravne enote Koper, t.j. MO Koper in Občine Ankaran. Glede na univerzalne preventivne strategije in cilje je ciljna populacija celotna populacija otrok in mladostnikov, ki želijo kakovostno, aktivno in ustvarjalno preživljati prosti čas v družbi vrstnikov, so pripravljeni sodelovati kot prostovoljci in pomagati otrokom z manj možnostmi. Glede na selektivne in indicirane preventivne strategije in cilje, pa je program namenjen otrokom in mladostnikom, ki imajo težave na področju socialnega vključevanja, težave v odraščanju oz. so prikrajšani za primerno družinsko življenje, otrokom in mladostnikom z že zaznanimi težavami na socialnem področju, področjih vedenja in čustvovanja ter potrebujejo pomoč pri razreševanju svojih stisk.

Uporabniki se v program vključujejo na pobudo strokovnih delavcev iz CSD JP, Enota Koper, šolskih svetovalnih delavcev, strokovnih delavcev iz Svetovalnega centra za otroke, mladostnike in starše Koper, samoiniciativno ali na pobudo staršev. Tisti, ki se na nas obračajo samoiniciativno oz. na pobudo staršev, običajno prejmejo informacijo o programu s strani vrstnikov ali preko socialne mreže staršev. Ocenjujemo, da je približno polovica uporabnikov napotena s strani javnih zavodov. Tako kot že nekaj let do sedaj, so uporabniki tudi mladoletni priseljenci.

Pogoji za vključitev v program so:

- prebivališče na območju MO Koper oz. Občine Ankaran,
- prostovoljna odločitev otroka oz. mladostnika,
- soglasje staršev oz. zakonitih zastopnikov,
- napotitev s strani staršev, strokovnih delavcev CSD JP, Enota Koper oz. šolskih svetovalnih delavcev ali drugih strokovnih delavcev,
- motivacija otroka oz. mladostnika za sodelovanje v programu.

Uporabniki programa, ki so sicer naključni oz. občasni uporabniki, so tudi otroci in mladostniki, ki so nameščeni v Krizni center za otroke in mladostnike Koper – Marelična hiša (v nadaljevanju KCM – Marelična hiša). V letu 2020 smo v program DC PetKA vključevali 6 uporabnikov KCM – Marelična hiša.

Najpogostejše težave otrok in mladostnikov, ki so vključeni v program so slabši učni uspeh ali učna neuspešnost, nizka samopodoba, težave na področjih čustvovanja in vedenja, posebne potrebe, težave na področju socialnega vključevanja, težave v odraščanju, neprimerna izraba prostega časa, prikrajšanost za primerno družinsko življenje, izhajajo iz manj spodbudnih okolij, materialno ogroženih družin oz. okolij, ki se soočajo z različnimi socialnimi stiskami.

Potrebe, ki jih največkrat izpostavijo ob vključitvi so: učna pomoč, kvalitetno preživljanje prostega časa v strukturiranem okolju, ki nudi nadzor ter socialno vključevanje v okolje in vrstniško skupino.

Skupno število vseh (različnih) uporabnikov programa v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 (en uporabnik se šteje samo enkrat na leto) je bilo **233** uporabnikov (od tega **118** moškega spola in **115** ženskega spola). Vseh različnih uporabnikov, ki so bili mlajši od 18 let, je bilo **227**.

Iz MO Koper je bilo od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 v program DC PetKA vključenih **197** (različnih) uporabnikov. Od tega je bilo **129** občasnih uporabnikov, vključenih v Mladinske delavnice.

Iz občine Ankaran je bilo od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 v program DC PetKA vključenih **27** (različnih) uporabnikov.

V letu 2021 smo v program DC PetKA vključevali skupaj **15** različnih uporabnikov KCM – Marelična hiša. Iz MO Koper je bilo **6** uporabnikov, iz drugih občin pa je bilo vključenih **9** (različnih) občasnih uporabnikov.

Obseg izvajanja programa in delovanje programa v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021

Tudi v letu 2021 je program DC PetKA deloval skladno s protokoli, navodili in drugimi priporočili vodstva CSD Južna Primorska, Vlade RS, MDDSZ in NIJZ. Omejitve in ukrepi, ki so zaznamovali življenje v letu 2021, so v drugem zaporednem letu t.i. epidemije pomembno posegli v samo strukturo in število uporabnikov ter dinamiko dela programa. Tako je v letu 2021 večkrat prišlo do nihanj obiska, čemur so botrovali različni dejavniki: zbolevanje uporabnikov, uporabnikom odrejene (tudi večkrat zaporedoma) karantene, popolno in delno zaprtje države, omejena dostopnost po številu in kvadraturi, PCT pogoj, zavračanje dela na daljavo s strani uporabnikov.

V prvi tretjini leta smo (do sprostitev in med ponovno uvedbo obveznega zaprtja) ohranjali delovanje na daljavo za vse uporabnike, izjemoma smo delali v živo le z najbolj ranljivimi in ogroženimi uporabniki. V drugi četrtini leta 2021 smo na lokaciji v Kopru delovali kombinirano - delno v živo in delno na daljavo za vse uporabnike. Junija smo delovali na daljavo zgolj s tistimi uporabniki, ki so nas prosili za nadaljevanje s to obliko pomoči.

Program na lokaciji v Ankaranu je bil do konca aprila zaprt, saj je bila za obiskovalce zaprta tudi stavba, v kateri se nahaja prostor, ki ga uporabljamo za potrebe programa. Zainteresirane uporabnike – občane Ankarana smo vključevali v delo na daljavo in jim z mesecem majem ponovno odprli vrata programa. Časovno je odprtje sovpadlo s povečanimi potrebami in stiskami uporabnikov na šolskem področju. Še bolj kot leto poprej se je izkazalo, da vključeni otroci in mladostniki brez pomoči ne zmorejo samostojno opravljati šolskih obveznosti dovolj uspešno in k temu je zagotovo dodatne težave prispeval tudi spremenjen način delovanja sistemov (šola, druge institucije). Če v letu 2020 uporabniki niso bili motivirani za delo na daljavo in smo to oviro uspešno presegli, se je v letu 2021 izkazalo eksplicitno zavračanje sodelovanja na daljavo. Uporabniki sami povedo, da se v živo več naučijo in bolj redno sledijo šolskim obveznostim, šole pa niso napotovale uporabnikov v program v času, ko smo delovali na daljavo.

Delo na daljavo je zahtevalo tedensko prilagajanje uporabnikom in njihovim potrebam. Primarna potreba, ki se je v času socialne izolacije pokazala kot ključna, je bila šolsko delo: pomoč pri učenju, pisanje domačih nalog, priprave na ocenjevanja. Veliko časa je bilo namenjenega motivaciji in spodbujanju, krepitvi vztrajnosti in delovne kondicije, vzdrževanju dnevne strukture in rutine, nadzoru in spremljanju. Zaradi navedenega so uporabniki potrebovali več individualnih razbremenilnih in svetovalnih pogovorov. Z uporabniki in njihovimi starši/skrbniki smo stopali v stik preko telefonskih klicev, SMS sporočil, e-maila. Z uporabniki smo delali pretežno del leta individualno, omogočili pa smo tudi psihosocialno pomoč staršem. Skladno z epidemiološkimi razmerami smo izvajali tudi skupinske aktivnosti in počitniški program.

Zaposleni smo se tedensko organizirali, urnik smo prilagodili na način, da smo bili dostopni že v dopoldanskih urah in se s tem približali časovnim okvirjem uporabnikov. Urnik delovanja programa je bil od 8h do 17h in smo ga podaljševali z večanjem povpraševanja in potreb uporabnikov ter usklajevali s spremembami epidemioloških ukrepov. Skladno z navedenim smo urnik podaljševali in bili dostopni uporabnikom vsak dan od 8h do 19h.

Poudarek in prednost smo dali, kot že navedeno, individualnemu delu. Učna pomoč na daljavo je tako potekala individualno oz. »en zaposlen na enega uporabnika«. Večina uporabnikov je bila vključena v učno pomoč vsakodnevno vsaj eno uro.

Skupinske aktivnosti so v letu 2021 s prenosom dela na splet zamrle. Veliko napora smo vložili v promocijo in novačenje uporabnikov k vključevanju in sodelovanju, vendar žal, neuspešno. Zaposleni smo v času dela na daljavo iskali in preizkušali različne rešitve. Organizirali smo različne nagradne kvize in izzive, tekmovanja v reševanju miselnih vzorcev, ustvarjalne delavnice (material so prišli uporabniki iskat), druženje (družabne igre, klepetalnica), pripravljali različne video delavnice, s katerimi smo spodbujali zdravo in kvalitetno preživljanje prostega časa (objavljene so na socialnem omrežju Facebook). Po sproščanju ukrepov in v času dela v živo (druga polovica leta) se je osip obiska skupinskih aktivnosti, delavnic nadaljeval.

Glede na teritorialno posebnost (obala, morje, svež zrak, lepo in stabilno vreme), se je v teh dveh t.i. epidemioloških letih potrdila ugotovitev, da ob spremembah letnih časov (npr. krajšanje in daljšanje dneva) in daljših obdobjih lepega vremena, zaživijo aktivnosti vezane na zunanje površine, druženje zunaj in podobne dejavnosti, ki uporabnike odvrnejo od obiska programa, četudi organiziramo in ponujamo dejavnosti kot so kopanje v morju, druženje v parku, športne aktivnosti v športnem parku ali na otroških igriščih, interaktivni sprehodi idr. Še bolj očitno je to zato, ker so uporabniki s sproščanjem ukrepov lahko ponovno zaživel v svojih vrstniških skupinah, ki jim pripadajo in zadovoljevali potrebe po gibanju, druženju, povezanosti, pripadnosti, ki so jim bile z omejevanjem socialnega življenja v širši družbi, odvzete.

Razlogi za upad sodelovanja v programu, ki so jih navajali uporabniki sami, so: uporabniki si želijo osebnega stika, želijo si družbe vrstnikov, biti povezan preko spleta je dolgočasno, ker ni osebnih interakcij, potrebujejo dnevno menjavo okolja, delo za računalniki jih utruja, naveličani so bili spletnih konferenc. Ugotovili smo še, da so v času dela na daljavo nekateri otroci/mladostniki razvili ali utrdili mehanizme izmikavanja, minimaliziranja, prikrivanja in so svoje obveznosti opravljali bistveno slabše kot bi jih, če bi imeli osebne stike s sošolci, učitelji in/ali zaposlenimi v programu.

Opazamo tudi, da preživljanje prostega časa družin priseljencev, ki obiskujejo svoje matične države, pomembno vpliva na vključenost uporabnikov v aktivnosti programa. Z omejevanjem in sproščanjem ukrepov se spreminjajo njihove potovalne navade, tako da so vezane na časovne okvirje, ko je potovanje čez meje Republike Slovenije najbolj ugodno. Zaradi tega se običajno podaljšujejo odsotnosti iz programa in najbolj vplivajo na prikaz kontinuitete obiska.

Kljub zgoraj nevedenim težavam, pa smo zimske, prvomajske, jesenske in novoletne počitnice uspešno izvajali v živo, v manjših skupinah.

Tudi v letu 2021 smo intenzivno sodelovali s Kriznim centrom za otroke in mladostnike Koper – Marelična hiša tako, da smo njihovim uporabnikom nudili dodatno učno pomoč, sodelovanje v skupinskih aktivnostih, počitniškem programu, omogočali pa smo jim tudi šolanje na daljavo, saj je program DC PetKA bolje opremljen z računalniki in IKT.

Veliko časa smo vsakodnevno namenili razkuževanju, zračenju in čiščenju prostorov, tako da smo uporabnikom zagotavljali varne pogoje za obiskovanje programa. Pri odločanju glede ravnanja in ukrepanja z namenom preprečevanja širjenja korona virusa smo se opirali na navodila oz. priporočila NIJZ, ki so bila pripravljena za šole. Z ustreznimi prilagoditvami smo jih aplicirali na delovanje programa, saj posebnih navodil v tej smeri nismo prejeli.

Pričakovanja, da se bosta polni potencial in kapaciteta novih prostorov pokazala skozi čas v procesu prilagajanja na nov način življenja v novem okolju, ki bo pogojeno z razmerami v družbi, se še niso uresničila. Omejitve in ukrepi zaradi t.i. epidemije zavirajo delovanje programa. Uporabnikom še vedno določamo termine obiskovanja, tako da zadovoljimo potrebe vsakega od njih in zadostimo omejitvam ter ukrepom.

V mesecu decembru smo izpeljali novoletni počitniški program in poskrbeli za novoletno obdarovanje uporabnikov. Pri tem so nam pomagali donatorji Lions Klub Ankaran Istra in MO Koper. Obdarovali smo **43** uporabnikov.

Urniki delovanja programa smo v času omejitev zaradi epidemije prilagodili uporabnikom in bili večino leta dostopni od 9. do 19. ure. Z novim šolskim letom so šole ostale odprte, urnik programa pa se je ustalil. Program je na lokaciji v Kopru v času pouka deloval med delovniki od ponedeljka do petka, med 11. in 19. uro, med šolskimi počitnicami pa med 8. in 16. uro.

Uporabnikom je bil program na lokaciji v Kopru na voljo med delovniki od 12. do 18.30 ure, med šolskimi počitnicami pa med 9. in 15. uro. Na lokaciji v Ankaranu je bil DC PetKA med šolskim letom uporabnikom na voljo med 13.30 in 18.00 uro, od ponedeljka do petka, med zimskimi počitnicami pa med 9. in 12. uro.

Med poletnimi počitnicami program na lokaciji v Ankaranu ne deluje.

Zaradi povečane potrebe sodelovanja s svetovalnimi službami šol in vse večje potrebe po udeležbi strokovnih delavcev DC PetKA na delovnih timih služb, ki otroke in mladostnike obravnavajo ter vse bolj zaznane potrebe po sodelovanju s starši, pa smo trikrat tedensko delovali tudi v jutranjem času

(torek, četrtek in petek od 8. ure dalje). Jutranje delovanje programa je bilo primarno namenjeno sodelovanju s CSD JP, Enota Koper, šolami, starši, drugimi institucijami ter organizacijami.

Zaposleni smo bili dostopni v prostorih programa in po telefonu na številkah 05 66 34 590, 05 66 34 529 in 051 389 608 ter dodatno na 051 288 195 za uporabnike DC PetKA v Ankaranu. Z urnikom oz. spremembami urnika smo vse otroke in mladostnike ter njihove starše obveščali po navadni pošti, preko telefona, e-pošte, z obvestili na oglasni deski in preko socialnega omrežja Facebook.

Način dela, metode dela z uporabnikom

Metode dela, ki nam omogočajo doseganje ciljev v programu so: metode dela s posameznikom, s skupino in skupnostjo. Izbiramo jih glede na zastavljene cilje programa. Izvajamo jih vsakodnevno, po vnaprej določenem urniku in jih med seboj otudi prepletamo, saj sledimo ritmu in počutju uporabnika. Navedene metode se uporabljajo pri vseh vključenih v program DC PetKA in izhajajo iz osnovnih načel socialnega in socialno-pedagoškega dela.

Delo s posameznikom ali individualno delo z otrokom oz. mladostnikom obsega naslednje aktivnosti, oblike in strokovna ravnanja: načrtovanje skrbi in psihosocialne podpore, svetovalni in razbremenilni razgovori z otrokom oz. mladostnikom, vzpostavitev intenzivnega osebnega in delovnega odnosa z otrokom oz. mladostnikom, opazovanje otrokovega oz. mladostnikovega vedenja in ravnanja, učenje in krepitev socialnih veščin, pomoč pri učenju s poudarkom na motiviranju in odpravljanju odporov, učenju delovnih in učnih navad ter izboljšanju koncentracije, sodelovanje z institucijami, ki otroka oz. mladostnika obravnavajo.

Delo s skupino obsega naslednje aktivnosti, oblike in strokovna ravnanja: vodenje malih skupin, neformalno druženje z vrstniki, odraslimi ali prostovoljci v prostorih programa kot alternativa za druženje na ulici, interaktivne igre, socialne igre, psihosocialne delavnice, ustvarjalne delavnice, izvajanje prostočasnih aktivnosti, pogovori med/z vrstniki v obliki samopomoči, spremljanje na športne, kulturne in druge zunanje aktivnosti, organizacija in izvedba tabora oz. izletov, svetovalno delo z družino, podpora družini v obliki ciljnih akcij pomoči, informiranje in svetovanje.

Delo s skupnostjo obsega naslednje aktivnosti, oblike in strokovna ravnanja: sodelovanje z institucijami, s katerimi so otrok oz. mladostnik in njegovi starši v stiku, sodelovanje z ostalimi za posameznika relevantnimi ustanovami in pomembnimi drugimi osebami, v obliki medinstitucionalnih timov, skupnega vodenja, informiranja, delo s prostovoljci, sodelovanje z mediji, sodelovanje na prireditvah MO Koper.

Skupinsko delo na lokaciji v Koprju že od sredine meseca maja 2020 dalje, zaradi osipa vključenih uporabnikov, poteka v manjšem številu skupin oz. so vsebine prilagojene zainteresiranim uporabnikom, ki so se tudi v letu 2021 zbirali v enotni skupini, posamično pa so prihajali na učno pomoč. V septembru 2021 smo ponovno poskušali z vzpostavitvijo skupinskega dela kot pred epidemijo, vendar je število zainteresiranih uporabnikov še vedno tako nizko, da smo skupine združevali in izvajali po eno skupinsko aktivnost dnevno.

Na lokaciji v Ankaranu smo poleg petkove skupine z novim šolskim letom vpeljali še skupino Klepetalnica, ki je namenjena mladostnikom.

V letu 2021 smo izvajali Mladinske delavnice na dveh osnovnih šolah: OŠ Ivana Babiča – Jagra Marezige in OŠ Dekani. Delavnice so potekale v oddelkih 8. in 9. razreda. V obdobju od 1. 1. 2021 do 30. 6. 2021 je bilo skupaj vključenih **81** mladostnikov, od 30.6. 2021 do 31.12.2021 pa **48**. Skupaj **129** različnih uporabnikov. Delavnice so zaradi epidemije in spreminjajočih se ukrepov potekale od januarja do aprila na daljavo, v maju, novembru in decembru pa v živo. Skupaj je bilo izvedenih **20** delavnic. Izvajali so jih **4** prostovoljci in **1** zaposlena.

Število uporabnikov glede na postopke dela v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021

Postopki dela		Število uporabnikov
1	individualno delo z uporabnikom	48

2	individualna vzgojna in učna pomoč	95
3	delo s svojci – skupaj z uporabnikom	22
4	delo s svojci – uporabnik ni prisoten	36
5	skupinsko delo z uporabniki – delavnice in strukturirane aktivnosti	80
6	Mladinske delavnice	129

V času šolskih počitnic skozi vse leto izvajamo **počitniški program**. Skupinske aktivnosti so namenjene otrokom in mladostnikom, ki si želijo aktivnega preživljanja počitnic ali si med počitnicami želijo dodatno učno pomoč. V sklopu počitniškega programa so v letu 2021 potekale strukturirane in družabne aktivnosti (ustvarjalne delavnice, različne športne aktivnosti, kuharske delavnice, glasbene delavnice, socialne igre, filmske urice...). Počitniškega programa se je v obdobju od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 udeležilo **48** različnih otrok in mladostnikov. Vse šolske počitnice smo skladno z ukrepi izpeljali v živo.

Število uporabnikov glede na počitnice od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021

Šolske počitnice			Število uporabnikov
1	Zimske počitnice	22.2.2021 – 26.2.2021	13
2	Prvomajske počitnice	26.4.2021 – 30.4.2021	13
3	Poletne počitnice	28.6.2021 – 31.8.2021	30
4	Jesenske počitnice	25.10.2021 – 29.10.2021	22
5	Novoletne počitnice	27.12.2021 – 31.12.2021	10

V letu 2021 smo obeležili Teden otroka (4.10.2021 – 8.1.2021) tako, da smo organizirali dejavnosti tako na lokaciji v Kopru kot na lokaciji v Ankaranu. Skupaj se je skupinskih dejavnosti v Tednu otroka udeležilo **25** različnih uporabnikov.

Zaposleni v programu

V letu 2021 smo ponovno uspešno kandidirali na razpisu Zavoda RS za zaposlovanje – javna dela, vendar je bilo na tem področju v prvi polovici leta 2021 precej sprememb. Na rezultate razpisa za javna dela smo čakali dobro polovico meseca januarja in zato program izvajali kadrovsko okrnjeni. Od druge polovice januarja do meseca marca je ekipa javnih delavcev štela 3 osebe, z mesecem marcem pa smo zaposlili še 2 javni delavki in tako popolnili ekipo javnih delavcev. Konec marca in v aprilu se je ekipa ponovno spremenila, saj se je enemu javnemu delavcu iztekla pogodba o zaposlitvi, drugi pa se je zaposlil na drugem delovnem mestu. Prvo zamenjavo smo izpeljali v aprilu, drugo pa šele z mesecem junijem. V obdobju od marca do junija smo zato veliko časa namenili sestavljanju in opolnomočanju nove ekipe – delovnega tima. Na kratko: v letu 2021 sta 2 javna delavca zaključila sodelovanje, v različnih časovnih intervalih pa smo zaposlili 4 nove javne delavce.

Tako pogosto menjavanje sodelavcev oz. izvajalcev programa je za program in za uporabnike zelo naporno, saj zahteva veliko osebnega prilagajanja in uvajanja v delo. V razmerah - epidemija, ki so pomembno zaznamovale tudi leto 2021, je stabilen in uigran tim izvajalcev programa ključnega pomena za kvalitetno delo.

Vsebine programa na lokaciji v Ankaranu sta izvajali 2 javni delavki, pod mentorstvom vodje programa. Število ankaranskih uporabnikov je v letu 2021 poraslo. Opažamo, da vključeni uporabniki potrebujejo, ne zgolj laično pomoč, temveč tudi strokovno pomoč in podporo, kar nakazuje na potrebo po zaposlitvi 1 strokovnega delavca. Interes vključenih uporabnikov se povečuje, vendar je zaradi pomanjkljivih kompetenc izvajalcev – javnih delavcev in premajhnega prostora, nemogoče stopnjevati intenziteto vključenosti (št. ur vključenosti uporabnikov v program). Zaenkrat nam je uspelo vključiti vse napotene in zainteresirane uporabnike, vendar smo dosegli limit prostorskih in kadrovskih kapacitet, kar pomeni da bomo v letu 2022 morda primorani omejiti dostop.

Zaposleni v programu smo vključeni v supervizijo, ki jo je od januarja do konca junija izvajala Lidija Bašič Jančar, supervizorka z licenco Socialne zbornice Slovenije. Supervizija je skupinska in poteka skupaj z zaposlenimi v KCM – Marelična hiša.

V drugi polovici leta je supervizijska skupina predlagala zamenjavo supervizorke, saj le-ta ni zadostila našim pričakovanjem. Od septembra do konca decembra je supervizijo vodila Mojca Hvala Cerkovnik, ravno tako supervizorka z licenco Socialne zbornice Slovenije.

Z vsakim supervizorjem sklenemo pogodbo o sodelovanju in individualne supervizijske dogovore. Supervizija poteka vsak mesec po dve pedagoški ure, razen v poletnih mesecih (julij in avgust). Zaradi spreminjajočih se ukrepov, povezanih s t.i. epidemijo, supervizija poteka po potrebi na daljavo, sicer pa v živo.

DC PetKA je učna baza za študente in praktikante, ki prihajajo iz različnih univerz tako ljubljanske kot primorske: Fakultete za socialno delo (Univerza v Ljubljani), Pedagoške fakultete (Univerza na Primorskem in Univerza v Ljubljani) ter Fakultete za naravoslovje, matematiko in informacijske tehnologije – FAMNIT. V sodelovanju s fakultetami, študentom različnih družboslovnih študijskih smeri in različnih generacij, predstavimo program DC PetKA in jim omogočamo enodnevne hospitacije ali izvedbe delavnic. V mesecu decembru smo na enodnevni hospitaciji imeli **1** študentko Fakultete za socialno delo.

Prostovoljci v programu:

V času od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 je v programu sodelovalo skupno **5 prostovoljcev**. Število vseh ur, ki so jih opravili prostovoljci v programu v tem obdobju je **138,5 ur**.

Prostovoljci so se vključevali v naslednje dejavnosti programa: individualna učna in vzgojna pomoč in izvajanje Mladinskih delavnic na šolah, druženje. Prostovoljci svoje delo opravljajo v prostorih DC PetKA oz. izven le-teh, če so vsebine dejavnosti tako načrtovane. Kljub temu, da za izvajanje prostovoljnega dela ne potrebujejo posebnih strokovnih predznanj, morajo obvezno opraviti usposabljanje za prostovoljce, ki ga pripravi in izvaja vodja programa v sodelovanju s strokovno delavko KCM – Marelična hiša.

Mladinske delavnice so na dveh osnovnih šolah v letu 2021 izvajali 4 prostovoljci in 1 zaposlena - mentorica. 1 prostovoljka je v mesecu juniju opravila 2. del brezplačnega obveznega usposabljanja, ki ga je organiziralo Društvo za preventivno delo iz Ljubljane in s tem pridobilo naziv inštruktor Mladinskih delavnic. V mesecu oktobru smo pridobili še 3 nove prostovoljke, ki so v istem mesecu opravile brezplačno uvodno spletno usposabljanje.

Trenutna garnitura prostovoljcev je mešanega statusa, saj združuje študente in upokojenko. Prostovoljci so v programu pomemben del ekipe, ki s svojim delom pomembno prispevajo programu, vendar ne morejo in ne smejo nadomestiti zaposlenih. V letu 2021 smo zabeležili upad števila aktivnih prostovoljcev. Večino leta nismo imeli natančnih navodil in smernic glede sodelovanja z njimi, razen pri sodelovanju s šolami in izvajanju Mladinskih delavnic. Prostovoljci iz interne baze prostovoljcev DC PetKA so se v času od marca 2020 dalje bodisi zaposlili, bodisi so se njihove osebne zgodbe toliko spremenile, da se večina ni odločila za nadaljnje sodelovanje.

Cilji prostovoljnega dela v programu DC PetKA so: pomoč otrokom in mladostnikom pri osvajanju učnih navad, podpora pri utrjevanju znanja, krepitev in pridobivanje novih socialnih veščin, razvoj prostovoljstva, solidarnosti in dobrotelosti v lokalni skupnosti ter omogočanje učne baze za študente in praktikante.

Prostovoljno delo v okviru DC PetKA ni finančno ovrednoteno.

Rezultati programa in evalvacija

Pri otrocih in mladostnikih, ki so kontinuirano vključeni v program DC PetKA je v času njihove vključenosti v program mogoče zaznati različne pozitivne spremembe. Pri kontinuirano vključenih uporabnikih je običajno najprej zaznati izboljššan učni uspeh, ki ga smatramo za temeljni varovalni dejavnik v razvoju šolajočega se otroka/mladostnika in vpliva na njegovo počutje ter zadovoljstvo samega s seboj. Uporabniki, ki se redno udeležujejo aktivnosti programa, tudi sami opažajo enako. Nadalje beležimo zmanjšanje odklonilnega vedenja do šolskega dela in skupinskih aktivnosti, večjo motivacijo za šolsko delo, izboljšano samopodobo in zmanjšano socialno izključenost. Uporabniki v DC PetKA pridobivajo socialne veščine, izboljšujejo komunikacijske spretnosti, kar vpliva na

izboljšanje medosebnih odnosov tako v družini kot med vrstniki. Uporabniki se v odnosu z vrstniki, prostovoljci in strokovnimi delavci učijo sprejemanja odgovornosti, kar se odraža tudi v izbiri ustrežnejših oblik vedenja, sklepajo nova poznanstva in s tem širijo svojo socialno mrežo, krepijo občutek pripadnosti in sprejetosti. Tisti uporabniki, ki se udeležujejo zgolj počitniškega programa, pa bolj kvalitetno preživljajo prosti čas. Učinki programa tako sprožajo pozitivne spremembe na več nivojih.

Rezultati programa se ocenjujejo glede na zastavljene cilje na več ravneh, in sicer:

- Na individualni ravni, kjer gre za individualno načrtovanje in napredovanje posameznega uporabnika: Gre za redno, sprotno evalvacijo doseženih kratkoročnih in dolgoročnih ciljev, zastavljenih v individualnem načrtu. Kot metode uporabljamo individualni razgovor, zbiranje in vrednotenje informacij posameznih služb oz. strokovnjakov glede konkretnega uporabnika, ki jih dopolnjujemo z opazovanjem, ter tako merimo napredek na posameznih področjih (tim zaposlenih v DC PetKA, starši, strokovni delavci CSD Južna Primorska, Enota Koper, šolski svetovalni delavci in drugi strokovnjaki, ki uporabnika obravnavajo). Realizacijo individualnih ciljev ocenjujemo sprotno. Uresničevanje ciljev opredeljenih v individualnih načrtih je eden od kazalnikov za uspešno opravljeno delo. Zadovoljstvo in aktivno vključevanje v šolo, vrstniško skupino, interesne skupine, in družino, boljše ocene, višja motivacija za šolsko delo so pri uporabnikih najpomembnejše merilo za ocenjevanje strokovnega dela, delo v programu in programa v celoti. Poleg navedenega so pomembni kazalniki tudi izboljšani odnosi med uporabniki in starši, sorojenci oz. drugimi pomembnimi osebami, izbira učinkovitejših in ustrežnejših vedenj, izboljšane komunikacijske veščine, višja samostojnost in odgovornost.
- Tudi v letu 2021 smo bili vključeni v evalvacijo, ki jo izvaja Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo (v nadaljevanju IRSSV). Za evalvacijo programa smo uporabljali standardiziran evalvacijski vprašalnik IRSSV. Evalvacijski vprašalnik je namenjen pregledu doseganja ciljev programa, posledično tudi razvoju ter izboljševanju storitev programa. Konec leta 2021 nas je IRSSV obvestil, da se v bodoče način evalviranja spreminja v elektronsko obliko.
- Na ravni skupine ocenjujemo delo pri skupinskih aktivnostih/delavnicah. Pozornost posvečamo skupinski klimi in dinamiki, izvajanju vsebin, izpolnjevanju nalog in zadolžitev, položaju posameznika v skupini, sodelovanju, načinom reševanja konfliktnih situacij, pridobivanju novih veščin/spretnosti (metode opazovanje s participacijo, refleksija, skupinski pogovor). Evalvacijo dela s skupino/delavnice beležimo na posebnem obrazcu.
- Na ravni skupnosti spremljamo odzive lokalnega okolja, kamor sodijo pridobivanje podpore programa skozi donacije, prepoznavnost v medijih, sodelovanje s prostovoljci, študenti – praktikanti, z drugimi ustanovami, zavodi, društvi idr.
- Rezultate ugotovljamo in vrednotimo tudi na timskih sestankih zaposlenih v programu DC PetKA, ki potekajo redno tedensko, po potrebi tudi pogostejše, s prostovoljci pa na rednih mesečnih srečanjih skupine prostovoljcev oz. individualno skladno z njihovo aktivno prisotnostjo v programu.

Posredno uspešnost merimo:

- iz razgovorov s prostovoljci, študenti – praktikanti, osebami na delu v splošno korist,
- z izmenjevanjem mnenj s strokovnimi delavci CSD Južna Primorska, Enota Koper in zunanji sodelavci (strokovni delavci šolskih svetovalnih služb idr.) ,
- iz pogovorov na strokovnih srečanjih in pri sodelovanju z drugimi pomembnimi programi in institucijami javnega in nevladnega sektorja na področju socialnega varstva ter drugih področij,
- na supervizijskih srečanjih,
- z evidentiranjem vsebine in števila pritožb in pohval.

Ključne ugotovitve za obdobje 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021:

- v prvi polovici leta so se na novo se v program vključevali večinoma mlajši uporabniki, ki so potrebovali vzgojno, psihosocialno in učno pomoč, strukturirano in spodbudno okolje za kakovostno preživljanje prostega časa ter svojo pozitivno psihosocialno rast in razvoj;
- z začetkom novega šolskega leta 2021/2022 pa se je povečal obisk starejših otrok in mladostnikov, tudi srednješolcev;
- večinoma so na novo vključeni uporabniki napoteni s strani CSD ali šol;
- primarna potreba napoteni in vključenih uporabnikov je bila v letu 2021 učna pomoč, saj je na tem področju zaradi dolgotrajnega šolanja na daljavo in ponavljajočih se karanten, nastalo največ dolgotrajne škode;
- število uporabnikov, ki se za vključitev odločajo sami ali na podlagi priporočila znancev oz. prijateljev je upadlo in znova poraslo v zadnji četrtini leta 2021 – prevladovali so priseljenci, ki so izpostavili težave z razumevanjem jezika;

- na dvig zanimanja za vključevanje otrok in mladostnikov je v zadnji četrtini leta vplivalo tudi to, da so kljub slabši epidemiološki sliki šole ostajale odprte, učni proces je tekel dalje, predhodno pridobljeno znanje pa je šibko in se zato učne težave v splošnem nadaljujejo oz. povečujejo;
- iz drugih jezikovnih in kulturnih okolij se vključujejo uporabniki, ki potrebujejo predvsem podporo in pomoč pri socialni integraciji ter na učnem področju v smislu osvajanja slovenskega jezika in slovenske kulture;
- vključeni uporabniki so večinoma osnovnošolske starosti in so mlajši od 15 let. Najbolj zastopana starostna kategorija je med 13 in 15 let, k temu številu prispevajo tudi uporabniki, ki so udeleženi v preventivne Mladinske delavnice;
- populacija uporabnikov prihaja iz različnih okolij: iz funkcionalnih družin, družin s prepoznanimi težavami na socialnem in materialnem področju ter drugih jezikovnih in kulturnih okolij;
- opažamo, da uporabniki potrebujejo bolj poglobljeno ter intenzivno pomoč in podporo, več individualnega učno-vzgojnega dela, saj prihajajo z različnimi stiskami, primanjkljaji in težavami, ne glede na okolje iz katerega izhajajo;
- poudarek na individualno delo je povečal kvaliteto dela in rezultate dela z uporabnikom;
- skupinske, prostočasne aktivnosti med šolskim letom in med počitnicami (počitniški program) zamirajo zaradi aktualnih okoliščin: epidemiološke slike, splošnega omejevanja socialnih stikov, negotovosti glede odpiranja državnih meja, ki je povezano s potovanji družin v matične države;
- ponovno beležimo izpad uporabnikov v času poletnih počitnic, saj se običajno v poletnem času večina uporabnikov, ki prihajajo iz drugih jezikovnih okolij, vrača v matične države in/ali k sorodnikom na počitnice;
- na število aktivnih uporabnikov so čez leto pomembno vplivali vsi različni ukrepi zoper t.i. epidemijo, popolno zaprtje države, večkratne, ponavljajoče se ali dolgotrajne karantene ter zbolevanja uporabnikov;
- glede na situacijo v letu 2020 smo v letu 2021 ugotovili, da so uporabniki veliko bolje opremljeni z znanjem rabe IKT. Nekateri uporabniki celo raje sodelujejo na daljavo, preko ZOOMa kot v živo, povečini pa se tej obliki dela izogibajo in se je poslužujejo le v nujnih primerih;
- izvajanje programa na daljavo se je v določenih primerih izkazalo za zelo uspešno in bi ga bilo potrebno ohraniti (oddaljeni uporabniki, ki niso mobilni ali nimajo prometnih povezav, posebne zdravstvene okoliščine, karantena...);
- rešeno prostorsko vprašanje na lokaciji v Kopru je pomembno prispevalo k možnostim varnega vključevanja uporabnikov v živo;
- na lokaciji v Ankaranu je nujna kontinuirana dostopnost programa in bi bilo nadaljnje zapiranje prostorov kontraindicirano;
- vsakoletno menjavanje javnih delavcev je neustrezna rešitev kadrovske podpore programu, zato ker ne zagotavlja občutka varnosti uporabnikom, ne omogoča stabilnosti programa samega in s tem ves čas ogroža kakovost dela, zaposleni pa so zaradi vsakoletnega večkratnega menjavanja in usposabljanja sodelavcev preobremenjeni.

Druge značilnosti programa ter posebnosti in težave pri izvajanju programa

Program DC PetKA ima zagotovljeno podporo sofinanciranja javnih socialnovarstvenih programov (C programi) s strani MDDSZ do leta 2026. Prav tako je potrjen v okviru obnove strokovne verifikacije s strani Socialne zbornice Slovenije do leta 2028.

V mesecu avgustu 2021 je program uspešno oddal prijavo na Socialno zbornico Slovenije za obnovo strokovne verifikacije ter v mesecu novembru izpeljal ogled s strani strokovne verifikacijske komisije na lokaciji izvajanja.

V prostorih programa imamo težavo s propadajočo kopalnico, ki vpliva tudi na stanje obnovljenega dela objekta in na sosednji objekt. Kopalnica služi kot sanitarije za zaposlene in natanjanje vode čistilki, kar pa je trenutno onemogočeno. Kopalnice ne moremo uporabljati že eno leto. Težave se stopnjujejo, škoda pa povečuje. S tem smo seznanjali financerja in lastnika objekta – MO Koper.

V programu DC PetKA smo se v letu 2021 večkrat ukvarjali s težavami z zastarelimi napravami (printerji, računalniku, programska oprema...) za katero nimamo namenskih sredstev. Glede na navedeno tvegamo, da bomo ostali brez potrebnih naprav, ki predstavljajo osnovne pogoje za delo, oz. se bodo stroški za popravila povečali.

Predstavite svoja razmišljanja in predloge za delovanje programa v prihodnje.

Pri vključevanju otrok in mladostnikov v program DC PetKA bomo še naprej sodelovali s KCM – Marelična hiša, saj so uporabniki programa DC PetKA tudi otroci in mladostniki, ki so nameščeni v KCM – Marelična hiša, čeprav so le občasni uporabniki.

Javni delavci s svojim delom pomembno prispevajo v program, zato jih bomo pri delu še naprej podpirali tudi z vključevanjem v intervizijo.

Spodbujamo razvoj prostovoljnega dela med mladimi v lokalni skupnosti, zato bomo še naprej odprti za nove prostovoljce. Skladno z epidemiološko sliko bomo organizirali in izpeljali usposabljanje za nove prostovoljce in še naprej vodili intervizijsko skupino prostovoljcev.

Mladinske delavnice bomo v letu 2022 še naprej izvajali po programu.

Delali bomo na promociji programa in sodelovali z donatorji.

NAZIV PROGRAMA:

DNEVNI DELOVNO TERAPEVTSKI CENTER »BARČICA«

Program Dnevni delovno terapevtski center Barčica (v nadaljevanju DDTC Barčica) je namenjen ljudem, ki imajo dolgotrajne težave v duševnem zdravju in so občani Mestne občine Koper in Občine Ankaran ter njihovim svojcem. Oblikovanje in implementacija programa, ki je smiselno povezan tudi s programom Stanovanjska skupina Val, omogočata vključitev v obravnavo v domačem, njim poznanem socialnem okolju, kar omogoča stalne stike z družino in drugimi bližnjimi osebami ter zagotavlja možnost za aktivno in polno življenje v skupnosti.

OSNOVNI CILJI PROGRAMA

Temeljni cilj programa je usposobitev za samostojno življenje oziroma za življenje z manj podpore.

Vsi cilji izhajajo iz potreb uporabnikov/ic, ki so osnova za oblikovanje vsebine programa in so sledeči:

- socialna integracija in širitev socialne mreže
- zmanjšanje števila hospitalizacij in zmanjšanje odmerkov psihiatrične terapije
- razreševanje osebnih stisk in težav
- vračanje poslovne sposobnosti
- zmanjševanje vključitev v socialne zavode
- pridobivanje novih znanj in krepitev že osvojenih sposobnosti
- informiranje uporabnikov o njihovih pravicah
- zagotavljanje občutka varnosti uporabnika in podpora ter pomoč svojcem
- soodločanje uporabnikov in kvalitetnejše življenje uporabnikov
- promocija programa in duševnega zdravja v skupnosti (prepoznavnost programa v domačem okolju)
- destigmatizacija duševnega zdravja in uporabnikov/ic programa
- integracija v skupnost, normalizacija življenja.

CILJNA SKUPINA:

Program DDTC Barčica je namenjen odraslim osebam od 18 do 65 leta starosti, ki imajo dolgotrajne težave v duševnem zdravju in so občani Mestne občine Koper in Občine Ankaran ter njihovim svojcem. Prvenstveno je dejavnost namenjena osebam, ki so pod skrbništvom in ne morejo živeti same. Gre za osebe, ki so bile pogosto in dalj časa na zdravljenju v psihiatričnih ustanovah ali pa nameščene v posebnih socialno varstvenih zavodih.

V letu 2021 je bilo v program vključenih 34 različnih uporabnikov, od tega:

17 uporabnic ženskega spola in

17 uporabnikov moškega spola

Po starostnih skupinah:

- najmlajša uporabnica je bila stara 20 let
- najstarejša uporabnica je bila stara 71 let
- povprečna starost vseh uporabnikov je bila 44 let

Družinske razmere in socialno omrežje:

- 32 uporabnikov/nic je bilo samskih
- 2 sta živela v izven zakonski skupnosti

Druge pomembne značilnosti:

- 13 uporabnikov/ic je bilo invalidsko upokojenih ali pa so bili prejemniki nadomestila za invalidnost
- 2 uporabnikom, je bilo s strani ZRSZ dodeljen status invalida in sta poleg denarne socialne pomoči prejemnika varstvenega dodatka.
- 19 uporabnikov/ic je bilo prejemnikov/ic le denarne socialne pomoči in še nimajo urejenega statusa.

Število uporabnikov, vključenih v program v obdobju od 1. 1. 2021 do 31.12. 2021:

Mesec	Število vseh vključenih uporabnikov	Povprečno število ur aktivne* vključenosti enega uporabnika na mesec
januar	27	126*
februar	25	120*
marec	26	138*
april	26	132*
maj	26	134*
junij	26	132*
julij	25	176
avgust	26	176
september	26	176
oktober	28	168
november	28	176
december	29	184
Povprečno število na mesec	26.5	153

*Opomba: v obdobju razglašene epidemije, se je aktivna mesečna vključenost posameznega uporabnika zmanjšala približno za tretjino časa. Podrobneje so dejstva razložena in opisana v spodnji rubriki (posebnosti in težave).

ČAS IZVAJANJA

Program DDTC Barčica je celoleten in se ne prekinja. Tudi v času razglašene epidemije je ostal program ves čas delujoč in na razpolago uporabnikom, ki so v tem obdobju še bolj intenzivno iskali in potrebovali podporo ter razbremenitev.

V lokalnem okolju je program prisoten že od leta 1996. Vsi uporabniki in uporabnice so bili v času sproščenih ukrepov vsak dan 8 ur aktivno vključeni v program Dnevnega centra. Čas prihoda je gibljiv in sicer med 7.00 in 7.15 zjutraj.

Na letni ravni se je povprečna mesečna vključenost sicer zmanjšala zaradi zgoraj navedenih specifik in znaša 153 ur.

PROSTORSKE KAPACITETE PROGRAMA

Prostor za izvajanje programa nam zagotavlja najemna pogodba, ki smo jo sklenili s podjetjem AMK INŽENIRING d.o.o., Strma pot 9, 6320 Portorož, ki je lastnik objekta, v katerem izvajamo aktivnosti.

Najemna pogodba nam omogoča uporabo prostorov v izmeri 364m², v pritličju poslovne stavbe, ki je last najemodajalca.

Na voljo imamo dve pisarni, skupno kuhinjo in jedilnico, tri manjše toaletne prostore, kopalnico s tušem, garderobo, tri večje delovne sobe, v katerih poteka kooperantsko delo ter skupinska in individualna psihoterapevtska obravnava, večje skladišče in hodnik.

METODE DELA

Program obsega različne načine in metode dela z uporabniki/cami.

Osnovne metode oziroma načini dela:

Program deluje na treh ravneh, in sicer:

- **individualni**, tj. pragmatični, praktični ravni, ki zadeva delo s posameznikom (priprava za samostojno življenje, opolnomočenje itd.),
- **vmesni**, ki zadeva raziskovanje področja in evalvacijo dela ter
- **na ravni skupnosti** in zadeva delovanje v smeri odpravljanja učinkov stigmatizacije in izključevanja oseb s težavami v duševnem zdravju, z namenom normalizacije odnosa do oseb s težavami v duševnem zdravju.

Metode dela smiselno sledijo ravnem delovanja programa in jih je posledično moč deliti na metode dela s posameznikom, ki vključujejo tudi delo v/s skupini/o, metode dela s skupnostjo in druge dejavnosti, ki zagotavljajo kvalitetno izvedbo programa:

delo s posameznikom: vključuje individualno načrtovanje, spremljanje in podporo ter pomoč za samopomoč;

delo s/v skupino/i: vključuje učenje medsebojne pomoči (solidarnosti/strpnosti v medsebojnih odnosih) in element samopomoči;

delo s skupnostjo: vključuje participacijo v lokalnem okolju, tkanje podpirne socialne mreže v različnih sferah življenja, pojavljanje vsebin programa in primerov dobre prakse na strokovnih srečanjih ter pojavljanje v medijih;

Druge dejavnosti, pomembne za izvajanje programa, pa zajemajo:

- a.) intervizijo v okviru strokovnega tima DDTC Barčica,
- b.) evalvacijo programa,
- c.) supervizijo,
- d.) spremljanje novosti na področju duševnega zdravja, izobraževanje in predstavljanje dejavnosti na različnih, predvsem strokovnih srečanjih (promocija programa).

Individualno delo s posameznikom poteka po individualnem načrtu, ki ga načrtujemo in izvajamo na osnovi: prepoznavanja potreb, želja in (vsakokratnih) možnosti posameznika. Zajema pripravo individualiziranega načrta pomoči ter izvajanje in evalvacijo zastavljenega načrta. Delo v skupini in s skupino smiselno dopolnjuje individualno delo, pri čemer je poudarek na medsebojni pomoči in samopomoči ter samoorganizaciji vključenih. Individualnih in skupinskih metod dela se poslužujemo tudi pri delu s svojci.

Ob tem je zelo pomembno tudi zagotavljanje možnosti za neformalno druženje, slednje je pomembno tako za uporabnike/ce kot tudi njim bližnje druge osebe. Delo s skupnostjo pa vključuje odpiranje v okolje in odpravljanje učinkov stigmatizacije in izključevanja. Konkretno to pomeni: pojavljanje in participacija v skupnosti (razstave, sejmi, športne in kulturne aktivnosti), javno predstavljanje dejavnosti, sodelovanje z mediji.

Temeljni cilj dejavnosti – usposobitev za samostojno življenje oziroma za življenje z manj podpore, vključuje različne (fazne/delne cilje). Slednji so prikazani v spodnji tabeli, ki vključuje tudi aktivnosti za njihovo doseg, mesečno število ur vključenosti uporabnika v določeno aktivnost ter navedbo izvajalcev.

Individualno delo	<ul style="list-style-type: none">- vsakodnevno individualno multi-disciplinarno delo z uporabniki.- trem uporabnikom je bila nudena v popoldanskem času podpora pri načrtovanju kvalitetnega preživljanja prostega časa, ter pri učenju dnevnih aktivnosti in vzdrževanju samostojnosti do najvišje možne mere. Dela sta izvajala zunanja sodelavca s katerima imamo sklenjeno pogodbo o poslovnem sodelovanju.-ves čas izvajamo tudi usposabljanje uporabnikov programa za »pomoč za samopomoč«, kar pomeni da gre za medsebojno pomoč in podporo tudi izven programa DDTC Barčica.- 2x mesečno individualni pogovori s specialistom psihiatrije s katerim imamo sklenjeno pogodbo o poslovnem sodelovanju, v času razglašene epidemije je obravnava potekala preko on line komunikacije.-po potrebi smo uporabnikom omogočili uporabo računalniške tehnologije in zasebnost v prostorih programa, ko to ni bilo možno izvesti neposredno v ambulantnih prostorih.
-------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> - spremstvo uporabnikom (podpora) v zunanje institucije s ciljem urejanja osebnih zadev. - sooblikovanje individualnega načrta in realizacija le tega, pri čemer je potrebno poudariti, da smo v času epidemije posamezne aktivnosti prilagodili potrebam uporabnika. - nudenje individualne psihoterapije 4 uporabnikom 1 ura tedensko s strani psihoterapevke, v času razglašene epidemije je obravnava potekal on line. - vključevanje posameznih uporabnikov v zunanje kooperantsko delo, v drugem valu smo s ciljem ohranjati dobro psihofizično kondicijo in premostitve obdobja poslabšanja, ves čas izvajali zadolžitve vezane na zunanja kooperantska dela, upoštevajoč vsa priporočila in preventivne ukrepe. -ves čas trajanja ukrepov vezanih na epidemijo Covid-19, smo uporabnikom nudili dnevno individualno podporo s pomočjo telefonskih pogovorov in individualno ko je bilo to možno izvesti, upoštevajoč vsa priporočila NIJZ. -uporabnikom smo dnevno zagotavljali topel obrok, ki smo ga dostavljali na njihove domove. - upoštevajoč vsa priporočila NIJZ, smo posamezne uporabnike vključevali po razporedu v aktivnosti znotraj prostorov programa. -dnevno smo zaposleni izvajali obiske na domu in lajšali posamezne stiske z razbremenilnimi pogovori in sprehodi. -da bi zmanjšali možnost okužbe smo zaposleni za uporabnike programa izvajali tako nakupe, kot plačila položnic in opravljali druge zadolžitve po navodilih uporabnikov. -redna športna aktivnost, predvsem za mlajši del vključenih uporabnikov, se je ves čas izvajala s ciljem razbremenitve in ohranjanja psihofizične kondicije uporabnikov. -vse aktivnosti vezane na ozaveščanje o zdravem načinu življenja in preventivi okužbe s Covid 19-smo izvajali ves čas individualno.
<p>Delo v skupini in s skupino</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vsakodnevna telovadba, ki se je udeležijo vsi uporabniki, seveda v času ko so bili sproščeni preventivni ukrepi vezani na epidemijo Covid 19. - zeleni program, vsak dan, od 5-8 oseb, 4 ure, v času epidemije je bila aktivnost prilagojena razmeram, posledično sta se dnevno vključevala le 2 uporabnika. - kooperantsko delo, vsak dan, vsi prisotni uporabniki, v času razglašene epidemije se je kooperantsko delo izvajalo znotraj delavnic na način-1 uporabnik v posamezni delovni sobi, poleg tega smo ves čas zagotavljali smiselno zaposlovanje tudi stanovalcem SS Val. - vsakodnevna dežurstva, 4 osebe, 1 uro, ko so to razmere omogočale, v času razglašene epidemije smo skrb za prostore in higieno prevzeli zaposleni, predvsem zaradi zmanjšanja možnosti prenosa okužbe. Posebno pozornost smo posvečali razkuževanju posameznih prostorov in opreme. - glasbene delavnice, ob sredah, 18 uporabnikov, 2 uri nemoteno so se delavnice izvajale od julija. V prvi polovici leta smo aktivnost zaradi možnosti prenosa okužbe bili primorani ukinili. - vsak drugi četrtek v mesecu 15 uporabnikov sodeluje v skupini za psihoedukacijo pod vodstvom psihiatrinje, 1 uro, aktivnost se je nemoteno izvajala le v drugi polovici leta, zaradi ukrepov vezanih na epidemijo Covid 19. - gospodinjске delavnice, enkrat tedensko, 2 uporabnika, 3 ure, v drugi polovici leta, pred tem pa so bile aktivnosti ukinjene zaradi razglasitve epidemije. - tedenski petkovi sestanki z vsemi uporabniki, 1 ura, slednje smo v prvi polovici leta nadomestili z individualnim obveščanjem po telefonu in osebno, kasneje pa smo sestanke izvajali v običajni obliki. - svet uporabnikov, 4 uporabniki, 1 uro, enkrat mesečno, srečanja so se v prvi polovici leta izvedla samo 2 krat zaradi specifičnih razmer vezanih na epidemijo, v drugi polovici pa so se izvajala običajno. - skupinska psihoterapija »Žarek upanja« pod vodstvom psihoterapevke 1 ura tedensko, v drugi polovici leta 2021. - treningi juda, enkrat tedensko, 1 uro, 8 uporabnikov, v popoldanskem času v JK Koper (inkluzivna sekcija) od septembra dalje.

	<ul style="list-style-type: none"> - trening juda, dvakrat tedensko, 1,5 ure, 3 uporabniki, v popoldanskem času v JK Koper redna sekcija od septembra dalje. - v mesecu juniju so se vsi uporabniki/ce ter zaposleni v programu DDTC Barčica udeležili letovanja v Laškem, ki smo ga organizirali v sodelovanju s sodelavci v SS Val. - ogled nogometne tekme Mura-Stade Rennis v Mariboru (21.10.2021) - kolesarski izlet v Izolo, 6 uporabnikov (29.10.2021) - udeležitev predavanja »varstvo pri delu«, 19 uporabnikov (30.11.2021) - obdarovanje in decembrska večerja v Hrastovljah, vsi uporabniki(14.12.2021)
Delo na ravni skupnosti	<ul style="list-style-type: none"> - usposobljeni uporabniki, so se s ciljem osebne rasti in krepiteve socialnih veščin, skozi celo leto vključevali kot prostovoljci na različnih področjih. (VDC-podpora pri izvedbi športnih aktivnosti, CSD JP-skrb za okolico objekta, CSD JP-enota Koper-skrb za urejenost prostorov in okolice objekta, CDA-podpora pri izvedbi različnih dejavnosti). -obeležitev mednarodnega dneva Alzheimerjeve bolezni, sprehod s stanovalcu DU Ptuj-enota Koper, 8 uporabnikov (21.9.2021). -Obeležitev svetovnega dneva juda, zasaditev japonske češnje v prisotnosti Japonskega veleposlanika, 3 uporabniki (28.10.2021). - udeležba na 4. Festivalu Juda za vse Jože Škraba, 6 uporabnikov (11.12.2021). -posredovanje pri urejanju osebnih zadev z različnimi institucijami v lokalnem okolju (Okrajno sodišče, različni inšpektorati, Društvo za nenasilno komunikacijo, sodelovanje z Zdravstvenim domom Koper in seveda NIJZ, CSD Južna Primorska, Enota Koper ter Sedež).

UMESTITEV PROGRAMA IN FINANCIRANJE

DDTC Barčica je javni socialno varstveni program CSD Južna Primorska, Enota Koper in je namenjen lokalni skupnosti, v kateri z delovanjem zmanjšujemo število hospitalizacij uporabnikov/ic in čas trajanja teh.

Eden ključnih prispevkov je destigmatizacija duševne bolezni in sprememba pogleda na ljudi, ki imajo težave v duševnem zdravju. S svojim načinom dela dokazujemo, da je vsak posameznik, kljub težavam sposoben participirati v skupnosti.

Projekt postaja v okolju vedno bolj prepoznaven, še posebej preko »Zelenega programa«, ki nam omogoča preko sodelovanja s podjetjem Marjetica Koper, urejanje zelenih površin v Mestni občini Koper.

Program je financiran s strani Mestne občine Koper, Občine Ankaran in Ministrstva za delo družino socialne zadeve in enake možnosti.

REZULTATI IN EVALVACIJA

- Timski sestanki (tedenska srečanja s sodelavci v programu)
- Timski sestanki s Stanovanjsko skupino Val (mesečna srečanja)
- Strokovni kolegiji in skupni posvetovalni tim (na Enoti Koper), ki predstavljajo dodatno možnost razreševanja dilem in pridobivanja povratnih informacij (tedenska oziroma mesečna srečanja in po potrebi)
- Sestanek vodij (mesečna srečanja)
- Supervizijska srečanja (mesečna srečanja)
- Delovni in evalvacijski timi s koordinatorko obravnave v skupnosti
- Evalvacija individualnega načrta za uporabnika/co (letno)
- Anketni vprašalnik (za uporabnike/ce in zaposlene)
- Razgovorih s prostovoljci
- Razgovori zunanji sodelavci (zdravnik psihiater, psihoterapevtka,...)
- Strokovna srečanja in sodelovanja z drugimi pomembnimi programi
- Ocena sodelovanja/vključenosti svojcev
- Ocenjevanje v individualnih razgovorih (usmerjeni/strukturirani razgovori), z občasnimi anketnimi vprašalniki, z evidentiranjem vsebine in števila pritožb in pohval, s spremljanjem odziva in v neformalnih stikih.
- Standardizirani evalvacijski vprašalnik IRSSV

POSEBNOSTI IN TEŽAVE:

V obdobju razglašene epidemije, do 15.6.2021 so bili vsi uporabniki deležni tako individualne kot tudi prilagojene oblike podpore.

Deset uporabnikov, ki so tudi stanovalci JSVP SS Val se je v program DDTC Barčica vključevalo le en dan v tednu, da bi preprečili možnost okužbe so bili omenjeni dan edini v prostorih DDTC Barčica. Po prejetem drugem odmerku cepiva v maju mesecu, so se začeli postopoma srečevati z ostalo skupino. V dnevih, ko niso bili vključeni v program DDTC Barčica so bili s strani programa SS Val deležni štiriindvajset (24) urne podpore, s strani DDTC Barčica pa sta smiselno povezana programa še intenzivneje sodelovala. Zaposleni v DDTC Barčica so z namenom smiselnega preživljanja časa, ki naj bi se čim bolj približal siceršnji strukturi dneva, stanovalce oskrbovali s polizdelki in tako omogočali kontinuirano kooperantsko delo. Zdravstveni tehnik je ves čas zagotavljal oskrbo z medikamentozno terapijo, vzdrževal kontakte s splošnimi in psihiatričnimi ambulantami, nudil podporo in spremstvo pri depo terapiji in zagotavljal vso potrebno zdravstveno oskrbo z tedenskimi obiski v programu. Da bi razbremenili različne stiske stanovalcev smo jim omogočili psihoterapevtsko obravnavo v individualni in skupinski obliki neposredno v SS Val. Vso potrebno psihiatrično obravnavo smo zagotavljali preko on line povezav. Stanovalcem smo ves čas zagotavljali dnevne tople obroke, ki jih je dostavljal ponudnik.

V prvi polovici leta so uporabnikom DDTC Barčica, ki živijo v samostojnih oblikah bivanja, zaposleni bili ves čas na razpolago za telefonske in on line razbremenilne pogovore. V skladu z navodili in priporočili NIJZ je bilo dnevno omogočena dostava toplih obrokov in medikamentozne terapije na dom. Poleg tega pa se je pri posameznih uporabnikih, kjer je bilo zaznano poslabšanje psihiatričnega stanja z intenzivnejšo individualno podporo zagotovljeno postopno neposredno vključevanje v program in njegove aktivnosti.

V mesecu novembru sta programa DDTC Barčica in SS Val vzpostavila sodelovanje s ciljem podpreti uporabnika DDTC Barčica pri rednem jemanju psihiatrične terapije in s tem preprečili ponovno hospitalizacijo.

NAMESTO ZAKLJUČKA

V času razglašene epidemije, so zaposleni v programu DDTC Barčica kot že opisano, v prvi vrsti zagotavljali intenzivno podporo uporabnikom na domu, poleg tega pa z namenom zmanjševanja možnosti okužbe, v njihovem imenu in za njih opravljali nakupe, plačevali položnice in urejali vsa druga potrebna opravila in tako posledično izpostavljali sebe. Ves čas so vse prilagojene storitve in podporo beležili v posebni obliki dokumentacije, vodili dnevnik in evidence počutja in potrebnih intervencij. Temeljnega pomena je bila tudi oskrba in splošna edukacija o uporabi zaščitnih sredstev in vedenja z namenom preprečevanja okužbe. Povezovalno so delovali v lokalni skupnosti tako z nevladnimi kot tudi z vladnimi organizacijami (RK Koper, Društvo Ozara, MOK, Civilna zaščita, NIJZ,), z namenom rešitve različnih stisk, tako finančnih kot duševnih. Rezultat intenzivne in kontinuirane podpore vsem uporabnikom programa je moč prepoznati v odsotnosti hospitalizacij in globljih duševnih stisk.

V prvi polovici leta 2021 se je število vključenih uporabnikov zmanjšalo, v primerjavi z letom 2020 predvsem zaradi dosežene najvišje stopnje psihosocialne rehabilitacije in posledično želje po prenehanju vključevanja v program. V obdobju razglašene epidemije, se je aktivna mesečna vključenost posameznega uporabnika v primerjavi s prvo polovico leta 2020 povečala, predvsem zaradi visoke stopnje precepljenosti uporabnikov, ki je do 30.6.2021 znašala kar 76%. Kljub temu smo beležili nižje povprečno število ur vključenosti in sicer za četrtno časa.

Rezultate intenzivne ter kontinuirane podpore vsem uporabnikom programa je moč prepoznati v odsotnosti hospitalizacij in globljih duševnih stisk.

V mesecu aprilu je bil program vključen v postopek evalvacije javnih socialnovarstvenih programov pri Inštitutu Republike Slovenije za socialno varstvo ter v postopek obnovitve strokovne verifikacije pri Socialni zbornici Slovenije, z oddajo zahtevane dokumentacije v aprilu ter ogledom programa s strani strokovne verifikacijske komisije v juliju. Tako imamo zagotovljeno podporo sofinanciranja javnih socialnovarstvenih programov (C programi) s strani MDDSZ do leta 2026. Prav tako je potrjen v okviru obnovitvene strokovne verifikacije s strani Socialne zbornice Slovenije do leta 2028. Redno in uspešno sodelujemo z Mestno občino Koper in Občino Ankaran.

NAZIV PROGRAMA:**STANOVANJSKA SKUPINA VAL**

V javni socialnovarstveni program za duševno zdravje v skupnosti Stanovanjska skupina Val (v nadaljevanju SS Val), Centra za socialno delo Južna Primorska – Enota Koper (v nadaljevanju CSD JP - Enota Koper), je bilo v letu 2021 vključenih skupno 11 uporabnikov/ic.

Dne 10. 5. 2021 je prišlo do prekinitve vključitve enega od večletnih stanovalcev, na podlagi lastne želje po ponovni selitvi v družinsko okolje. S 1. 6. 2021 pa je prišlo do vključitve novega uporabnika. Dne 1. 10. 2021 smo v programu začeli z nudenjem podpore pri kontinuiranem jemanju medikamentozne terapije uporabniku Dnevno delovnega terapevtskega centra Barčica (v nadaljevanju DDTC Barčica). Na dan 31. 12. 2021 je tako v SS Val vključenih 9 stalnih uporabnikov/ic ter 1 občasni uporabnik, do dopolnitve polne zasedenosti nastanitvenih mest ostaja prosto mesto v ženski sobi.

OBSEG PROGRAMA

Program SS Val se izvaja 24 ur dnevno, vse dni v letu. Od ponedeljka do petka od 7. do 15. ure se uporabniki/ce običajno vključujejo v DDTC Barčica, vendar so se tudi v letu 2021, zaradi izrednih razmer, skladno z odloki Vlade RS in varnostnimi ukrepi, v DDTC Barčica vključevali prilagojeno in v izrazito manjšem obsegu; od tega, da v Dnevni center niso odhajali in so posledično ves dan preživljali v SS Val, do vključevanja v Dnevni center po skrajšanem urniku.

Uporabniki/ce programa SS Val se v DDTC Barčica niso vključevali v času razglašene epidemije, vključevanje v preostalih mesecih pa se je nadaljevalo po načelu previdno in postopoma. Tako so se večino časa v letu 2021 vključevali od ponedeljka do petka, od 7. do 13. ure, z izjemo torka, ko so vsi ostajali v SS Val 24 ur dnevno, ter z izjemo nekaterih uporabnikov, ki so zaradi svojih posebnosti in zmogljivosti imeli prilagojen urnik ter tako tudi dodatne dneve ostajali v SS Val.

Stalna pomoč in podpora uporabnikom/cam je bila kot običajno od 7. do 21. ure večinoma nudena s strani zaposlenih, s strani študentov pa ponoči, od 21. do 7. ure. Zaradi večje prisotnosti uporabnikov/ic v programu se je nadaljevala potreba po okrepitvi kadra v dnevni izmenah, kar smo reševali s pomočjo izvajalk v okviru študentskega dela ter prostovoljke.

Vodja programa/strokovna delavka je v programu bila prisotna od ponedeljka do petka od 10. do 18. ure oz. se je fleksibilno prilagajala potrebam delovnega procesa, kar je bilo zaradi izrednih okoliščin izrazitejše kot sicer. Telefonska dosegljivost vodje je stalna, 24-urna.

NAČIN DELA, METODE DELA Z UPORABNIKOM

Strokovno in laično delo v programu SS Val sledi in upošteva doktrino in koncepte socialnega dela ter temelji na spodaj opisanih načinih izvajanja metod individualnega, skupinskega in skupnostnega dela z uporabnikom/co, skupino oz. skupnostjo.

Metode dela	Način izvajanja
Individualno delo	<ul style="list-style-type: none">- skupaj z uporabnikom izdelamo individualni načrt;- posameznik opredeli kratkoročne in dolgoročne cilje, ki se nanašajo na bivanje in življenje v programu in skupnosti;- z uporabniki delamo na krepitevi lastnih virov moči, da bi ponovno prevzemali odgovornost za svoje odločitve in kvaliteto življenja;- strokovno delo temelji na tehnikah motiviranja, pogajanja, dogovarjanja in usklajevanja, informiranja, svetovanja pri izbirah, zagovorništvu idr.
Delo s skupino	<ul style="list-style-type: none">- temelji na tematskih skupinskih pogovorih, ki so vezane na življenje in bivanje v programu SS Val, o aktivnostih in dejavnostih, ki se nanašajo na vključevanje v lokalno skupnost, na odnose med uporabniki programa in zaposlenimi ter ostalimi izvajalci;- metoda delo s skupino daje poudarek na učenju komunikacije, kulturi dialoga, poslušanju in slišanju, mediaciji, konstruktivnem reševanju problemov, tako med uporabniki kot med zaposlenimi v programu, izvajalci;- uporabnike usmerjamo v delo na sebi, osebno rast, samozagovorništvo, v učenje socialnih in komunikacijskih veščin, v vzdrževanje pozitivne skupinske dinamike ob razvijanju solidarnosti, sočutja;- delo s svojci in pomembnimi drugimi s ciljem vzpostavljanja, vzdrževanja, izboljševanja ter širjenja odnosov.

Skupnostno socialno delo	<ul style="list-style-type: none"> - nudenje podpore za izboljšanje kvalitete življenja ob socialnem vključevanju, večanju možnosti, iskanju različnih izbir, izenačevanju možnosti v sodelovanju z okoljem; - soustvarjanje pogojev za ohranjanje človekovega dostojanstva in normalizacije; - informiranje okolja s ciljem iskanja in vključevanja prostovoljcev; - sodelovanje s sorodnimi in drugimi organizacijami s ciljem medgeneracijskega in medkulturnega sožitja; - promocija duševnega zdravja s ciljem destigmatizacije; - vključevanje v razne lokalne aktivnosti in skupnostne akcije; - promocija programa in duševnega zdravja v medijih.
--------------------------	---

ŠTEVILO PROSTVOLJCEV V PROGRAMU

V času od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 je v programu SS Val bilo veljavnih 17 dogovorov o prostovoljskem delu, kjer je opredeljena vsebina aktivnosti, ki izhajajo iz potreb uporabnikov/ic in programa.

Opravljenih je bilo 566 ur prostovoljskega dela. Prostovoljci/ke za svoje delo niso prejeli plačila.

Prostovoljci/ke predstavljajo pomembno dodano vrednost programu, vendar je bilo z namenom zagotavljanja varnosti pred okužbami in skladno z navodili Covid-19 njihovo vključevanje v letu 2021 manjše.

NAMEN IN CILJI PROGRAMA

Namen programa za duševno zdravje v skupnosti SS Val je odraslim osebam s težavami v duševnem zdravju, ki so občani/ke Mestne občine Koper in Občine Ankaran, omogočiti in zagotoviti doseganje spodaj naštetih ciljev, v smeri uspešne celostne psihosocialne rehabilitacije oz. izboljšanja kvalitete bivanja in življenja.

Cilji so:

- bivanje izven institucij v domačem socialnem okolju;
- varnost;
- kontinuirano izvajanje programa;
- učenje, razvijanje, ohranjanje veščin in spretnosti za izboljšanje kvalitete življenja;
- pomoč in podpora pri reševanju stisk in težav;
- zmanjševanje števila hospitalizacij;
- zadovoljstvo uporabnika/ic;
- prehod v življenje z manj podpore oz. v osamosvojitvev;
- vzdrževanje obstoječe in širjenje socialne mreže;
- kakovostno preživljanje prostega časa;
- možnost izbire in sooblikovanja storitev;
- poznavanje in uveljavljanje pravic in koristi;
- promocija programa in duševnega zdravja v skupnosti;
- destigmatizacija duševnega zdravja in uporabnikov/ic programa;
- integracija v skupnost, normalizacija življenja.

UGOTAVLJANJE REZULTATOV IN VREDNOTENJE

Rezultati programa se ocenjujejo glede na zastavljene cilje na več ravneh, in sicer:

- **Na individualni ravni**, kjer gre za individualno načrtovanje in napredovanje posameznega uporabnika.

Gre za redno, sprotno ocenjevanje doseženih kratkoročnih in dolgoročnih ciljev, zastavljenih v individualnem načrtu. Kot metode uporabljamo individualni razgovor ter zbiranje in vrednotenje informacij posameznih služb oz. strokovnjakov (strokovni tim DDTC Barčica, osebni psihiater, osebni splošni zdravnik, skrbnik, strokovni delavec CSD JP - Enota Koper, koordinator obravnave v skupnosti, strokovni delavci bolnišnic in zavodov) glede stanja konkretne osebe, ki jih dopolnjujemo z opazovanjem, ter tako merimo napredek na posameznih področjih. Realizacijo individualnih ciljev ocenjujemo sprotno oz. glede na realno možnost realizacije, pogojenosti izpeljave ciljev od posameznika, programa, skupnosti. Operacionalizacija ciljev, opredeljenih v individualnih načrtih uporabnikov, je indikator za uspešno opravljeno delo.

Za ocenjevanje doseganja ciljev programa oz. zadovoljstva uporabnikov uporabljamo tudi za to namenjen vprašalnik, ki ga uporabniki izpolnijo enkrat letno. Zadovoljstvo z vsebinami in odnosi v programu se redno spremlja tudi na podlagi zapisnikov Sveta stanovalcev, ki ga uporabniki sami oblikujejo na mesečnih sestankih oz. po potrebi.

Za evalvacijo programa uporabljamo tudi standardiziran evalvacijski vprašalnik Inštituta RS za socialno varstvo (v nadaljevanju IRSSV), s katerim ocenjujemo stanje in zadovoljstvo uporabnika pred vstopom v program, na koncu koledarskega leta ter ob izstopu. Dolgoletni uporabniki izpolnijo isti vprašalnik ob koncu leta in je namenjen razvoju ter izboljševanju storitev programa.

Vsebino programa prilagajamo ugotovitvam in potrebam uporabnikov.

Zadovoljstvo uporabnikov in njihovo aktivno vključevanje v skupnost je najpomembnejše merilo za ocenjevanje strokovnega dela, dela v programu in programa v celoti.

- **Na ravni skupine** ocenjujemo delo v skupini. Pozornost posvečamo skupinski klimi in dinamiki, izvajanju del in nalog, izpolnjevanju zadolžitve, položaju posameznika v skupini, samopomoči, solidarnosti, načinom reševanja konfliktnih situacij. Uporabljamo metode opazovanje s participacijo, individualni in skupinski razgovor. Delo s skupino strokovna delavka in sodelavci beležimo v obliki zapisa skupinskega dela. Realizacijo ciljev oz. zadovoljstvo uporabnikov na ravni skupine ocenjujemo sprotno na rednih sestankih z uporabniki in zaposlenimi v programu.

- **Na ravni skupnosti** spremljamo odzive lokalnega okolja, kamor sodi pridobivanje podpore programa skozi donacije, prepoznavnosti, sodelovanje z drugimi ustanovami, zavodi, društvi idr.

Rezultate ugotavljamo in vrednotimo na timskih sestankih v SS Val; z zaposlenimi redno tedensko/mesečno ter mesečno oz. po potrebi z ostalimi izvajalci programa (študenti, prostovoljci, osebe na izvajanju dela v splošno korist).

Z delovnim timom DDTC Barčica redno, vsakodnevno izmenjujemo ključne informacije o psihofizičnem stanju in aktivnostih ter ciljih in željah uporabnikov, kar omogoča hitro ukrepanje v kriznih situacijah, učinkovitejšo celostno psihosocialno rehabilitacijo posameznikov in boljše kvaliteto življenja.

Posredno uspešnost merimo:

- iz razgovorov s prostovoljci, sosedi, člani lokalne skupnosti,
- z izmenjevanjem mnenj s strokovnimi delavci CSD JP - Enota Koper in zunanjimi sodelavci,
- iz pogovorov na strokovnih srečanjih in pri sodelovanju z drugimi pomembnimi programi in institucijami javnega in nevladnega sektorja na področju socialnega varstva ter drugih področij.

AKTIVNOSTI V OBDOBJU OD 1. 1. - 31. 12. 2021

V letu 2021 smo v programu izvedli naslednje redne tedenske oz. mesečne aktivnosti in dejavnosti na ravni skupine:

- vsaj 1x tedensko (po potrebi tudi večkrat) poteka skupinsko srečanje vseh uporabnikov/ic, na katerem se pogovarjamo in dogovarjamo o skupnih aktivnostih, usklajujemo skupinsko dinamiko, se učimo komunikacije, poslušanja, strpnosti, iščemo rešitve tukaj in zdaj ob podajanju informacij, možnosti izbire in soodločanja, iskanju kompromisov in konsenzov za usklajevanje individualnih in skupnih ciljev ter ciljev programa (vsi uporabniki/ce/1 ura);
- 1x mesečno poteka sestanek z uporabniki/cami z namenom pregleda poteka meseca ter načrtovanjem naslednjega, z oblikovanjem seznama dežurstev in ostalih dogovorov (vsi uporabniki/ce/2 uri);
- 1x tedensko poteka skupinska priprava jedilnika in seznama za nabavo živil, čistil in higienskih pripomočkov (vsi uporabniki/ce/2 uri);

- 7x tedensko poteka priprava obrokov (vsi uporabniki/ce/1-2 uri dnevno);
- 7x tedensko potekajo delavnice vzdrževanja čistoče v skupnih prostorih, pranja in likanja perila (vsi uporabniki/ce/1 ura dnevno);
- 4x tedensko poteka pregled sob ter pomoč pri vzdrževanju čistoče osebnih prostorov in garderobnih omar (vsi uporabniki/-0,5 ur dnevno);
- 1x tedensko (ob sobotah) poteka generalno čiščenje prostorov (vsi uporabniki/ce/2-3 ure);
- 1x mesečno poteka praznovanje rojstnih dni (vsi uporabniki/ce/2 uri);
- 1x mesečno poteka frizerska delavnica (vsi uporabniki/ce/3 ure);
- 1x (ali večkrat) mesečno poteka tematska kreativna delavnica: izdelovanje voščilnic, zidnih aplikacij, okraskov, daril idr; v skladu z letnim časom, prazniki, posebnimi dogodki (vsi uporabniki/ce/4 ure);
- 1x mesečno se srečujejo stanovalci/ke na Svetu stanovalcev (vsi uporabniki/ce/1 ura);
- redno tedensko, s sledenjem željam, potrebam in ciljem uporabnikov/ic, se izvajajo skupinski sprehodi po mestu ter igranje družabnih iger;
- ob vikendih in praznikih je večkrat organiziran poldnevni skupinski izlet (vsi uporabniki/ce/4-5 ur).
- 1x mesečno poteka srečanje s psihiatrinjo (po pogodbi z DDTC Barčica, vsi uporabniki/ce/2 uri).

Zaposleni in ostali izvajalci v programu smo se v letu 2021 ves čas prilagajali potrebam delovnega procesa, nadaljevali smo s praksami, ki so se izkazale kot dobre v letu prej, ter iskali inovativne pristope in načine, da bi tudi v času Covida-19 uspešno dosegali skupne in individualne cilje uporabnikov/ic ter preprečili poslabšanje njihovega psihofizičnega stanja.

V prvi polovici leta so uporabniki/ce skladno z ukrepi epidemije Covid-19 večino časa preživljali v SS Val, saj se zaradi izrednih razmer niso vključevali v DDTC Barčica. Vključevanje v Dnevni center je tekom leta potekalo postopoma; v prvih mesecih leta so se uporabniki/ce vključevali 1x do 2x tedensko oz. se je vključevanje prilagajalo posameznikom glede na njihovo potrebe in zmogljivosti. Po opravljenem cepljenju v mesecu maju so se stanovalci/ke začeli vključevati v DDTC Barčica v večjem obsegu, še vedno pa, zaradi slabše kondicije in poletne vročine, po načelu postopno in počasi. V mesecu maju in juniju so se vključevali 3x do 4x tedensko. V poletnih mesecih smo vključevanje ponovno nekoliko zmanjšali in se je večina vključevala 3x, saj je poletna klima predvsem za starejšo populacijo zahtevnejša. Od meseca septembra do konca leta pa so uporabniki/ce, skladno z njihovimi potrebami in željami ter v dogovoru z njimi, ostajali v SS Val med tednom samo ob torkih. Preostale dneve so se vključevali v DDTC Barčica.

Strukturo dneva, ko so uporabniki/ce ostajali v SS Val, smo skušali oblikovati na način, ki je podoben tistemu v običajnih razmerah, prav z namenom vzdrževanja običajnega ritma in fizične kondicije uporabnikov/ic ter s tem preprečevanja poslabšanja njihovega psihofizičnega stanja, Vse aktivnosti, ki se običajno izvajajo v programu, v času izrednih razmer seveda ni bilo možno izvajati, je pa bilo zato vključenih nekaj dodatnih ter večji poudarek na nekaterih že obstoječih aktivnostih. Nekatero delavnice in aktivnosti, ki se običajno izvajajo v Dnevnom centru, so se na prilagojen način izvajale v SS Val.

Aktivnosti ob dnevih, ko so uporabniki/ce preživljali dan v SS Val:

- izvajanje telesnih vadb (vsi uporabniki/ce/15 min);
- delavnica v okviru kooperantskega dela (vsi uporabniki/ce/4 ure);
- pevske vaje (6 uporabnikov/ic/1 ura);
- skupinsko srečanje vseh uporabnikov/ic, na katerih smo se informirali o situaciji v zvezi z epidemijo, podelili svoje občutke in mnenja, se dogovarjali in načrtovali skupne aktivnosti, iskali rešitve za lajšanje situacije, usklajevali individualne ter skupne cilje idr. (vsi uporabniki/ce/1 ura);
- srečanje s psihoterapevko (po pogodbi z DDTC Barčica, do aprila 2021, vsi uporabniki/ce/2 uri);
- zdravstvena obravnava s strani zdravstvenega delavca DDTC Barčica (do maja 2021, vsi uporabniki/ce/2 uri).

V programu smo tudi v letu 2021 organizirali različne aktivnosti v smeri vključevanja uporabnikov/ic v skupnost ter aktivnega in kakovostnega preživljanja prostega časa.

V mesecu maju smo v programu priredili praznovanje ob »otvoritvi garaže« (prenova v okviru donacije) ter ob »zmagi« nad Covidom-19, kot potrditev za dobro delo, dosledno upoštevanje vseh

ukrepov ter uspešno premagovanje vseh izzivov, saj v programu od začetka Covida-19 v letu 2020 do takrat ni prišlo do nobene okužbe ali potrebe po hospitalizaciji v splošno ali psihiatrično bolnišnico.

V mesecu juniju so se vsi uporabniki/ce ter zaposleni v programu SS Val udeležili letovanja v Laškem, ki smo ga organizirali v sodelovanju s sodelavci v DDTC Barčica. V mesecu novembru pa je program izvedel enodnevni izlet v Ljubljano, z ogledom dveh ineraktivnih muzejev. Mesec december so označevali številni praznični dogodki, še posebej adventni večer v Hrastovljah z božičnim obdarovanjem in zabavo za oba programa (SS Val in DDTC Barčica) ter božično obdarovanje in praznovanje v SS Val, s prihodom glasbene skupine Ne me jugat in božičnih donatorjev.

Dva uporabnika, večletna člana inkluzivnega juda pri Judo klub Koper, sta se tudi v preteklem letu redno udeleževala treningov juda ter se v mesecu decembru udeležila državnega tekmovanja v Murski soboti, kjer sta osvojila zlato in srebrno medaljo.

Ena od uporabnic, članica Društva Sožitje, se je skozi leto v organizaciji društva udeležila izletov na Veliko Planino in v Mozirski gaj ter nekajkratnih pohodov. Skupaj z drugim uporabnikom programa, prav tako članom društva, pa sta se udeležila tudi junijskega vikend seminarja v Zrečah ter decemberske gledališke predstave.

Zaposleni v programu uporabnike redno spodbujamo in podpiramo tudi v aktivnostih izven programa ter uspešno sodelujemo z drugimi službami, društvi oz. izvajalci raznih dogodkov in aktivnosti.

Na ravni posameznika smo dosegali in operacionalizirali kratkoročne in dolgoročne cilje, opredeljene v individualnih načrtih. Strokovno delo s posameznikom je konkretno zajemalo pomoč in podporo pri:

- uveljavljanju pravic in koristi, ki izhajajo iz zakonodaje (vloge za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev);
- plačevanje položnic za doplačilo storitve, prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja, GSM storitev, članarin v društvih ipd.;
- urejanju obveznega in prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja;
- razpolaganju z lastnimi sredstvi (žepnina, nagrada): nakup obleke in obutve, drugih pripomočkov, priboljškov;
- jemanju predpisane medikamentozne terapije in vzdrževanju psihofizičnega zdravja (posredovanje ključnih informacij splošnim in specialističnim zdravstvenim institucijam, spremljanje, zagovorništvo idr.);
- vzpostavljanju in vzdrževanju stikov s svojci in pomembnimi drugimi (pogovarjanje, dogovarjanje, mediacija, zagovorništvo interesov uporabnika, obveščanje, spodbujanje k sodelovanju in razumevanju, usklajevanje interesov in ciljev idr.);
- vodenje in shranjevanje individualne dokumentacije (osebni spis - individualni načrt, evalvacija, vprašalniki, uradni zaznamki, letna poročila skrbniku ...);
- vključevanju v lokalno skupnost pri uresničevanju želja in ciljev (mesečna vozovnica, organizacija in logistika, spremstvo, iskanje in vzpostavljanje podporne socialne mreže ...).

Tudi v preteklem letu je zaradi izrednih okoliščin bilo pri uporabnikih/cah zaznati večjo potrebo po individualnih in skupinskih razgovorih, z namenom razbremenitve stiske, občutkov strahu in negotovosti ter napetosti in konfliktov v medsebojnih odnosih, ki so nastajali v skupini kot posledica dalj časa trajajočih ukrepov epidemije, velike količine preživetega časa znotraj hiše in v skupini ter porušenega ritma, ki je za uporabnike/ce izredno pomemben pri vzdrževanju občutka varnosti.

Kljub omejitvam smo v programu skušali ohraniti individualiziran pristop; izvajati aktivnosti ter prilagoditi podporo na podlagi potreb, želja in ciljev posameznika/ce.

Skozi leto 2021 se je pokazalo nekaj izzivov in potrebe po hitrem ukrepanju na zdravstvenem področju; v mesecu juliju je pri uporabniku prišlo do možganske kapi (krajša hospitalizacija v SBI), v jesenskem času je pri nekaterih uporabnikih/cah prišlo do občasnih poslabšanj psihofizičnega stanja, v zadnjem tednu decembra pa je prišlo do okužbe s Covid-19 pri uporabniku ter zaposleni v programu. Z ustreznim in hitrim odzivanjem ter aktivnim iskanjem rešitev znotraj tima ter v sodelovanju z drugimi službami (DDTC Barčica, psihiatrinja, psihoterapevtka) smo situacije uspeli obvladati ter izboljšati stanje vključenih uporabnikov/ic. Tudi preteklo leto je minilo brez hospitalizacij v psihiatrično bolnišnico.

V aprilu 2021 je program uspešno oddal prijavo na Socialno zbornico Slovenije za obnovev strokovne verifikacije ter v mesecu juliju izpeljal ogled s strani strokovne verifikacijske komisije na lokaciji izvajanja. Prav tako v aprilu 2021 je program oddal potrebno dokumentacijo v okviru evalvacije na področju duševnega zdravja v izvedbi Inštituta Republike Slovenije za socialno varstvo.

RAZMIŠLJANJE IN PREDLOGI ZA USMERITEV PROGRAMA V PRIHODNJE

V primerjavi z drugimi programi na področju duševnega zdravja v skupnosti, se program SS Val razlikuje v tem, da so stanovalci/ke hkrati tudi uporabniki/ce programa DDTC Barčica oz. je to eden od pogojev za vključitev. Oba programa tvorita pomembno možnost za celotno psihosocialno obravnavo uporabnikov/ic v lokalni skupnosti.

Program zagotavlja uporabnikom/cam 24-urno podporo in pomoč. Kljub temu, da je eden od ciljev programa dosegati samostojnost uporabnikov/ic, je nočna podpora potrebna predvsem v smeri vzdrževanja občutka varnosti.

Trenutno skupino (31. 12. 2021) tvori 5 žensk - najmlajša ima 27 let, najstarejša 66 let, in 4 moški - najmlajši ima 42 let, najstarejši 55 let.

Delo s starejšimi uporabniki/cami še vedno temelji na vzdrževanju obstoječega stanja na vseh življenjskih področjih, s poudarkom na pomoči in podpori pri osnovnih, socialnih in zdravstvenih storitvah. Nekaj uporabnikov/ic je vključenih v program od samih začetkov delovanja, tako da se starostna meja povišuje in psihofizično zdravje slabša. V primeru dveh uporabnic se zaradi napredovanja boleznih in starosti načrtuje vključitev v domsko oz. institucionalno varstvo.

Pri mlajših uporabnikih/cah je delo usmerjeno k psihosocialni rehabilitaciji z možnostjo osamosvojitve. V zadnjih letih opazamo potrebo po dodatnih, novih oblikah programa oz. storitev, ki bi posameznikom, ob doseganju dovoljšnje mere psihosocialne rehabilitacije, omogočale samostojnejše življenje, na način, da bi lahko živeli v samostojni bivalni enoti in bi jim bila nudena zgolj potrebna mera podpore in pomoči, ne pa dosedanja celodnevna oblika.

Tudi v letu 2021 je bilo delo v SS Val zaznamovano ter v večjem delu prve polovice leta prilagojeno situaciji Covid-19. Veliko truda je bilo vložene v spremljanje in izvajanje vseh navodil in varnostnih ukrepov (prilagoditve urnika, sestankov, aktivnosti uporabnikov/ic, nenehno učenje in motiviranje uporabnikov/ic za ustrezno ravnanje znotraj in izven prostorov programa idr.). Urnik zaposlenih in ostalih izvajalcev, ki se vključujejo v program, je bil oblikovan na način, da je do medsebojnih stikov prihajalo v čim manjši meri oz. da je bilo istočasno v prostorih prisotno čim manjše število ljudi.

Na podlagi ustreznega in doslednega izvajanja varnostnih ukrepov v programu do večjih težav v zvezi z okužbami ni bilo, z izjemo okužbe pri zaposleni ter uporabniku v zadnjem tednu leta. S hitrim ukrepanjem in upoštevanjem vseh navodil pri ravnanju z okuženo osebo smo okužbe uspeli uspešno omejiti.

Stanovalkam/cem se je tudi v času epidemije omogočalo celotno obravnavo – poleg redne podpore zaposlenih v SS Val so se vključevali tudi zaposleni DDTC Barčica in zunanji izvajalci, kar smo ocenili kot nujno in potrebno. Omogočali smo individualni pristop, aktivnosti so bile naravnane na potrebe, želje in cilje uporabnikov/ic. Z rednim razbremenjevanjem uporabnikov/ic in celotno obravnavo smo tudi v preteklem letu dosegli, da ni prišlo do hospitalizacij v psihiatrično bolnišnico.

Vsekakor ocenjujemo, da kvaliteta storitev v programu SS Val posameznikom omogoča boljšo kvaliteto življenja in bivanja, kljub omejitvam, ki smo jih z namenom zagotavljanja varnosti in zaščite uporabnikov/ic, primorani sprejeti in jih dosledno upoštevati.

Zaposleni in ostali izvajalci v programu se ves čas prilagajamo stalno spreminjajočim se situacijam in iščemo inovativne načine za doseganje ciljev tako uporabnikov/ic kot samega programa. Delo nam predstavlja vsakodnevni izziv in zahteva izredno visoko mero fleksibilnosti.

Velik pomen za stalno strokovno rast in razvoj zaposlenim predstavljajo izobraževanja ter supervizija, ki smo je zaradi situacije Covid-19 v nekaterih mesecih bili deležni na daljavo (preko aplikacije Zoom). Konec leta 2021 smo zaključili dolgoletno sodelovanje z izbrano supervizorko, z željo po pridobivanju novih znanj in izkušenj z novim izvajalcem.

Aktivnosti programa bodo tudi v naslednjih letih naravnane na potrebe, želje in cilje uporabnikov/ic, upoštevajoč vso zakonodajo na področju socialnega varstva, s poudarkom na spoštovanju Kodeksa etičnih načel ter usmeritvah stroke socialnega dela.

Izvajanje, uspešnost in učinkovitost programa je odvisna od strokovnega dela vseh udeleženi in od pomembne podpore ter sofinanciranja Mestne občine Koper, Občine Ankaran, Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter prispevkov uporabnikov/ic samih.

Program SS Val ima zagotovljeno podporo sofinanciranja javnih socialnovarstvenih programov (C programi) s strani MDDSZ do leta 2026. Prav tako je potrjen v okviru obnovitve strokovne verifikacije s strani Socialne zbornice Slovenije do leta 2028. Redno in uspešno sodeluje z Mestno občino Koper in Občino Ankaran.

Na podlagi dosedanjega uspešnega delovanja si želimo in verjamemo, da bomo tudi v prihodnje s strani zgoraj naštetih akterjev deležni pomembne podpore ter možnosti soustvarjanja uspešnih rešitev in rezultatov, ki bodo omogočali boljše in kvalitetnejše življenje ljudi v našem okolju in družbi nasploh.

NAZIV PROGRAMA:

PROGRAM CELOVITE SKRBI ZA BREZDOMNE KAŽUN PIRAN

V letu 2021 smo na podlagi prijave na razpis MDDSZ ponovno pridobili sredstva za izvajanje javnega SV programa Celovita skrb za brezdomne Kažun Piran in sicer za obdobje 2021-2027. Program je verificiran s strani strokovnega organa, verifikacija velja do konca leta 2022.

Program Kažun Piran – predstavlja celovito skrb za brezdomne na območju občine Piran. Nudi informiranje, svetovanje in nastanitveno podporo brezdomnim, skozi preplet dejavnosti v programu. V sklopu programa izvajamo terensko delo, informacijsko svetovanje, nastanitveno podporo za uporabnike, ki so nastanjeni v Sprejemališču Kažun (v nadaljevanju Kažun) in aktivacijske projekte (kažunov vrt, kažunove tržnice in promocijske stojnice, socialno-ustvarjalne delavnice) za izboljšanje in ustvarjanje osebnih priložnosti v socialnem življenju uporabnika. Način delovanja omogoča uporabnikom neposredno prehajanje v okviru posameznih dejavnosti.

V Kažunu lahko uporabniku, ki to potrebuje, zagotovimo krizno celodnevno namestitev za določeno obdobje od nekaj dni do nekaj mesecev, z možnostjo podaljšanja.

Program je namenjen polnoletnim osebam, ki se nahajajo na območju Občini Piran in:

- nimajo urejenih osnovnih bivanjskih pogojev
- so materialno ogrožene,
- ali so brez delujoče socialne mreže.

V Kažun so lahko nameščene osebe, ki:

- so polnoletne,
- se ne skrivajo pred organi pregona,
- imajo stalno ali začasno prebivališče na območju Občine Piran oziroma pravico do bivanja na območju RS in se dejansko nahajajo na območju Občine Piran,
- nimajo urejenih osnovnih bivanjskih pogojev in so materialno ogrožene,
- so pokretne oziroma sposobne samostojnega bivanja,
- so oddale popolno pisno vlogo, mnenje zdravnika, os. izjavo o sprejemanju pogojev bivanja in os. izjava o zdravju (primer: vprašalnik Covid19).

Potrebe uporabnikov ugotavljamo:

- individualno, v pogovoru in z opazovanjem,
- skozi skupinsko dinamiko in z usmerjenimi skupinskimi pogovori, med skupinskimi srečanji in aktivnostmi,
- v okviru tima izvajalcev in strokovnih delavcev,
- s sorodniki in znanci uporabnikov;
- s pomočjo sokrajanov;
- na srečanjih s sorodnimi organizacijami.

Osnovna izhodišča programa so sprejetost, aktivacija in soudeležba uporabnikov. Zaposleni uporabnike sprejemamo takšne kot so in izhajamo iz njihovih potreb in želja. Pri delu ustvarimo in gradimo zaupen in varen odnos, po načelu majhnih korakov. Pri svojem delu uporabimo individualne, skupinske in skupnostne metode dela.

Poslovni čas in dosegljivost programa za uporabnike programa:

Zaposleni izvajamo programsko podporo uporabnikom vsak delovni dan v tednu med 9.00 in 15.00 uro. Poslovni čas programa je določen vsak delovni dan od 8.00 do 16.00 ure.

Namen programa je:

- seznanitev uporabnikov o programski podpori v okviru programa in svetovanje;
- prepoznati vzročno-posledične povezav brezdomstva, ki bi nam pomagale pri iskanju možnih izhodov iz brezdomstva;
- uporabnike podpreti na poti do virov moči-pomoči za prekinitev stisk zaradi brezdomstva, do različnih oblik humanitarne in drugih podpornih oblik socialne skrbi za boljše življenje in večje socialno ravnotežje;
- vključitev socialno ranljivih oseb z največjimi socialnimi tveganji, prepoznati tveganja, ki vodijo v brezdomstvo in s tem potrebe ciljne skupine;
- aktivno delovanje za razvoj strategije in sodelovanja sorodnih programov na ravni programske mreže;
- krepiti vire za izboljšanje zdravja in socialne moči uporabnikov;
- pomoč pri urejanje statusnih pravic;
- spremstvo in laično zagovorništvo;
- socialna aktivacija uporabnikov za oživitev in utrditev osebnih socialnih mrež;
- aktivacija uporabnikov pri iskanju dela in zaposlitve; v skrbi za svoje zdravje in higieno, v skrbi za zmanjšanje posledic tveganj zaradi dolgotrajnih težav z zdravjem, ki jih zaznavamo, posebno težav v duševnem zdravju, zaradi alkoholizma, odvisnosti od drog;
- večanje občutljivosti širše javnosti o pomenu programa in dela z brezdomnimi.

Cilji pri delu z uporabniki:

- zmanjšanje osebnih stisk zaradi brezdomnosti,
- krepitev moči in pridobitev dobrih izkušenj,
- uveljavitev statusnih pravic, pridobitev zaposlitve, stanovanjske rešitve,
- vključitev uporabnikov v aktivno sodelovanje, v dnevne in projektne aktivnosti programa,
- pridobitev novih spretnosti, znanj, veščin, graditev dobre samopodobe za dvig samozavesti, samostojnosti, solidarnosti, strpnosti,
- učinkovito reševanje konfliktov in odgovorno ravnanje
- krepitev in širitev socialne mreže posameznika,
- spodbude za prostovoljno delo v programu.

Cilji na ravni delovanja programa:

- raziskati problematiko in potrebe brezdomnih, vzroke za pojavnost in obseg brezdomstva na območju delovanja programa, ocena stanja in socialnih razmer brezdomnih in oseb, krepitev socialnih mrež,
- predstavitev programa in njega vloge preko različnih aktivnosti v lokalnem okolju, za manj stereotipov in mitov o brezdomcih, promocijo solidarnosti in skupnostne obravnave,
- širitev mreže pomoči, sodelovanje s sorodnimi programi v nacionalni mreži, z vsemi sistemi in ustanovami s področja socialnega varstva, zdravstva, policije in pravosodja in drugimi družbenimi sistemi in podsistemi, nevladnimi organizacijami,
- razvoj dejavnosti v skladu s potrebami uporabnikov,
- razvoj zagovorništva in prostovoljstva.

PREGLED DELOVANJA IN REZULTATOV DELA PROGRAMA V LETU 2021

V program je bilo prostovoljno vključenih skupaj 123 uporabnikov, od tega 31 žensk. V podporne aktivnosti smo zajeli ciljno skupino v skladu s cilji programa:

- brezdomne uporabnike, ki živijo zunaj, na terenu-na za bivanje skrajno neprimernih na komunalno neurejenih zemljiščih zasebnih ali občinskih parcelah (brez vode, elektrike...), dotrajanih bivalnikih, vrtnih lopah, zemljankah, v avtomobilih, v zapuščenih objektih, kot taki živijo na socialnem dnu preživetja v skupnosti-brez tekoče pitne vode, elektrike. Njihovo bivanje je negotovo, vsakodnevno jim preti odvzem bivališča, ob tem pa je nemogoče pravočasno ukrepati ali poskrbeti za nadomestno nastanitev;

- uporabnike, ki so ostali brez stanovanj;
- imajo večplastne težave zaradi odvisnosti od drog, alkohola, v duševnem zdravju, po podatkih se znajdejo pri starših, sorodnikih, prijateljih, naključnih ali bežnih znancih, v neurejenih podnajemih, običajno na črno, so brez stanovanjskih pravic.

Tabela 1: Podatki o številu vključenih uporabnikov programa po mesecih v letu 2021

Mesec:	Število uporabnikov skupaj:	Povprečno število ur aktivne vključenosti enega uporabnika na mesec
Januar	83	11,22
Februar	75	12,37
Marec	83	12,40
April	79	11,35
Maj	79	12,72
Junij	80	12,55
Julij	78	14,3
Avgust	79	12,87
September	83	12,68
Oktober	85	13,55
November	77	12,83
December	79	13,8
Povprečno na mesec	80	12,72

Izvedba nastanitvene podpore v Kažunu:

- v letu 2021 smo v Kažunu nastanili 9 brezdomnih oseb, med njimi 3 ženske,
- glede na število nočitev v Kažunu, smo beležili povprečno 7 uporabnikov na mesec,
- v dinamiko sstanovalske skupine v Kažunu je bilo aktivno vključenih povprečno 7 uporabnikov, kar je prispevalo, da smo učinkovito razrešili spore, ki bi lahko ogrozili sobivanje v Kažunu in ob tem krepili spoštljive medsebojne odnose,
- obiski zaposlenih so potekali redno vsaj enkrat dnevno in izredno po potrebi, kar je ugodno vplivalo na aktivno sodelovanje uporabnikov, dobre odnose, medsebojno skrb in odgovornost posameznikov za varno in dobro počutje sstanovancev.

Delavci v programu:

V programu smo redno zaposleni trije strokovni delavci oz. sodelavci v programu, vsi s VII. st. izobrazbe, opravljenim strokovnim izpitom ali preizkusom strokovne usposobljenosti po zakonu o socialnem varstvu.

Prostovoljce vključujemo z namenom, da le ti dopolnjujejo naš program, pa tudi kot metodo opolnomočenja na način, da določenim svojim uporabnikom omogočamo tudi prostovoljsko delo. V aktivnostih je bilo vključenih 7 prostovoljcev, od tega 2 prostovoljki, ki so skupaj opravili 1461 ur prostovoljnega dela.

Deležni smo bili materialne podpore in donacij za brezdomne v programu s strani posameznikov, skupin in raznih organizacij, ki so program prepoznali kot pomemben dejavnik na področju reševanja in zmanjševanja stisk najbolj ranljivih skupin prebivalcev, ki se soočajo z brezdomnostjo.

Odzivi v okolju nakazujejo sprejetost, prepoznavnost, pripravljenost na sodelovanje, solidarnost, vzajemnost, humanost med ljudmi v lokalnem okolju in širše.

Aktivno smo se povezali in sodelovali z:

javnimi zavodi (centri za socialo delo z vsemi pripadajočimi SVP, Upravna enota Piran, Zavod RS za zaposlovanje – predvsem UD Piran, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Koper, Zavod za zdravstveno zavarovanje, Policijska postaja Piran, Domovi za starejše občane, Zavod za prestajanje

kazni zapora, predvsem Koper), nevladnimi organizacijami in društvi (Društvo Brezdomni do ključa, Kralji Ulice in drugi sorodni programi, Svit Koper - Društvo za pomoč Odvisnikom in njihovim družinam, Rdeči križ – OZRK Piran in Koper, Karitas, Taborniki, Anbot, Gasilsko društvo Piran, lokalnimi kmeti), drugimi javnimi ustanovami in podjetji (zdravstveni dom Piran, Center za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od nedovoljenih drog Piran, Psihiatrična bolnišnica Idrija, Splošna bolnišnica Izola, Vzajemna in druge zdravstvene zavarovalnice, Okolje Piran) in lokalno skupnostjo (Urad za družbene dejavnosti, Urad za premoženjsko pravne dejavnosti, Redarska služba).

Pri izvajanju programa smo upoštevali ukrepe za preprečevanje širjenja okužbe zaradi epidemije Covid-19. Zaposleni v programu smo pri svojem delu in aktivnostih ravnali v skladu z navodili, priporočili in smernice NIJZ, pristojnega MDDSZ in EM, Ministrstva za zdravje, Uprave RS za zaščito in reševanje ter drugih pristojnih služb. Redno smo spremljali njihove aktualne objave in priporočila, o tem smo dosledno obveščali uporabnike našega programa.

Strokovno delo smo opravljali požrtvovalno in naše aktivnosti prilagodili vsakokratnim razmeram, da smo le lahko dosegli vse in vsakega uporabnika, ki je potreboval našo skrb in podporo, pravočasno in učinkovito.

V letu 2021 smo uspešno uresničili potrebe programa za doseg zastavljenih ciljev na letni ravni in razvojno. S finančnimi sredstvi, ki smo jih prejeli od Občine smo lahko zagotovili primerna sredstva za stroškov 1 zaposlenega delavca skozi vse leto, materialne stroške in delež sredstev uspešno namenili tudi za nakup nujne nove opreme za delovanje programa, bodisi zaradi dotrajanost, nezadostnosti ali celo pomanjkanja obstoječe opreme. Z vsemi prejetimi finančnimi sredstvi smo, kot vsa leta delovanja programa ravnali zelo gospodarno. V lanskem letu smo tako dosegli napredek, nismo delovali na meji obstoja in obratovanja, ampak smo varno zaključili programsko leto.

EVALVACIJA

Program je vključen v program evalvacije Inštituta RS za socialno varstvo za izvajanje javnih socialno varstvenih programov. V bazo podatkov beležimo opravljene postopke pri delu in obdobje od evalvatorja pridobimo evalvacijsko poročilo o ustreznosti delovanja in zastavljenih ciljev, kar je za program in izvajalca najboljša referenčna podlaga za nadaljnje delo in razvoj programa.

Uporabnike povabimo, da izpolnijo vprašalnik za evalvacijo ob vstopu in izstopu. Z njimi sklepamo dogovore o sodelovanju. Organiziramo skupinske delavnice, redno sestanovalsko skupino v Kažunu, z evalvacijo udeležbe. Kot vir informacij o programu služijo tudi Knjiga vtisov, pritožb in pohval, sprotne povratne ustne informacije, mnenja in predlogi uporabnikov.

NAZIV PROGRAMA:

REGIJSKA VARNA HIŠA KRAS

Uvod

V letu 2021 smo obeležili 10 let delovanja programa Regijske varne hiše Kras, ki ga izvaja Center za socialno delo Južna Primorska, Enota Sežana. V tem obdobju je v varni hiši našlo zatočišče 143 žensk in 135 otrok. Poleg tega je bila strokovna pomoč nudena še preko 500 zunanjim uporabnikom, za katere je bilo izvedenih 2000 storitev. Uporabniki so v program v povprečju vključeni 6 mesecev.

Praznovanje ob 10. obletnici delovanja je potekalo v Vilenici 30. septembra 2021, ob sodelovanju lokalnih skupnosti, strokovne in tudi širše javnosti. Prispevek o obletnici je bil objavljen v številnih lokalnih glasilih, kot tudi v okviru RTV Slovenije. Ob tej priložnosti je bila na ogled razstava izdelkov uporabnic, pripravljeno pa je bilo tudi novo informativno gradivo o delu varne hiše, vključno s kratkim predstavitvenim filmom, ki je dosegljiv na spletni strani www.vhkras.si.

V letu 2021 smo obnovili strokovno verifikacijo programa, ki jo podeljuje Socialna zbornica Slovenije. Verifikacija je pomembna potrditev strokovnosti in kakovosti dela, hkrati pa je tudi nujen pogoj za izvajanje in sofinanciranje programa.

V letu 2021 smo obnovili tudi pogodbo o najemu prostorov s Komunalno stanovanjskim podjetjem d.d. Sežana za prihodnjih 10 let.

Epidemija Covid-a 19 je deloma vplivala tudi na delo Regijske varne hiše Kras, čeprav je program ves čas deloval, ob upoštevanju varnostnih ukrepov. Neposredno delo z ženskami in otroki je ves čas intenzivno potekalo, stalno smo sprejemali tudi nove uporabnice. Omejiti smo morali sodelovanje s

prostovoljci ter študenti – praktikanti. Za krajše obdobje smo morali prekiniti izvajanje terapije s pomočjo psa s strani prostovoljca iz Društva ambasadorjev nasmeha.

V letu 2021 smo prvič zabeležili okužbe s Covidom 19 tudi med uporabnicami in zaposlenimi v hiši, kljub upoštevanju priporočil Vlade RS in NIJZ glede zmanjševanja širjenja okužbe. Pomoč in delo smo organizirali znotraj programa glede na razpoložljive možnosti.

Ciljna skupina in število uporabnikov

V letu 2021 smo v program vključili načrtovano skupino uporabnic, to je ženske in njihove otroke, žrtve nasilja v družini. V program so bile vključene:

- ženske, ki so se odločile za umik v varno hišo in njihovi otroci (nameščeni, kontinuirani uporabniki),
- druge žrtve nasilja v družini, ki se v danem trenutku niso zmogli ali želeli umakniti iz nevarnega domačega okolja in iščejo pomoč po telefonu, osebno, po elektronski pošti... (zunanji, občasni uporabniki),
- nekdanje uporabnice, ki so bivale v varni hiši in so po odhodu prosile še za dodatno pomoč, informacije, razbremenilni oziroma svetovalni razgovor (zunanji, občasni uporabniki).

V letu 2021 je bilo v program **kontinuirano vključenih (t. j. nameščenih):**

13 žensk + 14 otrok = 27 uporabnikov

Za zunanje uporabnike smo izvedli **136 storitev** (telefonski in osebni razgovori, timski sestanki,...).

Tabela: Pregled uporabnikov po mesecih

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AVG	SEP	OKT	NOV	DEC
5	8	13	11	14	9	12	12	12	8	10	9

V letu 2021 je bilo v varni hiši več otrok kot v letu 2020, podobno kot v preteklosti. Kljub temu zaznavamo, da se v varno hišo umakne več žensk tudi zaradi nasilja svojih že odraslih otrok. V povprečju je bilo na mesec v program kontinuirano vključenih 10,25 uporabnikov.

Program Regijske varne hiše Kras je bil prvenstveno oblikovan za potrebe uporabnikov Obalno - kraške in Primorsko – notranjske regije, vendar pa je pomemben tudi za druge, ki se zaradi varnosti želijo umakniti čim dlje iz nasilnega okolja. Med 13 uporabnicami leta 2021 jih je bilo 9 iz Obalno – Kraške in Primorsko - Notranjske regije, 2 uporabnici sta bili iz Severno – Primorske regije, 2 iz Osrednje slovenske regije.

Vse uporabnice so bile žrtve psihičnega (poniževanje, grožnje, zmerjanje...) in ekonomskega nasilja, dve tretjini tudi fizičnega nasilja. Ženske sicer najtežje spregovorijo o spolnem nasilju, o katerem so govorile tri uporabnice.

Opazno je, da je za večino uporabnice značilen tudi slabši socialno – ekonomski položaj ter da so zaradi revščine še dodatno prizadete. Zaposleni sta bili dve uporabnici, ki sta delo ohranili. Dve uporabnici sta urejali invalidsko upokožitev. Druge uporabnice so bile brezposelne in so prejemale denarno socialno pomoč. Med njimi sta 2 uporabnici nezmožni za delo, dve sta urejali status kot tujki. Pri mamah z mlajšimi otroki pa je pri iskanju zaposlitve vedno ovira tudi varstvo v popoldanskem in nočnem času, saj je večina razpoložljivih delovnih mest dvo ali tro-izmenskih.

Pri uporabnicah v letu 2021 so bile, prav tako kot v preteklih letih, zaznane težave v duševnem zdravju in/ali težave z različnimi oblikami odvisnosti. Upabnice so potrebovale dodatno psihiatrično pomoč, 6 je prejemale stalno medikamentozno terapijo. V letu 2021 se je povečalo tudi število uporabnic, ki so pod skrbništvom CSD in/ali potrebujejo še dodatno pomoč in vodenje, ker ne zmorejo živeti samostojno.

Ena od uporabnic ni bila zmožna skrbeti za otroka, zato je prišlo do odvzema. Za 6 osnovnošolskih otrok je bilo občasno potrebno poskrbeti za pomoč pri šolanju na domu, tako glede tehnične opreme, kot tudi pri učenju in izpolnjevanju šolskih obveznosti. Še vedno zaznavamo težave zaradi težke dostopnosti (časovno in krajevno) do specifične strokovne podpore za otroke, ki so bili žrtve nasilja, specifično tudi za otroke, žrtve spolnih zlorab.

Velike stiske uporabnic zaznavamo tudi pri iskanju nadaljnjih možnosti bivanja, zato bi bilo smiselno oblikovati programe prehodnih stanovanj. Uporabnice bi tam lahko bivale ob zmerni najemnini ter ob nadaljnjem, a manj intenzivnem, strokovnem spremljanju. V lanskem letu so po zaključku bivanja 3 uporabnice dobile pomoč v drugem programu, 3 so se preselile v najemniško stanovanje, druge pa so poiskale druge možnosti bivanja (sorodniki, ...).

Evalvacija

Od leta 2015 smo vključeni v program evalvacije Inštituta RS za socialno varstvo za izvajanje javnih socialno varstvenih programov (Yatesov model). V bazo beležimo opravljene postopke pri delu. Uporabnice izpolnijo vprašalnik ob vstopu in izstopu. Za vsako uporabnico vodimo zbirnik podatkov in evidenčni list. Pomembno vodilo je, da si uporabnice same ob strokovni pomoči oblikujejo individualni varnostni načrt ter individualni načrt za doseg posameznih ciljev.

Rezultate oz. napredek ter težave in stiske uporabnice se preverja predvidoma 2x meseno v okviru intervizije. Pomembnejše rezultate se spremlja tudi v okviru kolegijev strokovnih delavcev na CSD Južna Primorska, Enota Sežana, prav tako 1x tedensko, razen v času omejitve stikov.

Kot vir informacij o programu služijo tudi Knjiga vtisov, pritožb in pohval, sprotne povratne ustne informacije uporabnic, morebitne povratne informacije uporabnic po odhodu iz programa ter povratne informacije strokovnih delavcev drugih inštitucij, ki pomagajo uporabnicam.

Prepoznavnost programa in osveščanje javnosti

Naše aktivnosti so bile usmerjene tudi v lokalno skupnost in inštitucije s katerimi sodelujemo (CSD, Krizni center, zdravstvo, policija, šola, vrtec, ZPM, RK, Karitas...). Največ aktivnosti za osveščanje javnosti in prepoznavnost programa je bilo povezanih z deseto obletnico delovanja varne hiše. Prav tako pa smo bili aktivni tudi ob Mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami s prispevki na strokovnih posvetih. Na srednješolskem centru Srečka Kosovela smo izvedli preventivne delavnice Nasilne zveze so brez zveze za dijake tretjih in četrth letnikov (skupno 8 delavnic). Veliko kontaktov beležimo tudi preko socialnega omrežja FB.

Delo zaposlenih in prostovoljcev

V programu Regijske varne hiše Kras sta zaposleni dve strokovni delavki (ena opravlja tudi delo strokovne vodje) ter ena strokovna sodelavka. V letu 2021 je bila deloma v program vključena tudi javna delavka, ki je bila v veliko pomoč, zlasti otrokom.

Žal se zaradi širjenja okužb in omejitvenih ukrepov prostovoljci v letu 2021 niso mogli v program tako intenzivno vključevati, čeprav je njihova pomoč zelo dragocena. Okrnjeno je bilo predvsem sodelovanje s prostovoljcem iz Društva Ambasadorji nasmeha, ki nudi otrokom in ženskam terapijo s pomočjo psa. Manj intenzivno sta se lahko vključevali tudi prostovoljki, ki nudita pomoč otrokom in izvajata delavnice vezane na skrb za zdravje in prosti čas. Veliko pozitivne vzpodbude je uporabnicam prinašala prostovoljka, ki že več let izvaja kreativne delavnice. Na novo se je vključila prostovoljka, ki vodi jogo in rekreacijo.

Zaključek

V letu 2021 smo program javnega SV programa Varna hiša Kras izvajali v skladu z načrtom, vendar prilagojeno razmeram. Kljub temu je bilo v program vključenih načrtovano število uporabnikov.

Tudi v letu 2021 smo, tako kot v preteklih letih, zaznali potrebo po vzpostavitvi ti. prehodnih stanovanj. Tovrstna stanovanja bi pomenila ustrežnejši prehod iz bivanja v varni hiši v samostojnejše življenje, z nižjimi najemnini ter dodatno pomočjo zaposlenih.

Prav tako bi bilo smotno razmisliti o ovrednotenju dela za občasne uporabnike, za katere smo v letu 2021 izvedli preko 130 storitev. Za te uporabnike bi bilo v prihodnje morda smiselno oblikovati podprogram za delo z občasnimi uporabniki, morda v obliki svetovalnice.

Prav tako se nam zdi pomembno osveščanje javnosti, zato želimo nadaljevati z akcijami ob mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami ter s sprotimi objavami na naši FB strani.

OBČINSKI PROGRAMI

ENOTA IZOLA

NAZIV PROGRAMA:

POMOČ DRUŽINI NA DOMU

Center za socialno delo Izola izvaja SV storitev Pomoč družini na domu kot javno službo na podlagi pogodbe sklenjene z Občino Izola od 1.9.1998.

Pomoč na domu po Zakonu o socialnem varstvu predstavlja eno izmed socialnovarstvenih storitev. Obsega socialno oskrbo upravičenca v primeru invalidnosti, starosti ter v drugih primerih, ko le ta lahko nadomesti institucionalno varstvo.

Storitev se prilagodi potrebam posameznega upravičenca in obsega:

- gospodinjstvo pomoč katera zajema prinašanje enega pripravljenega obroka ali nabave živil in priprave enega obroka, pomivanje posode, čiščenje bivalnih prostorov, postiljanje in osnovno vzdrževanje spalnega prostora;
- pomoč pri temeljnih dnevni opravilih, kamor sodijo pomoč pri oblačenju ali slačenju, pomoč pri umivanju, hranjenju, opravljanju osnovnih življenjskih potreb, vzdrževanje in nega ortopedskih pripomočkov;
- pomoč pri ohranjanju socialnih stikov, kamor sodijo: vzpostavljanje socialne mreže z okoljem, s prostovoljci in s sorodstvom, spremljanje upravičenca pri opravljanju nujnih obveznosti, informiranje ustanov o stanju in potrebah upravičenca ter priprava upravičenca na institucionalno varstvo.

Upravičenci do socialne oskrbe na domu so osebe, ki jim preostale psihofizične sposobnosti omogočajo, da z organizirano pomočjo drugega ohranjajo zadovoljivo duševno in telesno počutje, in lahko funkcionirajo v znanem bivalnem okolju tako, da jim vsaj določen čas ni potrebno institucionalno varstvo v zavodu, drugi družini ali v drugi organizirani obliki.

Pod temi pogoji so upravičenci pomoči na domu naslednje skupine oseb:

- osebe, stare nad 65 let, ki so zaradi starosti ali pojavov, ki spremljajo starost nesposobne za samostojno življenje
- osebe s statusom invalida po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, ki po oceni pristojne komisije ne zmorejo samostojnega življenja, če stopnja in vrsta njihove invalidnosti omogočata občasno oskrbo na domu
- druge invalidne osebe, ki jim je priznana pravica do tuje pomoči in nege za opravljanje večine življenjskih funkcij
- kronično bolne osebe in osebe z dolgotrajnimi okvarami zdravja, ki nimajo priznanega statusa invalida, pa so po oceni pristojnega centra za socialno delo brez občasne pomoči druge osebe nesposobne za samostojno življenje in
- hudo bolni otroci ali otroci s težko motnjo v telesnem ali težko in najtežjo motnjo v duševnem razvoju, ki niso vključeni v organizirane oblike varstva

Pravilnik o standardih določa, da neposredno izvajanje storitve na upravičenca traja povprečno štiri ure dnevno oziroma 20 ur tedensko.

Storitev se organizira po načelu en izvajalec na pet upravičencev. Normativ na eno izvajalko je 110 učinkovitih ur.

PODATKI O UPORABNIKIH POMOČI NA DOMU

V letu 2020 je bilo v storitev vključenih 106 uporabnikov, kar je manj kot v letu 2019, ko je bilo v storitev vključenih 113 oseb. V storitev se je na novo vključilo 22 uporabnikov, pri 29 uporabnikih pa smo storitev prenehali izvajati. Pri 10 uporabnikih so prenehale potrebe po pomoči, pri 6 uporabnikih se je storitev prenehala izvajati zaradi smrti, 10 uporabnikov pa je odšlo v institucionalno varstvo.

Storitev smo izvajali vse delovne dni v letu, vključno z vikendi in prazniki, tako v dopoldanskem kot tudi popoldanskem oz. večernem času. V popoldanskem oz. večernem času je bilo vključenih v oskrbo 10 uporabnikov. Ob sobotah, nedeljah in praznikih je bilo vključenih v storitev 14 uporabnikov, od tega je bilo vključenih v storitev ob sobotah 14 uporabnikov, ob nedeljah in praznikih pa 13. 6 uporabnikov je bilo vključenih v storitev ob sobotah, nedeljah ter praznikih v dopoldanskem in večernem času.

Število uporabnikov po mesecih.

Mesec	Število uporabnikov
januar	90
februar	90
marec	90
april	91
maj	87
junij	83
julij	81
avgust	79
september	77
oktober	78
november	78
december	77

Mesečno povprečje vključenih v storitev je bilo 90 uporabnikov, kar je več kot lani, ko je bilo v storitev vključenih povprečno 88,58 uporabnikov. Kot je razvidno iz tabele je število prejemnikov pomoči iz meseca v mesec različno. Najmanj uporabnikov storitve smo imeli v drugi polovici leta, največ pa v začetku leta, ker gre pripisati predvsem porastu bolniških odsotnosti med zaposlenimi.

Struktura uporabnikov glede na spol

Spol	število	%
MOŠKI	34	32,08
ŽENSKE	72	67,92
SKUPAJ	106	100

Kot je razvidno iz zgornje tabele, je v storitev pomoči na domu vključenih več žensk, kakor moških, kar je glede na spolno strukturo starejšega prebivalstva tudi pričakovano.

1.3. Struktura uporabnikov pomoči glede na starost

Starost	Štev. oseb vključenih v storitev	%
- do 65 let	12	11,32
- od 65 do 85 let	18	16,98
- starejši od 85 let	76	71,7
Skupaj	106	100

Največ uporabnikov storitve spada v starostno kategorijo nad 85 let, kar kaže, da se starost uporabnikov storitve viša.

POGOJI ZA VKLJUČITEV V STORITEV

Na podlagi Pravilnika o normativih in standardih socialnovarstvenih storitev so do pomoči na domu upravičene naslednje skupine oseb:

- osebe stare nad 65 let, ki so zaradi starosti ali pojavov, ki spremljajo starost nesposobne za samostojno življenje;
- osebe s statusom invalida po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, ki po oceni pristojne komisije ne zmorejo samostojnega življenja, če stopnja in vrsta njihove invalidnosti omogočata občasno oskrbo na domu;

- druge invalidne osebe, ki jim je priznana pravica do tuje pomoči in nege za opravljanje večine življenjskih funkcij;
- kronično bolne osebe in osebe z dolgotrajnimi okvarami zdravja, ki nimajo priznanega statusa invalida, pa so po oceni pristojnega centra za socialno delo brez občasne pomoči druge osebe nesposobne za samostojno življenje;
- hudo bolni otroci ali otroci s težko motnjo v telesnem ali težko in najtežjo motnjo v duševnem razvoju, ki niso vključeni v organizirane oblike varstva

Struktura uporabnikov pomoči glede na izpolnjevanje pogojev

Kriteriji glede izpolnjevanja pogojev	Število uporabnikov	%
Osebe stare nad 65 let, ki so zaradi starosti ali pojavov, ki spremljajo starost, nesposobne za samostojno življenje	94	88,68
Osebe s statusom invalida po ZDVDTP, ki po oceni pristojne komisije ne zmorejo samostojnega življenja	3	2,68
Druge invalidne osebe, ki jim je priznana pravica do tuje pomoči in nege za opravljanje večine življenjskih funkcij	1	0,94
Kronično bolne osebe in osebe z dolg. okvarami zdravja, ki nimajo priznanega statusa invalida, so pa po oceni pristojnega CSD brez občasne pomoči druge osebe nesposobne za samostojno življenje	8	7,55
Hudo bolni otroci ali otroci s težko motnjo v telesnem ali težko in najtežjo motnjo v duševnem razvoju, ki niso vključeni v organizirane oblike varstva	0	0
SKUPAJ	106	100

Iz tabele je razvidno, da je v storitev pomoči na domu vključenih največ oseb starejših od 65 let. V letu 2021 v storitev ni bil vključen noben otrok s težko motnjo v telesnem ali težko motnjo v duševnem razvoju.

VSEBINSKI SKLOPI POMOČI

Pomoč na domu vključuje tri vsebinske sklope in sicer:

- gospodinjsko pomoč, katera zajema prinašanje enega pripravljenega obroka ali nabave živil in priprave enega obroka, pomivanje posode, čiščenje bivalnih prostorov, postiljanje in osnovno vzdrževanje spalnega prostora;
- pomoč pri temeljnih dnevni opravilih, kamor sodijo pomoč pri oblačenju ali slačenju, pomoč pri umivanju, hranjenju, opravljanju osnovnih življenjskih potreb, vzdrževanje in nega ortopedskih pripomočkov;
- pomoč pri ohranjanju socialnih stikov, kamor sodijo: vzpostavljanje socialne mreže z okoljem, s prostovoljci in s sorodstvom, spremljanje upravičenca pri opravljanju nujnih obveznosti, informiranje ustanov o stanju in potrebah upravičenca ter priprava upravičenca na institucionalno varstvo.

Upravičenec je upravičen do pomoči na domu, če potrebuje najmanj dve opravili iz dveh različnih sklopov opravil iz prejšnjega odstavka.

PLAČILO STORITVE

Po prvem odstavku 100. člena Zakona o socialnem varstvu so upravičenci in drugi zavezanci storitev institucionalno varstvo dolžni plačati, na zahtevo upravičenca do storitve pa center za socialno delo, ki je pristojen za upravičenca, odloči o delni ali celotni oprostitvi plačila storitve v skladu z merili, ki jih je predpisala Vlada RS, v Uredbi o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev. Oprostitev upravičenca se določi kot razlika med vrednostjo storitve in njegovim prispevkom, oprostitev zavezanca pa kot razlika med višino oprostitve upravičenca in prispevkom zavezanca.

Struktura uporabnikov glede plačila storitve

Velika večina uporabnikov storitve je samoplačnikov. V letu 2021 smo imeli 5 uporabnikov, ki so uveljavljali pravico do oprostitve plačila - 3 uporabniki so bilo ves čas v celoti oproščeni plačila, 2 uporabnika pa sta deloma oproščena plačila storitve.

ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV

Zadovoljstvo uporabnikov s storitvijo ugotavljamo ob obiskih uporabnikov na njihovem domu, v telefonskih stikih z njimi in ob morebitnih obiskih uporabnikov ter njihovih svojcev na Centru za socialno delo.

Na podlagi opravljenih razgovorov z uporabniki in njihovimi svojci ugotavljamo, da so uporabniki s kvaliteto storitve zadovoljni. Več uporabnikov je izrazilo zadovoljstvo, ker so bili vključeni v socialno oskrbo takrat, ko so pomoč nujno potrebovali (po odpustu iz bolnišnice) ter so jo bili deležni pomoči tudi ob nedeljah in praznikih.

Večina uporabnikov vzpostavi z »matično« oskrbovalko zaupen odnos in doživlja stisko, ko zaradi odsotnosti ali potreb po drugačni razporeditvi prihaja k njemu nadomestna oskrbovalka. Velikokrat v razgovorih povedo, da so vse oskrbovalke sicer »pridne«, vendar se ob določeni oskrbovalki, zaradi njenih osebnostnih lastnosti bolje počutijo, kot ob ostalih. Nekateri izmed uporabnikov niso pripravljeni sprejeti v svoj zasebni prostor več kot eno samo oskrbovalko in se raje začasno odpovedo storitvi, kot da bi sprejeli še nekoga drugega.

V letu 2021 je bilo zaradi situacije vezano na epidemijo Covid-19 zaznati veliko stisko tudi pri uporabnikih in njihovih svojcih. V strahu so pred boleznijo, sami so nekateri še vedno začasno odpovedovali izvajanje storitev, zaradi strahu pred okužbo in prosili, če se njihove dogovore lahko začasno da v mirovanje. Veliko strahu je bilo prisotnega ob pojavu okužbe na strani zaposlenih. Največ nezadovoljstva s strani uporabnikov je bilo zaznati ob zmanjševanju storitev zaradi porasta bolniških odsotnosti med zaposlenimi, odrejenih karanten in pojavom okužb ali suma na okužbo s COVID-19.,ko smo bili primorani delati v izrednih razmerah. Kljub temu, da smo bili v določenih primerih primorani odpovedovati nenujne storitve in krčiti obsega posameznih storitev, da smo oskrbeli uporabnike, ki so potrebovali nujno nego, je bilo zaznati med določenimi uporabniki polega nezadovoljstva in nerazumevanje z nastalo situacijo. Kajti tudi zgolj gospodinjska pomoč, je za nekatere uporabnike ključnega pomena, za nekatere pomeni edini stik z zunanjim svetom.

Ugovorov zoper opravljene storitve v letu 2021 ni bilo.

IZVAJANJE STORITVE

Uporabnikom zagotavljamo socialno oskrbo vse delovne dni v tednu. Uporabnikom, ki potrebujejo pomoč pri temeljnih življenjskih opravilih nudimo pomoč tudi v popoldanskem oz. večernem času ter med vikendi in prazniki.

Storitev se organizira po načelu en izvajalec na pet upravičencev. Normativ na eno izvajalko je 110 učinkovitih ur na mesec, ki pa lahko odstopa za 10%. V letu 2021 smo opravili povprečno 81,85 ur mesečno na socialno oskrbovalko, če upoštevamo vseh 14 zaposlenih. Je bilo pa v letu 2021 veliko bolniških odsotnosti, od tega 3 dolgotrajne bolniške, katerih nismo nadomeščali. Če upoštevamo povprečje učinkovitih ur za 11 zaposlenih je povprečno opravljeno število ur na socialno oskrbovalko 104,17 ur.

Pregled števila ur neposredne socialne oskrbe po mesecih

MESEC	ŠTEVILO EFEKTIVNIH UR
JANUAR	1233
FEBRUAR	1264,5
MAREC	1423
APRIL	1183
MAJ	1162,5
JUNIJ	1072
JULIJ	1139
AVGUST	1117,75
SEPTEMBER	1093
OKTOBER	1104,5
NOVEMBER	865
DECEMBER	1093,5

V letu 2021 smo opravili 13751 ur neposredne socialne oskrbe. Mesečno povprečje ur je bilo 1145,90. V primerjavi z letom 2020 je bilo v letu 2021 realiziranih 2011 ur manj pomoči, kar gre pripisati trem

dolgotrajnim bolniških odsotni zaposlenih ter ostalih odsotnostim, ki so se v letu 2021 bistveno povečale.

Število opravljenih učinkovitih ur po mesecih

Iz tabele je razvidno nihanje števila učinkovitih ur, kar je eden največjih problemov pri organizaciji delovnega časa socialnih oskrbovalk. Kot vidimo, je bilo največ učinkovitih ur opravljenih v marcu, najmanj pa v novembru in decembru. Zmanjšanje števila ur v novembru in decembru gre pripisati predvsem velikemu številu bolniških odsotnosti zaposlenih ter na drugi strani povečanemu številu hospitalizacij uporabnikov.

Dejavniki, ki znižujejo učinkovitost :

- upravičenec, ki gre na zdravljenje v bolnico in znano kdaj se bo vrnil;
- upravičenec občasno zaradi nujnega obiska pri zdravniku, zobozdravniku ali ker tisto uro zanj poskrbijo svojci nima realizirane dogovorjene ure,
- upravičenec je sprejet v začasno institucionalno varstvo ali kasneje v institucionalno varstvo, »njegovih« ur pa ni možno takoj nadomestiti z novim upravičencem;
- upravičenec zmanjša urni obseg ali celo v celoti odpove izvajanje storitve, kar pomeni, da tisti trenutek ne moremo zagotoviti novega upravičenca;
- odhod upravičenca v toplice ali rehabilitacijo oz. v začasno oskrbo k svojcem, ko ne vemo kdaj se bo vrnil in mu po dogovoru zagotavljamo enak obseg storitev kot pred odhodom,
- smrt upravičenca,
- do izpada ur prihaja tudi takrat, ko je socialna oskrbovalka odsotna (bolniške, dopusta itd.) in uporabnik ni pripravljen sprejeti nadomeščanja s strani druge socialne oskrbovalke.
- V letu 2021 je bilo veliko bolniških odsotnosti, dve delavki sta večino leta delali krajši delovni čas-4 ure zaradi zdravstvenih razlogov, delovnik in tri delavke so na dolgotrajni bolniških odsotnosti. Z nadomeščanjem ene zaposlene smo pričeli šele proti koncu meseca maja, saj do takrat na več neuspešnih razpisih za zaposlitev nismo dobili ustreznega kadra. Konec decembra smo uspeli zaposliti dodatno oseba, ki se je v tem obdobju lahko le uvajala v delo.
- Ena delavka je celo leto 2020 delala krajši delovni čas, 6 ur dnevno, kar prav tako nismo nadomeščali, ker se tovrstnega kadra na trgu dela ne dobi oz. se ga dobi zelo težko
- Ena delavka je bila ves čas trajanja epidemije, tako v prvem kot drugem valu odsotna zaradi koriščenja varstva osnovnošolskega otoka, zaradi zaprtja šol, kar nanese skupno 5 polnih mesecev odsotnosti, ki jih nismo mogli nadomestiti z drugo delavko

V letošnjem letu zaradi veliko odsotnosti zaposlenih in predvsem zaradi situacije vezane na epidemijo COVID-19 (veliko odrejenih karanten, bolezni zaradi okužbe s COVID-19) nismo mogli vsem interesentom takoj zagotoviti pomoč in smo imeli čakalno vrsto. Žal pa tudi v večernem času in med vikendi ne zmoremo pokriti vseh želja uporabnikov.

Podatki o številu ur bolniških odsotnosti, odsotnostih zaradi odrejenih karanten ter odsotnosti zaradi varstva otrok v času zaprtja šol izvajalk neposredne socialne oskrbe

MESEC	ŠTEVILO UR ODSOTNOSTI
JANUAR	488
FEBRUAR	252,5
MAREC	347
APRIL	383
MAJ	447
JUNIJ	448
JULIJ	696
AVGUST	712
SEPTEMBER	930
OKTOBER	742
NOVEMBER	940
DECEMBER	900
SKUPAJ	7285,5

Iz zgornje tabele je razvidno, da smo imeli na področju socialne oskrbe 7285,5 ur bolniških odsotnosti, kar znaša v povprečju 607,125 ur oz. 3,4 % delavke na mesec (preračunano na 174 urno mesečno delovno obvezo posamezne delavke). V letu 2021 smo nadomeščali le eno odsotnost dolgotrajno odsotne delavke. Z nadomeščanjem smo pričeli šele z 24.5.2021, z drugim nadomeščanjem smo pričeli 16.12.2021.

Na bolniško odsotnost delavcev vplivajo, poleg objektivnega zdravstvenega stanja ter višanja povprečne starosti izvajalk, še številni drugi dejavniki iz domačega, delovnega pa tudi širšega življenjskega okolja. Delo izvajalk neposredne socialne oskrbe je psihično in fizično zelo zahtevno. V okviru dnevnega delovnega časa nudijo oskrbo povprečno šestim osebam, bivalni pogoji, toplotne razmere na domovih so zelo različne, ponekod je zelo toplo, drugje mrzlo. Velikokrat so v stiku z bolnimi osebami in se lahko hitro nalezejo prehladnih in drugih virusnih obolenj.

Psihične obremenitve delavk zmanjšujemo s kontinuirano strokovno podporo v obliki individualnih ali skupinskih razgovorov, supervizije, organizacijo strokovnih izobraževanj in zamenjavo uporabnika, ki delavko psihično izčrpava. Fizične obremenitve pa zmanjšujemo s sočasno prisotnostjo dveh oskrbovalk pri težjih in težko gibalno oviranih uporabnikih. Kar pa v letošnjem letu ni bilo izvedeno zaradi epidemije in prepovedi zbiranja ljudi.

IZVAJALKE NEPOSREDNE SOCIALNE OSKRBE

Število izvajalk neposredne socialne oskrbe na domu (socialne oskrbovalke) in način njihove zaposlitve.

NAČIN ZAPOSLOTITVE	ŠTEV. IZVAJALK
Redno zaposlene - za nedoločen čas	14
Redno zaposlene za določen čas (nadomeščanje dolgotrajne bolniške odsotnosti)	1
Zaposlene v okviru subvencioniranih zaposlitev PZ	0
Zaposlene preko javnih del (APZ)	0
SKUPAJ:	14

Vse izvajalke storitve so bile strokovno usposobljene in izpolnjujejo z zakonom določene pogoje za opravljanje storitve.

Izvajalkam storitve smo na Centru za socialno delo zagotavljali kontinuirano strokovno podporo, predavanja in supervizijo. Slednje je bilo sicer zaradi ukrepov vezanih na pandemijo COVID-19 o v letu 2020 v veliko manjšem obsegu kot sicer.

PROSTORI

Velik problem na področju službe pomoči na domu predstavlja pomanjkanje primerne prostora za izvajanje skupinskih aktivnosti, rednih tedenskih sestankov, izobraževanj in supervizij ter primanjkanje primerne prostora za shranjevanje zaščitne varovalne opreme. Problem je pereč od

januarja 2012, ko je center pridobil nove delavce za izvajanje nalog na področju uveljavljanja pravic iz javnih sredstev in se je sejno sobo preuredilo za potrebe izvajanja novih nalog. Težavo rešujemo tako, da prosimo Medgeneracijski center Izola, da nam občasno odstopi svoje prostore v uporabo.

Pomanjkanje prostora občutijo zlasti delavke, saj nimajo možnosti, da bi se po opravljeni storitvi v »kriznih situacijah«, ko je nujno potrebno, med delovnim časom, stuširale in preoblekle. Posebej je to težko za delavke, ki ne živijo v bližnji okolici Izole. Slednje je še posebej prišlo do izraza v letu 2020, ko se je pojavila epidemija vezana na COVID-19 in smo za potrebe izvajanja socialne oskrbe pri uporabnikih pozitivnih na COVID-19 potrebovali primerne prostore z garderobo in tušem. Prostorsko stisko smo začasno rešili z najemom manjšega prostora v župnišču v Izoli, kar je zgolj začasne narave.

VOZNI PARK

Za izvajanje socialne oskrbe ima center za socialno delo na razpolago štiri osebna vozila, Opel Corso letnik 2004, Renault Clio letnik 2003 ter dva Citroena C3 letnik 2010. Pri svojem delu uporablja lastno osebno vozilo 10 oskrbovalk. Avtomobili so dotrajani in pogosto v okvari. Ugotavljamo, da bi bilo potrebno vozila nadomestiti in mogoče razmišljati o najemu službenih vozil za potrebe izvajanja socialne oskrbe, kar nam bo v dogovoru z Občino Izola v letu 2022 najverjetneje uspelo realizirati z najemom novih vozil.

ZAKLJUČEK

CSC JP, Enota Izola si prizadeva razvijati tako javno službo pomoči na domu, ki bi uporabnikom omogočala čim boljše kvaliteto storitve in ustrezno zadovoljevanje njihovih potreb. Z organizacijo dela smo zagotavljali, da pri uporabnikih ni prihajalo do prepogostih zamenjav socialnih oskrbovalk, saj so za te spremembe zelo občutljivi. Prizadevali smo si, da smo storitev izvajali v skladu z veljavnimi zakonskimi akti in Evropsko listino pravic in odgovornosti starejših, potrebnih dolgotrajne oskrbe in podpore.

Pri izvajanju storitve smo se po potrebi povezovali in sodelovali s strokovnimi službami (osebni zdravnik, patronažna služba, društva upokojencev, društva invalidov, domovi upokojencev) z namenom celostne skrbi za uporabnika.

Na potrebe uporabnikov smo se, kolikor so nam kadrovske zmožnosti to dopuščale, sproti odzivali, saj starostniki svojih temeljnih življenjskih potreb ne morejo prelagati na kasnejši čas (npr. starostniki, ki nimajo v bližini svojcev in so po odpustu iz bolnišničnega zdravljenja fizično zelo šibki, da ne zmorejo poskrbeti niti za osnovne potrebe).

Ocenjujemo, da smo v letu 2021 kvalitetno izvajali storitev, saj ugovorov zoper opravljene naloge s področja pomoči na domu ni bilo.

Storitev je v lokalnem okolju dobro sprejeta, čeprav ugotavljamo, da veliko ljudi še vedno ne pozna tovrstne službe. Veliko pozornosti namenjamo promociji storitve, zlasti z deljenjem letakov na mestih, kjer se starejši ljudje združujejo.

Število opravljenih učinkovitih ur in število uporabnikov vključenih v storitev se je v lanskem letu zmanjšalo, kar gre pripisati razglašeni epidemiji Covid-19 in s tem povezanimi odsotnostmi zaposlenih- odsotnih zaradi koriščenja varstva otrok, odsotnosti zaradi okužbe s Covid-19, odsotnosti zaradi odrejene karantene. Poleg tega, smo bili primorani ob oskrbi bolnika s Covid-19 ali s sumom na okužbo, zmanjšati obseg storitev. Za neposredno socialno oskrbo je zaposlenih 14, strokovno usposobljenih, socialnih oskrbovalk. Žal smo v večini delali v precej okrnjeni kadrovski zasedbi zaradi prej navedenih razlogov.

Število bolniških odsotnosti socialnih oskrbovalk je v primerjavi z letom prej naraslo. Veliko smo razmišljali kako lahko pripomoremo k zmanjšanju števila bolniških odsotnosti. Posledično načrtujemo v okviru zdravja na delovnem mestu za socialne oskrbovalke organizirati v sodelovanju s Centrom za krepitev zdravja Izola delavnice za aktivni odmor. Delavnice naj bi potekale tako individualno kot skupinsko, odvisno od sprotne epidemiološke slike v državi. V ta namen smo že nabavili masažne valje in žogice.

Ugotavljamo tudi, da bi upravičenci do storitve želeli biti v storitev vključeni v večjem obsegu, vendar jim težavo, predvsem zaradi nizkih pokojnin, predstavlja plačilo storitve, kljub temu, da je cena v primerjavi z drugimi občinami relativno ugodna.

V letu 2021 smo v celoti pričeli z elektronskim evidentiranjem izvajanja storitve pomoči na domu. Nova aplikacija je bila tako s strani socialnih oskrbovalk kot uporabnikov lepo sprejeta in nam omogoča zmanjšanje vodenja papirnate evidence.

DRUGE AKTIVNOSTI V LOKALNI SKUPNOSTI IZOLA

Preventivno delo na področju ranljivih skupin in brezdomnih oseb v Občini Izola (1 javni delavec)

Na Enoti Izola smo si v sodelovanju s **Karitas Bertoki in Občino Izola** prizadevali nadaljevati zasledovati skupno zastavljene cilje pri delu z ranljivimi in brezdomnimi osebami, s čimer smo pričeli v letu 2016 z zaposlenimi preko programa javnih del.

Laična pomoč družini za dom (javno delo)

Na Enoti Izola se socialnovarstveni programi kot laična pomoč družini za dom izvajajo že vrsto let. Kontinuirano od leta 1997 v različnih oblikah (*Socialno pedagoška pomoč, Posvetovalnica za mlade in starše;*) v obdobju zadnjih let pa kot *Laična pomoč družini za dom* z izvajalci preko javnih del. Na ta način je bil javni delavec prisoten v družini, na domu, večkrat tedensko po eno uro do dve..

Primerjava vključenega kadra in uporabnikov skozi leta

Izvajalci laične pomoči družini za dom so javni delavci, izbrani na podlagi razpisa, ki ga razpiše Zavod za zaposlovanje. V zadnjih letih (od leta 2012) so bile v program vključene v glavnem izvajalke, vključena sta bila zgolj dva moška izvajalec.

Uporabniki so družine, ki so prostovoljno vključene v storitev *Pomoč družini za dom*. Gre za družine s kompleksnimi težavami, ki so v storitev vključene z namenom učenja vsakodnevnih funkcij za pomoč pri vzgoji, pri učenju zdravih življenjskih navad, pri učenju za reševanje vsakodnevnih težav in vzpostavitev komunikacije med družinskimi člani. Ravno tako je pomoč namenjena staršem pri obvladovanju otrok s težavami v odraščanju ter družinam, ki ne zmorejo in ne znajo obvladovati vsakdanjih življenjskih obveznosti.

Učinki programa

Program se izvaja dnevno na domu v družinah (zaradi Covid situacije, se je v letu 2021 število vključenih družin omejilo, tako da se storitev izvajala le v 2 družinah. Program poteka celo leto (vključno s poletnimi počitnicami). Na tak način lahko CSD spremlja družino kontinuirano in ima vsakodnevni stik z družino. Učinek takšnega dela je predvsem v preventivi, ker se težave otrok na več ravneh (šola, družina, vrstniki) rešujejo sproti in do večjih zapletov pride v manjši meri, kot če družina ni vključena v pomoč.

Pomoč družini za dom obsega učenje vsakodnevnih funkcij za pomoč pri vzgoji, pomoč pri kakovostnem preživljanju prostega časa otrok in staršev, pomoč pri učenju reševanja vsakodnevnih težav in vzpostavitev komunikacije, pomoč pri ravnanju z družinskimi člani z motnjo v duševnem razvoju, pomoč družini z invalidnim družinskim članom, sodelovanje z vsemi udeleženi akterji v občini in izven (OŠ, KCM...).

Povpraševanja po pomoči, je med družinami še vedno veliko.

Sodelovanje z Medgeneracijskim centrom Izola

Enota Izola že od leta 2018 (od odprtja) aktivno sodeluje v Medgeneracijskem centru v Izoli, kjer smo se tudi v letu 2021, sicer zaradi COVID situacije manj, vključevali in izvajali aktivnosti za obogatitev programa medgeneracijskega centra v Izoli, 2x mesečno (sreda od 16-17 ure), vse do zaprtja centra zaradi epidemije. V njihovih prostorih smo izvajali socialno varstveno storitev Prva socialna pomoč, izvajali smo tematska predavanja in delavnice za starejše. Menimo, da smo vzpostavili kvalitetno sodelovanje s starejšimi in ranljivimi skupinami občanov. Ugotavljamo tudi, da so med vključenimi uporabniki, pretežno občani, ki do Enote Izola težko pridejo.

Sodelovanje z Zdravstvenim domom Izola- Center za krepitev zdravja

Enota Izola je v letu 2021 nadalje sodelovala in se vključevala v Aktivnosti za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju v lokalnem okolju. V letu 2021 so nam bili v support in pomoč pri izvajanju nalog PND zaradi Covid razmer.

ENOTA KOPER

NAZIV PROGRAMA: **KOPER – ZDRAVO MESTO**

Projekt 1: IZKUSTVENA DELAVNICA LABIRINT NASILJA, DAN ZDRAVJA (Koper – Zdravo mesto) – FESTIVAL TRAJNOSTNE MOBILNOSTI (2.10. 2021)

Čas izvedbe: 2. oktober 2021

Kraj izvedbe: Pristaniška ulica v Kopru (dokazilo – glej fotografijo 1 in fotografija 2 ter seznam prisotnih izvajalcev, ki ga hrani organizator prireditve)

Namen projekta: Nasilje v družini je še vedno pod prijavljeno, zato je potrebno kontinuirano ozaveščati širšo populacijo o tem kaj je nasilje v družini, kakšne oblike nasilja obstajajo, kakšna je dinamika nasilja v družini ter kam se žrtve nasilja kot tudi povzročitelji nasilja lahko obrnejo po pomoč.

Cilji projekta:

- Ozaveščanje, informiranje o nasilju v družini, oblikah nasilja, dinamiki nasilja ter načinih ukrepanja v primerih, ko so sami udeleženci/udeleženke projekta bodisi kdo drug, ki ga poznajo, žrtve ali povzročitelji nasilja.

Ciljne skupine:

- mimoidoči/mimoidoče;
- žrtve nasilja;
- strokovna javnost - predstavniki/predstavnice različnih organov, organizacij in nevladnih organizacij, ki se pri svojem delu srečujejo s preprečevanjem in obravnavo nasilja oziroma z žrtvami nasilja (CSD, nevladne organizacije);
- predstavniki/predstavnice lokalne skupnosti;
- širša javnost.

Potek projekta: Strokovne delavke, ki delujemo v okviru Mreže pomoči žrtvam nasilja (CSD Južna Primorska: Služba za koordinacijo in pomoč žrtvam (Krizni center za otroke in mladostnike - Marelična hiša, Krizni center za žrtve nasilja Južna Primorska, Regijska Varna hiša Kras - enota Sežana, koordinatorica za preprečevanje nasilja pri CSD Južna Primorska) v sodelovanju z Društvom za nenasilno komunikacijo - enota Koper) smo na stojnici v okviru festivala mobilnosti dne, 2.10. 2021 predstavile Mrežo pomoči za žrtve nasilja Južna Primorska, ki deluje na področju obravnave in preprečevanja nasilja v družini. Na stojnici je bila nekaj časa prisotna tudi direktorica CSD Južna Primorska, Tjaša Rodman.

Ob tej priložnosti smo mimoidočim delili informativna ter preventivna gradiva in jim bili na voljo za pogovor/svetovanje. Odziv mimoidočih je bil pozitiven, tisti/tiste, ki so se ustavili/ustavile so postavljali/postavljale vprašanja, zanimalo jih je delo CSD, nevladnih organizacij, delili/delile so svoje izkušnje, vzeli/vzele zloženke in letake z informacijami. Projekt je bil izveden ob sodelovanju več društev in ustanov, omogočal je udeležbo in sodelovanje vsem občanom ter s tem zagotavljal uresničevanje javnega interesa. Udeleženci/udeleženke ter izvajalci/izvajalke so se povezale z lokalno skupnostjo.

Opomba: V prvotnem načrtu je bila izvedba izkustvene delavnice »Labirint nasilja« v okviru prireditve Koper zdravo mesto, ki je bila s strani organizatorja - Mestne občine Koper zaradi ukrepov v povezavi z obvladovanjem pandemije virusa Covid-19 organizirana naknadno v okviru Festivala trajnostne mobilnosti.

Projekt 2: KONSTRUKTIVNO ODZIVANJE NA NASILJE V DRUŽINI

Čas izvedbe: 10. 6.2021, 18.11. 2021

Kraj izvedbe: zaradi epidemioloških ukrepov sta bili obe izvedbi posveta izvedeni na daljavo s pomočjo aplikacije ZOOM

Opomba: prvotni načrt je bil, da bosta posveta potekala ob osebni stiku na lokaciji znotraj Mestne občine Koper

Namen projekta: V okviru projekta smo z namenom ozaveščanja o dinamiki nasilja v družini ter konstruktivnega odzivanja na nasilje v družini predvsem v času pandemije Covid – 19, doseči čim več različnih resorjev ter ciljnih skupin znotraj lokalne skupnosti.

Cilji projekta:

- Ozaveščanje, informiranje o nasilju v družini, oblikah nasilja, dinamiki nasilja ter načinih ukrepanja v primerih, ko so sami bodisi kdo drug, ki ga poznajo, žrtve ali povzročitelji nasilja s poudarkom na odzivanju na nasilje v družini v času pandemije Covid – 19.

Ciljne skupine:

- predstavniki/predstavnice lokalne skupnosti;

- širša javnost;
- strokovna javnost - predstavniki/predstavnice različnih organov, organizacij in nevladnih organizacij, ki se pri svojem delu srečujejo s preprečevanjem in obravnavo nasilja oziroma z žrtvami nasilja (CSD Južna Primorska (enota Koper), Policijska uprava Koper, Državno tožilstvo Koper, Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše Koper, vzgojno-izobraževalni zavodi na območju Mestne občine Koper (Osnovna šola Elvire Vatovec Prade), nevladne organizacije, ki delujejo na območju Mestne občine Koper (Društvo za nenasilno komunikacijo, enota Koper, Beli Obroč, enota Koper, Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja, regijska poslovalnica Koper), Zdravstveni dom Koper, Nacionalni inštitut za javno zdravje, enota Koper).

Potek projekta:

Glede na dejstvo, da se nasilje v družini običajno poveča v vseh kriznih situacijah, vključno s pandemijami na CSD Južna Primorska z namenom hitrega odzivanja trenutno situacijo na področju preprečevanja nasilja organizirali dva posveta in sicer:

- Obravnava otrok in mladostnikov z izkušnjo nasilja ter otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami, ki je potekal 10.6. 2021 preko platforme ZOOM.
- Medresorsko sodelovanje pri obravnavi nasilja v družini, ki je potekal dne, 18.11. 2021 preko platforme ZOOM.

Verjetnost, da bodo osebe, ki doživljajo nasilje v družini, zlasti ženske in njihovi otroci, pogosto pa tudi stari ljudje in ljudje z ovirami, izpostavljeni nasilju, se je v času pandemije Covid-19 močno povečala. Družinski člani/članice v tem času več časa preživijo skupaj in imajo posledično manj možnosti umika. V tem času je prisotnih tudi več dejavnikov tveganja, kot je na primer povečan stres zaradi izgube službe in drugih ekonomskih posledic zaradi česar se nasilje, ki ga izvajajo povzročitelji nasilja lahko intenzivira, poveča ali pojavi tudi v odnosih, kjer ga prej ni bilo. Žrtve nasilja, ki se že sicer pogosto srečujejo s socialno izolacijo, imajo v času ukrepov za zaježitev epidemije še manj možnosti za stike s posamezniki/posamezniki znotraj njihove socialne mreže.

Nasilje se najpogosteje dogaja v družinskih oziroma partnerskih odnosih. Glede na raziskave so v več kot 90 % do 95 % žrtve nasilja ženske s strani moških. Nasilje nad ženskami korenini v patriarhalni kulturi in prepričanjih, ki ženskam pripisujejo pasivno vlogo in naloge, povezane z družino in otroki, moškim pa aktivnosti, povezane z odločanjem in širšim udejstvovanjem. Zaradi tradicionalno določene vloge otroka in tradicionalnih načinov vzgoje se v družbi ohranja tudi nasilje nad otroki.

Nasilje v družini se običajno poveča v vseh kriznih situacijah, vključno s pandemijami. Podatki iz različnih držav kažejo na povečanje pojavnosti nasilja v družini v času pandemije Covid-19. Verjetnost, da bodo osebe, ki doživljajo nasilje v družini, zlasti ženske in njihovi otroci, pogosto pa tudi stari ljudje in ljudje z ovirami, izpostavljeni nasilju, se je v času pandemije Covid-19 močno povečala. Družinski člani/članice v tem času več časa preživijo skupaj in imajo posledično manj možnosti umika. V tem času je prisotnih tudi več dejavnikov tveganja, kot je na primer povečan stres zaradi izgube službe in drugih ekonomskih posledic zaradi česar se nasilje, ki ga izvajajo povzročitelji nasilja lahko intenzivira, poveča ali pojavi tudi v odnosih, kjer ga prej ni bilo. Žrtve nasilja, ki se že sicer pogosto srečujejo s socialno izolacijo, imajo v času ukrepov za zaježitev epidemije še manj možnosti za stike s posamezniki/posamezniki znotraj njihove socialne mreže.

Podatki, ki so nam na razpolago, kažejo, da ženske, ki so poleg otrok najpogosteje žrtve nasilja v družini (bolj izpostavljeni so mu lahko še stari ljudje, ki ne zmorejo skrbeti zase, in ljudje z ovirami), nosijo največje breme pri povečani količini skrbi in nege za otroke zaradi zaprtja šol ter povečani skrbi za starejše družinske člane/članice ter povečani količini domačih opravil. To njihovo situacijo še poslabša in jih spravlja v še večjo stisko. Ženske se prav tako soočajo s še težjo ekonomsko situacijo, saj je med ženskami več delavk na črno (varuške, čistilke ...) in prekarnih delavk, ki so v času ukrepov pogosto ostale brez zaslužka. Ženske so bolj izpostavljene virusu zaradi prevladovanja v določenih poklicnih skupinah, ki so v času pandemije med najbolj obremenjenimi (oskrbovalke, negovalke, medicinske sestre, trgovke ...). Prav tako ženske pogosteje ostajajo doma iz razloga višje sile, kar je zmanjšalo njihove prihodke in njihove možnosti poklicnega razvijanja in napredovanja.

Predvidevamo lahko tudi, da je ena od posledic pandemije povečano nasilje nad otroki, saj je zaradi šolanja od doma in omejenih stikov postalo veliko bolj skrito. Starši, ki povzročajo nasilje in zanemarjajo otroke, to počnejo veliko pogosteje, če menijo, da za njihovo početje nihče ne bo izvedel in se ne bojijo posledic.

Pandemija je prinesla tudi nove oblike nasilja. Nekateri povzročitelji nasilja zlorablajo ukrepe za

zajezitev pandemije, da še povečajo nadzor nad partnerkami in jih še bolj omejujejo, pod pretvezo, da je to potrebno zaradi državnih ukrepov, ne zaradi njihove volje. Nekateri namenoma ne spoštujejo ukrepov in s tem dodatno ogrožajo otroke in partnerko ali pa partnerkam omejujejo dostop do nujno potrebnih pripomočkov, na primer do mila, mask in razkužila za roke.

Zaradi negotove prihodnosti se ženske v obdobju ukrepov težje odločajo za tako velike življenjske spremembe, kot je odhod od doma oziroma prekinitev odnosa, v katerem doživljajo nasilje. To je pričakovano, saj je situacija že sama po sebi zelo negotova. Zato menimo, da moramo biti v teh časih, ko je veliko pozornosti usmerjene v preprečevanje okužb in širitve virusa, pozorni tudi na tovrstno dogajanje v naši okolici.

Pomen projekta za Mestno občino Koper:

Nasilje v družini ima za žrtve nasilja številne posledice. Posledice so odvisne od več dejavnikov in sicer od značilnosti zlorabe, odziva okolice, podpore socialne mreže, osebnostnih značilnosti žrtev nasilja, sposobnosti za soočanje s stresom in podobno. Nekateri izmed posledic nasilja, ki jih občutijo žrtve so: občutek strahu, slaba samopodoba, občutek nemoči in nesposobnosti, tesnoba, apatičnost, potrto, prevzemanje odgovornosti za nasilje, občutki krivde in sramu, umik vase, slaba socialna mreža in osamljenost, samodestruktivna vedenja (alkoholizem, samopoškodovanje), težave v duševnem zdravju, slabo splošno zdravstveno stanje, glavoboli in podobno.

Preventivne dejavnosti in medresorsko sodelovanje vseh, ki delujemo na področju preprečevanja nasilja kot tudi ozaveščanje širše javnosti glede nesprejemljivosti nasilja dolgoročno vplivajo na zmanjšanje pojava nasilja v družini ter posledic le tega.

Izdelek 1:

Projekt Nasilne zveze so brezveze: Naslavljanje spletnega nasilja s pomočjo digitalnega pripovedništva

Project: Violence Is Not Cool: Addressing cyberbullying with digital storytelling,
<https://www.youtube.com/watch?v=r3iaT1r5dpc&t=24s>

Izdelek 2:

Stories from Apricot House <https://www.youtube.com/watch?v=nldQzoclyts>

ENOTA PIRAN

NAZIV PROGRAMA:

POMOČ DRUŽINI NA DOMU

Socialno varstvena storitev Pomoč na domu kot socialna oskrba

Pomoč na domu so koristili stari ljudje, invalidi in druge odrasle osebe, ki so se zaradi starosti, invalidnosti ali bolezni znašli v stiski in se niso mogli oskrbovati sami, njihovi svojci pa take oskrbe in nege niso mogli ali zanjo niso imeli možnosti.

Podatki o številu uporabnikov in številu izvedenih ur storitev pomoči na domu v občini Piran za leto 2021

Mesec	Št. uporabnikov pomoči na domu	Št. dostavljenih kosil na dom	Št. vseh izvedenih ur
Januar	113	965	1493
Februar	111	948	1167
Marec	114	1206	1701

April	120	1059	1557
Maj	118	1076	1593
Junij	115	1090	1511
Julij	114	1249	1519
Avgust	117	1221	1495
September	109	1003	1662
Oktober	119	1124	1765
November	119	1058	1687
December	113	1043	1603
Skupaj	173 vseh v letu 2021; v povprečju 115 na mesec	13042	18762

Ugotovitve

- **Povečalo se je število uporabnikov vključenih v storitev**

V letu 2020 smo obiskovali v povprečju 101 uporabnikov mesečno, v letu 2021 pa 115 uporabnikov v povprečju mesečno. Število uporabnikov bi bilo še večje, če bi se na razpis za socialno oskrbovalko prijavile primerne delavke za nadomeščanje bolniških odsotnosti. Redno imamo za vključitev v storitev čakalno vrsto in pomoči ne uspemo zagotoviti, oziroma ne moremo povečati obsega pomoči uporabnikom. Glede na trend v zadnjih letih, predvidevamo, da se bo število teh potreb povečevalo. Večkrat se zgodi, da takrat, ko lahko čakajoče vključimo v pomoč, le ti že poskrbijo za pomoč, ki jo pridobijo na črnem trgu in je velikokrat neprofesionalna, o čemer vsako leto poročamo.

V letu 2021 smo imeli 112 prosilcev za storitev. Že dogovorjene storitve smo iz istega razloga krajšali in občasno tudi odpovedovali. Veliko pobud za vključitev starejših oseb v storitev dobimo iz okolja, zdravstvenih ustanov oziroma sorodnikov, ki težko sprejmejo dejstvo, da ne zmoremo takoj nuditi storitve.

- **Število izvedenih ur pomoči se je povečalo**

V letu 2020 smo opravili 17649 ur pomoči, v letu 2021 pa 18762 ur. Opravili bi še veliko več ur pomoči, če bi imeli s kom nadomestiti odsotne delavke, saj se na razpis za nadomeščanje bolniških odsotnosti niso prijavili primerni kandidati.

V letu 2021 so uporabniki še naprej potrebovali nujno popoldansko in predvsem večerno pomoč ter pomoč ob sobotah, nedeljah ter praznikih. Ob sobotah, nedeljah in praznikih zagotavljamo uporabnikom le najnujnejša opravila in sicer pomoč pri temeljnih dnevnih opravilih. Ob sobotah, nedeljah in praznikih so pomoč v letu 2020 zagotavljale občasno tri, občasno pa štiri socialne oskrbovalke, v letu 2021 pa 3 socialne oskrbovalke.

- **Povečalo se je število dostavljenih obrokov na dom.**

V letu 2020 smo dostavili **11672** obrokov, v letu 2021 pa **13042** obrokov. Uporabniki povedo, da so s kosili, tako s količino, z okusnostjo in raznolikostjo ter načinom dostave kosil zadovoljni. Glede na veliko število obrokov in glede na to, da so posodice že nekaj let na terenu in so nekatere že uničene, smo morali nabaviti dodatno posodo za prinos kosil in jo bomo morali v letu 2022 ponovno nabaviti. Zaradi pomanjkanja kadra za polnjenje posodic v vrtcu lahko dostavljamo maksimalno 60 obrokov dnevno (teh, ki nam jih polnijo v vrtcu Mornarček) in novih naročil ne moremo sprejemati. Poleg teh 60 obrokov dnevno razdelimo še v mestu Piran in v Dnevnom centru Školjka 12 obrokov dnevno. Slednja nam pripeljejo/dostavijo iz vrtca Mornarček v Dnevni center, kjer jih naša delavka razdeli.

- **Potreba po novih službenih vozilih:**

Razpolagamo s tremi službenimi vozili: Volkswagen Nemo (letnik 2009), Dacia (letnik 2016) in Fiat Qubo, letnik 2019.

Pri razporeditvah pokrivanja terena, če je le možno (glede na potrebe in termin obiskov), posamezna socialna oskrbovalka pokrije posamezni okoliš. Če je le možno, so službena vozila razporejena na terene z več kilometri, kar zmanjšuje stroške za kilometrine. Kljub vsemu v povprečju mesečno prevozijo skupno okoli 8000 km. Oskrbovalke uporabljajo za prevoze svoje avtomobile, vendar imajo tudi same v večini primerov dotrajana vozila, večkrat v okvari in na popravilih in občasno imamo problem, ker nimamo na razpolago dovolj vozil za opravljanje vseh nalog na terenu. **Za deljenje kosil potrebujemo tri dovolj prostorne avtomobile in v primeru okvare službenih vozil, ki jih imamo za ta namen na razpolago, morajo razvoziti oskrbovalke kosila s svojimi avtomobili, ki večinoma za to nalogo niso primerni.**

Službeno vozilo Nemo je zaradi starosti dotrajano in sčasoma ga bo potrebno zamenjati, saj so stroški popravil vedno večji. Nujno potrebujemo še vsaj eno službeno vozilo.

NAZIV PROGRAMA:

DNEVNI CENTER »ŠKOLJKA« PIRAN

Dnevni center za stare »Školjka« deluje od leta 2003. Namenjen je vsem starejšim in dolgotrajno bolnim občanom, ki iz različnih razlogov (bolezen, invalidnost, odsotnost družinskih članov, osamljenost in drugo) potrebujejo delno pomoč in oskrbo in ne morejo biti sami doma, so pa v takšnem zdravstvenem stanju, da zmorejo samostojno ali ob spremstvu dnevno prihajati in odhajati domov.

V dnevnem centru Školjka je poskrbljeno za varnost/varstvo uporabnikov, imajo organizirano prehrano, zagotovljeno pomoč pri osebni higieni in pomoč pri ohranjanja socialnih stikov. Izvajajo se različne interesne dejavnosti v smislu okupacijskih dejavnosti in ohranjanja preostalih psihofizičnih zmožnosti. Praznujemo rojstne dneve uporabnikov, Dan žena in priredimo Novoletno druženje z uporabniki dnevnega centra in uporabniki storitev pomoč družini na domu. Povezujemo se in sodelujemo s svojci, vrtci, šolami in z društvi.

Zaradi majhnega števila uporabnikov je možen pristen stik z vsakim uporabnikom, prilagajanje na njegove želje, sposobnosti in potrebe.

Pri večini uporabnikov dnevni center za določeno obdobje nadomesti institucionalno varstvo in jim podaljšuje bivanje v domačem okolju. V veliki meri razbremenjuje tudi svojce, ki so obremenjeni s skrbjo svojih ostarelih staršev in sorodnikov.

Dnevni center nadgrajujemo z medgeneracijskimi delavnicami, ki potekajo vsak četrtek dopoldne in so bile do razglasitve pandemije redno obiskane.

Število uporabnikov v DC Školjka

V mesecu januarju in februarju je DC obiskovala le 1 uporabnica enkrat na teden, ko se je prišla kopat, v tem času pa medgeneracijskih delavnic ni bilo. Ostale dni v tednu je bila varuhinja dnevnega centra razporejena na delo na terenu. V mesecu marcu in aprilu sta dnevni center obiskovali dve uporabnici, saj so se ostali uporabniki z bali potencialnih okužb s Covid-19 in so na svojo željo nekateri prenehali obiskovati DC, dokler se razmere ne bi umirile. Meseca maja se nam je pridružila še ena uporabnica. V mesecu juniju, juliju in avgustu so DC obiskovali 3 uporabniki, v mesecu septembru, oktobru, novembru in decembru pa 4 uporabniki.

Delo v DC smo prilagodili nastalim razmeram. Na žalost smo morali skoraj vse aktivnosti, ki smo jih načrtovali (medgeneracijske delavnice), odpovedati. Udeležili smo se le sejmov starin v Piranu v času sproščanja ukrepov za zajezitev virusa. Na sejmih smo se predstavili z izdelki, ki smo jih izdelali v DC. V DC smo izdelovali različne izdelke, od nakupovalnih torbe, prijemalke za posodo, punčke iz cunj, ... in izdelke, ki smo jih priložili novoletnim darilom za uporabnike storitev PND in DC. Varuhinja dnevnega centra je bila razporejena občasno tudi na delo na terenu na storitev pomoči na domu, kjer smo se spopadali z dolgotrajnimi odsotnostmi zaradi varstva otrok, karanten in odsotnostmi zaradi okužb s Covid-19.

Vzdrževali smo stike z uporabniki, ki so povedali, da si želijo vrniti v DC, vendar si še ne upajo in bodo prišli, čim bo to bolj varno (po cepljenju oziroma ob izboljšanju epidemioloških razmer).

Kader v dnevnem centru

Za izvajanje storitev sta v dnevnem centru, v dogovoru z občino zaposleni 2 delavki in sicer varuhinja dnevnega centra in javna delavka. Javna delavka v dnevnem centru nam je v pomoč in razbremenitev

varuhinje dnevnega centra, vendar ne sme samostojno opravljati nalog osnovne dejavnosti dnevnega centra, temveč je sprejeta le za druženje s starostniki in spremljanje starostnikov. Ugotavljamo, da takšna oblika zaposlovanja ni najbolj primerna, saj potrebujemo samostojno delavko, ki lahko nadomešča odsotnosti varuhinje dnevnega centra. Slabost je tudi v tem, da lahko dela preko javnih dela le omejen čas, to pa pomeni, da , ko naveže stike, se vpelje v okolje in jo uporabniki sprejmejo, zaključiti z delom, nova delavka pa mora vse to vzpostaviti znova.

Glede na to, da imajo uporabniki dnevnega centra v veliki meri težave z demenco in posledično potrebujejo več pomoči, smo večkrat razporejali delavce iz storitve pomoči na domu v dnevni center, saj smo le tako lahko zagotavljali kvalitetno storitev za uporabnike dnevnega centra. Vključevali smo tudi prostovoljce in osebe, ki so opravljale družbeno koristno delo. Za pokrivanje bolniških odsotnosti in dopustov smo razporejali delavke iz pomoči na domu.

Rešitev problema glede kadra v dnevnem centru vidimo v tem, da bi namesto javne delavke **zaposlili delavko, vsaj za polovični delovni čas**, ki bi jo po potrebi lahko razporedili tudi na izvajanje SV storitve Pomoč družini na domu in sicer ob dnevih, ko bi dnevni center bil slabše obiskan (odhodi uporabnikov v bolnišnico, k zdravnikom..), oziroma ob urah, ko ne bi bil obiskan. Ta delavka bi deloma nadomeščala odsotnosti varuhinje dnevnega centra (bolniška, dopusti). Deloma bi odsotnosti varuhinje dnevnega centra še vedno pokrivali s socialnimi oskrbovalkami iz socialnovarstvene storitve pomoč na domu.

ENOTA SEŽANA

SOCIALNO VARSTVENI PROGRAMI:

- 1. KAKOVOSTNO STARANJE IN SOŽITJE GENERACIJ**
- 2. POMOČ BREZDOMNIM IN OSTALIM RIZIČNIM SKUPINAM PREBIVALSTVA**
- 3. POMOČ OSEBAM S TEŽAVAMI V DUŠEVNEM ZDRAVJU IN NJIHOVIM SVOJCEM**

V letu 2021 so se, kot že vrsto let, na področju vseh štirih občin celotne UE Sežana izvajali trije socialnovarstveni programi, ki so izključno lokalnega pomena. Program Kakovostno staranje in sožitje generacij, ki se izvaja od leta 2008, Pomoč brezdomnim in ostalim rizičnim skupinam prebivalstva, ki se izvaja od leta 2009 in program Pomoč osebam s težavami v duševnem zdravju in njihovim svojcem, ta se izvaja že od leta 1993. To so trije programi, ki so že ob sami vzpostavitvi bili namenjeni predvsem izvajanju socialno varstvenih storitev na terenu.

V letu 2021 je bilo v programe vključenih več kot **300 gospodinjev**.

Kakovostno staranje in sožitje generacij:

-149 oseb vključenih v program v letu 2021

Občina Divača: 19

Občina Komen: 27

Občina Sežana: 71

Občina Kozina: 32

Na programu je bila v letu 2021 kot dodatna pomoč zaposlena tudi ena oseba preko javnih del.

Pomoč brezdomnim in ostalim rizičnim skupinam prebivalstva:

-78 oseb vključenih v program v letu 2021

Občina Divača: 17

Občina Komen: 11

Občina Sežana: 39

Občina Kozina: 11

Pomoč osebam s težavami v duševnem zdravju in njihovim svojcem:

-103 oseb vključenih v program v letu 2021

Občina Divača: 11

Občina Komen: 20

Občina Sežana: 44

Občina Kozina: 28

V preteklih dveh letih smo zaznavali porast nekaterih težav, ki so specifična situacije od okužb z virusom Covid-19. Stiske in težave so bile prisotne že prej, v trajanju epidemije pa se opaža bolj

poudarjeno osamljenost, občutek tesnobe, občutek nemoči in ujetosti, stagnacije. Zadeve, ki so bile že prej za ljudi težke, so zdaj še težje – npr. dostop do zdravniške pomoči, kontakt s posameznimi službami, težji dostop do prevoza in s tem ovirana samostojna skrb zase, oteženi stiki s pomembnimi drugimi, včasih tudi zaradi strahu pred neznanim.

Izredna situacija zaradi okužb z virusom Covid-19 ni povzročila večjih sprememb pri izvajanju naših storitev na terenu z in za ljudi. Delno so se spremenile potrebe uporabnikov, vendar je naše delo oz. njegov obseg in intenzivnost, ostalo enako.

Na terenu smo dnevno prisotni ob upoštevanju vseh priporočenih in obvezujočih varnostnih ukrepov. Kljub obdobjem, ko naj bi bili obiski na domovih in osebni stiki z uporabniki v čim manjšem obsegu in le v nujnih primerih, smo glede na oceno stisk in potreb naših uporabnikov in dodatno tudi za tiste osebe, ki niso trajno vključene v programe, bili prisotni na terenu v neomejenem obsegu, kot v času pred epidemijo.

Terensko delo je skozi vsa leta do danes vodilo vseh treh programov. Geografsko izredno veliko območje UE Sežana, posledično pa težja dostopnost do storitev, je le eden od dejavnikov, ki govorijo v prid terenskega dela. Velika prednost tovrstnega dela so predvsem psihološki in socialni dejavniki, saj tak način dela omogoča, da kot strokovni delavci vstopimo v domače okolje posameznikov in družin. V tako osebnem stiku je prepoznavna njihove življenjske situacije, dejanskih razmer, v katerih živijo in prepoznavanje stisk, s katerimi se soočajo, najlažja, za uporabnike pa njim bolj prijazen in varen način sprejemanja strokovne pomoči, ki načeloma pri njih vzbudi večjo stopnjo zaupanja. Možnost terenskega dela in s tem možnost obiska na domu je izjemno dragocena, saj lahko le tako dobimo popolno sliko uporabnikove resničnosti, pridemo v kontakt z vsemi drugimi ključnimi osebami in lažje razvijemo zaupen odnos, saj se v domačem okolju načeloma počutijo veliko bolj varne in sproščene. Tako se odprejo možnosti za bolj celovito reševanje socialne stiske in realizacijo izhodov iz neugodne življenjske situacije.

Namen programov je tako najprej, da se s terenskim delom približamo tistim najbolj ogroženim posameznikom in družinam ter jim ponudimo storitve in pomoč v njihovem domačem okolju.

Programi so po vseh letih delovanja že dobro prepoznavni v lokalnem okolju. Vključitev v program je prostovoljna odločitev posameznika in za uporabnika tudi brezplačna, kar je uporabnikom največkrat izjemno pomembna informacija, saj nimajo sredstev za plačilo dodatne storitve. Uporabnik je v program vključen dokler želi, oz. dokler potrebuje našo podporo.

Vključenim v programe nudimo celostno in izrecno individualno zastavljeno obravnavo, saj le tako res pomagamo posameznikom v tistem delu, kjer pomoč želijo in jo tudi potrebujejo. Zgodbe ljudi in tudi njihove težave se med seboj razlikujejo. Obravnava je največkrat dolgotrajna, saj je velikokrat potrebno tudi večletno spremljanje, da se s primernimi spodbudami in strokovno podporo, tako posameznikom kot svojcem, preprečujejo akutne socialne stiske in se tako vzdržujejo dovolj stabilne življenjske okoliščine, ki jim omogočajo čim bolj samostojno življenje in sicer čim dlje v domačem okolju, kar pa je tudi glavni cilji programov.

Programi gotovo ne bi v tolikšni meri dosegali zastavljenih ciljev, če ne bi vzpostavili odličnega sodelovanja z vsemi službami, institucijami, lokalnimi in krajevnimi skupnostmi, društvi, humanitarnimi organizacijami in nevladnimi organizacijami.

Na področju našega delovanja sta predvsem neprecenljiva sodelovanje in posluš občin - Občino Divača, Občino Hrpelje-Kozina, Občino Komen in Občino Sežana, ki kot sofinancerji programov omogočajo, da se programi sploh lahko izvajajo in tako svoje občane podpirajo in jim nudijo možnost aktivnega reševanja socialnih stisk, s tem pa tudi kakovostnejšega sobivanja v skupnosti.

DRUGI PROJEKTI ENOTE SEŽANA

SODELOVANJE Z LIONS KLUBOM SEŽANA

Tudi v letu 2021 je enota Sežana sodelovala z Lions klubom Sežana in v tem okviru vzpostavila kontakt z družinami, ki so potrebovale pomoč. V tem okviru je Lions klub Sežana pomagal pri nabavi osnovnih življenjskih potrebščin socialno ogroženim družinam, pomagal pri nabavi didaktičnih in študijskih pripomočkov invalidnim otrokom iz socialno ogroženih družin.

V OKVIRU ENOTE

V letu 2021 smo se vključili v akcijo »Božiček za en dan« in v sklopu te akcije stopili v kontakt s starši otrok iz socialno šibkih družin in s starejšimi osebami. V letu 2021 smo dali poseben poudarek stiku s starejšimi, ki so zaradi epidemije še dodatno občutili socialno izoliranost. V okviru te akcije smo organizirali obdarovanje za 126 otrok in 75 starostnikov.

DRUGE NALOGE PO POGODBAH Z OBČINAMI

V obdobju 1. 1. 2021 – 31. 12. 2021 smo na podlagi pogodb z občinami Ankaran, Izola, Komen, MO Koper, Piran in Sežana, iz sredstev občinskih proračunov, izvajali naloge, oziroma ugotovitevne postopke pri uveljavljanju pravice do denarne socialne pomoči, pravice za plačilo pogrebni stroškov, pravice za oprostitvev plačila stroškov namestitve bivanja izven mreže javne službe in opravljajne nalog v zvezi z zagotavljanjem pravic družinskih pomočnikov, natančneje obračunavanje plač družinskim pomočnikom.

PROGRAMI JAVNIH DEL

Socialno vključevanje posebej ranljivih skupin, (brezdomci), Enota Izola

CILJI

Delo na terenu, stik z brezdomnimi in ranljivimi skupinami v njihovem okolju. Izdelovanje individualnih načrtov skrbi skupaj z brezdomnimi in ranljivimi skupinami ter pomoč pri doseganju zastavljenih ciljev. Skrb za socialno integracijo brezdomnih oseb, sodelovanje z institucijami v lokalni skupnosti, usposabljanje brezdomnih oseb za aktivno in samostojno življenje in delo, izboljšanje življenja brezdomnih oseb tukaj in zdaj, tudi z namenom izboljšanja kakovosti življenja v starosti, spodbujanje uporabnikov k učenju veščin potrebnih za vsakodnevno življenje ter učenje sprejemanja odgovornosti za svoje življenje in odločitve. Krepitev moči uporabnikov ter pomoč pri reševanju stanovanjske problematike. Pomoč pri vodenju skupine za samopomoč.

ČAS IZVAJANJA: 1.1.2021-31.12.2021

UPORABNIKI

V okviru programa smo izvajali različne dejavnosti, ki so prilagojene potrebam in zmožnostim brezdomnih uporabnikov in drugih ranljivih skupin v občini Izola. V program je bilo v letu 2021 vključenih 8 oseb, s katerimi je javni delavec sodeloval, jih usposabljal za samostojno, aktivno življenje ter jih učil veščin, ki so potrebne za vsakodnevno življenje. Spodbujal jih je pri skrbi zase ter za osebno higieno, krepil njihovo moč na vseh področjih.

REZULTATI IN EVALVACIJA

Poudarek je bil predvsem na reševanju stanovanjske problematike in sprejemanje odgovornosti za svoje življenje in odločitve. Poleg terenskega dela ja v letu 2021 javni delavec svoje delo izvajal na Enoti Izola, kjer je uporabnikom pomagal pri izpolnjevanju vlog za uveljavljenje pravic iz javnih sredstev in jim podajal splošne informacije.

Ugotavljamo, da je pri vključenih osebah zaznati zmanjšanje socialne izključenosti, boljše obvladovanje in ohranjanje vsakodnevnih življenjskih veščin.

Socialno vključevanje posebej ranljivih skupin za ciljno skupino otrok, mladostnikov in družin (Laična pomoč družinam), Enota Izola

CILJI

Laična pomoč 2-3-em družinam s kompleksnimi težavami z namenom učenja vsakodnevnih funkcij za pomoč pri vzgoji, pri učenju zdravih življenjskih navad, pri učenju za reševanje vsakodnevnih težav in vzpostavitev komunikacije med družinskimi člani.

Pomoč staršem pri obvladovanju otrok s težavami v odraščanju. Pomoč družinam, ki ne zmorejo in ne znajo obvladovati vsakdanjih življenjskih obveznosti.

Program se izvaja dnevno na domu družin, ali v drugih primernih prostorih (igrišče, knjižnica). Program poteka celo leto (vključno s poletnimi počitnicami), vendar v omejenem obsegu zaradi ukrepov Covid-19.

ČAS IZVAJANJA: 1.1.2021-31.12.2021

UPORABNIKI

V okviru programa smo v letu 2021 uvodoma imeli vključene 4 družine. Izvajalec je na takšen način delal z vsemi člani družine s ciljem sanacije nepravilnega delovanja v družini. Nudil je podporo in pomoč staršem pri izvrševanju starševske vloge, pomoč pri učenju in razvijanju delovnih in učnih navad, kreativnem preživljanju prostega časa, pomoč pri razvijanju interesnih dejavnosti, pomoč pri skrbi za ustrezne bivalne pogoje. Delo je potekalo v družini, na njihovem domu in na terenu.

REZULTATI IN EVALVACIJA

Glede na veljavne ukrepe zaradi epidemije sta bili po drugem valu epidemije v program vključeni le dve družini. V obe družini je izvajalec hodil osebno na dom. Ugotavljamo izboljšan učni uspeh, izboljšano samopodobo pri vključenih otrocih, ohranjanje učne motivacije za šolsko delo, preprečevanje upada šolskega uspeha.

NAZIV PROGRAMA:

**Socialno vključevanje posebej ranljivih skupin
(Pomoč občanom), Enota Koper**

Program javnih del - Podpora, informiranje in pomoč občanom

CILJI

V Mestni občini Koper imamo 22 krajevnih skupnosti, polovica vseh je mestnih ali primestnih, druga polovica pa je v istrskem zaledju občine (Gračišče, Črni kal, Marezige, Pobegi-Čežarji, Sv. Anton, Trsek; Rakitovec...). Struktura prebivalstva v istrskem vaškem zaledju je vedno bolj stara, zaradi česar imajo vedno težje možnosti dostopa do vseh storitev in pravic. Prav tako je ljudem vedno težje dostopati do mesta, saj jih veliko nima svojega prevoza.

Z namenom omogočanja večje dostopnosti do storitev želimo na CSD, Enota Koper v sodelovanju z MO Koper in krajevnimi skupnostmi, lokalnimi društvi in združenji pomoč ponuditi ljudem na terenu, v njihovi bližini kot neke vrste terensko mobilno pisarno. Gre za izvajanje storitev prva socialna pomoč na terenu v bližini ljudi, ki pomoč potrebujejo in na Enoti Koper osebno, oziroma telefonsko.

Načrtovali smo prisotnost na dva meseca v vaških krajevnih skupnosti, kjer smo imeli namen s pomočjo javnih delavcev odgovarjati na konkretne potrebe ljudi. Zaradi epidemije Covid-19, smo te stike izvajali preko telefonov, videokonferenc, ter preko e-pošte ter navadne pošte.

Glede na že opravljeno analizo stanja na terenu smo že načrtovali, da bo potrebna pomoč pri odpravljanju administrativnih ovir pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev in podpora občanom pri uveljavljanju tako pravic, kot tudi storitev, do katerih so upravičeni kot občani in občanke MO Koper. Prav tako sta javni delavki, pod mentorstvom strokovnih delavcev in delavk CSD, sodelovali pri aktivaciji posameznikov/ic pri reševanju svoje socialnega položaja oz. položaja svoje družine.

Namen

Program je namenjen organiziranju in koordinaciji skupnostnega socialnega dela, ki vsebuje pomoč in podpora uporabnikom pri izpolnjevanju novih vlog in prošenj, informiranje in pomoč pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, informiranje občanov in občank, pomoč pri pridobivanju materialnih oblik pomoči (Rdeči križ, Karitas, med-soseska pomoč in podobno...).

ČAS IZVAJANJA – od 18.1.2021 do 31.12.2021

UPORABNIKI in UPORABNICE

Ciljna skupina so osebe, ki so zaradi različnih vzrokov prikrajšani za normalno družinsko ali vsakdanje življenje (občani in občanke v stiski, starejši, socialno prikrajšane družine, invalidi, osebe s posebnimi potrebami...), ter v vsakdanjem življenju potrebujejo pomoč in podporo.

OBSEG PROGRAMA

Program je služil kot podpora in pomoč vsebinam strokovnega dela CSD, Enota Koper na področju varstva odraslih, pri posebej ranljivih skupinah prebivalstva.

IZOBRAŽEVANJE

Javni delavci in javne delavke, vključene v program del so bili ves čas delovanja programa vključeni v usposabljanja, ki potekajo na CSD.

REZULTATI IN EVALVACIJA

Zaradi specifične situacije omejitvenih ukrepov kot posledice epidemije Covid-19 smo morali način izvajanja programa prilagoditi.

POSEBNOSTI IN TEŽAVE PRI IZVAJANJU PROGRAMA

Težave s katerimi smo se srečevali so sledeče:

- **težave povezane z vzpostavljanjem delovnega odnosa z uporabnicami/uporabniki;** ciljna populacija programa so osebe, ki z veliko mero nezaupanja sprejemajo kakršnokoli pomoč, zato je vzpostavljanje delovnega odnosa proces, ki traja dlje časa.

NAZIV PROGRAMA:

**Socialno vključevanje posebej ranljivih skupin
za ciljno skupino otrok, mladostnikov in družin
(Laična pomoč družinam), Enota Koper (DC PetKa)**

CILJI

Namen programa je psihosocialna pomoč in podpora družinam pri učenju vsakodnevnih nalog, pri vzgoji in učenju otrok, pri učenju reševanja vsakodnevnih težav, vzpostavitvi uspešne komunikacije med družinskimi člani in izboljšanju odnosov znotraj družine, pomoč pri organizaciji kvalitetnega preživljanja prostega časa posameznikov in družine kot celote.

Program zajema celovit pristop v izvajanju pomoči družinam, ki so disfunkcionalne in so z otroki vred socialno izključene zaradi različnih razlogov ter jim v okviru osnovnih in rednih dejavnosti centra ni možno zagotoviti zadostne pomoči in podpore za reševanje osnovne problematike družine pri izpolnjevanju vsakodnevnih funkcij. To poskušamo doseči z:

- uvajanjem novih vsebin pri delu z družino v njenem vsakodnevem okolju in
- z uvajanjem inovativnih metod dela z družino, ki jih izvajata skupno in kontinuirano strokovni/a delavec/ka in laični sodelavec/ka – javni delavec/ka.

Program je namenjen predvsem družinam in otrokom iz družin, kjer stopnja disfunkcionalnosti še ni tako visoka, da bi bilo nujno potrebno takojšnje ukrepanje v okviru javnih pooblastil. V ospredju programa je intenzivno svetovalno delo, na socialno, pedagoškem in psihološkem področju, z otroki, mladostniki in starši. Torej se predvsem zagotavlja trajnejša svetovalno socialno psihološka pomoč, katero sprejemajo in upoštevajo tako otroci oz. mladostniki, njihova družina in socialno okolje.

Strokovni tim, sestavljen iz strokovnih delavk CSD, Enota Koper (v nadaljevanju CSD JP, Enota Koper) in vodje javnega SV programa Dnevni center za otroke in mladostnike Koper – PetKA (v nadaljevanju DC PetKA) je pripravil načrt pomoči.

Temeljni cilji programa javnega dela:

- zmanjševanje socialne ranljivosti družine,
- opremljanje staršev z veščinami za uspešno starševstvo in funkcionalen partnerski odnos,
- opremljanje otrok in mladostnikov z veščinami in kompetencami za preprečevanje tveganih in odklonskih vedenj ter za kvalitetno preživljanje prostega časa,
- razbremenjevanje osebnih stisk, ki jih doživljajo otroci in mladostniki ter reševanje težav,
- pridobivanje delovnih in učnih navad v skladu z vlogami v družini,
- pomoč pri širjenju socialne mreže in povečevanje socialnega vključevanja družine,
- sočasno reševanje problematike brezposelnih oseb vključenih v javna dela.

Posredni cilji programa javnega dela se delijo v dva sklopa:

Za izvajalca:

- razširitev mreže pomoči za družine, kjer stopnja disfunkcionalnosti družin še ne zahteva ukrepanja in poseganja v družino;
- razvoj laičnega socialnega dela v okolju;
- nadgradnja strokovnega dela skozi kvalitetnejšo storitev;
- večja prepoznavnost dejavnosti v okolju.

Za udeležence (katera splošna in specifična znanja so si pridobili):

- ohranjanje delazmožnosti;
- pridobivanje novih znanj, veščin in izkušenj;
- preprečevanje poglobljanja in nastajanja lastnih stisk in dilem kot posledic brezposelnosti;
- pozitivno ojačanje samopodobe;
- ohranjanje človeškega dostojanstva, da se lahko vzdržujejo z lastnim delom;
- osebna in strokovna rast.

ČAS IZVAJANJA – Celo leto od 18. 1. 2021 do 31. 12. 2021

UPORABNIKI in UPORABNICE

Ciljna populacija so bile družine, s posebnim poudarkom na otrocih in mladostnikih, kateri so potrebovali pomoč in podporo pri zagotavljanju strukturiranega in varnega okolja za njihov razvoj ter kvalitetnega preživljanja prostega časa. Družine, ki so bile vključene v program so bile pogosto materialno ogrožene, obremenjene z brezposelnostjo ali nižjo izobrazbeno strukturo, s šibko socialno mrežo ali brez nje in komunikacijsko omejene zaradi jezikovne ovire. Program je deloval na dveh ravneh: na delu z otroki in mladostniki in na delu s starši.

Ciljna skupna uporabnikov in uporabnic programa so bili:

- otroci in mladostniki, ki niso vključeni v druge storitve in druge organizirane oblike pomoči,
- otroci in mladostniki, ki imajo težave na področju socialnega vključevanja, z neprimerno izrabo prostega časa,
- otroci in mladostniki s težavami v odraščanju, težavami na šolskem področju, z že zaznanimi težavami na področjih vedenja in čustvovanja ter
- otroci in mladostniki, ki potrebujejo podporo in pomoč pri razreševanju svojih osebnih stisk,
- starši pri katerih so zaznane psihosocialne težave,
- družine, ki manj funkcionalno opravljajo svoje vsakdanje naloge,
- družine pri katerih so zaznane težave v družinski dinamiki in vzgojna nemoč.

OBSEG PROGRAMA

Program je služil kot dodatek k izvajanju nalog CSD, Enota Koper na področju varstva otrok in družine, predvsem se je dopolnjeval s socialno varstvenimi dejavnostmi, ki jih CSD, Enota Koper izvaja v skladu s svojo vlogo. Služil je kot dodatna podpora k izvajanju preventivnih dejavnosti javnega SV programa DC PetKA. V individualnih načrtih je bil zaveden kot eden ciljev z namenom podpore pri vsakdanjem življenju družin in otrok ter mladostnikov. Izvajal se je v socialno varstvenem programu DC PetKA, kjer je nudil individualno pomoč in podporo otrokom in mladostnikom pri izvajanju različnih dejavnosti skupaj z njimi.

Namen programa je bil pomagati in podpreti družine, ki zaradi svoje disfunkcionalnosti in socialne izključenosti živijo manj kvalitetno življenje in pri njih obstaja nevarnost pojava ogroženosti razvoja otrok ali so se kot posledica disfunkcionalnosti pri otrocih in mladostnikih že pojavile določene težave. Zaradi epidemije in posledično nastalih ukrepov, pa nismo uspeli izvajati programa v celoti na terenu. Delo na terenu, z družinami je bilo izvajano pretežno kot delo na daljavo, prednost in večjo pozornost smo namenjali otrokom in mladostnikom, ki so dnevno prihajali na aktivnosti v prostore DC PetKA.

Poleg tega smo bili pri delu usmerjeni tudi v blaženje socialnih neenakosti in povečevanje enakih možnosti. Prav tako je bil namenjen nudenju individualne učne pomoči, učenju socialnih veščin otrok in mladostnikov v skupini in kvalitetnemu preživljanju prostega časa otrok in mladostnikov.

IZOBRAŽEVANJE

Javni delavci iz programa javnih del so bili ves čas delovanja programa vsakodnevno vključeni v skupinsko intervizijo, kjer so bili deležni ustrezne strokovne podpore tudi s pomočjo teoretičnih

spoznanj in so imeli možnost razreševati dileme, vprašanja in osebne stiske, ki so se nanašale na njihove delovne obveznosti, vzpostavljanje delovnega odnosa z uporabniki in pripadajočimi socialnimi mrežami.

Javnim delavcem smo omogočili sodelovanje na predavanju Žalovanje otrok in mladostnikov, v izvedbi Društva Hospic, eden se je prostovoljno vključil v izobraževanje za inštruktorja Mladinskih delavnic, ena od javnih delavk se je udeležila še seminarja z naslovom »Ko mladostnik sam zdravi svoje stiske«, v izvedbi Študijsko raziskovalnega centra za družino in izobraževanja za prostovoljce UNICEF-ovih Varnih točk.

REZULTATI IN EVALVACIJA

Uporabniki in uporabnice so v celoti sodelovali pri pripravi, spremljanju in izvedbi ciljev individualnega načrta za vsakega posebej. Prav tako so aktivno sodelovali pri oblikovanju, sami izvedbi ter ocenitvi realizacije svojih posameznih ciljev.

V programu smo ves čas strmeli in delno tudi dosegli naslednje cilje:

- kvalitetno preživljanje prostega časa otrok in mladostnikov,
- zmanjševanje vzgojne nemoči,
- izboljšanje učnega uspeha,
- odpravljanje odpora do učenja in šole,
- prevzemanje odgovornosti za lastno vedenje,
- spodbujanje in razvijanje samostojnosti otrok in mladostnikov,
- konstruktivno reševanje konfliktov med družinskimi člani,
- izboljšanje odnosov v družini,
- destigmatizacija in socialna vključenost;
- krepitev virov in moči uporabnikov.

POSEBNOSTI IN TEŽAVE PRI IZVAJANJU PROGRAMA

Potrebno je poudariti, da javni delavci ponavadi niso izobraženi s področja socialnega varstva ali pedagoškega področja in v program vstopajo kot laiki, katere je potrebno za delo najprej usposobiti. Težave, ki jih ob tem zaznavamo so v prvi vrsti povezane z njihovim nepoznavanjem narave dela s populacijo otrok in mladostnikov s težavami, njihovim odnosom do prepoznanih težav in pričakovanji do reševanja nastalih težav, v drugi vrsti pa z menjavanji javnih delavcev med šolskim letom.

Ciljna populacija programa so otroci in mladostniki, ki so na odnose še posebej občutljivi in nekateri z veliko mero nezaupanja sprejemajo kakršnokoli pomoč ali/in nove odrasle osebe, zato je vzpostavljanje delovnega odnosa proces, ki traja dlje časa. Za uporabnike je nenazadnje naporno tudi prekinjanje vzpostavljenih odnosov, še posebej, če se zaključujejo nenadno in nanje niso vnaprej pripravljene.

Otroci in mladostniki lažje sprejmejo novo osebo skozi aktivnosti, ki so jim blizu, kot je npr. učna pomoč in preživljanje prostega časa, ker pri tem zadovoljujejo svoje potrebe. Predvsem mlajši se na javne delavce tudi navežejo in vzpostavijo pristen osebni odnos, zato je vsakokrat ob zaključevanju programa potrebno veliko energije vključiti v to, da jim pojasnimo odhod javnega delavca in ga pripravimo na prihod in sprejem novega.

Prav tako gre za specifično delo, kjer javni delavec in mentor potrebujeta določen čas, da se javni delavec uvede v svoje delo. V obdobju enega koledarskega leta zamenjamo namreč več javnih delavcev, kar zahteva dvakrat več angažmaja za njihovo uvajanje v delo, ki že po svoji naravi zahteva več občutljivosti za ranljive skupine otrok in mladostnikov. Dinamika med zaposlenimi v delovnem timu se zaradi tega ves čas spreminja in je potrebno konstantno skrbeti za ustrezno delovno klimo. Za zagotovitev uspešnega in kontinuiranega dela z otroki in mladostniki bi zato bilo potrebno, da bi bil v proces dela vključen isti javni delavec za daljše obdobje.

NAZIV PROGRAMA:

Družabništvo in spremljanje
Program javnih del, Enota Piran

CILJI

Namen programa je sodelovanje v Dnevnom centru za starejše občane Školjka Piran ter koordinatorici SV storitve Pomoč družini na domu in socialnim oskrbovalkam pomagati soustvarjati možnosti in priložnosti za starostnike, ki se v dnevnom centru družijo in kvalitetno preživljajo svoj čas ali čas, ko svojci zaradi drugih obveznosti ne zmorejo zadostne skrbi za svoje ostarele svojce.

ČAS IZVAJANJA – Celoletno, od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021

UPORABNIKI

Uporabniki/ce programa so starostnice in starostniki Občine Piran, ki zaradi želje po druženju ali zaradi osamljenosti na svojem domu želijo del dneva preživeti v družbi, tisti, ki tako kvalitetno preživijo del dneva, ko njihovi svojci zaradi delovnih in drugih obveznosti ne zmorejo celo dnevne skrbi zanje.

REZULTATI IN EVALVACIJA

Javni/a delavec/ka pomembno zapolnjuje kadrovske potrebe, ki zagotavljajo kontinuirano izvajanje programa Dnevni center za starejše občane Školjka, ki je v lokalnem okolju zelo dobro sprejet in prepoznaven.

NAZIV PROGRAMA

Socialno vključevanje posebej ranljivih skupin,
reševanje problematike starejše populacije, Enota Sežana

CILJI

Temeljni cilji programa javnega dela so zmanjševanje socialne ranljivosti družine, razbremenjevanje osebnih stisk, zmanjševanje socialne izključenosti, pridobivanje izkušenj pri sobivanju v večgeneracijskih družinah, pomoč pri širjenju socialne mreže.

ČAS IZVAJANJA: 21. 1. 2021 do 31. 12. 2021

UPORABNIKI

Na CSD JP, Enota Sežana se ukvarjamo z družinami in posamezniki, ki imajo brez širše socialne mreže, kompleksne težave. S tem programom še dodatno pripomoremo k reševanju problematike starejše populacije in sicer sodelovanje in pomoč pri izvajanju SV storitev na domu uporabnikov ter pri vzpostavljanju socialnih stikov in ohranjanju le-teh; spremstvo pri vsakodnevnih aktivnostih; pomoč pri vključevanju v različne aktivnosti (npr. skupine za samopomoč za starejše pri RK, v skupine za svojce obolelih z demenco); vzdrževanje stikov z osebami, ki sprejmejo institucionalno varstvo in podpora osebam in svojcem pri sprejemanju le-tega; preprečevanje osamljenosti starejših oseb, ki živijo v samostojnem gospodinjstvu ipd.

REZULTATI IN EVALVACIJA

Javni delavec je bil vključen v delo s 149-imi uporabniki občinskega programa Kakovostno staranje in sožitje generacij, in sicer s področja občin Sežana, Divača, Hrpelje – Kozina in Komen, v času epidemije pa je tesno sodeloval s civilno zaščito in pomagal pri oskrbi starejših s hrano in zdravili.

NAZIV PROGRAMA

Socialno vključevanje posebej ranljivih skupin
za ciljno skupino otrok, mladostnikov in družin
Laična pomoč družinam, Enota Sežana

CILJI

- zmanjševanje socialne ranljivosti družine,
- opremljanje staršev z veščinami za uspešno starševstvo in funkcionalen partnerski odnos,
- opremljanje otrok in mladostnikov z veščinami in kompetencami za preprečevanje tveganih in odklonskih vedenj ter za kvalitetno preživljanje prostega časa,
- razbremenjevanje osebnih stisk, ki jih doživljajo otroci in mladostniki ter reševanje težav,

- pridobivanje delovnih in učnih navad v skladu z vlogami v družini,
- pomoč pri širjenju socialne mreže in povečevanje socialnega vključevanja družine,
- sočasno reševanje problematike brezposelnih oseb vključenih v javna dela.

ČAS IZVAJANJA: 17. 2. 2021 do 31. 12. 2021 – dva javna delavca
21. 1. 2021 do 31. 12. 2021 - en javni delavec

UPORABNIKI

Na Enoti Sežana se ukvarjamo z družinami in posamezniki, ki imajo brez razširjene socialne mreže, kompleksne težave. V vsakdanjem življenju težko funkcionirajo. Svojim otrokom v dani situaciji ne znajo ali ne zmorejo nuditi dovolj opore in pomoči tako pri učenju za šolo kot za življenje ter reševanju obstoječih problemskih situacij. Imajo osiromašene kontakte z ožjim in širšim socialnim okoljem, večkrat so v konfliktu z njim. Zaradi svoje neinformiranosti in neiznajdljivosti ne najdejo poti do njim potrebnih institucij, imajo praviloma slabše odnose z institucijami, s katerimi bi morali sodelovati (šola, vrtec, zdravstvene ustanove, CSD). V primerih, ko so v družini prisotne osebe s težavami v duševnem zdravju, take družine težje obvladujejo družinsko in socialno življenje ter potrebujejo pomoč in oporo pri obvladovanju vsakdanjega življenja.

Program zajema celovit pristop v izvajanju pomoči družinam, ki so disfunkcionalne in so z otroki vred socialno izključene zaradi različnih razlogov.

Program je namenjen predvsem družinam in otrokom iz družin, kjer stopnja disfunkcionalnosti in ogroženosti še ni tako visoka, da bi bilo nujno potrebno takojšnje ukrepanje v okviru javnih pooblastil. V ospredju programa je intenzivno svetovalno delo na socialnem in psihološkem področju z otroki, mladostniki in starši.

V letu 2021 smo imeli na Enoti Sežana zapolene 4 javne delavce, pri čemer sta dva, pod mentorstvom strokovne delavke, intenzivno delala/izvajala SV storitev Pomoč družini za dom – zlasti delo z družinami z mladostniki; en javni delavec pa na področju pomoči uporabnicam in njihovim otrokom, ki so nastanjeni v javnem SV programu Varna hiša Kras.

REZULTATI IN EVALACIJA

Javni delavci so bili vključeni v delo s 40-imi otroki oziroma mladostniki in njihovimi družinami in sicer na področju občin Sežana, Divača, Hrpelje- Kozina in Komen ter v javnem SV programu Varna hiša Kras.

V času epidemije Covid-19 so javni delavci sodelovali tudi s civilno zaščito in po potrebi obiskovali družine z otroki, kjer je bila stiska zaradi zaprtja šol taka, da je bila potrebna pomoč in podpora družini.

5. *Nastanek morebitnih nedopustnih ali nepričakovanih posledic pri izvajanju programa dela*

Izvajanje programa dela je bilo v letu 2021 ovirano zaradi več dejavnikov:

1. Prilagajanje posebnim razmeram, ki so bile posledica okužb z virusom Covid-19;
2. Kadrovska nestabilnost zaradi odsotnosti zaposlenih – bolniške odsotnosti zaradi okužb in sumov na okužbo, višja sila – varstvo otrok, delo od doma, karantene, samoizolacije, koriščenje rednega letnega dopusta po navodilu odločevalcev;
3. Prilagajanje delovnega procesa na potrebe uporabnikov v času epidemije (večja dosegljivost na telefonskih in elektronskih povezavah);
4. Osvajanje novih znanj in spretnosti komunikacije preko videokonferenc (ZOOM, Microsoft Teams,...) ter nabavljanje dodatne ustrezne računalniške opreme (kamere, slušalke z mikrofonom);
5. Povečano število vlog za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev;

Kljub vsemu do nepričakovanih posledic ni prišlo, opravili smo večino nalog na vseh področjih dela. Je pa nujno potrebno opozoriti, da so zaposleni v delo vlagali nadpovprečne napore. S takim tempom, s tako veliko intenzivnostjo in neprestanimi povečanimi obsegi dela, zaposleni ne morejo več delati. Slednje je lahko slaba rešitev za krajše obdobje, nikakor pa to ne more biti stalnica in praksa. Pohvala in zahvala gre prav vsakemu zaposlenemu na CSD Južna Primorska.

6. Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročila preteklega leta ali več preteklih let

JAVNA POOBLASTILA, NALOGE PO ZAKONIH IN STORITVE

Vse naloge po zakonu in javna pooblastila smo, kljub epidemiji Covid-19, ki je zaznamovala tudi leto 2021, smo izvajali in izvedli v roku. Ocenjujemo, da smo se z izzivom soočili uspešno.

SOCIALNA PREVENTIVA

Na področju primarne in sekundarne socialne preventive smo povezovali različne izvajalce, ki delujejo v lokalni mreži za izvedbo skupnih preventivnih programov.

CSD, oziroma njegove enote, se prijavljamo s preventivnimi programi tako na razpise MDDSZ kot tudi na razpise občin, za katere so pristojne ter se povezujemo v lokalnih skupnostih z drugimi izvajalci preventivnih programov.

Pri izvedbi in izpeljavi različnih preventivnih projektov pogosto sodelujemo s sponzorji in z donatorji.

SOCIALNO VARSTVENE STORITVE

V dogovorjenem programu, ki ga je CSD izvajal kot javno službo po pogodbi z MDDSZ, smo izvajali naslednje storitve

- prvo socialno pomoč,
- osebno pomoč,
- pomoč družini za dom,
- pomoč družini na domu,
- socialno preventivo,
- podpora žrtvam kaznivih dejanj

Za Občino Ankaran, Občino Divača, Občino Izola, Občino Hrpelje – Kozina, Občino Komen, Mestno občino Koper, Občino Piran in Občino Sežana smo izvajali storitev

- socialno preventivo.

Cilji iz programa dela CSD so bili na področju izvajanja redne dejavnosti in socialno varstvenih storitev doseženi, skladno s potrebami občanov in občank vseh osmih občin, ki jih CSD Južna Primorska pokriva.

INŠPEKCIJSKI NADZORI

S strani Inšpektorata RS za delo, Socialna inšpekcija smo v obdobju 1. 1. 2021 – 31. 12. 2021 prejeli 9 predlogov za uvedbo izrednega inšpekcijskega nadzora nad delom enot CSD, po oddaji poročil niso uvedli nobenega postopka izrednega inšpekcijskega nadzora. Kljub temu smo od inšpektorice/ja prejeli navodila za odpravo pomanjkljivosti, ki smo jih izvedli.

V istem obdobju smo bili deležni inšpekcijskih nadzorov Upravne inšpekcije, imeli smo jih 13 – izvajani so bili na vseh enotah. Inšpektorji/ce so preverjali ustreznost upoštevanja ukrepov za zaježitev okužb z virusom Covid-19.

SODELOVANJE Z JAVNOSTJO

CSD je tudi v obdobju 1. 1. – 31. 12. 2021 negoval, ohranjal in krepil sodelovanja z mediji in javnostjo.

Mediji imajo pri in za nas vlogo pomembnega konstruktivnega sodelavca. Sprotno izpostavljajo različne vsebine, s katerimi obveščajo javnost. Na njihove aktivnosti se kontinuirano odzivamo. Sodelovanje z lokalnimi in drugimi mediji ocenjujemo kot zelo dobro, pogosto kontaktiramo z njim ob spremljanju dogajanja na področju socialne politike v Sloveniji.

Občanke in občani s pomočjo njihovega sprotnega informiranja, hitro lahko sledijo številnim različnim informacijam. Sodelovali smo in se odzivali na vse pobude različnih medijev, poročanje je bilo korektno.

7. Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila, kot jih je predpisalo pristojno ministrstvo oziroma župan in ukrepe za izboljšanje učinkovitosti ter kvalitete poslovanja

Primerjava obsega opravljenih nalog z obsegom sredstev za njihovo izvedbo kaže, da smo poslovali gospodarno, saj nismo preseгли, s pogodbami pridobljenih, sredstev za izvedbo nalog. Pri izvajanju dejavnosti smo sledili ciljem zakonitosti, gospodarnosti in transparentnosti poslovanja. Pri uresničevanju ciljev in strategij socialnega varstva smo upoštevali zlasti načelo socialne pravičnosti in solidarnosti.

Poseben izziv so v letu 2021 predstavljale posebne razmere zaradi okužb z virusom Covid-19, ko smo posledično morali delovanje naravnati in uskladiti z ukrepi in interventnimi zakoni.

8. Ocena notranjega nadzora javnih financ

Notranja revizija poslovanja za leto 2021 je bila izvedena na osnovi Pogodbe o izvajanju storitev notranje revizije za leto 2021 z dne 2.12.2021 ter Letnega načrta revidiranja, ki ga je dne 2.12.2021 potrdila direktorica. Izvajala se je od 6.12.2021 do 12.2.2022 v prostorih izvajalca notranje revizije ter na sedežu revidiranca. Revizijo je opravila preizkušena državna notranja revizorka Lucija Smolnik, univ. dipl. ekon., ki je bila tudi Vodja notranje revizije.

Notranja revizija poslovanja za leto 2021 je zajemala:

- preverjanje obstoja in delovanja notranjih kontrol na področjih pregleda,
- preverjanje financiranja iz proračunskih sredstev,
- preverjanje zaračunavanja storitev, ki so financirane iz proračunskih sredstev,
- priporočila za izboljšanje poslovanja javnega zavoda.

9. Pojasnila na področjih, kjer zastavljeni cilji niso bili doseženi, zakaj cilji niso bili doseženi. Pojasnila morajo vsebovati seznam ukrepov in terminski načrt za doseganje zastavljenih ciljev in predloge novih ciljev ali ukrepov, če zastavljeni cilji niso izvedljivi

Vsi določeni cilji v programu dela za obdobje 1. 1. 2021 – 31. 12. 2021 so bili, upoštevaje posebne razmere zaradi okužb z virusom Covid-19, doseženi.

10. Ocena učinkov poslovanja na druga področja, predvsem na gospodarstvo, socialo, varstvo okolja, regionalni razvoj in urejanje prostora

Splošno oceno učinkov je težko podati, saj nimamo primerjalnih podatkov, kot tudi ne meril za ocenjevanje učinkov. Ocenimo lahko, da je CSD s svojimi štirimi enotami v okoljih, v katerih delujejo, prepoznaven, strokovni delavci in strokovne delavke ter sodelavci in sodelavke pa so kot pobudniki in izvajalci prispevali k nastajanju različnih programov in storitev, preventivnih programov, ustanavljanju programov nevladnih organizacij v lokalni skupnosti, regiji in tudi na nivoju države. Zaposleni so se v času epidemije Covid-19 ponovno izkazali – kot ljudje, kot strokovniki na področju socialnega varstva, kot soustvarjalci rešitev za nastale različne in številne kompleksne situacije.

Aktivno prispevamo k zmanjševanju brezposelnosti z vključevanjem brezposelnih oseb v izvajanje storitev, predvsem v programih. V okviru programov aktivne politike zaposlovanja smo imeli v obdobju 1. 1. 2021 – 31. 12. 2021 sklenjenih 14 pogodb o zaposlitvi javnih delavcev.

Na CSD smo imeli v obdobju 1. 1. 2021 – 31. 12. 2021 zaposlenih povprečno 10 oseb s statusom invalida in smo vse leto zadovoljevali obvezno predpisano kvoto oseb s statusom invalida.

11. Druga pojasnila, ki vsebujejo analizo kadrovanja in kadrovske politike in poročilo o investicijskih vlaganjih

Kadrovska problematika

Kot v preteklih letih smo tudi v obdobju 1. 1. 2021 – 31. 12. 2021, ki ga je sicer zaznamovala epidemija Covid-19, ugotavljali in ugotovili, da smo kadrovske zelo podhranjeni. Na nobenem področju dela ni nobene rezerve več, ravno obratno, nujno potrebujemo dodatne sodelavke in sodelavce. MDDSZ smo tudi v letošnjem letu na slednje opozarjali ter argumentirali, vendar je bila, razumljivo, epidemija Covid-19 prioriteta. Prav slednja pa je ponovno potrdila, da smo zaposleni v socialnem varstvu ključni kontakt z državljanke in državljani, da imamo znanja za ravnanje v kriznih situacijah. Prav zaradi tega ne bi smeli biti spregledani v načrtovanju kadrovskega managementa v javnem sektorju.

Poročilo o investicijskih vlaganjih se nahaja v Računovodskem poročilu za leto 2021.

11.1. ANALIZA KADROVANJA IN KADROVSKE POLITIKE

CSD ima sprejet Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, ki ga je sprejela direktorica dne 14.1.2020, slednji je bil dopolnjen s Pravilnikom o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest Centra za socialno delo Južna Primorska, s čemer se je strinjal tudi Sveta zavoda CSD Južna Primorska dne 8.12.2021, na 7. dopisni seji.

V zvezi z analizo kadrovanja prilagamo sledeče tabele:

- Tabela 1: Delovna mesta v CSD
- Tabela 2: Število zaposlenih po stroškovnih nosilcih
- Tabela 3: Razporejeni zaposleni glede na delovni čas po stroškovnih nosilcih (v deležu) stanje december 2020 (vsi zaposleni v CSD razen javnih del)
- Tabela 4: Realizacija kadrovskega načrta

POJASNILA K ANALIZI KADROVANJA

Na dan 31.12.2021 je na CSD Južna Primorska bilo 154,33 zaposlenih, od tega 130,83 redno zaposlenih za nedoločen čas, 9,50 zaposlenih za določen čas ter 14 javnih delavcev za določen čas.

V letu 2021 je povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur bilo 147,80 zaposlenih. Ločeno po stroškovnih nosilcih (v nadaljevanju SN) to znaša:

- Redna dejavnost CSD – MDDSZ: 71,03 zaposlenih
- Krizne namestitve: 10,00 zaposlenih
- Izvajanje programov socialnega varstva – MDDSZ: 10,92 zaposlenih
- Pomoč na domu (vodenje + neposredna socialna oskrba): 31,26 zaposlenih
- Programi socialnega varstva – občine: 10,85 zaposlenih
- Druge naloge po pogodbi z občino – občine: 1,58 zaposlenih
- Javna dela – drugi PU: 12,06 zaposlenih
- Poraba presežka iz preteklih let za kritje odhodkov javne službe: 0,10 zaposlenega

Na podlagi sprejetega kadrovskega načrta na dan 31.12.2021 beležimo skupno 154,33 zaposlenih. Ločeno po viru financiranja in SN to znaša:

1. Državni proračun

- Redna dejavnost CSD – MDDSZ: 71,58 zaposlenih,
- Krizne namestitve – MDDSZ: 10 zaposlenih,
- Izvajanje programov socialnega varstva: 11 zaposlenih,

2. Proračun občin

- Pomoč na domu – del, ki ga plačajo občine: 25,79 zaposlenih,
- Program socialnega varstva – občine: 11,00 zaposlenih,
- Druge naloge po pogodbi z občino: 1,80 zaposlenih.

3. Nejavna sredstva za opravljanje javne službe

- Pomoč na domu – del, ki ga plačajo uporabniki: 9,16 zaposlenih.

4. Sredstva iz sistema javnih del

- Javna dela – drugi naročniki: 14 zaposlenih.

Razlika, ki jo beležimo med 31.12.2021 in 01.01.2022 je za 5 zaposlitev in sicer zaradi nezaključenih postopkov v zvezi z oddano ponudbo na Javno povabilo za izbor programov javnih del za leto 2022.

V izvedbo nalog smo ob zaposlenih delavcih in javnih delavcih, prostovoljcih in do meseca junija, ko je stopil v veljavo Aneks h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti RS (Ur. l. št. 88/2021), ki je v 13. členu določil izplačilo nagrade smo vključevali tudi dijake in študente. Kasneje smo slednje vključevali samo v javne SV programe, ki so imeli razpoložljiva sredstva za izplačilo nagrad. S slednjim smo znanili MDDSZ in fakultete, s katerimi sodelujemo in ki naj bi nas obvestili o tem ali nam bodo zagotovili dodatna sredstva.

Tjaša Rodman,
Direktorica

CENTER ZA SOCIALNO DELO JUŽNA PRIMORSKA
Prisoje 1, KOPER

RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2021

ODGOVORNA OSEBA ZA SESTAVLJANJE BILANCE:
Barbara Ražman dipl.ekon.

ODGOVORNA OSEBA:
Tjaša Rodman, univ.dipl.soc.del.
direktorica

Koper, februar 2022

RAČUNOVODSKO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJA POJASNILA:

1. Pojasnila k postavkam bilance stanja in prilogam k bilanci stanja
2. Pojasnila k postavkam izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov
 - a) Analiza prihodkov (konti skupine 76)
 - b) Analiza odhodkov (konti skupine 46)
 - c) Analiza poslovnega izida
- 2.1. Pojasnila k postavkam izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka
- 2.2. Pojasnila k izkazu računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov
- 2.3. Pojasnila k izkazu računa financiranja določenih uporabnikov
- 2.4. Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti
3. Pojasnila k poročilu o realizaciji prihodkov in odhodkov po obračunskih kontih in stroškovnih nosilcih
 - 3A. Pojasnila k stroškovnemu nosilcu »Redna dejavnost CSD«
 - 3B. Pojasnila k stroškovnemu nosilcu »Krizne namestitve«
 - 3C. Pojasnila k stroškovnemu nosilcu »Aktivnosti povezane z migrantskim tokom«
 - 3Č. Pojasnila k stroškovnemu nosilcu »Izvedenci, tolmači, prevajalci«
 - 3D. Pojasnila k stroškovnemu nosilcu »Mediatorji«
 - 3E. Pojasnila k stroškovnemu nosilcu »Izvrševanje dela v splošno korist«
 - 3F. Pojasnila k stroškovnemu nosilcu »Dodatki zaposlenim COVID-19«
 - 3G. Pojasnila k stroškovnemu nosilcu »Zaščitna oprema in dezinfekcija COVID-19«
 - 3H. Pojasnila k stroškovnemu nosilcu »Drugo COVID-19«
 - 3I. Pojasnila k stroškovnemu nosilcu »Izvajanje programov socialnega varstva – MDDSZ«
 - 3J. Pojasnila k stroškovnemu nosilcu »Pomoč na domu - občine«
 - 3K. Pojasnila k stroškovnemu nosilcu »Programi socialnega varstva - občine«
 - 3L. Pojasnila k stroškovnemu nosilcu »Druge naloge po pogodbi z občino - občine«
 - 3M. Pojasnila k stroškovnemu nosilcu »Javna dela – drugi PU«
 - 3N. Pojasnila k stroškovnemu nosilcu »Javna dela – naročnik MDDSZ«
 - 3O. Pojasnila k stroškovnemu nosilcu »Programi socialne aktivacije«
 - 3P. Pojasnila k stroškovnemu nosilcu »Drugi mednarodni projekti«
 - 3R. Pojasnila k stroškovnemu nosilcu »Druga dejavnost javne službe«
 - 3S. Pojasnila k stroškovnemu nosilcu »Tržna dejavnost«
4. Poročilo o porabi sredstev poslovnega izida v skladu s sklepom Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
5. Stanje poslovnega izida na dan 31. 12. 2021 z upoštevanjem porabe do oddaje zaključnega računa ter presežka po fiskalnem pravilu

1. POJASNILA K POSTAVKAM BILANCE STANJA IN PRILOGAM K BILANCI STANJA

STOLPEC 5 – predhodno leto – stanje na dan 31.12.2020

Bilančna vsota bilance stanja na dan 31.12.2020 znaša 2.268.962 EUR. V letu 2021 nismo opravili nobenih popravkov bilance stanja za leto 2020.

STOLPEC 4 – tekoče leto – stanje na dan 31. 12. 2021

Členitev je po skupinah kontov (dvošteviločno).

I. SREDSTVA

DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

Stanje tekočega leta na dan 31. 12. 2021 znaša 1.340.979 EUR. V primerjavi s stanjem na dan 1. 1. 2020 bilance je manjše za 49.162 EUR, oziroma za 4 %.

Konti skupine 00 in 01 – Neopredmetena sredstva in aktivne časovne razmejitve (AOP 002 in 003)

Stanje na navedenih skupinah kontov predstavljajo premoženjske pravice. Stanje na kontih skupine 00 je bilo na dan 1.1.2020 115.372 EUR, na kontih skupine 01 pa 72.599 EUR.

V letu 2021 se je nabavna vrednost premoženjskih pravic povečala za 21.938 EUR. MDDSZ nam je preneslo v upravljanje licence v višini 21.206 EUR. Iz sredstev za nadomeščanje osnovnih sredstev s strani MDDSZ smo nabavili program dokumentarni sistem v višini 732 EUR. Obračunana amortizacija v skladu s Pravilnikom o načinu in stopnjah odpisa znaša 14.094 EUR. Amortizacijo smo knjižili v breme obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje.

Na dan 31.12.2021 izkazujemo naslednja stanja:

- nabavna vrednost	137.310 EUR
- popravek vrednosti	86.693 EUR
- sedanja vrednost	50.617 EUR

Konti skupine 02 in 03 – Nepremičnine (AOP 004 in 005)

Stanje na navedenih skupinah kontov predstavljajo nepremičnine:

- zgradba – poslovni prostor na naslovu Cankarjeva ulica 6, Koper
- zgradba – poslovni prostor na naslovu Kosovelova 4b, Sežana
- zgradba – poslovni prostor na naslovu Obala 114, 6320 Portorož
- zgradba – poslovni prostor na naslovu Cesta v Pregavor 3a, Izola

Nabavna vrednost nepremičnin na dan 1.1.2021 znaša 2.318.831 EUR in je enaka vrednosti na dan 31.12.2021, saj nismo izvedli nobenih investicijskih vlaganj v nepremičnine.

Na dan 31.12.2021 izkazujemo naslednja stanja:

- nabavna vrednost	2.318.831 EUR
- popravek vrednosti	1.169.056 EUR
- sedanja vrednost	1.149.775 EUR

V letu 2021 smo obračunali amortizacijo zgradb v višini 69.514 EUR. Amortizacijo smo knjižili v breme sredstev prejetih v upravljanje.

Za nepremičnine imamo dokumentacijo, ki nam jo je posredoval lastnik (MDDSZ) in je kot kopija odložena v računovodski dokumentaciji in original v dokumentaciji ustanovitve pravne osebe - zavoda.

Konti skupine 04 in 05 – Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva (AOP 006 in 007)

Na dan 1.1.2021 je bilo stanje na kontih skupine 04 izkazano v višini 872.694 EUR.

V letu 2021 smo nabavili za 76.409 EUR nove opreme in sicer:

- 4 kos osebna vozila	46.698 EUR
- 4 kos prenosni računalniki	4.178 EUR
- 7 kos konvektorji	6.386 EUR
- 1 kos oljni radiator	65 EUR
- 3 kos ročni mešalniki	76 EUR
- 12 kos tiskalniki	2.577 EUR
- 41 kos pisarniški stoli	1.886 EUR
- 1 kos omara	55 EUR
- 5 kos skenerji	1.608 EUR
- 2 kos uničevalec dokumentov	232 EUR
- 5 kos GSM aparati	223 EUR
- 1 kos cvrtnik	44 EUR
- 2 kos sušilni stroj	808 EUR
- 2 kos hladilnik	635 EUR
- 1 kos sesalnik	65 EUR
- 8 kos vzmetnic	1.000 EUR
- 1 kos kovinski predalnik	212 EUR
- 3 kos pralni stroji	1.060 EUR
- 1 kos plastifikator	102 EUR
- 1 kos likalna postaja	300 EUR
- 1 kos grelnik vode	167 EUR
- 1 kos korito	102 EUR
- 1 kos šivalni stroj	226 EUR
- 1 kos domofon	160 EUR
- 7 kos osebni računalnik	6.034 EUR
- 1 kos prenosni računalnik	1.510 EUR
SKUPAJ	76.409 EUR

Osnovna sredstva so bila nabavljena iz naslednjih virov:

- iz sredstev za nadomeščanje OS – MDDSZ	9.222 EUR
- prejeta sredstva v upravljanje s strani MDDSZ	12.543 EUR

- iz sredstev poslovnega izida na osnovi soglasja s strani MDDSZ	24.000 EUR
- iz prejetih denarnih sredstev za investicijska vlaganja s strani občin	3.304 EUR
- iz sredstev donacij	4.642 EUR
- iz sredstev ESRR in državnega proračuna	22.698 EUR
SKUPAJ	76.409 EUR

Nabavno vrednost opreme smo tako povečali za 76.409 EUR.

Zmanjšanje nabavne vrednosti znaša 18.046 EUR in predstavlja izločitev osnovnih sredstev iz uporabe na podlagi predloga inventurne komisije. Odpisali smo zastarela, pokvarjena in tehnično neuporabna osnovna sredstva in jih odpeljali na uničenje. Ta osnovna sredstva so bila na dan 31.12.2021, ko smo jih izločili iz uporabe brez sedanje vrednosti, saj so bila že amortizirana. Izločena sredstva so bila naslednja: tiskalniki, računalniki, prenosni računalniki, pisarniški stoli, miza, sprejemni pult, zasloni, sušilni stroji, pralni stroj, pomivalni stroj, klimatska naprava, tabla na stojalu, fax, zvočniki, hitri grelnik, sesalnik, UPS naprava, GSM aparati, stojalo za plašče, TV aparat, preproga za avto, optični čitalci, police, informacijske table, predalnik na kolesih.

Tako znaša nabavna vrednost vseh osnovnih sredstev na kontih skupine 04 na dan 31.12.2021 931.057 EUR.

Stanje na kontih 05 – Popravek vrednosti opreme in drobnega inventarja je bil na dan 1.1.2021 755.012 EUR.

V letu 2021 smo odpisali drobni inventar z lastnostjo osnovnega sredstva (100%-ni odpis) v višini 11.603 EUR. Odpis drobnega inventarja smo odpisali v breme sredstev prejetih v upravljanje s strani MDDSZ v višini 10.057 EUR ter v breme prejetih donacij 1.546 EUR.

V letu 2021 smo obračunali amortizacijo opreme v višini 65.573 EUR, od katere je 11.603 EUR amortizacije, ki se nanaša na 100% odpis drobnega inventarja ob nabavi. Amortizacijo smo odpisali v breme sredstev prejetih v upravljanje v višini 60.535 EUR ter v breme sredstev prejetih donacij v višini 5.038 EUR.

Dne 31.12.2021 smo zmanjšali popravek vrednosti opreme za izločena sredstva iz uporabe v višini 18.046 EUR.

Odpisana vrednost opreme na dan 31.12.2021 znaša 802.539 EUR. Sedanja vrednost opreme na dan 31.12.2021 pa 128.518 EUR.

Konti skupine 08 – Dolgoročne terjatve iz poslovanja (AOP 010)

Stanje na kontih skupine 08 je bilo na dan 1.1.2021 izkazano v višini 10.397 EUR. Povečanje v znesku 2.582 EUR predstavljajo vplačila v rezervni sklad, zmanjšanje v znesku 910 EUR predstavljajo črpanja iz rezervnega sklada za tekoče vzdrževanje poslovnih objektov. Stanje na dan 31.12.2021 znaša 12.069 EUR.

B) KRATKOROČNA SREDSTVA (RAZEN ZALOG) IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Konti skupine 10 – Denarna sredstva v blagajni in takoj vnočljive vrednostnice (AOP 013)

Stanje sredstev v blagajni je 0 EUR in je v skladu s pravilnikom zavoda.

Konti skupine 11 – Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah (AOP 014)

Denarna sredstva na podračunu pri Upravi za javna plačila znašajo 229.998 EUR in so v mejah nujne likvidnosti.

Center za socialno delo JP ima odprt TRR SI56 0110 0600 0061 618, pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila.

Konti skupine 12 – Kratkoročne terjatve do kupcev (AOP 015)

Stanje kratkoročnih terjatev do kupcev znaša 34.332 EUR in je v mejah, ki ne ogroža poslovanja.

Gre za terjatve od izdanih računov v mesecu novembru in decembru za izvajanje SV storitve pomoč družini na domu, bivanje brezdomnih oseb v javnem SV programu Kažun Piran, bivanje v Varni hiši, izvajanje mladinskih delavnic ter za delovno terapijo, ki še niso zapadle v plačilo. Odprtih je še nekaj starejših terjatev, ki jih kupci plačujejo z nekaj mesečno zamudo. Terjatve so bile v pretežni meri poravnane do oddaje zaključnega računa.

Konti skupine 13 – Dani predujmi in varščine (AOP 016)

Stanje danih predujmov in varščin znaša 3.672 EUR. Izkazane terjatve predstavljajo dane varščine za daljince za dostop do garaže za službena vozila, v garažni hiši na Obali 114 v višini 140 EUR ter predujme v višini 3.532 EUR, ki so bili izplačani na osnovi sklepov sodišča za plačilo izvedeniškega mnenja.

Konti skupine 14 – Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta (AOP 017)

Stanje kratkoročnih terjatev do uporabnikov enotnega kontnega načrta znaša 472.560 EUR in sicer:

- terjatve do MDDSZ v skupni višini 311.252 EUR od tega:
 - zahtevkov za redno dejavnost za december 2021 v znesku 268.183 EUR
 - zahtevkov za sredstva po 81. členu ZZUOOP za povračilo stroškov oblikovanja obvezne strateške zaloge osebne varovalne opreme za zaposlene v znesku 4.423 EUR
 - zahtevkov za povračilo stroškov zunanjih izvajalcev mediacije za mesec december 2021 v znesku 183 EUR
 - zahtevkov za izvrševanje dela v splošno korist za mesec december 2021 v znesku 332 EUR
 - zahtevkov za povračilo stroškov izvedeniških mnenj, tolmačev in prevajalcev za mesec december 2021 v znesku 824 EUR
 - zahtevkov za javni SV program Dnevni delovno terapevtski center Barčica (v nadaljevanju DDTC Barčica) za december 2021 v znesku 4.950 EUR
 - zahtevkov za javni SV program Stanovanjska skupina Val (v nadaljevanju SS Val) za december 2021 v znesku 4.767 EUR
 - zahtevkov za javni SV program Dnevni center za otroke in mladostnike Koper - PetKA (v nadaljevanju DC PetKA) za december 2021 v znesku 5.525 EUR

- zahtevke za javni SV program Regijska varna hiša Kras za december 2021 v znesku 7.400 EUR
 - zahtevke za javni SV program Kažun Piran za december 2021 v znesku 4.675 EUR
 - zahtevke za sredstva po 130. členu Zakona o dolgotrajni oskrbi za sofinanciranje dodatnih stroškov dela za december 2021 v znesku 5.812 EUR
 - zahtevke za sredstva za izplačilo denarne socialne pomoči in osnovne oskrbe repatriiranim osebam in njihovim ožjim družinskim članom 4.178 EUR
- terjatev do Uprave za probacijo za mesec december 2021 za povračilo stroškov dela v splošno korist v višini 180 EUR,
- terjatve do občin za programe, ki jih izvajamo v skupni višini 145.135 EUR - zahtevki za mesec november in december in sicer od tega:
- * terjatve do Mestne občine Koper v višini 48.100 EUR
 - * terjatve do Občine Ankaran v višini 3.642 EUR
 - * terjatve do Občine Izola v višini 30.654 EUR
 - * terjatve do Občine Piran v višini 36.296 EUR
 - * terjatve do Občine Komen v višini 4.424 EUR
 - * terjatve do Občine Hrpelje Kozina v višini 4.450 EUR
 - * terjatve do Občine Divača v višini 4.871 EUR
 - * terjatve do Občine Sežana v višini 7.113 EUR
 - * terjatve do Občine Cerknica v višini 1.281 EUR
 - * terjatve do Občine Ilirska Bistrica v višini 1.473 EUR
 - * terjatve do Občine Miren Kostanjevica v višini 552 EUR
 - * terjatve do Občine Pivka v višini 457 EUR
 - * terjatev do Občine Postojna v višini 1.822 EUR
- terjatve do Zavoda za zaposlovanje za plače javna dela za mesec december 2021 v višini 14.346 EUR,
- terjatve do Pokrajinskega muzeja Koper za november 2021 v višini 140 EUR,
- terjatve do KS Pobegi-Čežarji za november 2021 v višini 350 EUR ter
- terjatve do KS Šmarje pri Kopru za meseca november in december 2021 v višini 1.157 EUR..

Glavnina terjatev je bila do oddaje zaključnega računa poravnanih, razen terjatve do MDDSZ za sredstva po 130. členu Zakona o dolgotrajni oskrbi v znesku 5.812 EUR, ker je rok zapadlosti e-računa 28.2.2022. Terjatve do občin so tudi deloma še neporavnane za izstavljene e-račune oziroma zahtevke, ki so zapadli v plačilo januarja in februarja 2021. Nanašajo se na zahtevke za javni SV program Varna hiša Kras in občinske programe Enote Sežana, ki smo jih izstavili konec meseca januarja.

Konti skupine 15 – Kratkoročne finančne naložbe (AOP 018)

Na tej skupini kontov nimamo izkazane nobene terjatve.

Konti skupine 16 – Kratkoročne terjatve iz financiranja (AOP 019)

Na tej skupini kontov nimamo izkazane nobene terjatve.

Konti skupine 17 – Druge kratkoročne terjatve (AOP 020)

Druge kratkoročne terjatve znašajo 38.632 EUR in se nanašajo na:

- terjatev za vračilo plačanih akontacij davka od dohodka v znesku 33 EUR
- terjatve do delavcev v znesku 357 EUR, ki predstavljajo vračilo sorazmernega dela regresa, plačanih kosil delavcem KCM iz decembra in prispevkov za neplačan dopust

- terjatev do Zavoda za zdravstveno zavarovanje iz naslova refundacij za november in december 2021 v višini 38.242 EUR.

Vse terjatve razen terjatve za regres in davka od dohodka so bile do oddaje zaključnega računa poravnane.

Konti skupine 19 – Aktivne časovne razmejitve (AOP 022)

Aktivne časovne razmejitve znašajo 9.514 EUR in predstavljajo v naprej plačane stroške zavarovanja.

ZALOGE

Na tej skupini kontov nimamo stanja.

II. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Konti skupine 20 – Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine (AOP 035)

Na tej skupini kontov nimamo izkazane nobene obveznosti.

Konti skupine 21 – Kratkoročne obveznosti do zaposlenih (AOP 036)

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih znašajo 361.345 EUR in predstavljajo obveznosti za plače in druge prejemke za mesec december 2021. Obveznosti do zaposlenih so bile poravnane do oddaje zaključnega računa.

Konti skupine 22 – Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev (AOP 037)

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev znašajo 121.371 EUR in predstavljajo obveznosti po računih dobaviteljev za dobavljeni material in opravljene storitve v mesecu novembru oziroma decembru 2021. Nimamo nobenih obveznosti, ki jih ne bi mogli poravnati ali bi bile sporne. Prejeti računi so poravnani na dan zapadlosti.

Konti skupine 23 – Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja (AOP 038)

Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja so izkazane v višini 99.993 EUR in predstavljajo obveznosti iz naslova plač in drugih prejemkov za mesec december 2021, obveznosti za izplačilo nadomestila za izgubljeni dohodek družinskim pomočnikom za mesec december 2021, obveznosti za izplačilo storitev uporabnikom v javnem SV programu DDTC Barčica, obveznosti za izplačilo denarne socialne pomoči in družinskih prejemkov v obliki funkcionalne, obveznost za vračilo presežka prihodkov nad odhodki za javni SV program DC PetKA ter obveznost za vračilo presežka prihodkov nad odhodki za izvajanje SV storitve PND Izola in PND Piran. Vse obveznosti so bile poravnane do oddaje zaključnega računa razen obveznosti za vračilo presežka, ki bodo poravnane v dogovoru s financerji.

Konti skupine 24 – Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta (AOP 039)

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN znašajo 8.789 EUR in predstavljajo obveznosti do neposrednih in posrednih uporabnikov enotnega kontnega načrta za

opravljene storitve v decembru 2021, ki še niso zapadle v plačilo do 31.12.2021. Vse obveznosti so bile poravnane do oddaje zaključnega računa.

Konti skupine 25 – Kratkoročne obveznosti do financerjev (AOP 040)

Tovrstnih obveznosti nimamo.

Konti skupine 26 – Kratkoročne obveznosti iz financiranja (AOP 041)

Tovrstnih obveznosti nimamo.

Konti skupine 29 – Pasivne časovne razmejitve (AOP 043)

Pasivne časovne razmejitve znašajo 56.130 EUR, in sicer:

*** Konti podskupine 291 – kratkoročno odloženi prihodki (del AOP 043)**

Izkazana so naslednja sredstva za izvajanje programov:

naziv programa	vrednost v EUR (brez centov)
- DDTC Barčica	18.766
- SS Val	8.058
- Druge naloge po pogodbi z občino	3.677
- Druga dejavnost javne službe – rejništvo enota Koper	500
- DC PetKA	1.101
- KCM Koper	1.561
- KAŽUN Piran	2.958
- DC Školjka	1.417
- VH Sežana	18.092
SKUPAJ 291	56.130

Oblikovani kratkoročno odloženi prihodki predstavljajo presežek prihodkov od plačil uporabnikov v javnih SV programih SS Val, Kažun Piran, DC Školjka ter Varna hiša Kras, ki jih bomo porabili v letu 2022 za kritje stroškov programov. V javnem SV programu DDTC Barčica in Druge naloge po pogodbi z občino pa sredstva Mestne občine Koper. V javnem SV programu Varna hiša Kras del sredstev predstavljajo tudi neporabljene donacije. Prav tako na postavki KCM Koper, druga dejavnost javne službe – rejništvo enota Koper ter javni SV program DC PetKA izkazujemo neporabljene donacije. Neporabljene donacije programov bodo porabljene predvidoma v letu 2022. Sredstva javnih SV programov DDTC Barčica ter Druge naloge po pogodbi z občino bodo tudi porabljena za delovanje programov v letu 2022. Mestno občino Koper smo zaprosili za soglasje za porabo sredstev v letu 2022. Dne 16.2.2022 nam je Mestna občina Koper izdala soglasje številka 122-88/2021 za javni SV program DDTC Barčica ter številka 122-91/2021 za Druge naloge po pogodbi z občino za namensko porabo sredstev in sicer za kritje stroškov izvajanja programa oziroma financiranja storitve v letu 2022.

LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI

Konti skupine 92 – Dolgoročne pasivne časovne razmejitve (AOP 047)

Začetno stanje na dan 1.1.2021	12.848 EUR
+ prejete donacije	805 EUR
+ prenos iz skupine kontov 29 – nabava osnovnih	4.192 EUR

sredstev	
- obračunana amortizacija	5.038 EUR
Končno stanje na dan 31. 12. 2021	12.807 EUR

Izkazano končno stanje na kontih skupine 92 predstavlja:

neporabljen denarna sredstva donacij	4.747 EUR
neporabljen sredstva od invalidov	0 EUR
sredstva za nadomeščanje amortizacije za osnovna sredstva iz donacij	8.050 EUR
sredstva za nadomeščanje amortizacije za osnovna sredstva iz sredstev za invalide	10 EUR
končno stanje na dan 31. 12. 2021	12.807 EUR

Konti skupine 93 – Dolgoročne rezervacije (AOP 048)

– v EKN sicer poimenovanje Rezervacije

Tovrstnih dolgoročnih obveznosti nimamo.

Konti skupine 96 – Dolgoročne finančne obveznosti (AOP 054)

Tovrstnih dolgoročnih obveznosti nimamo.

Konti skupine 97 – Druge dolgoročne obveznosti (AOP 055)

Tovrstnih dolgoročnih obveznosti nimamo.

Konti podskupine 980 – Obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva (AOP 056)

Stanje na kontih podskupine 980 je na dan 1.1.2021 znašalo 1.407.014 EUR. Povečanje na kontih podskupine 980 v skupni višini 94.929 EUR predstavljajo:

- prejeta sredstva v upravljanje s strani MDDSZ v višini 33.749 EUR,
- prejeta sredstva za nadomeščanje osnovnih sredstev s strani MDDSZ v višini 9.286 EUR za SN redna dejavnost ter 1.480 EUR za SN krizne namestitve,
- porabljen sredstva poslovnega izida iz preteklih let po izdanem soglasju MDDSZ za izveden nakup dveh osebnih vozil v znesku 24.000 EUR,
- prejeta namenska denarna sredstva ESRR in sredstva iz državnega proračuna za nakup mobilnih enot (osebni vozil) v višini 22.698 EUR ter
- prejeta namenska denarna sredstva za nabave osnovnih sredstev od Občine Piran v višini 2.000 EUR ter Mestne občine Koper v višini 1.716 EUR.

Zmanjšanje v višini 144.143 EUR predstavlja amortizacija, ki se nadomešča v breme obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje.

Končno stanje na dan 31.12.2021 je 1.357.800 EUR.

Od Mestne občine Koper je bilo za leto 2021 prejetih 1.716 EUR denarnih sredstev za investicijska vlaganja – nakup opreme v javnem SV programu DDTC Barčica (stoli, sušilni stroj, hladilnik in sesalnik). Od Občine Piran je bilo za leto 2021 prejetih 2.000 EUR denarnih sredstev za investicijska vlaganja – nakup opreme v javnem SV programu Kažun Piran (ležišča, grelnik vode, korito, kovinski predalnik ter uničevalec dokumentov).

Konti podskupine 981 – Obveznosti za dolgoročne finančne naložbe (AOP 057)

Tovrstnih dolgoročnih obveznosti nimamo.

Konti podskupine 985 in 986 – Presežek prihodkov nad odhodki ali presežek odhodkov nad prihodki (AOP 058 ali 059)

Stanje na kontih podskupine 985 – presežek prihodkov nad odhodki je na dan 1.1.2021 znašalo 144.598 EUR. Povečanje na kontih podskupine 985 – presežek prihodkov nad odhodki predstavlja pozitivni izid obračunskega obdobja v višini 7.378 EUR (z upoštevanjem davka od dohodkov pravnih oseb in brez upoštevanja odhodkov, ki so bili na podlagi soglasja MDDSZ pokriti v breme presežkov iz preteklih let). Zmanjšanje na kontih podskupine 985 – presežek prihodkov nad odhodki v skupni višini 40.524 EUR predstavlja porabljen poslovni izid iz preteklih let po izdanem soglasju MDDSZ za izveden nakup dveh osebnih vozil v znesku 24.000 EUR ter za pokritje odhodkov tekočega leta v znesku 16.524 EUR.

Poslovni izid izkazan v bilanci stanja na dan 31.12.2021 tako znaša 111.452 EUR. Znotraj podskupine kontov 985 ni oblikovan podkonto 985800 – Presežek po Zakonu o fiskalnem pravilu.

RAZPOLOŽLJIVA SREDSTVA ZA NABAVE OSNOVNIH SREDSTEV NA DAN 31. 12. 2021 (brez presežkov iz preteklih let)

Skupaj razpoložljiva sredstva za nabave osnovnih sredstev na dan 31.12.2021 znašajo 41.697 EUR in predstavljajo:

- neporabljena sredstva za nadomeščanje osnovnih sredstev prejeta od MDDSZ v višini 7.579 EUR,
- neporabljena amortizacija v višini 28.699 EUR,
- neporabljena sredstva donacij za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev v višini 4.747 EUR,
- neporabljena denarna sredstva občine za nabave osnovnih sredstev v višini 412 EUR ter
- neporabljena kupnina od prodaje osnovnih sredstev v višini 260 EUR.

2. POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV

a) ANALIZA PRIHODKOV (konti skupine 76)

Celotni prihodki doseženi za leto 2021 so znašali 5.623.508 EUR in so bili za 0,6% nižji od načrtovanih.

Neplačani prihodki znašajo 506.892 EUR (stanje terjatev, ki so izkazane kot prihodek tekočega leta). V celotnem prihodku predstavljajo 9,01%, kar pomeni, da se plačila realizirajo

v enomesečnem roku, za tiste, ki pa se ne, izvajamo opominjevalne postopke in izterjave. Ugotavljamo, da je glavnina terjatev redno poravnanih.

Prihodki od poslovanja predstavljajo 99,9%, izredni prihodki pa 0,1 % glede na celotne prihodke za leto 2021.

- Prihodki od poslovanja (konti podskupine 760 in 761) so znašali 5.617.068 EUR, prejeti so bili iz naslova:
 - a) prihodki iz državnega proračuna in občin 4.835.146 EUR,
 - b) prihodki od prodaje storitev javne službe 413.952 EUR,
 - c) prihodki iz javnih financ zaradi Covida-19 367.970 EUR.

Drugi prihodki (konti podskupine 763) so znašali 6.440 EUR in vključujejo prejete donacije za pokrivanje materialnih stroškov v višini 2.166 EUR, odškodnino zavarovalnice za škodne primere v znesku 4.113 EUR, prihodke v zvezi s postavljenim avtomatom za tople napitke v prostorih upravne zgradbe v višini 87 EUR, parsko izravnavo v znesku 2 EUR ter vračilo preplačila občinske takse v znesku 72 EUR.

Prihodki za izvajanje javne službe po financerjih:	Znesek v EUR (brez centov):
MDDSZ	3.492.895
Občina Izola	322.606
Mestna občina Koper	378.313
Občina Ankaran	37.954
Občina Piran	404.645
Občina Sežana	64.844
Občina Divača	25.339
Občina Hrpelje-Kozina	23.255
Občina Komen	24.180
Varna hiša Kras - občine	61.085
Mestna občina Ljubljana	30
Zavod za zaposlovanje	150.444
Prispevki uporabnikov programa SS Val, Kažun in Varne hiše Kras	67.971
Prihodki od delovne terapije	30.380
Prispevki uporabnikov PND in DC Školjka	165.157
Prihodki za Covid -19 – 39. člen KPJS	337.206
Prihodki za Covid -19 – 56. člen ZZUOOP	41
Prihodki za Covid -19 – 125. člen ZIUOPDVE	26.300
Prihodki za Covid -19 – 81. člen ZZUOOP	4.423
Drugi prihodki	6.440
Skupaj prihodki za izvajanje javne službe	5.623.508

b) ANALIZA ODHODKOV (konti skupine 46)

Celotni odhodki doseženi za leto 2021 so znašali 5.632.459 EUR in so bili za 1,1 % nižji od načrtovanih.

Po glavnih postavkah so bili odhodki poslovanja naslednji:

1.) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (konti podskupine 460, 461 in 466) so za leto 2021 znašali 1.021.366 EUR in so bili za 2,73% nižji od načrtovanih. Delež v celotnih odhodkih znaša 18,1 %.

Stroški materiala (460) so v celotnem zavodu za leto 2021 znašali 320.019 EUR in so bili za 4,4% nižji od načrtovanih. Delež glede na celotne odhodke zavoda znaša 5,7%.

Stroški storitev (461) so v celotnem zavodu za leto 2021 znašali 701.347 EUR in so bili za 2% nižji od načrtovanih. Delež glede na celotne odhodke zavoda znaša 12,5%.

2.) STROŠKI DELA (konti podskupine 464) so za leto 2021 znašali 4.606.502 EUR in so bili za 0,7% nižji od načrtovanih. Delež v celotnih odhodkih znaša 81,8%.

Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur za leto 2021 je znašalo 147,80 zaposlenih in se je v primerjavi z načrtovanim številom zmanjšalo za 5,86 zaposlenih oz. za 3,81%. Razlog za spremembo števila zaposlenih: nenadomeščanje delavke, ki je koristila pravico do krajšega delovnega časa zaradi starševstva, nenadomeščanje delavke na porodniški, nenadomeščanje nege, spremstva, izolacije v breme ZZS in daljših bolniških odsotnosti ter nezasedena delovna mesta, kot posledica kasnejših zaposlitev ob prekinitvi delovnega razmerja.

Povprečna bruto plača je znašala 2.003 EUR in je v primerjavi s planirano za 3,09 % večja.

Nadomestila osebnih dohodkov za boleznine v breme zavoda so bila izplačana za 15.539 delovnih ur ter v breme ZZS 22.141 delovnih ur. Boleznine skupaj predstavljajo 11,39 % obračunanih delovnih ur.

3.) STROŠKI AMORTIZACIJE (konti podskupine 462) (ki so zajeti med odhodki – AOP 879) so za leto 2021 znašali 0 EUR.

Delež stroškov amortizacije v celotnih odhodkih znaša 0 %, saj se v celoti knjižijo v breme sredstev prejetih v upravljanje ali v breme sredstev prejetih donacij, zato ta strošek ni izkazan med odhodki AOP 879.

Amortizacija je obračunana po predpisanih stopnjah v znesku 149.181 EUR:

- del amortizacije, ki je bil knjižen v breme obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje znaša 144.143 EUR (podskupina 980) in
- del amortizacije v breme sredstev prejetih donacij in v breme sredstev za invalide znaša 5.038 EUR (podskupina 922).

Delež amortizacije, ki se nanaša na odpis opreme, ki je glede na nabavno vrednost droben inventar in se odpiše takoj ob nabavi, znaša 11.603 EUR, oziroma 7,78 % v celotnem znesku amortizacije.

Odpisi opreme pod 500 EUR so bili v letu 2021 sledeči:

- 12 kos tiskalniki	2.577 EUR
- 5 kos GSM aparati	223 EUR
- 41 kos pisarniški stoli	1.886 EUR
- 1 kos omara	55 EUR
- 5 kos skenerji	1.608 EUR
- 2 kos uničevalec dokumentov	232 EUR
- 1 kos cvrtnik	44 UR
- 2 kos sušilni stroj	808 EUR
- 2 kos hladilnik	635 EUR
- 1 kos sesalnik	65 EUR
- 8 kos vzmetnic	1.000 EUR
- 3 kos pralni stroj	1.060 EUR
- 1 kos plastifikator	102 EUR
- 3 kos ročni mešalnik	76 EUR
- 1 kos likalna postaja	300 EUR
- 1 kos grelnik vode	167 EUR
- 1 kos korito	102 EUR
- 1 kos kovinski predalnik	212 EUR
- 1 kos šivalni stroj	226 EUR
- 1 kos oljni radiator	65 EUR
- 1 kos domofon	160 EUR
SKUPAJ	11.603 EUR

4.) REZERVACIJE (konti podskupine 463) za leto 2021 niso bile obračunane.

5.) DRUGI STROŠKI (konti podskupine 465) so bili za leto 2021 obračunani v znesku 323 EUR za povračilo stroškov študentom za opravljanje obvezne prakse.

6.) FINANČNI ODHODKI (konti podskupine 467)

Finančnih odhodkov v letu 2021 nismo imeli.

7.) DRUGI ODHODKI (konti podskupine 468) so za leto 2021 znašali 3.858 EUR in so nastali zaradi izplačila odškodnine za neizkoriščen letni dopust zaposlenim ob prekinitvi delovnega razmerja. Delež v celotnih odhodkih znaša 0,1 %.

8.) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (konti podskupine 469) so za leto 2021 znašali 410 EUR in so nastali zaradi odpisa zapadlih, neizterljivih terjatev do uporabnikov javnega SV programa Kažun Piran.

c). POSLOVNI IZID

Presežek odhodkov nad prihodki za leto 2021 znaša 8.951 EUR

Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka pravnih oseb (v višini 195 EUR) znaša 9.146 EUR.

Izid obračunskega za leto 2021 z upoštevanjem davka od dohodka pravnih oseb (v višini 195 EUR) ter brez upoštevanja odhodkov, ki so bili na osnovi soglasja MDDSZ pokriti v breme presežkov iz preteklih let (v višini 16.524 EUR), je pozitiven in znaša 7.378 EUR.

Doseženi poslovni izid je za 72,28 % manjši od doseženega v preteklem letu in za 7.378 EUR večji od planiranega.

Poslovni izid v izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov ni enak izkazanemu poslovnemu izidu v bilanci stanja na podskupini kontov 985. Razliko v višini 104.074 EUR predstavljajo neporabljena sredstva poslovnih izidov iz preteklih let.

2.1. POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka služi spremljanju gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov.

Presežek prihodkov nad odhodki v tem izkazu (denarni tok) znaša 90.249 EUR in se od ugotovljenega presežka prihodkov nad odhodki določenih uporabnikov (priloga 3 – obračunski tok) razlikuje za 99.395 EUR. Razliko predstavljajo plačane terjatve preteklega leta.

Primerjava s sprejetim finančnim načrtom izkazuje, da je ugotovljeni presežek prihodkov nad odhodki po načelu denarnega toka višji za 6.572 EUR oziroma primerjava z realiziranim za leto 2020 izkazuje, da je ugotovljeni presežek prihodkov nad odhodki po načelu denarnega toka višji za 6.041 EUR.

Ker izkazujemo presežek prihodkov nad odhodki po načelu denarnega toka, smo pristopili tudi k izračunu presežka po Zakonu o fiskalnem pravilu. Ugotavljamo, da nimamo presežka prihodkov nad odhodki po fiskalnem pravilu, zato vknjižbe na podkonto znotraj skupine 985 niso potrebne.

2.2. POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB DOLOČENIH UPORABNIKOV

Izkaza ne izpolnjujemo, saj v poslovnih knjigah nimamo tovrstnih postavk.

2.3. POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV

Izkaza ne izpolnjujemo, saj v poslovnih knjigah nimamo tovrstnih postavk.

2.4. POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

v EUR

	REALIZACIJA 2020		REALIZACIJA 2021	
	javna služba	tržna dejavnost	javna služba	tržna dejavnost
Prihodki	5.438.151	0	5.623.508	0
Odhodki	5.411.536	0	5.632.459	0
prihodki-odhodki	26.615	0	-8.951	0
davek od dohodka	0	0	195	0
prihodki-odhodki z upoštevanjem davka	26.615	0	-9.146	0
presežek iz preteklih let namenjen pokritju odhodkov obrač. Obdobja	0	0	16.524	0
izid obračunskega obdobja z upoštevanjem davka in brez odhodkov, ki so bili pokriti v breme presežkov iz preteklih let	26.615	0	7.378	0

Poslovni izid dosežen pri izvajanju javne službe znaša 7.378 EUR, iz naslova izvajanja tržne dejavnosti pa 0 EUR, saj tržne dejavnosti nismo izvajali.

Presežek prihodkov nad odhodki pri izvajanju javne službe je bil ustvarjen na naslednjih stroškovnih nosilcih:

- Redna dejavnost CSD v višini 75 EUR ter
- Krizne namestitve v višini 7.303 EUR.

3. POJASNILA K POROČILU O REALIZACIJI PRIHODKOV IN ODHODKOV PO OBRAČUNSKIH KONTIH IN STROŠKOVNIH NOSILCIH

Skupni stroški – vsi zaposleni

Pri razmejitvi odhodkov, ki se nanašajo na vse zaposlene (vzdrževanje računovodskih programov, naloge s področja varstva pred požarom, varstvo pri delu, storitev pooblaščenih oseb za varstvo podatkov, najem ure – registrirna naprava, ...), smo kot sodilo uporabili ključ delitve glede na število zaposlenih na posameznih programih oziroma nosilcih.

Enota Koper

Razmejevanje odhodkov na stroškovne nosilce na Enoti Koper je bilo izvedeno v skladu z naslednjimi sodili:

- skupni stroški materiala in storitev, ki nastajajo na lokaciji Cankarjeva 6, se delijo glede na dejansko porabo. Za skupne stroške (čistilne storitve, elektrika, pisarniški material ..), katere ne moremo deliti glede na dejansko porabo, pa se kot sodilo razmejevanja uporabi ključ delitve in sicer glede na število zaposlenih, ki delajo na posameznih programih,

- ostale stroške programov, ki se izvajajo na drugih lokacijah (SS Val, DDTC Barčica, ter DC PetKA), delimo po dejanskih stroškovnih nosilcih in stroškovnih mestih.

KLJUČ ZA STROŠKE POSLOVNEGA PROSTORA

Stroškovna mesta:	delež v %
Redna dejavnost CSD JP	94,23
Druge naloge po pogodbi z občino	5,77
SKUPAJ	100,00

Enota Piran

Razmejevanje odhodkov na stroškovne nosilce na Enoti Piran je bilo izvedeno v skladu z naslednjimi sodili:

- delno smo stroške razmejevali direktno po stroških, ki so bremenili stroškovno mesto, kar je bilo razvidno že iz računa ali druge računovodske listine.
- stroške, ki pa so ob prejemu računa knjiženi v celoti na redno dejavnost, pa smo razmejevali po ključih. Ključne smo izdelali na osnovi deleža zaposlenih delavcev na stroškovnem mestu s tem, da so bili ti ključni različni za dve vrsti stroškov in sicer: za stroške, ki se nanašajo na poslovne prostore, v katerih deluje zavod, smo ključne izračunali med tistimi stroškovnimi nosilci, ki dejansko opravljajo delo v teh prostorih, za vse ostale stroške pa smo ključne izračunali med vsemi stroškovnimi nosilci.

KLJUČ ZA STROŠKE POSLOVNEGA PROSTORA

Stroškovna mesta:	delež v %
Redna dejavnost CSD JP	85,00
SV storitev Pomoč družini na domu	15,00
SKUPAJ	100,00

KLJUČI ZA OSTALE STROŠKE

Stroškovna mesta:	delež v %
Redna dejavnost CSD JP	82,87
SV storitev Pomoč družini na domu in DC Školjka	17,13
SKUPAJ	100,00

Enota Izola

Razmejevanje odhodkov na stroškovne nosilce na Enoti Izola je bilo izvedeno v skladu z naslednjimi sodili:

- stroške, ki so se direktno nanašali na posamezen stroškovni nosilec, smo knjižili direktno na pripadajoči stroškovni nosilec,
- stroške poslovnih prostorov, katere ne moremo deliti po dejanski porabi, smo razmejili glede na število zaposlenih na določenem stroškovnem nosilcu, pri tem smo upoštevali tudi posebnosti, na primer trajanje delovnega časa v poslovnem prostoru (delo socialnih oskrbovalk – teren).

KLJUČ ZA STROŠKE POSLOVNEGA PROSTORA

Stroškovna mesta:	delež v %
Redna dejavnost CSD JP	83,30
SV storitev Pomoč družini na domu	13,70
Druge naloge po pogodbi z občino	3,00

SKUPAJ

100,00

Enota Sežana

Razmejevanje odhodkov na stroškovne nosilce na Enoti Sežana je bilo izvedeno v skladu z naslednjimi sodili:

- skupni stroški materiala in storitev se delijo glede na dejansko porabo na redno dejavnost CSD JP ter na programe socialnega varstva, ki jih financirajo občine. Skupne stroške, katere ne moremo deliti po dejanski porabi, se delijo glede na število zaposlenih,
- stroške javnega SV programa Varna hiša Kras, ki se izvaja na drugi lokaciji pa delimo po dejanskih stroškovnih nosilcih in stroškovnih mestih.

KLJUČ ZA STROŠKE POSLOVNEGA PROSTORA

Stroškovna mesta:	delež v %
Redna dejavnost CSD JP	80,95
Program »Pomoč duševno bolnim in njihovim svojcem«	6,35
Program »Delo s starejšo populacijo na terenu«	6,35
Program »Delo z brezdomci«	6,35
SKUPAJ	100,00

		PRIHODKI	ODHODKI	PRIHODKI- ODHODKI	DAVEK OD DOHODKA	IZID Z UPOŠTEVANJEM DAVKA
2	CELOTNI ZAVOD SKUPAJ 2021	5.623.508	5.632.459	- 8.951	195	- 9.146
3	JAVNA SLUŽBA SKUPAJ	5.623.508	5.632.459	- 8.951	195	- 9.146
4	PORABA PRESEŽKA IZ PRETEKLIH LET ZA KRITJE ODHODKOV JAVNE SLUŽBE	0	16.524	-16.524	0	- 16.524
5	REDNA DEJAVNOST CSD	2.758.277	2.758.202	75	0	75
6	KRIZNE NAMESTITVE	396.512	389.209	7.303	0	7.303
7	AKTIVNOSTI POVEZANE Z MIGRANTSKIM TOKOM	0	0	0	0	0
8	IZVEDENCI, TOLMAČI, PREVAJALCI	5.191	5.191	0	0	0
9	MEDIATORJI	411	411	0	0	0
10	IZVRŠEVANJE DELA V SPLOŠNO KORIST	1.205	1.205	0	0	0
11	DODATKI ZAPOSLENIM COVID- 19	363.547	363.547	0	0	0

12	ZAŠČITNA OPREMA IN DEZINFEKCIJA COVID-19	4.423	4.423	0	0	0
13	DRUGO COVID-19	0	0	0	0	0
14	IZVAJANJE PROGRAMOV SOCIALNEGA VARSTVA	327.416	327.416	0	0	0
15	POMOČ NA DOMU (VODENJE + NEPOSRE. SOC. OSKRBA)	832.604	832.472	132	132	0
16	PROGRAMI SOCIALNEGA VARSTVA-OBČINE	641.775	641.712	63	63	0
17	DRUGE NALOGE PO POGODBI Z OBČINO	63.441	63.441	0	0	0
18	JAVNA DELA	222.849	222.849	0	0	0
19	JAVNA DELA – NAROČNIK MDDSZ	0	0	0	0	0
20	PROGRAMI SOCIALNE AKTIVACIJE	0	0	0	0	0
21	DRUGI MEDNARODNI PROJEKTI	3.719	3.719	0	0	0
22	DRUGA DEJAVNOST JAVNE SLUŽBE	2.138	2.138	0	0	0
23	TRŽNA DEJAVNOST	0	0	0	0	0

3A. POJASNILA K STROŠKOVNEMU NOSILCU »REDNA DEJAVNOST CSD«

Na stroškovnem nosilcu »Redna dejavnost CSD« izkazujemo presežek prihodkov nad odhodki v višini 75 EUR. Priznana sredstva po pogodbi o financiranju nalog in delovanju CSD za leto 2021 so znašala 2.755.761 EUR. Višina nakazil po izstavljenih zahtevkih je enaka pogodbeni vrednosti - sredstva za stroške dela v višini 2.330.022 EUR ter sredstva za izdatke za blago in storitve 425.739 EUR za 71,58 zaposlenih.

Stroški dela so v primerjavi s priznanimi sredstvi po pogodbi o financiranju in nakazili nižji za 75 EUR. Število zaposlenih na podlagi delovnih ur je znašalo 71,03 in je za 0,80 zaposlenega nižje v primerjavi s planiranim številom zaposlenih iz delovnih ur. Odhodke, ki so vezani na dodatne začasne zaposlitve zaradi povečanja števila vlog za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, smo delno knjižili v breme rednih sredstev na tem stroškovnem nosilcu, zaradi manjšega števila zaposlenih na tem stroškovnem nosilcu v primerjavi s sprejetim kadrovskim načrtom, zaradi nezasedenih delovnih mest in ne nadomeščanja refundiranih odsotnosti in sicer za 0,24 zaposlenega na podlagi delovnih ur. Del odhodkov vezanih na dodatne začasne zaposlitve zaradi povečanja števila vlog za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev pa smo krili iz presežkov iz preteklih let in sicer za 0,10 zaposlenega na podlagi delovnih ur oziroma v znesku 1.933 EUR. Skupno število dodatno začasno zaposlenih na

podlagi delovnih ur znaša 0,34 zaposlenega. Iz presežkov iz preteklih let smo izplačali tudi povečane obsege dela na podlagi sklepa Vlade RS o izvedbi aktivnosti za lažji dostop prebivalcev do zelenega digitalnega potrdila Z-VEM v znesku 1.066 EUR,

Pri daljših bolniških odsotnostih smo v večini primerov izvedli nadomestne zaposlitve oziroma iz ostanka sredstev izplačali delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela pri opravljanju rednih delovnih nalog oziroma nadurno delo. Nadurno delo smo izplačali tudi zaposlenim, ki so opravljali naloge interventne službe (za 0,23 zaposlenega na podlagi delovnih ur).

Stroški za izdatke za blago in storitve so višji v primerjavi s pogodbeno vrednostjo in nakazili za 2.516 EUR. Brez upoštevanja odhodkov v višini 2.516 EUR, ki so bili kriti iz drugih prihodkov, je poraba enaka pogodbeni vrednosti in nakazilom. Stroške storitev študentskega dela v 8.797 EUR in stroške varovanja (fizično varovanje na enoti Koper) v znesku 4.728 EUR smo krili iz presežkov iz preteklih let.

Na stroškovnem nosilcu »Redna dejavnost CSD« so prihodki iz proračuna države za leto 2021 izkazani v višini prihodkov v sprejetem finančnem načrtu, saj smo v celoti zahtevali priznana sredstva po pogodbi. Drugi prihodki, ki jih izkazujemo na tem stroškovnem nosilcu v višini 2.516 EUR predstavljajo prihodke od zavarovalnice kot odškodnino za škodni primer v poslovnih prostorih.

Primerjava realizacije odhodkov v letu 2021 s sprejetim finančnim načrtom izkazuje, da so realizirani odhodki skoraj enaki načrtovanim oziroma za 75 EUR nižji v primerjavi s planiranimi:

- stroški dela so nižji za 75 EUR (nižji stroški na postavki plače zaposlenih, zaradi daljših bolniških odsotnosti, zato so stroški na postavki sredstva za delovno uspešnost ter nadurno delo višji),
- stroški materiala so nižji za 6,03% oziroma za 7.416 EUR ter
- stroški storitev so višji za 2,43 % oziroma za 7.417 EUR.

V primerjavi s sprejetim finančnim načrtom beležimo odstopanje na postavki sredstva za stroške materiala, saj smo načrtovali višje stroške nadomestnih delov za osnovna sredstva, pisarniškega materiala in tonerjev. Na postavki sredstva za stroške storitev beležimo višjo porabo za stroške varovanja, ki smo jih krili iz razpoložljivih sredstev po pogodbi o financiranju nalog in delovanju CSD, čeprav smo porabo planirali iz presežkov iz preteklih let, saj je realizacija stroškov materiala nižja od planirane.

Primerjava realizacije za leto 2021 z realizacijo za leto 2020 izkazuje, da so prihodki in odhodki višji za 2,14%, predvsem zaradi višjih stroškov dela, ki so posledica izplačila delovne uspešnosti za celotno leto 2021 ter napredovanj zaposlenih v plačne razrede in nazive. Višje stroške za leto 2021 v primerjavi s stroški za leto 2020 beležimo tudi na postavki stroški energije, tako za ogrevanje, kot tudi za goriva za vozila. Večje odstopanje v primerjavi z realiziranim v letu 2020 beležimo tudi na postavki prevozne storitve, službena potovanja in izobraževanja, supervizije, zavarovalne premije za vozila ter PTT storitve.

3B. POJASNILA K STROŠKOVNEMU NOSILCU »KRIZNE NAMESTITVE«

Na stroškovnem nosilcu Krizne namestitve beležimo pozitiven poslovni izid v višini 7.303 EUR. S pogodbo o financiranju nam je MDDSZ priznalo sredstva za stroške dela v višini 334.990 EUR ter sredstva za izdatke za blago in storitve v višini 61.522 EUR za 10 zaposlenih. Višina nakazil po izstavljenih zahtevkih je na vseh postavkah enaka pogodbeni vrednosti.

Stroški dela so v primerjavi s priznanimi sredstvi po pogodbi o financiranju in v primerjavi s sprejetim finančnim načrtom skoraj v isti višini, gre za minimalno odstopanje.

Število zaposlenih na podlagi delovnih ur znaša 10 in je nižje za 0,03 od planiranega števila, zaradi bolniških odsotnosti v breme ZZSZ. Izplačilo nadurnega dela za interventne namestitve v nočnem času, ko ni prisoten delavec v Kriznem centru za žrtve nasilja je bilo izplačano za 0,02 zaposlenega na podlagi delovnih ur. V Kriznem centru za mlade pa je znašalo izplačilo nadurnega dela za 0,17 zaposlenega na podlagi delovnih ur, zaradi potrebe po opravljanju nadurnega dela v času koriščenja letnih dopustov in bolniških odsotnosti.

Na postavki sredstva za izdatke za blago in storitve smo v primerjavi s pogodbo o financiranju in v primerjavi s sprejetim finančnim načrtom porabili za 7.177 manj sredstev, razlog za to je predvsem v nižjih stroških materiala, ki so odvisni od števila namestitev uporabnikov, nižjih stroških službenih potovanj in izobraževanj ter nižjih stroškov prevoznih storitev.

Primerjava realizacije za leto 2021 z realizacijo za leto 2020 izkazuje povišanje tako na stroških materiala in storitev, kot tudi na stroških dela. Stroški materiala in storitev so višji, zaradi višje najemnine za dodatno najete prostore, višjih stroškov tekočega vzdrževanja poslovnih prostorov in opreme ter višjih stroškov službenih potovanj in izobraževanj. Stroški dela so višji zaradi napredovanj v višje plačne razrede in polnih zaposlitev. V letu 2020 smo imeli namreč nezasedeno delovno mesto za obdobje šestih mesecev.

3C. POJASNILA K STROŠKOVNEMU NOSILCU »AKTIVNOSTI POVEZANE Z MIGRANTSKIM TOKOM«

Tega programa v obravnavanem obdobju nismo izvajali.

3Č. POJASNILA K STROŠKOVNEMU NOSILCU »IZVEDENCI, TOLMAČI, PREVAJALCI«

V okviru stroškovnega nosilca »Izvedenci, tolmači, prevajalci« so izkazani prihodki in odhodki v višini 5.191 EUR. Prihodki so enaki odhodkom, saj nam MDDSZ nakazuje sredstva za stroške izvedencev, tolmačev ter prevajalcev na podlagi mesečnih zahtevkov, ki vključujejo stroške, ki smo jih dolžni kriti v zvezi z redno dejavnostjo CSD in kriznimi namestitvami. Realizacija na tem stroškovnem nosilcu je skoraj enaka načrtovani za leto 2021 ter v primerjavi z realizacijo za leto 2020 višja za 86%.

3D. POJASNILA K STROŠKOVNEMU NOSILCU »MEDIATORJI«

V okviru stroškovnega nosilca »Mediatorji« so izkazani prihodki in odhodki v višini 411 EUR. Prihodki so enaki odhodkom, saj nam MDDSZ nakazuje sredstva za stroške zunanjih

izvajalcev mediacije po Pravilniku o izvajanju mediacije po Družinskem zakoniku. Realizacija na tem stroškovnem nosilcu je enaka načrtovani za leto 2021. Izvedeni sta bili dve mediaciji z zunanjim izvajalcem, medtem ko v letu 2020 nismo imeli nobene.

3E. POJASNILA K STROŠKOVNEMU NOSILCU »IZVRŠEVANJE DELA V SPLOŠNO KORIST – STROŠKI ZA NAPOTENE OSEBE«

V okviru stroškovnega nosilca izvrševanje dela v splošno korist – stroški za napotene osebe so izkazani odhodki in prihodki v zvezi z izvrševanjem dela v splošno korist v višini 1.205 EUR. V letu 2021 je bilo vključenih 8 oseb. Rezultat stroškovnega nosilca je vedno 0, saj nam MDDSZ nakazuje sredstva za napotene osebe na podlagi mesečnih zahtevkov, ki vključujejo dejanske stroške, nastale v zvezi z izvrševanjem dela v splošno korist. Realizacija na tem stroškovnem nosilcu je v primerjavi s sprejetim finančnim načrtom višja za 11,12 %, zaradi nižjih planiranih stroškov na podlagi ocene obsega dela strokovnih delavcev na tem področju ter v primerjavi z realizacijo za leto 2020 nižja za 23%.

3F. POJASNILA K STROŠKOVNEMU NOSILCU »DODATKI ZAPOSLENIM COVID-19«

V okviru stroškovnega nosilca »Dodatki zaposlenim – COVID-19« so izkazani prihodki in odhodki za izplačilo dodatkov v času epidemije in sicer:

- dodatek za delo v rizičnih razmerah po 11. točki prvega odstavka 39. člena KPJS,
- dodatek za delo v rdeči in sivi coni iz 56. člena ZZUOOP ter
- dodatek za delo v rizičnih razmerah direktorjem po 125. členu ZIUOPDVE.

Dodatki so bili izplačani v skupni višini 363.547 EUR, kar je za 15,75% manj kot v letu 2020 in v enaki višini kot so bili načrtovani. Rezultat stroškovnega nosilca je 0 EUR, saj gre za povračilo dejanskih stroškov iz državnega proračuna.

3G. POJASNILA K STROŠKOVNEMU NOSILCU »ZAŠČITNA OPREMA IN DEZINFEKCIJA COVID-19«

V okviru stroškovnega nosilca »Zaščitna oprema in dezinfekcija – COVID-19« so izkazani prihodki in odhodki za nakup razkužil, dezinfekcijskih sredstev ter osebne varovalne opreme za zaposlene v povezavi z 81. in 82. členom Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 v skupni višini 4.423 EUR. Rezultat stroškovnega nosilca je 0 EUR, saj gre za povračilo dejanskih stroškov iz državnega proračuna. Realizacija je skoraj enaka v primerjavi s finančnim načrtom, v letu 2020 pa nismo imeli tovrstnih nabav, ki bi jih financirali iz tega stroškovnega nosilca.

3H. POJASNILA K STROŠKOVNEMU NOSILCU »DRUGO COVID-19«

V okviru tega stroškovnega nosilca ne izkazujemo prihodkov in odhodkov v letu 2021.

3I. POJASNILA K STROŠKOVNEMU NOSILCU »IZVAJANJE PROGRAMOV SOCIALNEGA VARSTVA - MDDSZ«

V okviru stroškovnega nosilca so v letu 2021 prikazani prihodki in odhodki v zvezi z izvajanjem naslednjih javnih SV programov za skupno 11 zaposlitev:

- Dnevni delovno terapevtski center Barčica v višini 59.400 EUR.
S pogodbo o sofinanciranju nam MDDSZ priznava sredstva za dve zaposlitvi in sredstva za materialne stroške, s katerimi pokrivamo strošek najemnine.
- Stanovanjska skupina Val v višini 57.200 EUR.
S pogodbo o sofinanciranju nam MDDSZ priznava sredstva za dve zaposlitvi in sredstva za materialne stroške, s katerimi pokrivamo strošek najemnine.
- Dnevni center za otroke in mladostnike Koper PetKA v višini 65.916 EUR.
S pogodbo o sofinanciranju nam MDDSZ priznava sredstva za dve zaposlitvi in sredstva za materialne stroške, s katerimi pokrivamo strošek električne energije, vode, čistilnega materiala in storitev, pisarniškega materiala, tonerjev, varovanja zgradb in prostorov telefona, supervizije ter ostale stroške programa.
- KAŽUN PIRAN – celovita skrb za brezdomne osebe v višini 56.100 EUR.
S pogodbo o sofinanciranju nam MDDSZ priznava sredstva za dve zaposlitvi in sredstva za materialne stroške, s katerimi pokrivamo strošek supervizije, elektrike in vode, telefona in dnevnic za izobraževanje.
- Regijska varna hiša Kras v višini 88.800,00 EUR.
S pogodbo o sofinanciranju nam MDDSZ priznava sredstva za tri zaposlitve in sredstva za materialne stroške, s katerimi pokrivamo strošek supervizije, elektrike, vode, ogrevanja, odvoza komunalnih odpadkov, službenih potovanj in izobraževanj ter ostale stroške programa.

Vsi javni SV programi imajo zagotovljeno sedemletno sofinanciranje s strani MDDSZ preko Javnega razpisa za sofinanciranje programov socialnega varstva – programi C. Štirje programi imajo zagotovljeno sofinanciranje s strani MDDSZ do vključno leta 2026, javni SV program Kažun Piran pa do vključno leta 2027.

Število zaposlenih na tem stroškovnem nosilcu je 11 delavcev in je za 0,08 zaposlenega delavca nižje od števila zaposlenih iz delovnih ur in sicer zaradi nenadomeščanja kratkotrajnih bolniških v breme ZZZS (izolacija, nega, spremstvo).

Realizirani prihodki in odhodki so na tem stroškovnem nosilcu v isti višini. V primerjavi z letom 2020 je realizacija višja za 4,56%, zaradi višjih zagotovljenih sredstev za laičnega delavca v programu Stanovanjska skupina Val. Razliko predstavlja tudi nižja realizacija v letu 2020, zaradi epidemije in nezmožnosti porabe materialnih sredstev v DC PetKA ter nenadomeščanja dolgotrajne bolniške odsotnosti vodje DDTC Barčica. Realizacija v letu 2021 minimalno odstopa od planirane in sicer zaradi neporabljenih sredstev za materialne stroške v programu DC PetKA v višini 384 EUR. Sredstva bodo v letu 2022 vrnjena v proračun.

3J. POJASNILA K STROŠKOVNEMU NOSILCU »POMOČ NA DOMU - OBČINE«

SV storitev Pomoč družini na domu se je v letu 2021 izvajala za naslednji občini:

- Občina Piran, kjer se v okviru tega stroškovnega nosilca izvaja vodenje in koordinacija SV storitve Pomoč družini na domu in neposredna socialna oskrba kot

Pomoč družini na domu v višini 428.435 EUR ter Dnevni center Školjka v višini 32.177 EUR ter

- Občina Izola, kjer se v okviru tega stroškovnega nosilca izvaja vodenje in koordinacija SV storitve Pomoč družini na domu in neposredna socialna oskrba kot Pomoč družini na domu v višini 371.992 EUR.

Občini nam priznavata stroške storitve izračunane na podlagi Pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev. Poleg priznanih stroškov storitve, nam občini plačujeta tudi za uporabnike, ki so po predpisih s področja socialnega varstva delno ali v celoti oproščeni plačila storitve.

V vsaki občini je financiranje zagotovljeno s strani matične občine – minimalni del predstavljajo prispevki drugih občin za občane, ki imajo stalno bivališče v drugi občini. Drugi del prihodkov na tem stroškovnem nosilcu pa predstavljajo prispevki uporabnikov.

Celotni prihodki stroškovnega nosilca znašajo 832.604 EUR in so v primerjavi z načrtovanimi za 1,33 % nižji. Celotni odhodki stroškovnega nosilca pa znašajo 832.472 EUR in so v primerjavi z načrtovanimi za 1,35 % nižji. Razlika med prihodki in odhodki znaša 132 EUR in predstavlja davek od dohodka, tako da je rezultat stroškovnega nosilca enak 0.

Stroški materiala in storitev se ne razlikujejo bistveno od načrtovanih. Stroški dela so za 1,1% nižji v primerjavi z načrtovanimi in sicer zaradi bolniških odsotnosti v breme ZZZS, ki niso bile nadomeščene. Povprečno število zaposlenih iz delovnih ur znaša 31,26. V primerjavi s planiranim številom zaposlenih v finančnem načrtu je nižje za 3,69 zaposlenega delavca, zaradi nenadomeščanja krajših odsotnosti v breme ZZZS (izolacija, nega, spremstvo) in treh daljših bolniških odsotnosti.

Realizacija za leto 2021 je v primerjavi z realizacijo za leto 2020 višja za 1,7%. Stroški materiala so za 48,36% višji od realiziranih v letu 2020, stroški storitev pa so v primerjavi z realizacijo leta 2020 višji za 12,11%. Odstotek povišanja na stroških materiala in storitev je v največji meri posledica nabave osebne varovalne opreme in razkužil zaradi epidemije COVID-19, povišanja stroškov goriva in stroškov prevoza za službena potovanja (delo na terenu).

Stroški dela so v primerjavi z letom 2020 nižji za 1,63%, razlog pa je nenadomeščanje krajših odsotnosti v breme ZZZS (izolacija, nega, spremstvo) in treh daljših bolniških odsotnosti.

3K. POJASNILA K STROŠKOVNEMU NOSILCU »PROGRAMI SOCIALNEGA VARSTVA - OBČINE«

V okviru stroškovnega nosilca so za leto 2021 prikazani prihodki javnih SV programov, ki so se izvajali za občine:

- Dnevni delovno terapevtski center Barčica v višini 235.809 EUR,
- Stanovanjska skupina Val v višini 140.954 EUR,
- Dnevni center za otroke in mladostnike Koper PetKA v višini 36.380 EUR,
- Projekt Koper zdravo mesto v višini 900 EUR,
- KAŽUN PIRAN – celovita skrb za brezdomne osebe v višini 48.626 EUR,
- Regijska varna hiša Kras v višini 67.514 EUR,
- Program »Pomoč duševno bolnim in njihovim svojcem« v višini 37.169 EUR,
- Program »Delo s starejšo populacijo na terenu« v višini 37.749 EUR ter
- Program »Pomoč brezdomcem in ostalim rizičnim skupinam prebivalstva« v višini 35.716 EUR.

- Program v osnovnih šolah – COVID -19/preventivne delavnice "Nasilne zveze so brez zveze" v višini 958 EUR.

Na stroškovnem nosilcu izkazujemo prihodke za izvajanje programov, ki jih sofinancirajo Mestna občina Koper, Občina Ankaran, Občina Piran, Občina Cerknica, Občina Hrpelje-Kozina, Občina Divača, Občina Ilirska Bistrica, Občina Izola, Občina Komen, Občina Miren Kostanjevica, Občina Pivka, Občina Postojna, Občina Loška dolina in Občina Sežana.

Višina prihodkov na tem stroškovnem nosilcu znaša 641.775 EUR. Izkazani so prihodki iz občinskih proračunov v skupni višini 546.370 EUR za skupno 11 priznanih zaposlitev na podlagi pogodb o sofinanciranju oziroma do začetka avgusta za 11,5 zaposlitev. Prihodki za izvajanje programov javne službe - drugi v višini 94.793 EUR predstavljajo prispevke uporabnikov programa Kažun, Varna hiša Kras, SS Val, prihodke od delovne terapije v programu DDTC Barčica ter prihodke za izvajanje mladinskih delavnic v programu DC PetKA. Izredni prihodki v višini 612 EUR predstavljajo prejete donacije.

Na določenih programih, smo del prispevkov od uporabnikov prenesli na odložene prihodke ter tudi del sredstev Mestne občine Koper, katero smo zaprosili za soglasje za namensko porabo sredstev v letu 2022 in sicer za kritje stroškov izvajanja programa. Razlog za ostanek sredstev na programih je posledica nižjih stroškov, zaradi neizvajanja načrtovanih aktivnosti v času razglašene epidemije.

Skupna višina odhodkov na tem stroškovnem nosilcu znaša 641.712 EUR, razlika med prihodki in odhodki v znesku 63 EUR predstavlja davek od dohodka, tako da je rezultat stroškovnega nosilca enak 0 EUR.

Realizacija na stroškovnem nosilcu je v primerjavi s sprejetim finančnim načrtom nižja za 2,16%, zaradi nižjih prihodkov, ki so bili na osnovi soglasja občine preneseni na kratkoročne odložene prihodke za leto 2022 ter prenosa prispevkov uporabnikov. Povprečno število zaposlenih iz delovnih ur znaša 10,85, v primerjavi s planiranim številom zaposlenih v finančnem načrtu je nižje za 0,45 zaposlenega delavca, zaradi nenadomeščanja kratkotrajnih bolniških odsotnosti v breme ZZZS (izolacija, nega, spremstvo).

Realizacija za leto 2021 je v primerjavi z realizacijo za leto 2020 višja za 7,97%, v največji meri zaradi omejenega delovanja programov v letu 2020 kot posledica pojava nalezljive bolezni COVID 19. Delovanje je bilo sicer omejeno tudi v letu 2021 iz istega razloga, vendar bistveno manj kot v predhodnem letu.

3L. POJASNILA K STROŠKOVNEMU NOSILCU »DRUGE NALOGE PO POGODBI Z OBČINO«

V letu 2021 smo po pogodbi z Mestno občino Koper in Občino Ankaran izvajali tudi naslednje naloge:

- izpeljava ugotovitvenih postopkov za Mestno občino Koper ter Občino Ankaran in sicer za denarne socialne pomoči iz sredstev občinskega proračuna, za plačilo pogrebnih stroškov, za oprostitev plačila stroškov namestitve bivanja izven mreže javne službe ter

- opravljanje operativnega dela v zvezi z zagotavljanjem pravic družinskih pomočnikov – obračunavanje plač družinskim pomočnikom.

Mestna občina Koper nam mesečno priznava sredstva za obračunavanje plač družinskim pomočnikom na podlagi zahtevkov, pripravljenih v skladu s pogodbo o financiranju v skupni višini 4.160 EUR v letu 2021. Za naloge pri izpeljavi ugotovitvenih postopkov sta nam občini v letu 2021 zagotovili sredstva v višini 49.215 EUR.

V letu 2021 so se po pogodbi z Občino Piran izvajale tudi naslednje naloge:

- izpeljava ugotovitvenega postopka in izdaja odločb za občinske denarne pomoči ter
- obračun plač in izplačila družinskim pomočnikom.

Prihodki so znašali 1.963 EUR, ravno tako tudi odhodki, ki so skoraj v celoti stroški dela.

V letu 2021 so se po pogodbi z Občino Izola izvajale tudi naslednje naloge:

- izpeljava ugotovitvenega postopka in izdaja odločb za občinske denarne pomoči.

Prihodki so znašali 7.300 EUR, ravno tako tudi odhodki, od katerih 88% predstavljajo stroški dela.

V letu 2021 so se po pogodbi z Občino Sežana izvajale tudi naslednje naloge:

- izpeljava ugotovitvenega postopka in izdaja odločb za občinske denarne pomoči.

Prihodki so znašali 803 EUR, ravno tako tudi odhodki, ki so v celoti stroški materiala in storitev.

Realizacija na stroškovnem nosilcu je, v primerjavi s sprejetim finančnim načrtom, nižja za 6,58 % zaradi nižjih odhodkov na postavki stroški dela v tem obdobju, kot posledica nenadomeščanj odsotnosti v breme ZZS, Ob soglasju Mestne občine Koper smo ostanek sredstev prenesli v leto 2022 za pokrivanje stroškov dela. Povprečno število zaposlenih iz delovnih ur znaša 1,58, v primerjavi s planiranim številom zaposlenih v finančnem načrtu je nižje za 0,22 zaposlenega delavca, zaradi nenadomeščanja odsotnosti v breme ZZS (izolacija, nega, spremstvo).

Realizacija za leto 2021 je v primerjavi z realizacijo za leto 2020 višja za 2,09%, v največji meri zaradi izplačila odškodnine za neizkoriščen dopust ob prenehanju delovnega razmerja.

3M. POJASNILA K STROŠKOVNEMU NOSILCU »JAVNA DELA«

Preko programa javnih del smo v letu 2021 izvajali programe, katerih naročnik je:

- Mestna občina Koper ter Občina Ankaran na Enoti Koper in sicer:
Socialno vključevanje posebej ranljivih skupin (5 oseb V. stopnja izobrazbe, 1 oseba VI. stopnja izobrazbe, 1 oseba VII. stopnja izobrazbe)
- Občina Piran na Enoti Piran in sicer:
Družabništvo in spremljanje (1 oseba V. stopnja izobrazbe)
- Občina Izola na Enoti Izola in sicer:

Socialno vključevanje posebej ranljivih skupin (2 osebi VII. stopnja izobrazbe)

- Občina Sežana, Občina Hrpelje-Kozina, Občina Divača in Občina Komen na Enoti Sežana in sicer: Socialno vključevanje posebej ranljivih skupin (3 osebe V. stopnja izobrazbe in 1 oseba VI. stopnja izobrazbe)

Skupna vrednost realiziranih prihodkov in odhodkov znaša skupaj 222.849 EUR. Za leto 2021 je bilo na razpisu odobrenih 14 javnih delavcev. Število zaposlenih javnih delavcev iz delovnih ur znaša 12,06, zaradi kasnejših zaposlitev in kratkotrajnih bolniških odsotnosti v breme ZZZS (izolacija).

Kritje stroškov regresa za letni dopust nam Mestna Občina Koper za nekatere javne delavce prizna s pogodbami o izvajanju programov socialnega varstva, v katere so javni delavci vključeni. Del sredstev zagotavlja Zavod za zaposlovanje in del sredstev občine, kot naročniki programov.

V primerjavi z letom 2020, je realizacija višja za 99%, zaradi večjega števila odobrenih javnih delavcev.

Realizacija na stroškovnem nosilcu je skoraj enaka načrtovani za leto 2021.

3N. POJASNILA K STROŠKOVNEMU NOSILCU »JAVNA DELA – NAROČNIK MDDSZ«

Tega programa v letu 2021 nismo izvajali.

3O. POJASNILA K STROŠKOVNEMU NOSILCU »PROGRAMI SOCIALNE AKTIVACIJE«

Tega programa v letu 2021 nismo izvajali.

3P. POJASNILA K STROŠKOVNEMU NOSILCU »DRUGI MEDNARODNI PROJEKTI«

V okviru stroškovnega nosilca "Drugi mednarodni projekti" so bili v letu 2021 realizirani prihodki in odhodki v skupni višini 3.719 EUR, in sicer:

- za projekt SOPA v višini 3.522 EUR ter
- projekt MOBILNE ENOTE v višini 197 EUR.

Za sodelovanje treh strokovnih delavk pri izvedbi projekta Sodelovanje pri pilotni izvedbi razvojno aplikativnega pristopa s področja tveganega in škodljivega pitja alkohola med odraslimi prebivalci Slovenije (SOPA) smo s prejetimi prihodki poravnali stroške pisarniškega materiala - tonerjev in stroške dela sodelujočih delavk v projektu in sicer kot povečan obseg dela v okviru rednih delovnih nalog. Za projekt »Nakup mobilnih enot (osebni vozil) za izvajanje nalog koordinatorja za obravnavo v skupnosti ter nalog koordinatorja invalidskega varstva» smo v okviru tega stroškovnega nosilca realizirali

prihodke in odhodke v povezavi z sorazmernim delom upravičenih stroškov zavarovanja osebnih vozil ter stroškov registracije.

Realizacija na stroškovnem nosilcu je enaka načrtovani za leto 2021. V primerjavi z realizacijo za leto 2021 pa višja za 11 %, zaradi večjega števila uspešnih obravnava delavk v projektu SOPA in dodatnega projekta Mobilne enote.

3R. POJASNILA K STROŠKOVNEMU NOSILCU »DRUGA DEJAVNOST JAVNE SLUŽBE«

Na stroškovnem nosilcu »Druga dejavnost javne službe« imamo izkazane prihodke in odhodke v zvezi z:

- probacijo – opravljanje dela v splošno korist po dogovoru z Upravo za probacijo v višini 389 EUR,
- s parkiriščem, ki se nahaja v funkcionalno zaključenem in zaprtem območju ob poslovnih prostorih in parkiriščih na Cankarjevi ulici 6 v Kopru v višini 1.626 EUR,
- avtomatom za tople napitke, ki je postavljen v naših prostorih v višini 87 EUR ter
- mentorstvom pripravnic – sodelovanje pri izvedbi dela pripravništva v višini 36 EUR.

Na tem stroškovnem nosilcu so planirani prihodki enaki odhodkom. Stroške, ki so nastali v zvezi s parkiriščem smo pokrivali s prejetimi donacijami za ta namen. Sredstva za pokrivanje stroškov, ki so nastali v zvezi z izvrševanjem dela v splošno korist, smo prejeli s strani Uprave za probacijo. S prihodki od avtomata za tople napitke smo pokrili del drugih materialnih stroškov za vodo in kozarce. Na podlagi pogodbe o sodelovanju pri izvedbi pripravništva smo strošek dodatka za mentorstvo strokovnih delavk pokrivali s prihodki, ki smo jih prejeli od delodajalca pripravnice za čas opravljanja mentorstva pripravnic v okviru delnega programa pripravništva na CSD Južna Primorska.

Realizacija je skoraj enaka načrtovani za leto 2021, v primerjavi z letom 2020 pa je nižja za 26%, zaradi projekta Las, ki je bil izveden v letu 2020, v letu 2021 pa ne.

3S. POJASNILA K STROŠKOVNEMU NOSILCU »TRŽNA DEJAVNOST TEKOČEGA LETA«

Tega programa v obravnavanem obdobju nismo izvajali.

4. POROČILO O PORABI SREDSTEV POSLOVNEGA IZIDA V SKLADU S SKLEPOM MINISTRSTVA ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

V letu 2021 smo prejeli tri soglasja MDDSZ za porabo presežka prihodkov nad odhodki na podlagi predlogov Sveta zavoda CSD JP in sicer:

- soglasje št. 4103-23/2021/2 z dne 29.4.2021 k porabi presežka prihodkov nad odhodki v znesku 24.000 EUR za nakup dveh avtomobilov,

- soglasje št. 4103-23/2021/6 z dne 24.8.2021 k porabi presežka prihodkov nad odhodki v znesku 21.421 EUR za namen kritja odhodkov leta 2021:
 - o začasne dodatne zaposlitve v obdobju povečanega obsega dela na področju uveljavljanja pravic iz javnih sredstev v znesku 20.247 EUR ter
 - o za izplačilo povečanega obsega dela na podlagi sklepa Vlade RS o izvedbi aktivnosti za lažji dostop prebivalcev do zelenega digitalnega potrdila Z-VEM v znesku 1.174 EUR,
- soglasje št. 4103-23/2021/8 z dne 10.12.2021 k porabi presežka prihodkov nad odhodki v znesku 18.300 EUR za namen kritja odhodkov leta 2021 (kritje stroškov fizičnega varovanja na Enoti Koper).

Poraba poslovnega izida na osnovi izdanega soglasja št. 4103-23/2021/2 je bila realizirana v celoti za izveden nakup dveh avtomobilov v znesku 24.000 EUR. Poraba poslovnega izida na osnovi ostalih dveh soglasij za namen kritja odhodkov leta 2021 je bila realizirana deloma v znesku 16.524 EUR, ker smo odhodke tekočega leta krili iz sredstev po pogodbi o financiranju nalog in delovanju CSD za leto 2021.

Neporabljena sredstva po izdanem soglasju znašajo 23.197 EUR, od tega po izdanem soglasju št. 4103-23/2021/6 v znesku 9.625 EUR ter št. 4103-23/2021/8 v znesku 13.572 EUR in se po oddaji zaključnega računa za leto 2021 avtomatično spremenijo v nerazporejena sredstva poslovnega izida.

5. STANJE POSLOVNEGA IZIDA NA DAN 31. 12. 2021 Z UPOŠTEVANJEM PORABE DO ODDAJE ZAKLJUČNEGA RAČUNA TER PRESEŽKA PO FISKALNEM PRAVILU

Stanje poslovnega izida v bilanci stanja na dan 31.12.2021 znaša 111.452 EUR in sicer:

- neporabljen poslovni izid iz preteklih let v višini 104.074 EUR ter
- pozitivni izid obračunskega leta 2021 v višini 7.378 EUR.

Stanje poslovnega izida na dan 31.12.2021, za katerega lahko zaprosimo za soglasje za porabo v okviru finančnega načrta za leto 2022 ali kot samostojno z vlogo za porabo v letu 2022 znaša 111.452 EUR.

Presežek po Zakonu o fiskalnem pravilu ni bil ugotovljen.

Datum: 17.2.2022